

Nr. 8 – 2008
Side 1229 – 1377

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 8
Utgitt 13. august 2008

Innhold

		Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet		
2008		
Juni	30. Deleg. av myndighet til Helsedirektoratet etter lov om sterilisering § 6 første ledd (Nr. 771).....	1255
Juli	7. Endr. i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet (Nr. 795)	1289
Forskrifter		
2008		
Juni	10. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer (Nr. 760).....	1229
Juni	17. Forskrift om billigsalgaksjoner for epler i 2008 (Nr. 761)	1239
Juni	17. Forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2008 (Nr. 762).....	1240
Juni	17. Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2008 (Nr. 763).....	1240
Juni	18. Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Akershus (Nr. 765).....	1243
Juli	2. Forskrift om forsøksordning som gir psykologer rett til å dokumentere arbeidsuførhet (sykmelde) (Nr. 774).....	1257
Juli	2. Forskrift om forsøk med alternative finansieringsformer for Arbeid med bistand (Nr. 777)...	1258
Juli	3. Forskrift om arbeidstid mv. for arbeidstakere i grensekryssende jernbanetrafikk (Nr. 783)....	1263
Juli	3. Forskrift om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater (Nr. 784).....	1263
Juli	3. Forskrift om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater (Nr. 785)	1267
Juli	4. Forskrift om rett til dekning av utgifter ved pasienters reise for undersøkelse eller behandling (syketransportforskriften) (Nr. 788)	1276
Juli	4. Forskrift om gjennomføring av vedtak 2008/163/EF av 20. desember 2007 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevne vedrørende sikkerhet i jernbanetunneler i det transeuropeiske jernbanesystemet for konvensjonelle tog og høyhastighetstog (TSI-sikkerhet i jernbanetunneler) (Nr. 790)	1285
Juli	4. Forskrift om merking av rein utenfor det samiske reinbeiteområdet (Nr. 791).....	1286
Juli	7. Forskrift om grunnsatser for tap av tamrein drept eller skadet av rovvilt reindriftsåret 2007–2008 (Nr. 794).....	1287
Juli	9. Forskrift om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg (Nr. 797).....	1289
Juli	9. Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved import av fiskevarer fra Gabon (Nr. 799)	1292
Juli	18. Forskrift om tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel (Nr. 815).....	1300
Juli	18. Forskrift om stopp i fangst av vågeval i IWC-området EW i 2008 (Nr. 817).....	1302
Juni	17. Forskrift om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr (Nr. 819)	1303
Juni	17. Forskrift om transport av akvakulturdyr (Nr. 820)	1314
Juni	17. Forskrift om godkjenning og bruk av desinfeksjonsmidler i akvakulturanlegg og transportenheter (Nr. 821).....	1319
Juni	17. Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) (Nr. 822).....	1320
Juni	17. Forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. (Nr. 823)	1332
Juli	22. Forskrift om studentsamskipnader (Nr. 828)	1339
Juli	22. Forskrift om gjennomføring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1315/2007 om krav til nasjonale tilsynsorganers utøvelse av sikkerhetstilsyn innenfor feltet lufttrafikkstyring og om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 2096/2005 (Nr. 829).....	1342
Juli	11. Forskrift om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon mv. (Våpenforskriften) (Nr. 831)	1344
Endringsforskrifter		
2005		
Mai	27. Endr. i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø (Nr. 1835)	1229
Aug.	24. Endr. i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø (Nr. 1836)	1229
2008		
Juni	18. Endr. i forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder (Nr. 764).....	1241
Juni	25. Endr. i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) (Nr. 766)	1252

Juni	26. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008 (Nr. 767).....	1252
Juni	27. Endr. i forskrift om tilsyn med finansinstitusjoner og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge m.v. og enkelte andre forskrifter (Nr. 768)	1253
Juni	27. Endr. i forskrift om fastsetting og endring av uføregrad i forhold til pensjonsgivende inntekt (Nr. 769)	1255
Juni	30. Endr. i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) (Nr. 770).....	1255
Juli	1. Endr. i forskrift om lotterivirksomhet om bord på norske skip i rute mellom norsk og utenlandsk havn (Nr. 772).....	1256
Juli	1. Endr. i forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri retts hjelp og i straffesaker (Nr. 773).....	1256
Juli	2. Endr. i forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Nr. 775).....	1257
Juli	2. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) (Nr. 776).....	1258
Juli	3. Endr. i forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2008 (Nr. 778)	1259
Juli	3. Endr. i forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i den nordøstlige del av Norges økonomiske sone (Nr. 779)	1259
Juli	3. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2008 (Nr. 780).....	1260
Juni	27. Endr. i forskrift om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) (Nr. 781).....	1260
Juli	3. Endr. i forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo (Nr. 782)	1260
Juli	3. Endr. i forskrifter som følge av forskrifter om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter m.m. (Nr. 786)	1274
Juli	4. Endr. i forskrift om barns opphold i helseinstitusjon (Nr. 789)	1284
Juli	4. Endr. i forskrift om hold av storfe (Nr. 792).....	1286
Juli	4. Endr. i forskrift om navigasjonshjelpemidler og bro-, styrehus- og radioarrangementer for skip (Nr. 793).....	1287
Juli	9. Endr. i forskrift om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue (Nr. 798).....	1293
Juli	9. Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 800).....	1292
Juli	10. Endr. i forskrift om forvaltning av tilskudd til sysselsetting av sjøfolk (Nr. 801)	1293
Juli	10. Endr. i forskrift om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum (Nr. 802).....	1294
Juli	10. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008 (Nr. 803).....	1295
Juli	11. Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege (Nr. 804).....	1295
Juli	11. Endr. i forskrift om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) (Nr. 805).....	1296
Juli	11. Endr. i forskrift om registrering av skip i norsk ordinært skipsregister (Nr. 806).....	1296
Juli	11. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter brosme, lange og blålange i Islands økonomiske sone i 2008 (Nr. 807).....	1297
Juli	11. Endr. i forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Nr. 808).....	1297
Juli	11. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) (Nr. 809).....	1297
Juli	16. Endr. i forskrift om utskrivning, betaling og avregning av terminskatt m.v. (Nr. 810)	1298
Juli	16. Endr. i forskrift om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten (Nr. 811)	1298
Juli	17. Endr. i forskrift om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikksignaler og anvisninger (skiltforskriften) (Nr. 812).....	1299
Juli	17. Endr. i forskrift om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS (Nr. 813)	1299
Juni	17. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2008 (Nr. 814).....	1299
Juli	18. Endr. i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø (Nr. 816)	1301
Juli	22. Endr. i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2008–2009 (Nr. 818).....	1302

Juni	17. Endr. i forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur) (Nr. 824).....	1335
Juni	17. Endr. i forskrift om vaksinasjon av husdyr, vilt, fisk og andre akvatiske dyr (vaksinasjonsforskriften) (Nr. 825).....	1335
Juni	17. Endr. i forskrift om slakterier og tilvirkningsanlegg for akvakulturdyr (Nr. 826)	1336
Juni	17. Endr. i forskrift om tildeling og drift ved havbeiteverksemd (havbeiteforskrifta) (Nr. 827) ...	1338
Juli	9. Endr. i forskrift til opplæringslova (Nr. 830).....	1342
Juli	25. Endr. i forskrift om særlige tiltak mot Republikken Zimbabwe (Nr. 832).....	1365
Juli	25. Endr. i forskrift om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om klagenemnd (prioriteringsforskriften) (Nr. 833).....	1374
Juli	28. Endr. i forskrift om flyselskaper som er underlagt driftsforbud og om plikt til å informere passasjerene om identiteten til det flyselskapet som skal utføre en flyreise (svartelistingsforskriften) (Nr. 834)	1377
Diverse		
2008		
Juli	3. Opph. av forskrifter om beskyttelsestiltak ved import av ferskt kjøtt fra tredjestater (Nr. 787).....	1275
Juli	9. Opph. av forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med klassisk svinepest i Slovakia (Nr. 796).....	1289
	Oversikt over rettelser	3. omslagsside
	Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 13. august 2008

Nr. 8

27. mai Nr. 1835 2005

Forskrift om endring i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 27. mai 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9 og § 11. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

I

I forskrift 6. august 2004 nr. 1147 om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø gjøres følgende endring:

§ 2 nytt tredje ledd skal lyde:

Fartøy som driver oppkjøp av kongekrabbe øst for 26° Ø kan ikke samtidig drive fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø.

II

Endringen trer i kraft straks.

24. aug. Nr. 1836 2005

Forskrift om endring i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 24. august 2005 med hjemmel i forskrift 6. august 2004 nr. 1147 om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø § 5, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

I

I forskrift 6. august 2004 nr. 1147 om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø gjøres følgende endringer:

Ny § 4 skal lyde:

§ 4. Plassering av samleteiner for mellomlagring

Det er forbudt å mellomlagre kongekrabbe fanget i område som nevnt i § 1 i samleteiner som plasseres øst for områdets grense.

Nåværende § 4 – § 7 blir nye § 5 – § 8.

II

Endringene trer i kraft straks.

10. juni Nr. 760 2008

Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer

Hjemmel: Fastsatt av Styret for Høgskolen i Lillehammer 10. juni 2008 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–3, § 3–5, § 3–6, § 3–8, § 3–9, § 3–10 og § 5–3. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

Del 1. Allmenne regler

§ 1. Virkeområde

1.1 Forskriften gjelder grunnutdanning, videreutdanning og mastergradsutdanning ved Høgskolen i Lillehammer (forkortet HiL). Studiene ved Den norske filmskolen og de praktiske studiene i fjernsyn er unntatt fra forskriften.

- 1.2 Reglene forutsetter at studentene følger normal studieprogresjon for fulltidsstudier. For deltidsstudenter og studenter som har søkt om og fått innvilget avvik fra normalprogresjon, skal anvendelsen av reglene ta hensyn til dette, med mindre noe annet er særskilt angitt.
- 1.3 Når det i det følgende er fastsatt at en tidsfrist går ut på en bestemt dato og denne datoen ikke er virkedag, blir fristen forskjøvet til nærmeste etterfølgende virkedag.

§ 2. Definisjoner

- 2.1 *Arbeidskrav*: Krav som må være godkjent for å gå opp til en eksamen. Arbeidskrav kan bestå av obligatoriske innleveringer, muntlige framlegg, undervisning, praksis og liknende, som ikke utgjør en del av eksamen. Arbeidskrav vurderes som godkjent eller ikke-godkjent. Praksis i profesjonsutdanningene (barnevern, sosialt arbeid, vernepleie) er en eksamen, jf. pkt. 28.1.
- 2.2 *Bacheloroppgave*: Et selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 15 studiepoeng og som inngår i et bachelorgradsstudium.
- 2.3 *Eksamen*: Regnes som alle typer arbeider som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter for et emne. En eksamen kan omfatte flere deleksamener og i så fall skal studieplan/fagplan gi opplysninger om vektning av disse deleksamenene.
- 2.4 *Eksamensmeldt*: En student er eksamensmeldt når studenten godkjenner utdanningsplanen.
- 2.5 *Emne*: Minste eksamens/vurderingsenhet som kan være del av en emnegruppe/studieprogram. Emnets omfang uttrykkes i studiepoeng og skal være delelig med 5. Unntak fra dette kan fastsettes i fagplaner på grunnlag av bestemmelser i nasjonale rammeplaner eller i spesielle tilfeller i den enkelte studieplan. Emnebeskrivelsen skal gi en beskrivelse av læringsutbytte/mål, faginnhold, undervisnings- og arbeidsformer, arbeidskrav, omfang og vurderingsformer.
- 2.6 *Fagplan*: En konkretisering av det faglige innholdet i studier som er regulert av nasjonal rammeplan.
- 2.7 *Fordypning*: Emner som i studieplanen er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre på en slik måte at de bygger på og går ut over grunnnivået i et emne. Fordypninger skal ikke ha valgfrie emner.
- 2.8 *Grunnutdanning*: Studier der opptakskravet er generell studiekompetanse, eventuelt i kombinasjon med spesielle opptakskrav.
- 2.9 *Masteroppgave*: Et selvstendig arbeid som inngår som en del av et mastergradsstudium.
- 2.10 *Privatist*: Den som etter reglene i Universitets- og høyskolelovens (forkortet UH-loven) § 3–10 fremstiller seg til eksamen/vurdering ved høyskolen, uten å være tatt opp og registrert som student.
- 2.11 *Rammeplan*: En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet.
- 2.12 *Selvstendig arbeid*: Arbeid av et nærmere angitt omfang og/eller type som inngår i studiet, og som skal vise forståelse, refleksjon og modning. Arbeidet kan eksempelvis være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art, og kan utføres individuelt eller i grupper.
- 2.13 *Studieplan*: Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av nasjonal rammeplan.
- 2.14 *Studiepoeng*: Mål på omfanget av et studium, der et heltids studieår er normert til 60 studiepoeng.
- 2.15 *Studieprogram*: Flerårig studieløp med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan og som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad.
- 2.16 *Studierett*: Rettighet knyttet til det å være tatt opp som student ved et studium og inneha studentstatus.
- 2.17 *Utdanningsplan*: Plan for gjennomføring av studium/studieprogram inngått mellom høyskolen og den enkelte student. Utdanningsplanen skal vise hvilken utdanning den enkelte student har til hensikt å gjennomføre og hvor lang tid studenten skal bruke på å fullføre denne utdanningen.

§ 3. Studieåret

- 3.1 Studieårets lengde er 10 måneder og begynner medio august og avsluttes ultimo juni. Rektor fastsetter datoer for påfølgende studieår innen utgangen av januar.

Del 2. Opptak og rangering til grunnutdanninger

§ 4. Opptak og rangering til grunnutdanningene

- 4.1 For opptak og rangering til grunnutdanninger, gjelder de regler som departementet har fastsatt i forskrifts form.
- 4.2 Studieutvalget fastsetter utfyllende retningslinjer for vurdering av realkompetanse.
- 4.3 Styret selv fastsetter antall studieplasser i medhold av UH-lovens § 3–7.
- 4.4 Hvis ikke annet er fastsatt av studiedirektøren, er søknadsfristen for lokalt opptak 15. april.
- 4.5 Tildelt studieplass kan reserveres til året etter når studiedirektøren finner at det foreligger tungtveiende grunner. Som tungtveiende grunner regnes for eksempel innkalling til militærtjeneste og graviditet. Grunn for reservering av studieplass må dokumenteres.

§ 5. Rangeringsregler ved opptak til enkeltemner og adgangsregulerte emner i grunnutdanning

- 5.1 For adgangsregulerte emner med generell studiekompetanse som opptakskrav, rangeres søkere etter poengsum ved opptak. For andre emner rangeres søkerne etter oppnådd eksamenskarakter fra det emnet som kreves for opptak. Ved karakterlikhet skjer videre rangering etter fødselsdato, slik at eldre søkere

rangeres foran yngre. Søkere som er 25 år eller eldre og som ikke har generell studiekompetanse, skal vurderes på grunnlag av realkompetanse i samsvar med de regler som departementet har fastsatt i forskrifts form.

Del 3. Opptak og rangering til videreutdanninger bygd på bachelorgrad og til mastergradsutdanning

§ 6. Opptak til videreutdanninger bygd på bachelorgrad

- 6.1 For utdanning som er rammeplanregulert, gjelder minstekrav for opptak som fastsatt i rammeplanen eller i forskrift som del av rammeplanen.
- 6.2 For utdanning som har studieplan, gjelder de minstekrav for opptak som er fastsatt i studieplanen.
- 6.3 Styret selv fastsetter antall studieplasser i medhold av UH-lovens § 3–7.

§ 7. Opptak til mastergrad

- 7.1 For opptak til mastergrad gjelder de regler som departementet har fastsatt i forskrifts form.
- 7.2 Styret selv fastsetter antall studieplasser i medhold av UH-lovens § 3–7.

§ 8. Rangering

- 8.1 Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser, rangeres søkerne på følgende grunnlag:
- Søkere med bachelorgrad som fastsatt i pkt. 18.2 a og b, rangeres på grunnlag av vektet gjennomsnitt av alle eksamener som inngår i denne utdanningen.
 - Søkere til bachelorgrad som fastsatt i pkt. 18.2 c, rangeres med utgangspunkt i vektet gjennomsnitt av eksamener fra emner som danner fordypningsfaget.
 - Søkere med cand.mag.-grad, allmennlærerutdanning eller annen utdanning som omfatter mer enn 180 studiepoeng, rangeres på grunnlag av vektet gjennomsnitt av alle eksamener som inngår i denne utdanningen.
 - For søkere som gis betinget opptak, jf. § 10, regnes ikke manglende eksamener med i vektet gjennomsnittskarakter.
 - Med vektet gjennomsnitt menes gjennomsnittet av alle karakterer på vitnemålet vektet i forhold til antall studiepoeng på hver karakterenhet.
 - Studieutvalget fastsetter tabell for omregning av karakterer for søkere som grunnlag for utregning av vektet gjennomsnittskarakter slik $A=5$, $B=4$, $C=3$, $D=2$, $E=1$, $F=0$.
 - Karakteren bestått regnes ikke inn i utregning av gjennomsnittskarakter.
 - Ved opptak til mastergradsutdanning gis tilleggs poeng for utdanning utover opptaksgrunnlaget på 180 studiepoeng, med 0,5 poeng for 30 studiepoeng, maksimalt 2,0 poeng.
 - Ved opptak til mastergradsutdanning hvor praksis vektlegges i opptaksgrunnlaget, kan det gis tilleggs poeng for relevant praksis med 0,5 poeng pr. år, maksimalt 2 poeng.
 - Ved lik konkurransepoengsum rangeres eldre søker foran yngre.
 - For videreutdanninger organisert som betalingstilbud med oppdragsgiver, kan styret gjøre unntak fra rangeringsreglene for opptak.

§ 9. Opptak utenom rangeringsreglene

- 9.1 Inntil 15 % av søkerne kan tas opp utenom rangeringsreglene. Dette kan gjelde søkere med ett av følgende søkergrunnlag:
- Søkere som ikke kan poengberegnes etter rangeringsreglene i § 8 i denne forskriften.
 - Søkere som kan dokumentere at sykdom, funksjonshemming eller andre tungtveiende grunner gir grunn til å anta at eksamensresultatene ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner.
- 9.2 Det er en forutsetning at søker er kvalifisert for opptak etter gjeldende regler. Der søkere får godkjent realkompetanse som en del av sitt opptaksgrunnlag, skal rangering foretas etter en helhetlig vurdering av om søker har likeverdige kvalifikasjoner med søkere som tas opp etter poengreglene i § 8.

§ 10. Betinget opptak/reservering av studieplass

- 10.1 Opptaksorganet kan etter nærmere vurdering gi betinget opptak der søker mangler deler av opptaksgrunnlaget forutsatt at dette skyldes forhold utenfor søkers kontroll. Manglende eksamen/eksamener må være dokumentert fullført og bestått i løpet av 1. semester for at studentene skal beholde studieretten.
- 10.2 Betinget opptak kan også gis der søkerne kvalifiserer seg i løpet av vårsemesteret det året de søker. Forutsetningen er at de kvalifiserer seg før studiet påbegynnes. Disse søkerne kan ikke poengberegnes før hele opptaksgrunnlaget er dokumentert.
- 10.3 Tildelt studieplass kan reserveres til året etter når studiedirektøren finner at det foreligger tungtveiende grunner. Som tungtveiende grunner regnes for eksempel innkalling til militærtjeneste og graviditet. Grunn for reservering av studieplass må dokumenteres.

§ 11. Gjennomføring av opptaket

- 11.1 Poengberegning, rangering og opptak gjennomføres av studiedirektør i samråd med studieleder for den enkelte videreutdanning og mastergradsutdanning.

§ 12. Søknadsfrist

- 12.1 Hvis ikke annet er fastsatt av studiedirektøren, er søknadsfristen 15. april. Hvis det er ledige studieplasser etter ordinært opptak, tas søknader i mot også etter søknadsfristen og behandles fortløpende. Alle vedlegg som skal gi grunnlag for opptak, må følge søknaden. Studiedirektøren fastsetter frist for ettersending av vedlegg til søknaden.

§ 13. Utfyllende regler

- 13.1 Studieplanene inneholder nærmere krav til opptaksgrunnlag for det enkelte videreutdanning og mastergradsutdanning, herunder eventuelle faglige minstekrav eller minstekrav til karakter ut over det som er fastsatt i de regler som departementet har fastsatt i forskrifts form.

Del 4. Studierett, utdanningsplan, permisjon og utenlandsopphold**§ 14. Studierett**

- 14.1 Studieretten gjelder det studieprogram eller emne som studenten er tatt opp til. Styret kan likevel innføre plassbegrensning ved valgfrie emner, såfremt studentene sikres plass ved alternative emner, slik at de kan fullføre studiet på normert tid. Studiedirektøren kan gi studenter rett til å følge undervisningen og ta eksamen i emner som ikke er del av studieprogrammet.
- 14.2 Studieretten innebærer:
- rett til å få fastsatt utdanningsplan i samsvar med § 15.
 - rett til å delta i undervisning i samsvar med studieplanen for det enkelte emne eller program og i samsvar med utdanningsplanen.
 - rett til veiledning og til å bruke andre ressurser i samsvar med studieplanen, utdanningsplanen og eventuelle andre regler gitt av vedkommende avdeling, herunder lesesaler, datamaskiner osv.
 - rett til å bli vurdert til eksamen i samsvar med emnebeskrivelsen og reglene i denne forskriften.
- 14.3 Studieutvalget kan vedta regler om påbudt frammøte ved studiestart, herunder om registrering, gyldig forfall, frammøte til obligatorisk undervisning mv.
- 14.4 Studiedirektøren bestemmer at studieretten kan opphøre dersom studenten:
- unnlater å betale semesteravgift innen fastsatt frist
 - unnlater å godkjenne utdanningsplan innen fastsatt frist
 - unnlater å søke permisjon etter reglene i § 16
 - ikke holder tilfredsstillende progresjon i studiet (dvs. mer enn 50 % forsinkelse i studiene i forhold til normert studietid). Permisjoner regnes ikke som forsinkelse i denne sammenhengen
 - har brukt opp sine forsøk til eksamen eller praksisperioder i henhold til denne forskriften
 - er utestengt i henhold til UH-lovens § 4–8, § 4–9, § 4–10.
- 14.5 Når en student ikke fullfører utdanningen innen normert studietid, og det i mellomtiden er gjort vesentlige endringer i studie- eller fagplan, gjelder retten til å fullføre etter den opprinnelige studie- eller fagplan i ett år etter at endringen ble gjort gjeldende.

§ 15. Utdanningsplan

- 15.1 Studenter som er tatt opp til utdanninger av minst 60 studiepoengs omfang, skal ha en utdanningsplan. Dette gjelder også deltidsstudenter med en studieprogresjon på minst 50 %.
- 15.2 Første studieår skal studenter som er tatt opp til studier på 60 studiepoeng eller mer ha bekreftet sin utdanningsplan for studiet innen 1. oktober. For etterfølgende studieår skal studenten bekrefte sin utdanningsplan innen 15. april.
- 15.3 Bekreftelse av utdanningsplanen er å anse som endelig undervisnings- og eksamensmelding og en forutsetning for at studenten gis status som student. Utdanningsplanen fastsettes av studenten og høgskolen i fellesskap, innenfor rammen av studieplanen for det programmet studenten er tatt opp til.
- 15.4 Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om høgskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten og om studentens forpliktelser overfor høgskolen og medstudentene.

§ 16. Permisjon

- 16.1 En student bør ha gjennomført 30 studiepoeng eller mer for å søke permisjon. Normalt gis det permisjon for inntil ett år ved for eksempel fødsel/adopsjon (jf. UH-lovens § 4–5), førstegangstjeneste, sykdom og ved andre særskilte grunner.
- 16.2 Studiedirektøren i samråd med studieleder avgjør søknad om permisjon.
- 16.3 Studiedirektøren i samråd med studieleder kan i spesielle tilfeller innvilge permisjon ut over ett års varighet.
- 16.4 Studenten skal ha rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen, men utdanningsplanen må tilpasses gjeldende studieplan. Dersom det i mellomtiden er gjort vesentlige endringer i studie- eller fagplan, gjelder retten til å fullføre etter den opprinnelige studie- eller fagplan i ett år etter at endringen ble gjort gjeldende.
- 16.5 Dersom en student ønsker å ta enkeltksamener i sin permisjonstid, må det betales semesteravgift for det aktuelle semesteret.

§ 17. Utenlandsopphold

- 17.1 Alle bachelor- og masterstudier skal gi mulighet til inntil ett semesters studieopphold (30 studiepoeng)/praksis i utlandet.
- 17.2 Studenten må normalt ha bestått 60 studiepoeng før utreise og ellers tilfredsstillende krav høgskolen stiller for utreisende studenter.
- 17.3 Studenter som tar emner/praksis ved et lærested i utlandet som integrert del av utdanningen ved HiL, skal semesterregistrere seg og betale studieavgift ved HiL før avreisen for å opprettholde sin studierett.
- 17.4 Utfyllende retningslinjer for søknadsprosess, forhåndsgodkjenning og lignende fastsettes av studiedirektør. Innpassing av eksamener fra utlandet er regulert særskilt (jf. § 41).

Del 5. Grader**§ 18. Bachelorgrad**

- 18.1 Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamener med et samlet omfang av minimum 180 studiepoeng. Av disse må eksamener med et samlet omfang på minimum 60 studiepoeng være avlagt ved HiL.
- 18.2 Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:
- Fullført 3-årig integrert yrkesrettet utdanning av 180 studiepoengs omfang.
 - Fullført 2-årig integrert yrkesrettet utdanning kombinert med godkjent påbygging eller spesialisering innenfor samme eller andre fag/fagområder av minimum 60 studiepoengs omfang.
 - Tre års normert studium/180 studiepoeng med faglig fordypning på minimum 80 studiepoeng kombinert med emner på minimum 30 studiepoengs omfang i et annet fag. I graden skal det inngå selvstendig arbeid (fortrinnsvis bacheloroppgave) som har et omfang på minimum 15 studiepoeng.
- Utdanningen skal inneholde examen philosophicum eller tilsvarende filosofiske emner på minimum 10 studiepoeng og examen facultatum eller tilsvarende vitenskapsteoretiske emner på minimum 10 studiepoeng.
- Øvrige emner i graden kan velges fritt blant åpne emner ved HiL eller andre studiesteder inntil oppnådde 180 studiepoeng.
- 18.3 For studenter som kvalifiserer for bachelorgrad innen flere fagområder, kreves det minimum 60 studiepoeng, inkludert ny bacheloroppgave, utover det som inngår i beregningsgrunnlaget for den første graden.

§ 19. Reduksjon i studiepoeng for bachelorgraden

- 19.1 Overlapping i faginnhold mellom emner som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 20. Mastergrad

- 20.1 HiL tildeler de mastergrader som etter departementets bestemmelse er godkjent i henhold til UH-lovens § 3-2.
- 20.2 Mastergrader ved HiL reguleres av de regler som departementet har fastsatt i forskrifts form.

§ 21. Krav til selvstendig arbeid i mastergrad

- 21.1 I høgskolens mastergrader skal det inngå selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng. Omfanget av det selvstendige arbeidet skal ikke overstige 60 studiepoeng. Det selvstendige arbeidet skal vise forståelse, refleksjon og modning.
- 21.2 Studieutvalget fastsetter nærmere regler om det selvstendige arbeidet, herunder omfang, vurderingsform og om arbeidet skal utføres individuelt eller av flere studenter.

Del 6. Studieportefølje, fag- og studieplaner**§ 22. Strategisk planlegging og fastsetting av studieportefølje**

- 22.1 Styret trekker opp strategien for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet, annen faglig virksomhet og legger planer for den faglige utviklingen i samsvar med de mål som er gitt av overordnet myndighet for sektoren og institusjonen. Med utgangspunkt i strategiske mål og langsiktige planer om faglig utvikling, gjør styret årlig vedtak om hvilke studier som skal inngå i høgskolens studieportefølje.
- 22.2 Når kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn krever det, kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av departementet.
- 22.3 Dersom manglende søkning eller andre tvingende grunner gjør det nødvendig å avlyse opptaket til studieprogrammer eller enkeltemner, har rektor fullmakt til å gjøre vedtak om dette.

§ 23. Fastsetting av fag- eller studieplan

- 23.1 Det skal fastsettes fag- eller studieplan for alle studier/studieprogram som tilbys ved HiL som gis uttelling i form av studiepoeng.
- 23.2 Avdelingsstyret fastsetter fagplan for studier/studieprogram der det eksisterer nasjonale rammeplaner.
- 23.3 Studieutvalget fastsetter studieplan for emner/studieprogram. Mindre endringer i godkjente studieplaner foretas av avdelingsstyret.

- 23.4 Ved samarbeidstiltak der to eller flere avdelinger deltar, fastsetter styret/rektor hvilken avdeling som skal ha det faglige og administrative ansvaret for tilbudet.
- 23.5 Alle studieprogrammer skal gi tilstrekkelig faglig fordypning på sitt nivå. For studieprogrammer uten rammeplan fastsetter Studieutvalget nærmere krav til faglig fordypning og nivågruppering og påser at studieplanen for hvert enkelt program tilfredsstillende disse kravene.
- 23.6 Fag- og studieplaner skal klargjøre omfanget av obligatorisk frammøte, krav til deltakelse i undervisningen og arbeidskrav.
- 23.7 Første studieår i bachelorstudier og årsstudier på 60 studiepoeng skal ha en fast struktur uten valgfrie emner.

§ 24. Emner som skal deles med andre studier eller være valgfrie emner

- 24.1 Emner som skal deles med andre studier eller være valgfrie emner på andre studier skal, med mindre noe annet er bestemt, være på 15 studiepoeng og ha parallell gjennomføring.

§ 25. Valgfrie emner

- 25.1 Bachelorprogrammer uten nasjonale rammeplaner skal normalt gi mulighet til valgfrie emner på inntil 30 studiepoeng i 4. og/eller 5. semester.

§ 26. Nærmere regler

- 26.1 Studieutvalget kan gi nærmere regler for krav til godkjenning av studieplaner. Reglene kan omfatte så vel kriterier som prosedyrer for godkjenning.

Del 7. Eksamen – allmenne regler, gjennomføring og klage

§ 27. Eksamen

- 27.1 Eksamen er knyttet til det enkelte emne, og skal gi grunnlag for å sikre at den enkelte student holder et tilfredsstillende faglig nivå og blir prøvet i forhold til de målsettinger som gjelder for studiet.

§ 28. Praksis

- 28.1 Praksis i profesjonsstudiene vurderes til bestått/ikke bestått. For ikke bestått praksis, gis det adgang til å ta praksisperioden en gang til, med mindre annet er bestemt i nasjonal rammeplan. I særlige tilfeller kan studiedirektør gi anledning til et tredje forsøk i praksis etter søknad fra studenten og uttalelse fra studieleder.

§ 29. Rett til eksamensoppmelding/adgang til eksamen

- 29.1 Studenter har rett til å gå opp til eksamen i emner hvor de har studierett og er eksamensmeldt.
- 29.2 Opplysninger om særskilte arbeidskrav, krav om bestemte eksamener eller krav om obligatorisk undervisning og praksis som må være fullført før eksamen i bestemte emner kan avlegges, tas inn i emnebeskrivelsen.
- 29.3 Studenter som ikke oppfyller de fastsatte arbeidskrav, har ikke rett til å gå opp til eksamen.
- 29.4 Andre som oppfyller de generelle og eventuelt spesielle opptakskravene og andre krav for å gå opp til eksamen, har rett til å gå opp til eksamen etter nærmere regler, jf. UH-lovens § 3–10.
- 29.5 Studiedirektøren avgjør om vilkår for å avlegge eksamen er innfridd.
- 29.6 En student har rett til å framstille seg til eksamen ved høyskolen i samme emne tre ganger, med unntak av praksis i profesjonsstudiene, jf. pkt. 28.1. I særlige tilfeller kan studiedirektøren gi anledning til flere forsøk etter søknad fra studenten og uttalelse fra studieleder. Dersom emnet utgår, gjelder retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år etter at emnet har utgått.
- 29.7 Når en student har avlagt eksamen på nytt, gjelder den beste karakteren.

§ 30. Oppmelding/trekk til eksamen

- 30.1 Oppmelding til eksamen skjer gjennom emnepåmelding i utdanningsplanen eller ved særskilt emnepåmelding for studenter som ikke har utdanningsplan innen de angitte frister i § 15. Oppmelding til eksamen skjer via høyskolens elektroniske studentsystem.
- 30.2 En student som er meldt opp til eksamen, har anledning til å trekke seg. Avmelding skal skje senest 2 uker før eksamensdagen.
- 30.3 En student får et eksamensforsøk registrert dersom han/hun uten gyldig grunn trekker seg etter angitt frist, ikke møter til eksamen, ikke leverer besvarelse, eller møter på eksamen og trekker seg under eksamen. Han/hun har ikke krav på å framstille seg på nytt før neste ordinære eksamen. Gyldig grunn er sykdom eller sterke velferdsgrunner og skal være dokumentert. Slik dokumentasjon skal leveres/være poststempelt så raskt som mulig og senest innen tre virkedager etter eksamen.
- 30.4 Studiedirektøren kan bestemme at det skal holdes ny eksamen med adgang for studenter som har fått eksamen vurdert til ikke bestått, eller som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen. Studenter som ønsker å forbedre karakter, får anledning til dette ved den ordinære eksamen. Disse har ikke anledning til å melde seg opp til utsatt eller ny eksamen med mindre det er blitt gitt anledning til dette av studiedirektør.

- 30.5 Oppmelding til ny eksamen for studenter som har fått vurdert eksamen til ikke bestått eller som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen, må skje innen en måned før ny eksamen arrangeres. Studenter som tar ny eksamen må selv melde seg opp innen fastsatte frister.
- 30.6 Studiedirektøren kan vedta særskilte regler for adgang til ny eksamen i studier der det er krav om at emner skal avlegges i en bestemt rekkefølge.

§ 31. Privatister

- 31.1 Person som fyller kravene til opptak, men som ikke er tatt opp ved studiet, kan søke om adgang til å gå opp til eksamen i et emne som privatist. Den som søker om eksamensadgang som privatist, har ikke anledning til å ta eksamen i emner som har arbeidskrav.
- 31.2 Privatistenes rettigheter ved høghskolen er begrenset til deltakelse i offentlige forelesninger og adgang til eksamen i samsvar med UH-loven og denne forskriftens bestemmelser om eksamen.
- 31.3 Privatister må søke om å ta eksamen og eventuelt søke om godkjenning av krav til forutdanning eller praksis innen 1. oktober for vårsemesteret og 15. april for høstsemesteret
- 31.4 Dokumentasjon av studiekompetanse for det studiet som eksamen gjelder, må vedlegges søknaden.
- 31.5 Privatister må betale eksamensavgift i samsvar med vedtak i styret. Eksamensavgiften må være betalt innen angitt frist. Privatister som ikke har betalt eksamensavgiften innen fristen, har ikke adgang til eksamen.
- 31.6 Privatister må i tillegg til eksamensavgiften betale semesteravgift i samsvar med bestemmelser i lov om studentsamskipnader med forskrifter. Privatister som har betalt semesteravgift har krav på studiekort, og har adgang til velferdstilbud som gis av Studentsamskipnaden i Oppland.
- 31.7 Høghskolen kan unnta enkelte emner fra privatistordningen. Studiedirektør avgjør hvilke emner dette gjelder.

§ 32. Tidspunkt og omfang

- 32.1 Eksamen avholdes normalt i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes. Ved eksamen gjelder det pensum som er fastsatt i emnebeskrivelsen.
- 32.2 Skriftlig eksamen med tilsyn skal tilpasses emnets omfang slik:
- Til og med 10 studiepoeng: Inntil 4 timer
 - For 11 til 30 studiepoeng: Inntil 6 timer
 - Mer enn 30 studiepoeng: Inntil 8 timer.
- Studieutvalget vedtar eventuelle unntak fra dette i forbindelse med vedtak og revisjoner av emnebeskrivelser.

§ 33. Eksamen under særlige vilkår

- 33.1 Har en student spesielle behov for å få eksamen tilrettelagt, kan studenten søke studiedirektøren om avvikende ordning for så vel skriftlig som muntlig eksamen. Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper studenten har, samtidig som man i størst mulig utstrekning skal sørge for at studentene prøves likt.
- 33.2 De ulike ordningene kan være
- a) utvidet eksamenstid ved eksamen. Ved skriftlig eksamen med tilsyn kan det gis utvidet tid med inntil 25 % av normal eksamenstid, maksimalt 1 time. Ved hjemmeeksamen gis maksimalt 2 dager i tillegg.
 - b) anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
 - c) skriftlig eksamen i stedet for muntlig
 - d) muntlig eksamen i stedet for skriftlig
 - e) eget eksamenslokale med egen inspektør
 - f) bruk av datamaskin og andre tekniske hjelpemidler
 - g) skrivehjelp, døvetolk og annen praktisk hjelp
 - h) overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
 - i) høytlesning av oppgaveteksten
 - j) høytlesning av besvarelsen for korrektur
 - k) bruk av ordbok
 - l) andre spesialordninger kan avtales etter søknad. Studiedirektøren avgjør slike søknader.
- 33.3 Søknaden må framsettes innen en måned før eksamen, og må inneholde dokumentasjon fra sakkyndig instans (for eksempel lege, logoped, psykolog), og beskrivelse av behovet for særordning i eksamenssituasjonen. Det skal normalt søkes for hver eksamensperiode, men dersom grunnlaget for særordningen er av permanent karakter, kan det gjøres unntak for dette.
- 33.4 Særordninger skal være slik at eksamensprestasjonen kan vurderes etter vanlige faglige kriterier.
- 33.5 Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker, eller studenter med annet morsmål enn norsk, kan etter eget ønske få lagt ved eksamensbesvarelsen en anonymisert attest som stadfester dette.

§ 34. Bruk av hjelpemidler ved eksamen med tilsyn

34.1 Høgskolen fastsetter hvilke hjelpemidler som kan benyttes ved eksamen. Oversikt over tillatte hjelpemidler skal framgå av emnebeskrivelsen og i eksamensoppgavene.

§ 35. Fusk og forsøk på fusk, annullering av eksamen. Utestenging

35.1 Ved fusk og forsøk på fusk kommer retningslinjer¹ fastsatt av høgskolestyret den 24. februar 2004 til anvendelse. Dersom en student gjør seg skyldig i opptreden som omfattes av bestemmelsene i UH-lovens § 4–7 og § 4–8, kan høgskolens klagenemnd fatte vedtak om annullering av eksamen og utestengelse

¹ Retningslinjer for saker vedrørende fusk/forsøk på fusk ved eksamen.

§ 36. Karaktersystem

36.1 Karaktersystemet ved eksamen, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått som følgende tabell viser:

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Mer fagspesifikke kriterier kan utarbeides ved den enkelte avdeling/fagmiljø med utgangspunkt i hva som er gitt av nasjonale føringer innen hvert fagområde.

36.2 Bokstavkarakterene tilsvarer tallverdier slik: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1, F=0 (stryk/ikke bestått). Tallverdiene brukes ved utregning når flere eksamensresultater skal inngå i samlet snittkarakter på vitnemålet eller ved utregning når flere deleksamener skal inngå i samlet karakter. Regler for beregning av endelig karakter i et emne som har flere deleksamener skal framgå i emnebeskrivelsen. Det benyttes vanlige avrundingsregler.

36.3 Bestått/ikke bestått bør ikke brukes i et omfang som samlet overstiger halvparten av studiepoengene i en fag-/studieplan. Karakteren bestått regnes ikke inn i utregning av gjennomsnittskarakter.

36.4 Hvilket karaktersystem som skal benyttes ved den enkelte eksamen eller bedømmelse av oppgave, fastsettes i emnebeskrivelsen.

§ 37. Sensur

37.1 Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal vurderes på en upartisk og faglig betryggende måte.

37.2 Dekanus oppnevner eksterne sensorer, normalt for tre år om gangen. Ekstern sensor kan ha gjesteforelesninger av svært begrenset omfang, men skal ikke være ansatt ved noen avdeling ved høgskolen eller knyttet til høgskolen som timelærer i funksjonsperioden.

37.3 Ekstern deltakelse i vurderingen kan for eksempel være følgende:

- Bruk av ekstern sensor for å vurdere eksamensbesvarelser i et emne.
- Bruk av ekstern sensor for å kontrollere og godkjenne eksamensoppgaver og de generelle prinsipper for karakterfastsettelse i et emne.
- Bruk av ekstern sensor for å vurdere deler av sensurarbeidet til intern sensor.
- Bruk av ekstern sensor for å vurdere studie-/fagplaner, undervisningsopplegget og/eller vurderingsordningen.

37.4 Det må sikres en variert anvendelse av de ulike måter en bruker ekstern sensor på i vurderingsarbeidet.

37.5 Det skal alltid være ekstern sensor ved bedømmelse av studenters selvstendige arbeid i høgre grad.

37.6 Ved muntlig eksamen som eneste eksamensform med omfang 30 studiepoeng eller mer, skal det alltid være en ekstern sensor.

37.7 Dersom intern og ekstern sensor ikke blir enige om vurderingen av en besvarelse, skal det ved vurderingen trekkes inn en tredje sensor som skal være ekstern, slik at de tre sensorene avgjør karakteren i fellesskap.

- 37.8 Ved uenighet mellom faglærer og veileder/øvingslærer på praksisstedet ved vurdering av praksisstudier, tiltrer den faglig ansvarlige som tredje sensor.
- 37.9 Sensurfristen er tre uker fra eksamensdagen. Ved ny sensur som følge av klage eller bytte av sensor, regnes sensurfristen fra det tidspunkt ny sensor er oppnevnt.
- 37.10 Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener og kan i midlertidig forskrift fastsette lengre sensurfrist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker.
- 37.11 Sensuren for bacheloroppgaver på 25 studiepoeng eller mer og for masteroppgaver med fastsatt innleveringsdato, skal foreligge innen 6 uker (30 virkedager) etter innlevering.
- 37.12 Sensur for skriftlig eksamen kunngjøres via høgskolens nettbaserte system. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.
- 37.13 En student som har bestått en separat deleksamen som inngår som en del av en avsluttende sammensatt eksamen, skal normalt ikke måtte avlegge ny separat deleksamen med mindre annet er bestemt i emnebeskrivelsen.

§ 38. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

- 38.1 En student har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sin prestasjon. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter, må krav om begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.
- 38.2 Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen en uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.
- 38.3 Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at studenten har framsatt krav om det. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av studentens prestasjon.
- 38.4 Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg. Sensorene avgjør seg imellom hvem som skal gi begrunnelsen.
- 38.5 Klage over karakterfastsetting må framsettes skriftlig innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Har studenten framsatt krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller har klaget over formelle feil, løper klagefristen fra studenten har mottatt begrunnelse eller avgjørelse på klagen over formelle feil. Den skriftlige klagen skal:
- gi opplysning om hvem som klager (navn, adresse og studentnummer)
 - vise til det vedtak det klages over (fag, eksamensdato, karakter)
 - ha dato og underskrift.
- 38.6 Ved krav om klage over karakterfastsettingen på gruppeeksamen, må alle gruppens medlemmer samlet samtykke i og skrive under på klagen.
- 38.7 Når karakter i et emne fastsettes på grunnlag av flere separate deleksamener, kan klage først framsettes når endelig karakter i emnet er kunngjort. Dersom alle deleksamener må være bestått, og studenten har fått ikke bestått på en av delene, har likevel studenten klageadgang på karakteren i hver enkelt deleksamen og kan framsette klage på deleksamen som for en avsluttende eksamen. Studenten har rett til å be om begrunnelse for hver enkelt deleksamen etter vanlige frister.
- 38.8 Bedømmelse av muntlig prestasjon og praksisopplæring eller annen bedømmelse som ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages (jf. UH-lovens § 5–3 nr. 5).
- 38.9 Ved ny sensurering etter klage jf. UH-lovens § 3–9 nr. 5 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en eksternt. Det nye sensoratet skal gis kjennskap til den karakter som tidligere er satt for besvarelsen. Ny sensur skal foreligge innen samme frister som gjelder for ordinær eksamen. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager.
- 38.10 Karakterfastsetting ved ny sensurering kan ikke påklages, jf. UH-lovens § 5–3 nr. 6. Hvis den endelige karakter blir fastsatt på grunnlag av en muntlig eksamen/justering i tilknytning til en skriftlig deleksamen, og klager får medhold i klage på sensuren av den skriftlige delen av eksamen, holdes ny muntlig eksamen før ny endelig karakter fastsettes.

§ 39. Klage over formelle feil

- 39.1 Klage over formelle feil ved eksamen behandles av høgskolens klagenemnd etter bestemmelsene i UH-lovens § 5–1. Formelle feil kan være feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensuren.
- 39.2 Klage over formelle feil ved eksamen må framsettes innen tre uker etter at studenten er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter lovens § 5–2 nr. 3 fra studenten har fått begrunnelsen eller en avgjørelse av klagen.
- 39.3 Finner høgskolens klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere studenters prestasjon eller bedømmelse av denne, skal det foretas ny sensurering for alle berørte studenter eller holdes ny eksamen så snart som mulig.

§ 40. Godskrivning/godkjenning av grad, yrkesutdanning, fag eller emne

- 40.1 Grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra institusjon under UH-loven godskrives studenten med samme antall studiepoeng ved HiL.
- 40.2 Overlapping i faglig innhold gir tilsvarende reduksjon i studiepoeng totalt, jf. UH-lovens § 3–4. Studiedirektøren avgjør slike søknader i samråd med studieleder.
- 40.3 Grad eller utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke ligger under UH-loven kan gis generell godkjenning som jevngod med grad, del av grad eller utdanning som gis ved institusjoner under loven. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) avgjør slike søknader, jf. UH-lovens § 3–4 nr. 2.
- 40.4 Grad eller utdanning fra norsk eller utenlandsk institusjon som ikke ligger under UH-loven kan gis godkjenning som faglig jevngod med grad, del av grad eller utdanning som gis ved HiL. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir også rett til tilsvarende tittel, jf. UH-lovens § 3–4 nr. 3.
- 40.5 Ved kombinasjon av eksternt utdanning og utdanning fra HiL i grad, del av grad eller yrkesutdanning fra høyskolen, vil overlapping i faginnhold gi tilsvarende reduksjon i studiepoeng totalt. Studiedirektøren avgjør søknader etter disse bestemmelsene i samråd med studieleder.

§ 41. Søknad om fritak. Innpassing av andre utdanninger

- 41.1 Fritak for nærmere angitt eksamen i et bestemt studieløp ved HiL kan gis når det er godtgjort at tilsvarende eller annen velegnet eksamen er avlagt ved HiL eller annen institusjon. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak, jf. UH-lovens § 3–4 nr. 4. Dekanus i samråd med studiedirektør angir nærmere retningslinjer for hvordan realkompetanse kan gi grunnlag for fritak eller innpassing.
- 41.2 Søknad om fritak for eksamen må framsettes skriftlig innen en måned etter oppstart av emnet. Søknaden må inneholde nødvendig dokumentasjon av omfang og innhold i eksamen som ønskes godskrevet. Det gis ikke fritak for deleksamener. Innpassing av utdanning fra HiL eller annen utdanningsinstitusjon avgjøres av studiedirektøren etter innstilling fra studieleder.
- 41.3 Studieutvalget kan fastsette utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen og krav til dokumentasjon ved søknader om godskrivning/godkjenning av norsk og utenlandsk utdanning og søknader om fritak for eksamen, herunder bestemmelser om slikt fritak på grunnlag av realkompetanse.

Del 8. Vitnemål og karakterutskrifter**§ 42. Vitnemål**

- 42.1 Høyskolen utferdiger vitnemål for fullført studieprogram. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement.
- 42.2 På vitnemålet skal det som minimum framgå:
- navn og personnummer
 - hvilken grad eller yrkesutdanning som er fullført
 - totalt antall studiepoeng som utdanningen omfatter
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - navn, studiepoeng og karakter for emner som inngår
 - tidspunkt for avlagte eksamener
 - eventuelle fritak for eksamener og grunnlaget for fritaket
 - tittel på større skriftlige oppgaver (minst 30 studiepoeng)
 - hvilket karaktersystem som er benyttet.

§ 43. Utstedelse av vitnemål og karakterutskrifter

- 43.1 Vitnemål utstedes til alle som fyller kravene til en grad.
- 43.2 For kandidater som oppfyller kravene til en grad etter faste studieprogrammer som gir rett til vitnemål, utstedes vitnemål automatisk etter fullført eksamen.
- 43.3 Kandidater som oppfyller kravene til en grad etter selvvalgt studieprogram, må selv søke om tildeling av vitnemål og er selv ansvarlig for å dokumentere at kravene er oppfylt.
- 43.4 Alle som har tatt eksamen i minst ett emne ved høyskolen har rett til å få karakterutskrift.

Del 9. Dispensasjoner, utfyllende bestemmelser, klager og ikrafttreden**§ 44. Dispensasjon**

- 44.1 Søknader om dispensasjoner fra forskriften avgjøres av høyskoledirektøren.

§ 45. Utfyllende bestemmelser

- 45.1 Studieutvalget kan fastsette utfyllende bestemmelser/regler til denne forskriften.

§ 46. Klager

- 46.1 Klager over enkeltvedtak i henhold til denne forskriften avgjøres av høyskolens klagenemnd med mindre annet er bestemt i UH-loven, samt i forskrift om opptak til universiteter og høyskoler.

§ 47. Ikrafttredelse

47.1 Forskriften trer i kraft 1. juli 2008. Samtidig oppheves følgende forskrift:

– Forskrift 14. juni 2005 nr. 1085 om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer.

17. juni Nr. 761 2008**Forskrift om billigsalgsaksjoner for epler i 2008**

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

§ 1. Formål

Avsetningstiltaket billigsalgsaksjoner for epler skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2. Informasjonsplikt

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Markedsaktører som ønsker å delta i markedsreguleringen av epler forplikter seg til å besvare spørsmål/oppgaver fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd knyttet til forhold som har betydning for reguleringen.

§ 3. Virkeområde

Billigsalg kan settes i verk som markedsregulerende tiltak i medhold av jordbruksavtalens (jordbruksavtalen 2007–2008) pkt. 4.3. Vedtak om iverksettelse gjøres av Omsetningsrådets arbeidsutvalg etter forslag fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd.

§ 4. Kvantum og sorter

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal fremme forslag om kvantum, sorter, kvaliteter, priser og tidspunkt for billigsalget.

§ 5. Kvote

Engrosledd som tar imot epler direkte fra produsenter eller pakkerier er berettiget til kvote av det samlede kvantum som skal prisnedskrives ved billigsalget. Med engrosledd forstås omsetningsledd som i medhold av regler for tilskudd i grøntsektoren er godkjent som grossist.

§ 6. Oppgaver

De som er berettiget til kvote ved billigsalg og som ønsker å benytte denne rett, plikter å gi spesifiserte oppgaver over lagerbeholdninger, sortfordeling og kvaliteter til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Oppgavene skal gis i den form og til de tider som Grøntprodusentenes Samarbeidsråd krever. Engrosleddene må akseptere at oppgaver over lagerbeholdninger blir kontrollert i den grad det anses nødvendig. Med lagerbeholdning forstås det kvantum som engrosleddet har på eget lager av vedkommende vareslag og som er mottatt fra produsenter eller pakkerier samt det kvantum som engrosleddet har avtale med produsenter eller pakkerier om senere mottak av. Ved gjennomføring av salgsaksjoner plikter de omsetningsledd som deltar i ordningen å følge de priser og bestemmelser som blir fastsatt for aksjoner.

§ 7. Fordeling av kvantum

Det samlede kvantum ved et billigsalg fordeles på kvoteberettigede som søker om kvote. Fordelingen foretas av Grøntprodusentenes Samarbeidsråd på grunnlag av siste lagertelling. Kvoter under 2 000 kg tildeles ikke.

§ 8. Søknad

Søknad om utbetaling av prisnedskrivningstilskudd sendes Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Frist for innsending av søknad om prisnedskrivningstilskudd er 1 – en – måned etter billigsalgperiodens utløp. Med søknaden skal følge gjenpart eller kopi av nummererte salgsdokumenter som viser salgsdato, vareslag, kvantum, kvalitet, pris og hvem som har mottatt varen. Salg av frukt som er innkjøpt til nedskrevet pris skal dokumenteres på samme måte som salg av egen kvote. Prisnedskrivning utbetales for dokumentert salg til nedskrevet pris etter fradrag for kvantum innkjøpt til nedskrevet pris og oppad begrenset til den tildelte kvote.

§ 9. Taushetsplikt, regnskap

Grøntprodusentenes Samarbeidsråds ansatte som behandler søknader om prisnedskrivning, har taushetsplikt om de forretningsmessige forhold de blir kjent med gjennom behandling av søknader. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal avlegge regnskap for Omsetningsrådet innen 2 – to – måneder etter at billigsalget er avsluttet.

§ 10. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves forskrift 18. juni 2007 nr. 806 om billigsalgsaksjoner for epler i 2007.

17. juni Nr. 762 2008**Forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2008**

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

§ 1. Formål

Avsetningstiltaket reguleringslagring av epler klasse I skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2. Informasjonsplikt

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Markedsaktører som ønsker å delta i markedsreguleringen av epler forplikter seg til å besvare spørsmål/oppgaver fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd knyttet til forhold som har betydning for reguleringen.

§ 3. Tilskudd

Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan tilskudd gis til reguleringslagring av epler. Det er kun fruktlagre og produsenter som er godkjent av Statens landbruksforvaltning som kan delta i slik lagring. Nye lagringsverter som disponerer kjølelagerkapasitet til lagring av epler kan søke om godkjenning før 1. oktober 2008. Lagringsvert har ansvar for å påse at lagringen av epler skjer slik at Mattilsynets krav på dette området er tilfredsstillt, jf. krav i lov om matproduksjon og mattrygghet og i forskrift om næringsmiddelhygiene.

§ 4. Kvantum og sorter

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal så snart en har oversikt over årets avling gi forslag til Omsetningsrådet om hvilke sorter og kvantum som skal reguleringslagres. Ordningen gjelder bare klasse I av de sorter som er med i lagringsprogrammet. Lagerregistrering foretas pr. 16. og 30. i månedene oktober og november. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet. Epler klasse I som er satt av til fabrikklevering er ikke tilskuddsberettiget.

§ 5. Oppgaver

De godkjente lagringsverter (fruktlagre/produsenter) skal ved første telledato pr. 16. oktober 2008 gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter i den form som Grøntprodusentenes Samarbeidsråd krever. Videre skal det gis spesifisert oppgave over det kvantum av de forskjellige sorter som ønskes reguleringslagret. Omsetningsrådets arbeidsutvalg fastsetter øvre grense for lagringskvantum med tilskudd for epler. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd kan om nødvendig begrense kvantumet hos den enkelte lagringsvert. Minstekvantum for å bli med i reguleringslagringen er 5 000 kg for den enkelte sort pr. lagringsvert.

§ 6. Sats

For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse med kr 0,35 pr. kg for det laveste kvantumet av de to første telledatoene. Ved telledatoene 16. november og 30. november er satsen kr 0,50 pr. kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember.

§ 7. Søknad

Søknad om lagringstilskudd etter § 5 sendes til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd som betaler tilskudd til lagringsvertene. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd sender oppgave til Omsetningsrådet innen 1. februar påfølgende år.

§ 8. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves forskrift 18. juni 2007 nr. 826 om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2007.

17. juni Nr. 763 2008**Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2008**

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

§ 1. Formål

Avsetningstiltaket tilskudd ved fabrikklevering av epler klasse I skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2. Informasjonsplikt

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Markedsaktører som ønsker å delta i markedsreguleringen av epler forplikter seg til å besvare spørsmål/oppgaver fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd knyttet til forhold som har betydning for reguleringen.

§ 3. Tilskudd

Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan det gis epler av kvalitet kl. I som blir levert til fabrikk som industrifrukt, et tilskudd på inntil kr 1,50 pr. kg. Tilskudd på kr 1,50 pr. kg epler og frakttilskudd knyttet til gjennomføring av fabrikkleveringen, jf. § 7, har en økonomisk ramme på 5 millioner kroner.

§ 4. Vilkår

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd fastsetter innen 5. september hvert år hvilke eplesorter som kan leveres med fabrikktilskudd. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter før hver leveringssesong å informere aktuelle aktører om hvilke sorter fabrikkleveransen omfatter, jf. forskriftens § 2 om informasjonsplikt. Tilskuddsberettiget er yrkesprodusenter, fruktlagre, fruktsalgslag og grossister. For å få tilskudd må det leveres minst 2 000 kg tilskuddsberettiget vare. Leverandøren må selv gjøre avtale med mottaker (fabrikk) om levering.

§ 5. Innmelding

Epler av kvalitet kl. I som skal leveres til fabrikk skal på forhånd meldes til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Meldingen til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal inneholde oppgave over det kvantum som ønskes levert samt angivelse av sort, kvalitet, sted og tid for levering. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal foreta kontroll av kvalitet og kvantum.

§ 6. Søknad om tilskudd

Søknad om tilskudd må sendes Grøntprodusentenes Samarbeidsråd innen 1 måned etter at fabrikklevering er avsluttet for sesongen. Med søknaden skal følge gjenpart av avregning/veieseddel fra fabrikk. Avregningen/veieseddelen skal vise leveringsdato, kvantum, sort, kvalitet, pris og hvem som har levert varen. Det skal ikke utbetales tilskudd for varer som ikke er innmeldt til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd i samsvar med § 5. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd sender samlet oppgave over fabrikklevering til Omsetningsrådet innen 1. mars.

§ 7. Frakttilskudd

Ved levering av epler etter denne forskriften, gis det et frakttilskudd på kr 0,10 pr. kg for transportlengder mellom 100 og 200 km, kr 0,20 pr. kg for transportlengder mellom 200 og 300 km og kr 0,30 pr. kg dersom transportlengden er over 300 km. Frakttilskudd gis for leveranse til nærmeste fabrikk med ledig kapasitet for mottak av industrifrukt.

§ 8. Søknad om frakttilskudd

Søknad om frakttilskudd sendes Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Med søknaden skal følge gjenpart av avregning/veieseddel fra fabrikk. Avregningen/veieseddelen skal vise leveringsdato, kvantum, sort, kvalitet, pris og hvem som har levert varen.

§ 9. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 18. juni 2007 nr. 805 om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2007.

18. juni Nr. 764 2008**Forskrift om endring i forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder**

Hjemmel: Fastsatt av styret for universitetet i Agder 18. juni 2008 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 22. juni 2005 nr. 833 om studier og eksamen ved Universitetet i Agder gjøres følgende endringer:

§ 1 ny bokstav b skal lyde

- b) *Mappevurdering:* Vurderingsform der flere oppgaver/arbeidskrav leveres i løpet av semesteret, men der disse (alle eller utvalgte arbeider) deretter vurderes samlet og gis en felles karakter.

Nåværende § 1 bokstav b–t blir bokstav c–u.

Ny § 12b skal lyde:

§ 12b. Obligatorisk undervisning

Krav om obligatorisk undervisning skal framgå av studieplan, fagplan og/eller emnebeskrivelse. Med mindre annet framgår, kreves det 80 % frammøte til obligatorisk undervisning.

§ 14 nr. 6 skal lyde:

- 6) Bare skriftlige arbeider eller andre arbeider som er av en slik art at vurderingen lar seg etterprøve, kan inngå i en mappe. Skriftlig skoleeksamen kan ikke inngå i mappe.

§ 20 nr. 2 og 3 skal lyde:

- 2) Ved fravær inntil to semestre innvilger universitetet permisjon uavhengig av grunn, forutsatt at studenten har gitt melding innen fastsatt frist.
- 3) Universitetet kan etter skriftlig begrunnet søknad i særlige tilfelle innvilge permisjon for mer enn to semestre.

§ 21 nr. 3 skal lyde:

- 3) Styret fastsetter nærmere regler for endring av utdanningsplaner.

§ 22 nr. 1 skal lyde

- 1) Det er ikke anledning til å fremstille seg til eksamen i samme emne mer enn 3 ganger ved Universitetet i Agder. I særlige tilfelle kan universitetet etter søknad gi dispensasjon til et 4. eksamensforsøk. Bestemmelsen i dette ledd gjelder tilsvarende for prøver som er vilkår for å gå opp til eksamen (jf. § 1 f). For gjentak av masteroppgave og andre oppgaver, gjelder i tillegg § 26a.

§ 26 nr. 3 skal lyde:

Universitetet kan i andre særlige tilfelle vedta at det skal arrangeres ytterligere eksamener enn det som følger av § 25 og § 26. Avgjørelsen tas i samarbeid med berørte fakulteter. For adgang til slik eksamen gjelder tilsvarende bestemmelse som ved ordinær eksamen.

§ 26a overskriften skal lyde:

§ 26a. *gjentak av masteroppgave og andre oppgaver*

§ 26a nye nr. 3 og 4 skal lyde:

- 3) Det er anledning til å levere forbedret versjon av praksisrelaterte oppgaver på mindre enn 15 studiepoeng dersom det ikke er mulig å endre problemstilling for oppgaven uten at praksisperioden gjennomføres på nytt. Fakultetsstyret/avdelingsstyret ved Avdeling for Lærerutdanning avgjør om det er anledning til å levere forbedret versjon.
- 4) For øvrige oppgaver enn de som er nevnt i denne paragraf, er det ikke anledning til å levere forbedret versjon.

§ 37 nr. 8 skal lyde:

- 8) Styret fastsetter retningslinjer for eksternt evaluering av vurderingsordningen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9, der dette også sees i sammenheng med rutiner i kvalitetssikringssystemet.

§ 37 nr. 11 skal lyde:

11) Sensor må ha følgende kvalifikasjoner:

- a) Bachelornivå (minst en av):
 - være ansatt på lektor-/amanuensisnivå eller høgre nivå ved universitet/høgskole eller annen forskningsinstitusjon eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå
 - ha erfaring som sensor i vedkommende fag ved universitet/høgskole
 - gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen vedkommende fag.
- b) Masterprogram og videreutdanning som bygger på bachelorgrad eller tilsvarende:
 - være ansatt på lektor-/amanuensisnivå eller høgre nivå ved universitet/høgskole eller annen forskningsinstitusjon eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå.
- c) Doktorgradsprogram:
 - faglig kompetanse på minst 1. amanuensisnivå.

Endringer som følge av endring i § 1:

Alle henvisninger til «§ 1 b» erstattes med «§ 1 c».

Alle henvisninger til «§ 1 c» erstattes med «§ 1 d».

Alle henvisninger til «§ 1 d» erstattes med «§ 1 e».

Alle henvisninger til «§ 1 e» erstattes med «§ 1 f».

Alle henvisninger til «§ 1 f» bortsett fra henvisning i endret § 22 nr. 1, erstattes med «§ 1 g».

Alle henvisninger til «§ 1 g» erstattes med «§ 1 h».

Alle henvisninger til «§ 1 h» erstattes med «§ 1 i».

Alle henvisninger til «§ 1 i» erstattes med «§ 1 j».

Alle henvisninger til «§ 1 j» erstattes med «§ 1 k».

Alle henvisninger til «§ 1 k» erstattes med «§ 1 l».

Alle henvisninger til «§ 1 l» erstattes med «§ 1 m».

Alle henvisninger til «§ 1 m» erstattes med «§ 1 n».

Alle henvisninger til «§ 1 n» erstattes med «§ 1 o».

Alle henvisninger til «§ 1 o» erstattes med «§ 1 p».

Alle henvisninger til «§ 1 p» erstattes med «§ 1 q».

Alle henvisninger til «§ 1 q» erstattes med «§ 1 r».

Alle henvisninger til «§ 1 r» erstattes med «§ 1 s».
 Alle henvisninger til «§ 1 s» erstattes med «§ 1 t».
 Alle henvisninger til «§ 1 t» erstattes med «§ 1 u»

II

Endringene trer i kraft straks.

18. juni Nr. 765 2008

Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Akershus

Hjemmel: Fastsatt av styret for Høgskolen i Akershus 18. juni 2008 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–3, § 3–4, § 3–5, § 3–8, § 3–9, § 3–10, § 4–5 og § 4–7. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

Kapittel 1: Generelle bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

- (1) Denne forskriften gjelder alle studier og eksamen ved Høgskolen i Akershus. Styret kan dispensere fra bestemmelser i denne forskrift for studier og eksamen som ikke inngår i høgskolens ordinære studier.
- (2) Høgskolen i Akershus har skikkethetsvurdering for følgende utdanninger; yrkesfaglærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning, sykepleier, jordmor og vernepleier. Skikkethet er nærmere definert i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.
- (3) Høgskolen i Akershus har krav om politiattest i følgende utdanninger; yrkesfaglærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning, sykepleier og vernepleier.

§ 1–2. Motstrid med nasjonal rammeplan og nasjonal kvalifikasjonsrammeverk

Dersom denne forskrift strider mot en gjeldende nasjonal rammeplan, gjelder rammeplanens bestemmelser framfor forskriften.

§ 1–3. Definisjoner

Student

- a. *Student:* Person som er tatt opp til studier eller emner ved Høgskolen i Akershus i samsvar med uhl. § 3–6 og § 3–7.
- b. *Studierett:* Rettigheter og plikter knyttet til det å være tatt opp som student ved et studium eller emne.
- c. *Privatist:* Person som følger undervisning og/eller går opp til eksamen uten å være tatt opp til et studium eller emne etter bestemmelsene i uhl. § 3–10.
- d. *Utdanningsplan:* Individuell plan som utarbeides mellom høgskolen og den enkelte student for gjennomføring av et studium/studieprogram av 60 studiepoengs omfang eller mer, i samsvar med uhl. § 4–2.

Vurdering

- e. *Eksamenskandidat:* Student eller privatist som er meldt opp til eksamen.
- f. *Eksamen eller deleksamen:* Eksamen som inngår i grunnlaget for karakterfastsetting for et emne eller alene gir grunnlag for fastsettelse av karakter i emnet.
- g. *Ordinær eksamen:* Den eksamen eller deleksamen som ordinært arrangeres i det aktuelle semesteret.
- h. *Ny og utsatt eksamen:*
 - Ny eksamen er den eksamen eller deleksamen som arrangeres for eksamenskandidater som ikke har bestått ordinær eksamen.
 - Utsatt eksamen er den eksamen eller deleksamen som arrangeres for eksamenskandidater som har levert legeerklæring eller hatt annet dokumentert gyldig fravær.
- i. *Arbeidskrav:* Arbeidskrav er alle former for arbeider og prøving som settes som vilkår for å framstille seg til eksamen og/eller gå ut i praksis. Resultatet inngår ikke i beregningsgrunnlaget for den karakteren som angis på vitnemålet/karakterutskriften. For arbeidskrav gis tilbakemeldingen «godkjent/ikke godkjent».
- j. *Mappekrav:* En tekst eller arbeid som inngår i en mappeeksamen og som ikke karaktersettes underveis.
- k. *Selvstendig arbeid på høyere grads nivå:* Masteroppgave på minimum 30 studiepoengs omfang. Skal vise selvstendig faglig forståelse, refleksjon og modning.
- l. *Tilsynssensor:* Tilsynssensors rolle er å kvalitetssikre vurdering og vurderingsordninger. Tilsynssensors arbeidsoppgaver vil framgå av retningslinjer for oppnevning og bruk av sensorer og tilsynssensorer ved Høgskolen i Akershus.

Planer, innhold i planer

- m. *Fag:* Samling av beslektede emner som er samlet under en felles fagbetegnelse.
- n. *Emne:* Minste studiepoenggivende enhet med avsluttende vurdering som kan inngå i et studieprogram. Et emne skal ha et omfang på minimum 10 studiepoeng. Antall studiepoeng skal være delelig på 5.

- o. *Emnegruppe*: Samling av emner fra ett eller flere fagområder som gjennom studie- eller fagplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
- p. *Studieprogram/studier*: Betegnelse på et studieløp som det er særskilt opptak til, som har et definert innhold i henhold til studie- eller fagplan, og som fører fram til en avsluttende eksamen, grad eller yrkesutdanning med et definert læringsutbytte. Et studieprogram/studier er i regelen sammensatt av flere emner.
- q. *Nasjonal rammeplan*: Plan som fastsetter nasjonale rammer for en utdanning. Nasjonal rammeplan fastsettes av departementet med hjemmel i uhl. § 3–2.
- r. *Fagplan*: Plan for en utdanning som reguleres av nasjonal rammeplan. Fagplanen beskriver mer detaljerte mål, innhold, læringsutbytte og organisering av fag/studier/utdanninger som reguleres av rammeplan, og skal belyse hvordan dette konkretiseres.
- s. *Studieplan*: En studieplan beskriver mål, innhold, læringsutbytte og organisering av emner/studier/utdanninger som ikke reguleres av nasjonale rammeplaner.
- t. *Emnebeskrivelse*: Definerer krav til forkunnskap. Beskriver faglig innhold, læringsutbytte og andre krav, samt hvordan læringsarbeidet og vurderingen organiseres i emnet. Alle emner skal ha emnebeskrivelse
- u. *Studiepoeng*: Mål på arbeidsmengde i de enkelte emner i et studieprogram. 60 studiepoeng tilsvarer ett års studium på heltid.

Grader og dokumentasjon

- v. *Grad*: Grad og tilhørende tittel tildeles en som har fullført utdanning av nærmere fastsatt omfang og sammensetning.
- w. *Sluttdokumentasjon*: Vitnemål og karakterutskrift som gir informasjon om den enkelte students fullførte utdanning, eksamensresultater og beskrivelse av forventet læringsutbytte.
- x. *Diploma Supplement*: Vitnemålstillegg på engelsk som gir informasjon om utdanningssystemet ved norske universiteter og høyskoler, og den enkelte students utdanning.

§ 1–4. Beslutningsmyndighet

- (1) Styret er høyskolens øverste organ. Rektor er daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som styret fastsetter, jf. uhl. § 10–1 og § 10–4.
- (2) I saker der beslutningsmyndighet er lagt til høyskolen, treffes avgjørelser av høyskolens rektor eller den hun eller han gir fullmakt til. Der beslutningsmyndighet er lagt til styret selv i henhold til lov og forskrift, kan myndigheten ikke delegeres til lavere nivå.

Kapittel 2: Grader

§ 2–1. Høyskolen i Akershus kan tildele følgende grader; jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1574

Høgskolekandidat, normert studietid 2 år
 Bachelor, normert studietid 3 år
 Master, normert studietid 2 år.

§ 2–2. Tilleggsbetegnelser for grader

Grader oppnådd på grunnlag av fullført studieprogram på gradsnivå, gis normalt betegnelsen «Høgskolekandidat/bachelor/master i (studiets navn)» Andre tilleggsbetegnelser for lavere grads studier fastsettes i det enkelte tilfelle av styret.

§ 2–3. Krav til graden høgskolekandidat

Graden høgskolekandidat skal benyttes for 2-årige utdanninger på 120 studiepoeng godkjent av styret.

§ 2–4. Krav til bachelorgrad

For å oppnå bachelorgraden må studenten ha fullført og bestått eksamener som til sammen utgjør minst 180 studiepoeng, hvorav minimum 60 studiepoeng må være avlagt ved Høyskolen i Akershus.

Grunnlaget for bachelorgraden skal omfatte ett av følgende:

- (1)
 - a) treårig integrert yrkesutdanning (180 studiepoeng), som i henhold til nasjonalt fastsatt rammeplan og/eller forskrift, gir bachelorgrad.
 - b) treårig integrert yrkesrettet utdanning (180 studiepoeng), som i henhold til vedtak i styret for Høyskolen i Akershus, gir bachelorgrad.
- (2) tre års normert utdanning (180 studiepoeng) med toårig høgskolekandidatutdanning/integrert yrkesrettet studieprogram (120 studiepoeng) kombinert med studieprogram innenfor samme eller annet fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang.
- (3) tre års normert utdanning (180 studiepoeng) med integrert yrkesrettet utdanning eller fordypning i fag, emner eller emnegrupper som bygger på hverandre av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med fordypning i ytterligere ett fag, emner og emnegrupper av minimum 60 studiepoengs omfang. Frittstående emner som skal inngå i graden, må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng.

- (4) Overlapping i faginnhold mellom fag/emner/emnegrupper eller studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping utover 10 studiepoeng må kompenseres.
- (5) Vitnemål for bachelorgrad etter (2) og (3) utstedes etter søknad. Søkeren må selv dokumentere at kravene er oppfylt.
- (6) For selvvalgte bachelorløp tildeles kun graden «bachelor» uten tilleggsbetegnelse eller spesifisert fordypning.

§ 2–5. *Krav til mastergrad*

Krav til innhold og omfang i mastergrad framgår av egen forskrift fastsatt av departementet.

§ 2–6. *Krav om ny utdanning*

For godskriving av utdanning som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller som del av en grad eller yrkesutdanning, må en student i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng før det kan utstedes et nytt vitnemål eller tildeles en ny grad, dersom ikke høgskolen har fastsatt krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger, jf. forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskriving av høyere utdanning.

Kapittel 3: Studier

§ 3–1. *Studieåret*

- (1) Høstsemesteret ved Høgskolen i Akershus varer i omlag 18 uker. Vårsemesteret varer i omlag 22 uker, totalt 40 uker, jf. uhl. § 3–8. All undervisning og ordinær eksamen/avsluttende vurderinger skal finne sted innenfor fastsatte undervisningsterminer. Rektor fastsetter undervisningsterminer for hvert studieår.
- (2) Ny og utsatt eksamen kan i særskilte tilfeller arrangeres utenom de fastsatte undervisningsterminer for studieåret.

§ 3–2. *Studierett*

- (1) Den som har akseptert tilbud om studieplass, har studierett i henhold til den normerte studietid for det aktuelle hel- eller deltidsstudiet hun/han er tatt opp til.
- (2) Studenten må følge studieprogresjonen som er fastsatt for studieprogrammet. Ved forsinket studieprogresjon må studenten inngå en avtale med høgskolen om ny individuell utdanningsplan. Dekan kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra de fastsatte krav om progresjon iht. studie- og fagplan.
- (3) Studenten må betale semester- og materialavgift, godta utdanningsplan og registrere seg som møtt hvert semester innen gjeldende frister.
- (4) Studenten plikter å holde seg løpende orientert om informasjon som formidles via høgskolens elektroniske studentverktøy.
- (5) Studenten kan miste studieretten i følgende tilfeller:
 - a. Dersom studenten unnlater å registrere seg, ikke bekrefter sin utdanningsplan, ikke kontakter høgskolen innen angitte frister som er gitt studenten i brev form eller ikke betaler semester- og materialavgift innen gjeldende frister.
 - b. Dersom studenten har brukt opp sine forsøk til eksamen, prøve eller praksisperiode i henhold til studie- eller fagplan og til forskrift om studier og eksamen.
 - c. Dersom studenten har forsinket studieprogresjon utover 2 studieår. Innvilget permisjon etter § 3–3 (1) regnes ikke med.
- (6) Den som har mistet studieretten etter § 3–2 (5) b), kan ikke påbegynne samme studium på nytt ved Høgskolen i Akershus før etter tre år.
- (7) Høgskolen kan utarbeide egne retningslinjer for hvilke rettigheter og plikter som gjelder for helt eller delvis eksternfinansierte studier.

§ 3–3. *Permisjon fra studieprogram*

- (1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn, jf. uhl. § 4–5. Permisjon kan også gis ved sykdom og førstegangstjeneste. Permisjonen vil ikke inngå i tidsberegning for forsinkelse, jf. § 3–2 (5) c).
- (2) For permisjon av øvrige grunner må studenten ha gjennomført studier innenfor det aktuelle studieprogram i minst ett semester. Det gis permisjon for inntil ett år. Permisjonen vil inngå i tidsberegning for forsinkelse, jf. § 3–2 (5) c).
- (3) Det kan normalt gis permisjon etter (1) for inntil ett år. I ekstraordinære tilfeller gis det mulighet for å søke om ytterligere ett års forlenget permisjon. Permisjon gis bare for et år av gangen. Maksimal permisjon som kan innvilges er to år.
- (4) En student kan søke om å få avlegge eksamen i permisjonstiden.
- (5) En student som ikke kontakter høgskolen innen angitt frist for permisjonstidens utløp, mister automatisk studieretten til studieprogrammet studenten har hatt permisjon fra.

§ 3–4. *Tilrettelagt studiesituasjon*

- (1) En student kan på grunn av sykdom, funksjonshemming eller annen tilstand søke om tilrettelegging av studiesituasjonen, jf. uhl. § 4–3.

- (2) Ved behov for tilrettelagt studiesituasjon jf. (1), må studenten søke høgsolen om tilrettelegging av studiesituasjonen snarest mulig etter at studenten har takket ja til opptaket. Det forutsettes at tilrettelegging er praktisk mulig for høgsolen. Relevant dokumentasjon kreves. Se § 4–18 Særordninger.

§ 3–5. *Utdanningsplan*

- (1) Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om høgsolens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor høgsolen og medstudenter. Alle studenter som tas opp til studier med et omfang på 60 studiepoeng eller mer skal ha en utdanningsplan.
- (2) Utdanningsplanen skal være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre planlagt studium eller studieløp på normert tid som heltids- eller deltidsstudent.
- (3) Studenten skal godta utdanningsplanen hvert semester innen gitte frister.
- (4) Utdanningsplanen kan endres etter avtale mellom høgsolen og studenten.

§ 3–6. *Deltakelse i evaluering av utdanningsvirksomheten*

- (1) Studentene har rett til å delta i evaluering av utdanningsvirksomheten.
- (2) En student med studierett til ett studieprogram eller emne har rett til å delta i den evaluering av studieprogrammet og/eller emnet som høgsolen fastsetter.
- (3) Resultat fra og oppfølging av evalueringene skal gjøres kjent for studentene.

§ 3–7. *Overflytting fra annen utdanningsinstitusjon*

Søknad om overflytting behandles normalt kun dersom den er mottatt innen angitt frist.

§ 3–8. *Opplysningsplikt*

Studenten plikter å gi de opplysninger og levere de dokumenter som er nødvendige for at utdanningsinstitusjonen skal kunne behandle studentsaker. Manglende opplysninger og dokumentasjon kan medføre avslag.

§ 3–9. *Likebehandlingsprinsippet*

Høgsolen skal fremme likebehandling, slik at alle studenter vurderes på objektivt grunnlag ut fra fastsatte kriterier i lov, forskrift, utfyllende bestemmelser og retningslinjer.

Kapittel 4: Eksamen

§ 4–1. *Vilkår for å gå opp til eksamen*

- (1) For å få gå opp til eksamen, må studenten ha gjennomgått og fått godkjent de arbeidskrav som kreves i henhold til emnebeskrivelsen. I særlige tilfeller kan dekanen gi dispensasjon fra de fastsatte krav. Sensur holdes da tilbake til arbeidskravene er utført innen en angitt frist. Er ikke arbeidskravene utført innen angitt frist, anses eksamen som trukket og teller som ett forsøk til eksamen. Ny besvarelse må leveres ved neste ordinære eksamen.
- (2) Studenter som ikke har betalt semesteravgiften for det gjeldende semester, får ikke gå opp til eksamen.

§ 4–2. *Oppmelding*

- (1) En student er normalt automatisk oppmeldt til ordinær eksamen når de følger normal studieprogresjon.
- (2) En student som tar ny eller utsatt eksamen, må selv melde seg opp innen fire uker før eksamen og selv kontrollere at eksamenspåmeldingen er korrekt registrert. Avmelding skal skje innen to uker før eksamen.
- (3) Studentene er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.

§ 4–3. *Eksamens-/vurderingsformer*

- (1) I hvert emne skal studentenes kunnskaper og/eller ferdigheter prøves, slik det framgår av emnebeskrivelsen/studie- eller fagplan.
- (2) Bare skriftlige arbeider eller andre arbeider som er av en slik art at vurderingen lar seg etterprøve, kan inngå i en mappe. Skriftlig eksamen med tilsyn kan ikke inngå i mappe. Det fastsettes en felles karakter for mappekravene som inngår i mappen. Hvis ikke alle mappekravene skal inngå i grunnlaget for fastsetting av karakter, skal det framgå av emnebeskrivelsen hvordan utvelgelsen av tellende mappekrav skal skje.
- (3) Privatister skal ha samme vurderingsform som ordinære studenter.

§ 4–4. *Målform og språk ved skriftlig eksamen*

- (1) Dekan eller den hun/han gir fullmakt til skal sørge for at eksamensoppgaver som gis på norsk, foreligger i begge målformer. Dersom alle studentene har ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform til eksamen ved semesterregistrering.
- (2) Dersom undervisning og/eller en vesentlig del av emnets pensum er på et annet språk enn norsk, kan dekan bestemme at oppgaveteksten også skal kunne gis i det språket.
- (3) Søknad om å få gitt oppgaveteksten og/eller levere eksamensbesvarelsen på et annet språk enn norsk eller undervisningsspråket, avgjøres av høgsolen etter uttalelse fra avdelingen. Unntak fra dette er besvarelser på svensk eller dansk. I tillegg kan det være emner der det stilles krav om at eksamen skal besvares på et bestemt språk. Dette vil da framgå av emnebeskrivelsen.

§ 4-5. Eksamensplan

- (1) Høgskolen utarbeider en eksamensplan for hvert semester som skal gjøres kjent for studentene ved semesterstart. Eksamensplanen legges opp etter de fag og emner som er lagt til det enkelte semester i henhold til det studieprogram studenten er tatt opp til.
- (2) Høgskolen er ikke ansvarlig for kollisjoner mellom eksamensdatoer for studenter som velger et annet studieløp enn det ordinære eller følger emner på flere studieprogram.
- (3) Eksamensplanen kunngjøres via høgskolens elektroniske studentverktøy, og inneholder de fag/emner som avsluttes i semesteret.

§ 4-6. Eksamenssted/tid

- (1) Eksamen avholdes normalt i høgskolens lokaler, herunder høgskolens elektroniske studentverktøy, dersom ikke annen er oppgitt.
- (2) For muntlige eksamener, framføringer og praktiske prøver fastsettes eksamenssted, eksamensdato og tidspunkt av dekan eller den hun/han gir fullmakt til. Høgskolen sørger for tilfredsstillende kunngjøring.
- (3) For eksamener med tilsyn og innlevering av skriftlige arbeider fastsettes eksamenssted, eksamensdato og tidspunkt av høgskolen.
- (4) Fastlagte eksamensdatoer flyttes normalt ikke.
- (5) Eksamen med tilsyn skal bare avvikles i høgskolens faste eksamenslokaler. Dersom særskilte forhold tilsier det, kan høgskolen gi dispensasjon fra denne regel.

§ 4-7. Bruk av klausul

Master- og bacheloroppgavene er offentlig tilgjengelige. Dersom særlige forhold tilsier det, må studentene etter anbefaling av veileder søke om at oppgaven klausulbelegges. Søknaden sendes høgskolen. I de tilfeller det er aktuelt med klausulering, må det gis skriftlig melding om dette ved innlevering av oppgaven. Slik klausulering omfatter likevel ikke ordinær sensur.

§ 4-8. Fritak for eksamen, prøve eller arbeidskrav

- (1) En student kan etter søknad få fritak for eksamen eller prøve når det kan dokumenteres at vedkommende har bestått tilsvarende eksamen/prøve ved samme eller tilsvarende institusjon. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Søknad om fritak avgjøres av høgskolen på grunnlag av uttalelse fra avdelingen, jf. uhl. § 3-5.
- (2) En student kan etter søknad få fritak for arbeidskrav når det kan dokumenteres at vedkommende har bestått tilsvarende arbeidskrav ved samme eller tilsvarende institusjon. Søknad om fritak behandles av dekan eller den han/hun bemyndiger.
- (3) Vurderinger av realkompetanse som grunnlag for fritak gjelder for de studenter som har påbegynt et etablert studieprogram med godkjent studie/fagplan ved høgskolen.
- (4) Søknad om fritak for eksamen eller prøve må være framsatt på eget søknadsskjema innen 3 uker etter at studiet er påbegynt. Omfang av fritak for eksamen eller prøve skal framgå på vitnemål og karakterutskrift, med angivelse av på hvilket grunnlag fritaket er gitt.

§ 4-9. Reduksjon i studiepoeng

Dersom en student avlegger eksamen i emner som helt eller delvis overlapper hverandre, skal dette normalt føre til reduksjon i studiepoeng på vitnemål eller karakterutskrift. Faglig overlapping skal om mulig være opplyst i studie- eller fagplan.

§ 4-10. Antall forsøk til eksamen og ved utførelse av arbeidskrav

En student har rett til å framstille seg til eksamen eller utføre arbeidskrav i samme fag/emne tre ganger. Unntak fra dette gjelder ved masteroppgaver, jf. § 4-17 (1) og når et emne opphører, jf. § 4-14 (7). I særlige tilfeller kan studenten etter søknad, på grunnlag av uttalelse fra avdelingen v//dekan, få framstille seg til eksamen i samme fag/emne en fjerde og siste gang.

§ 4-11. Antall forsøk til veiledet praksis

Får studenten vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger, må studiet avbrytes, jf. § 3-2 om tap av studierett.

§ 4-12. Ordinær eksamen

- (1) Ordinær eksamen avvikles normalt i slutten av det semesteret undervisningen i emnet avsluttes, og innenfor den eksamensperioden som høgskolen fastsetter.
- (2) Studenter som ønsker å forbedre en karakter, kan normalt bare melde seg opp ved ordinær eksamen.
- (3) Rektor kan i særlige tilfeller, før emnestart, avgjøre om eksamensformen skal være en annen enn den som står beskrevet i emnebeskrivelsen. Studenten(e) skal i så fall varsles og gi sitt samtykke.

§ 4-13. Muntlig eksamen – unntak fra regelen om offentlig muntlig eksamen

Etter ønske fra den enkelte eksamenskandidat, og hvis tungtveiende hensyn taler for det, kan høgskolen i enkelte tilfelle gjøre unntak fra regelen om offentlig muntlig eksamen, jf. uhl. § 3-9 (3).

§ 4-14. Ny eksamen og utsatt eksamen

- (1) Student som har gyldig fravær fra en ordinær eksamen, har rett til utsatt eksamen. Som gyldig fravær regnes sykdom, eller annen dokumentert, tvingende fraværsgrunn. Høgskolen avgjør om fravær kan godkjennes som gyldig.
- (2) Rett til å melde seg opp til utsatt eksamen har også studenter som på grunn av utvekslingsopphold i utlandet /deltidsstudier i utlandet ikke har kunnet gå opp til ordinær eksamen.
- (3) Studenter som har strøket til ordinær eksamen kan gå opp til ny eksamen, jf. (1).
- (4) Ny eksamen og utsatt eksamen arrangeres normalt samtidig. Ny eksamen og utsatt eksamen arrangeres senest i løpet av det påfølgende semester. Unntak gjelder for eksamen som pga. sin egenart legges til neste ordinære eksamen. Dekanen avgjør om eksamensformen skal være en annen enn ved ordinær eksamen.
- (5) Studenter som tidligere har bestått eksamen i emnet og eksamenskandidater som ikke hadde gyldig fravær ved siste ordinære eksamen, får normalt ikke adgang til å gå opp til ny eller utsatt eksamen, jf. (3).
- (6) Studenter som ikke gjennomfører eller ikke består ny eller utsatt eksamen, har normalt ikke krav på å få gå opp på nytt før ved neste ordinære eksamen. Dette gjelder også studenter som har hatt gyldig fravær ved ny eller utsatt eksamen.
- (7) Ved endring av studie- og fagplan har studenten rett til å gå opp til ny eller utsatt eksamen etter gammel ordning. Slik eksamen skal arrangeres innen ett år etter at siste ordinære eksamen ble arrangert. For emner som opphører gjelder følgende: Eksamenskandidater som fortsatt gjenstår etter at siste ordinære og ny/utsatt eksamen er avholdt, kan etter søknad til høgskolen få anledning til å gå opp til eksamen etter gammel ordning innen ett år etter siste ny og utsatte eksamen.

§ 4-15. Fravær fra eksamen, avmelding, trekk og levering av blank besvarelse

- (1) En student kan melde seg av en eksamen slik at det ikke blir registrert som et forsøk. Det må i så fall skje via høgskolens elektroniske studentverktøy minst to uker før eksamensdato.
- (2) Studenter som ikke leverer besvarelsen innen fristen, registreres med «ikke levert»/«ikke møtt». Dette teller som ett eksamensforsøk. Levering av blank besvarelse gir en ikke bestått karakter.
- (3) Dersom sykdom forhindrer studenten i å møte til eksamen eller levere eksamensbesvarelsen innen fristen, må legeerklæring som omfatter hele eller deler av eksamensperioden foreligge for at det skal være et gyldig fravær. I så fall blir det ikke regnet som et eksamensforsøk. Legeerklæring må leveres eller poststemples senest en uke etter eksamensdagen.
- (4) En student som blir syk under eksamen med tilsyn, kan velge å trekke seg. Velger studenten å trekke seg, signeres skjema for trekk og studenten har da brukt ett eksamensforsøk dersom det ikke leveres legeerklæring, jf. (2).
- (5) Studenter som blir syke under gjennomføring av individuell skriftlig eksamen uten tilsyn kan søke om utsettelse på innlevering av eksamen. Søknaden må være høgskolen i hende innen innleveringsfristen. Det kan innvilges inntil 48 timers utsettelse forutsatt at legeerklæring som dokumenterer sykdom på hele eller deler av eksamensperioden blir levert sammen med søknad om utsettelse. Er sykdommen av en slik art at studenten ikke kan gjennomføre eksamen gjelder § 4-15 (3).

§ 4-16. Masteroppgaven

- (1) Eksamen i samtlige emner i den obligatoriske/valgte fagkrets skal være bestått før studenten kan levere sin masteroppgave til sensur.
- (2) Normert tidsramme for en masteroppgave på 60 studiepoeng er 2 semestre. For deltidsstudiet vil dette gå over 4 semestre. Normert tidsramme for en masteroppgave på 30 studiepoeng er 1 semester. For deltidsstudiet vil dette gå over 2 semestre. Forsinket studieprogresjon utover dette kan normalt godtas med inntil 1 studieår på heltid og 2 studieår på deltid.
- (3) Alle studenter skal ha veiledning før masteroppgaven leveres til sensur. Obligatorisk veiledning framgår av studieplanen for det enkelte masterstudium.
- (4) Masteroppgaven bedømmes av minimum to sensorer, hvorav en må være ekstern. Hovedveileder eller biveileder kan ikke være sensor.

§ 4-17. Ny/omarbeidet masteroppgave

- (1) En student kan levere ny eller omarbeidet masteroppgave en gang dersom masteroppgaven er vurdert til ikke bestått.
- (2) Det er ikke adgang til å få vurdert en ny masteroppgave i samme studieprogram når studenten tidligere har fått vurdert en masteroppgave med bestått resultat.
- (3) Studenter som skal skrive ny/omarbeidet masteroppgave, har rett til veiledning av et omfang tilsvarende 50 % av det antall veiledningstimer som gis første gang masteroppgaven skrives, jf. § 4-16.

§ 4-18. Særordninger

- (1) Studenter som av medisinske eller andre grunner har behov for særordninger i forbindelse med eksamen, må søke om dette på eget søknadsskjema senest fire uker før eksamen. Oppstår behovet etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det, kan høgskolen fravike denne fristen. Behovet må dokumenteres med

legeattest eller attest fra andre sakkyndige. Attesten må inneholde en vurdering av studentens nedsatte yteevne i den aktuelle eksamenssituasjonen og en nærmere begrunnelse for hvorfor det er behov for særordning.

- (2) Det kan innvilges 1 time utvidet tid ved skriftlig eksamen med tilsyn på 3 timer eller mer når behov for dette er dokumentert. Ved skriftlig eksamen uten tilsyn kan det gis inntil 48 timers utvidelse av tiden inklusive eventuell lørdag og søndag. Andre eksamensformer behandles særskilt.
- (3) Etter søknad kan dekanen gi tillatelse til at alternative eksamensformer kan benyttes for studenter som på grunn av kroniske lidelser eller funksjonshemninger ikke kan gå opp til eksamen med ordinær eksamensform.
- (4) Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker kan etter ønske få vedlagt sine besvarelser en anonymisert attest som bekrefter dette. Studenter med dysleksi, og som kan legge fram attest på dette, får tilrettelagt eksamen med både utvidet tid (jf. (2)) og PC med retteprogram på skriftlig eksamen med tilsyn på 4 timer eller mer.
- (5) Minoritetsspråklige studenter (studenter som har et annet morsmål enn norsk, svensk eller dansk språk) kan etter søknad få 1 time utvidet eksamenstid ved skriftlige eksamener med tilsyn. Studentene kan søke om å bruke ordbok.

§ 4-19. *Hjelpemidler*

- (1) Hjelpemidler under eksamen kan være skrevne eller trykte hjelpemidler, kalkulator, tegneutstyr eller eventuelle andre spesifiserte hjelpemidler. Det skal være oppgitt på forhånd og tydelig framgå av emnebeskrivelsen og eksamensoppgaven hvilke hjelpemidler som tillates brukt under eksamen.
- (2) I enkelte fag gjelder spesielle regler for lovlig kalkulatortype. Dette skal være oppgitt på forhånd i emnebeskrivelsen og i eksamensoppgaven.

§ 4-20. *Fusk, forsøk på fusk*

- (1) Bruk av andre hjelpemidler enn de som er oppført på eksamensoppgaven blir ansett som fusk.
- (2) Besittelse av ikke tillatte hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt, betraktes som forsøk på fusk.
- (3) Ved skriftlig eksamen uten tilsyn og andre arbeider, inkludert arbeidskrav, vil kopiering eller avskrift av faglitteratur og andres arbeider uten kildehenvisning bli vurdert som fusk. Det kan også regnes som fusk eller forsøk på fusk dersom besvarelsen er preget av manglende selvstendighet, besvarelsen er svært lik en annen/andre besvarelser, eller den åpenbart er utarbeidet av andre.
- (4) Dersom det oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk under eksamen, skal kandidaten straks gjøres oppmerksom på at forholdet vil bli rapportert. Kandidaten velger selv om hun/han vil fullføre eller avbryte eksamen. Besvarelsen leveres inn og sensureres på vanlig måte, men sensur holdes tilbake til det er fattet endelig vedtak.
- (5) Kandidater som blir tatt i fusk eller forsøk på fusk ved eksamen, kan utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved alle institusjoner i inntil ett år, jf. uhl. § 4-7.
- (6) Fusk eller forsøk på fusk som fører til vedtak om annullering av eksamen eller prøve, teller som ett forsøk til den aktuelle eksamen eller prøve. Dette gjelder også utestengning, jf. uhl. § 4-7 og § 4-8.
- (7) Fra sak om bortvisning eller utestenging er reist har studenten rett til å møte i klagenemnda og å la seg bistå av advokat eller annen talsperson. Utgiftene til advokat dekkes av institusjonen, jf. uhl. § 4-8 (5).

Kapittel 5: Sensur, sensorordninger, klage, vitnemål

§ 5-1. *Sensur*

- (1) Høgskolen skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.
- (2) Anonymitetsprinsippet skal gjelde for sensur av alle eksamener/vurderinger med tilsyn og ellers der det er praktisk gjennomførbart.

§ 5-2. *Sensorer, tilsynssensorer*

- (1) Eksterne tilsynssensorer skal gjennomføre evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.
- (2) I tillegg til ordningen med eksterne tilsynssensorer skal det alltid benyttes 2 sensorer, hvorav minst en ekstern, i følgende tilfeller:
 - a. ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grads studium, jf. uhl. § 3-9 (2)
 - b. ved ny sensurering på grunn av klage over formell feil ved eksamen/vurdering, jf. uhl. § 5-2
 - c. ved klage over karakterfastsetting, jf. uhl. § 5-3.
- (3) Ved alle øvrige eksamener skal det benyttes minst en intern sensor. For hvert fagområde skal det benyttes tilsynssensor som foretar ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningen. Ved bedømmelse av muntlig eksamen eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, skal det likevel være minst to sensorer.

§ 5-3. *Tidspunkt for sensur*

- (1) Sensur for eksamen/vurdering skal foreligge innen tre uker, hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, jf. uhl. § 3-9 (7). Ved klagesensur skal klagen avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. fvl. § 11a. Høgskolestyret fattar vedtak om unntak fra tidspunktet sensuren skal falle for enkeltemner, når det ikke er mulig å skaffe det antallet kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren. Når særlige grunner inntreffer, skal ny sensurdato offentliggjøres.

- (2) Ved muntlig eksamen kan sensur holdes tilbake inntil alle medlemmer av en gruppe har gjennomført eksamenen.
- (3) Sensuren for masteroppgaver med fastsatt innleveringsdato, der både skriftlig og muntlig eksamen er avsluttende vurdering, skal foreligge innen 6 uker etter innlevering. Muntlig eksamen skal normalt avholdes innen 2 uker etter at resultatet på den skriftlige oppgaven er offentliggjort.
- (4) Sensur må foreligge og være registrert senest 31. august for vårsemesteret og 31. januar for høstsemesteret for at resultatet skal være tellende for vår- og høstsemesteret. Unntatt fra dette er ny og utsatt eksamen/vurdering.

§ 5-4. *Vurderingsuttrykk og vurderingsformer*

- (1) Bestemmelser om vurderingsform og vurderingsuttrykk skal framgå av emnebeskrivelsen.
- (2) Vurderingsuttrykket ved eksamen og prøve skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.
- (3) Dekan kan bestemme at karakteren «bestått»/«ikke bestått» kan nyttes ved vurdering av eksamener som teller med inntil 30 studiepoeng. For gradsstudier og videreutdanningen på over 60 studiepoeng begrenses omfanget av slike eksamener for den enkelte student til maksimalt 1/4 av teoridelen av studiet. Unntak er studieretninger som omfattes av Rammeplan for Yrkesfaglærerutdanning. Praksisstudier/praksisperioder skal vurderes til «bestått»/«ikke bestått».
- (4) Ved fastsetting av endelig karakter på bakgrunn av flere deleksamener, kreves det at alle deleksamenene er vurdert til bestått karakter før det gis endelig karakter. Alle deleksamener som skal inngå i beregningen av en samlet karakter for et emne, skal være basert på gjennomgående lik karakterskala. Det skal framgå av emnebeskrivelsen hvordan vektning av deleksamener og beregning av samlekarakter skjer.
- (5) Dersom en eksamenskandidat har framstilt seg til samme eksamen mer enn én gang, blir beste karakter gjeldende.

§ 5-5. *Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse*

- (1) En eksamenskandidat kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner i henhold til uhl. § 5-3. Skriftlig klage sendes til høyskolen.
- (2) Bedømmelse av muntlig prestasjon, praktiske ferdigheter eller annet som ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages.
- (3) Klage over karakterfastsetting skal være framsatt innen tre uker etter at sensuren ble kunngjort, jf. uhl. § 5-3. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over formelle feil framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.
- (4) En klage må eventuelt trekkes tilbake innen en uke etter at den er mottatt av høyskolen.
- (5) Ved klage på karakterfastsettelse skal kandidatens besvarelse forelegges to nye sensorer hvorav en ekstern. Sensorene skal foreta helt ny sensurering, og skal således ikke ha opplysninger om karakter, begrunnelse for karakteren eller studentens begrunnelse for klagen. Sensorene skal alltid ha sensorveiledningen der denne foreligger. Karakterfastsetting kan skje til gunst eller ugunst for klager. Karakterfastsettingen ved ny sensurering kan ikke påklages.
- (6) For ny sensur etter klage på mappevurdering skal alle deler av mappen forelegges ny sensur.
- (7) Det kan fremmes både individuell og gruppevis klage på karakterfastsettingen ved gruppeeksamen. Ved individuell klage skal alle studenter i den aktuelle gruppe orienteres om at klage er framsatt av den/de studenter som klager. Eventuell endring etter ny sensur får bare virkning for studenter som har underskrevet klagen. Endring kan gjøres til gunst eller ugunst for klageren.
- (8) Det kan ikke framsettes klage på veiledning som kun er en tilbakemelding på arbeidet underveis i læringsprosessen fra lærer/veileder.
- (9) Klagers anonymitet skal sikres gjennom hele prosessen, med unntak av der dette ikke er praktisk mulig.

§ 5-6. *Klage over formelle feil*

- (1) Klage over formelle feil ved eksamener eller prøver skal behandles av klagenemnda ved Høyskolen i Akershus på vegne av styret; jf. uhl. § 5-2. Begrunnet klage sendes til høyskolen.
- (2) Klage over formell feil skal være framsatt senest innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen.
- (3) Hvis det er begått formell feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelse av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Avgjørelsen er da endelig. Det må fattes vedtak om at ny eksamen eller prøve med nye sensorer skal arrangeres.
- (4) Hvis den formelle feilen har hatt betydning for flere enn den aktuelle klager, kan klagenemnda bestemme at hele eksamen annulleres. Det må i så fall fattes vedtak om at ny eksamen eller prøve skal arrangeres.
- (5) Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. Karakterfastsetting ved ny sensurering kan påklages etter § 5-5.

§ 5-7. *Saker i klagenemnda*

Klagenemnda behandler klager på enkeltvedtak, jf. uhl. § 5-1.

§ 5–8. Sluttdokumentasjon

- (1) Vitnemål utstedes ved fullført grad eller yrkesutdanning, jf. uhl. § 3–11. Eventuelt overskytende studiepoeng dokumenteres med karakterutskrift.
- (2) Det utstedes karakterutskrift for fullførte studier som ikke kommer inn under (1).
- (3) For de kandidatene som følger faste studieprogrammer som gir rett til vitnemål/karakterutskrift, utstedes dette automatisk etter fullført utdanning. Studenter som har annen studieprogresjon enn normert studieløp, må selv henvende seg til høgskolen om å få utstedt sluttdokumentasjon.
- (4) Ved klage på karakter og/eller formell feil ved eksamen etter utstedt sluttdokumentasjon, må sluttdokumentasjonen returneres høgskolen før klagen blir behandlet.
- (5) Dersom en kandidat går opp til ny eksamen og forbedrer karakterer som inngår på vitnemålet/karakterutskriften, kan kandidaten få utstedt ny sluttdokumentasjon. Tidligere utstedt sluttdokumentasjon må da leveres tilbake til høgskolen.
- (6) Sluttdokumentasjon skal gi opplysninger om:
 - kandidatens fulle navn og personnummer
 - hvilken utdanning/grad som er gjennomført, omfang av denne og med et definert læringsutbytte
 - hvilken faglig tilleggsbetegnelse til graden som eventuelt er oppnådd
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - betegnelse, studiepoeng, tidspunkt for avlagt eksamen og karakter for fag/emne som er gitt avsluttende vurdering og som inngår i studiet
 - hvilke fag/emner/kurs kandidaten eventuelt har fått fritak/godkjenning for med angivelse av studiepoeng og hvilken utdanning som er grunnlag for fritak/godkjenning
 - tittel på større skriftlige oppgaver
 - gjeldende karaktersystem.
- (7) Det utstedes bare ett vitnemål pr. kandidat.
- (8) Dersom en kandidat senere består nye eksamener ved Høgskolen i Akershus som kan inngå i tildelt grad, utstedes ikke nytt vitnemål. Nye eksamener synliggjøres med karakterutskrift.
- (9) Vitnemål utstedes normalt på norsk. Studieprogram med undervisningsspråk på engelsk får utstedt vitnemål på engelsk.
- (10) Til vitnemål skal det følge med et Diploma Supplement som gir en nærmere beskrivelse av kandidatens utdanning og av norsk høyere utdanningssystem på engelsk. Diploma Supplement utstedes uten omkostninger for kandidaten og er bare gyldig sammen med det originale vitnemålet.
- (11) Ved tap av sluttdokumentasjon kan duplikat utstedes etter søknad med dokumentasjon. Styret fastsetter størrelsen på avgift for utstedelse av duplikat.
- (12) Vitnemål sendt ut til kandidaten ved en saksbehandlingsfeil er ugyldig og skal returneres Høgskolen i Akershus, jf. fvl. § 41.

Kapittel 6: Privatist**§ 6–1. Privatistgebyr**

Privatister må betale et privatistgebyr pr. eksamen. Styret fastsetter størrelsen på gebyret.

§ 6–2. Rett til å gå opp til eksamen

Privatister må oppfylle kravene til opptak og andre krav for å gå opp til eksamen i vedkommende fag eller studium, jf. uhl. § 3–10.

Kapittel 7: Studier, studie- og fagplaner**§ 7–1. Etablering og nedlegging av studier**

- (1) Studier med omfang på mer enn 60 studiepoeng etableres og nedlegges av styret selv.
- (2) Studier med omfang til og med 60 studiepoeng, med unntak av oppdrag, etableres og nedlegges av rektor.

§ 7–2. Godkjenning av studie- og fagplaner

- (1) For alle studier som tilbys ved Høgskolen i Akershus fastsettes det studie- eller fagplaner som godskrives studenten i form av studiepoeng. Dette gjelder også for eksternt finansierte studier.
- (2) For alle studier til og med 180 studiepoeng godkjennes studie/fagplan av rektor etter innstilling fra Studiekvalitetsutvalget. Unntak er masterplaner.

§ 7–3. Endring i studie- og fagplaner

Endringer i en fastsatt studie- og fagplan kan først gjelde for nytt studieår.

Kapittel 8: Utfyllende bestemmelser**§ 8–1. Utfyllende bestemmelser**

Styret kan fastsette utfyllende bestemmelser til forskriften eller til enkelte paragrafer i forskriften.

Kapittel 9: Sluttbestemmelser

§ 9-1. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft fra 1. august 2008.

Fra samme dato oppheves

– forskrift 13. desember 2006 nr. 1438 om studier og eksamen ved Høgskolen i Akershus.

§ 9-2. Overgangsbestemmelse

Forskriftens bestemmelser gjelder så langt den ikke kommer i strid med etablerte studie- og fagplaner pr. 1. august 2008.

25. juni Nr. 766 2008

Forskrift om endring i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 25. juni 2008 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 31, § 32 og § 52a, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32c (forordning (EF) nr. 1013/2006). Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 13-1, § 13-2 og ny § 13-3 skal lyde:

§ 13-1. Samtykke til eksport og import av avfall

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32c (forordning (EF) nr. 1013/2006) om eksport av avfall gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Ingen må sende avfall til Svalbard, jf. lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard § 71, annet ledd.

For eksport av avfall nevnt i vedlegg III til forordningen til stater som ikke anvender OECDs vedtak C(9239)/final, revidert C(2001)107/final om kontroll av grensekryssende transport av avfall beregnet på gjenvinning, gjelder bestemmelsene i vedlegg 2 og 3.

§ 13-2. Vedtaks- og tilsynsmyndighet

Statens forurensningstilsyn er ansvarlig myndighet og kontaktorgan i Norge, jf. forordningen artikkel 53 og 54.

Statens forurensningstilsyn treffer avgjørelser i henhold til forordningen. Slike avgjørelser er enkeltvedtak og skal være skriftlige.

Statens forurensningstilsyn fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

§ 13-3. Gebyr

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder innkreving av gebyr for Statens forurensningstilsyns arbeid med samtykke til avfallstransporter i medhold av dette kapitlet.

Melderer, eller melderens representant i Norge, skal betale følgende gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns saksbehandling:

Samtykke til import av avfall	kr 3 800
Samtykke til eksport av avfall	kr 8 200

Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter at virksomheten har mottatt faktura fra forurensningsmyndigheten.

Når særlige grunner foreligger, kan Statens forurensningstilsyn redusere eller frafalle gebyr.

Statens forurensningstilsyn kan endre gebyrsatsene i samsvar med endring i konsumprisindeksen i perioden 1. oktober til 30. september. Den endrede satsen skal avrundes til nærmeste 100 kr. Endringen trer i kraft den påfølgende 1. januar.

Forordning (EØF) nr. 259/93 inntatt under kapittel 13 oppheves og erstattes av forordning (EF) nr. 1013/2006.

Se [her](#) for å lese forordningen i pdf.

0 Engelsk versjon.

II

Endringene i § 13-1 og § 13-2 trer i kraft 1. juli 2008. Endringen i § 13-3 trer i kraft fra den tid Miljøverndepartementet bestemmer.

26. juni Nr. 767 2008

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 26. juni 2008 med hjemmel i forskrift 21. desember 2007 nr. 1752 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008 § 32. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1752 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008 gjøres følgende endring:

§ 12 første og annet ledd (endret) skal lyde:

Fartøy som har adgang til å delta kan fiske og lande følgende kvanta sei:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Faktor</i>	<i>Maksimalkvote</i>	<i>Herav garantert kvote</i>
Under 15	1,00	475	365
15–20,99	1,50	712	365
21–22,99	2,03	963	365
23–25,99	2,43	1 153	365
26 meter og over	2,82	1 338	365

Fartøy med spesiell tillatelse til å drive fiske etter sei med not (seinotkonsesjon) har kvotefaktor 5,64, garantert kvote på 730 tonn og en maksimumkvote på 2 675 tonn.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. juni Nr. 768 2008

Forskrift om endring i forskrift om tilsyn med finansinstitusjoner og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge m.v. og enkelte andre forskrifter

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 27. juni 2008 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) § 2, jf. § 1 og § 4 nr. 4, lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 2–2 sjette ledd og § 2a–1 andre ledd og lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 2–1, § 3–8, § 6–4 annet ledd, § 7–3 femte ledd, § 8–6 og § 8–7 annet ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg IX nr. 7b (direktiv 2005/68/EF). Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 28. desember 1993 nr. 1257 om tilsyn med finansinstitusjoner og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge m.v. gjøres følgende endring:

§ 1 første punktum skal lyde:

Kredittilsynet fører tilsyn med livsforsikringsselskaper, skadeforsikringsselskaper, gjenforsikringsselskaper, pensjonsforetak, kredittinstitusjoner, forvaltningsselskap og e-pengeforetak som har hovedsete i annen EØS-stat og driver virksomhet i Norge.

II

I forskrift 22. mai 1996 nr. 506 om overdragelse av forsikringsportefølje tegnet etter reglene om etableringsrett eller utveksling av tjenesteytelser gjøres følgende endring:

§ 1–1 nytt annet ledd skal lyde:

Forskriften § 2–1 gjelder overdragelse av forsikringsportefølje fra gjenforsikringsselskap med hovedkontor her i riket til forsikringsselskap med hovedsete i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

III

I forskrift 10. mai 1991 nr. 301 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder alle skadeforsikringsselskaper inklusive kredittforsikringsselskaper og gjenforsikringsselskaper. Forskriften gjelder dessuten livsforsikringsselskaper som i henhold til § 1–3 i forsikringsloven har fått konsesjon til å overta personforsikringer som ikke er livsforsikringer.

Forskriften gjelder ikke utenlandsk skadeforsikringsselskap eller gjenforsikringsselskap som driver virksomhet gjennom filial her i riket. Regler om kapitalkrav for filial av forsikringsselskap med hovedsete utenfor EØS er fastsatt i forskrift til lovens § 14–4.

IV

I forskrift 19. mai 1995 nr. 482 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper og gjenforsikringsselskaper

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Anvendelsesområde

Forskriften gjelder for skadeforsikringsselskap, herunder kredittforsikringsselskap, og gjenforsikringsselskap med hovedsete her i riket.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

Skadeforsikring: Direkte forsikring med unntak av livsforsikring som definert i Rådskonferansen av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring (direktiv 73/239/EØF) art. 2 nr. 1.

Gjenforsikring: virksomhet som består i aksept av forsikringsrisikoer overdratt fra et forsikringsselskap eller et annet gjenforsikringsselskap.

Selskap: Skadeforsikringsselskap, herunder kredittforsikringsselskap, og gjenforsikringsselskap med hovedsete her i riket.

Premie: Premie og bidrag for direkte tegnede forsikringer av enhver art som kan likestilles med premie.

Klasse: Forsikringsklasse som oppført i vedlegg til denne forskriften. Vedlegget skal anses som en del av forskriften.

Bransje: Skadeforsikringsbransje som oppført i § 5–30 nr. 2 i forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper.

Begrenset gjenforsikringsvirksomhet: Gjenforsikringsvirksomhet som utøves av skadeforsikringsselskap, herunder kredittforsikringsselskap hvor inngående gjenforsikringspremie utgjør mindre enn 10 prosent av selskapets totale premie, ikke overstiger EUR 50 000 000 eller hvor forsikringstekniske avsetninger for inngående gjenforsikring utgjør mindre enn 10 prosent av totale tekniske avsetninger.

§ 3 første ledd skal lyde:

Kravet til selskapets solvensmargin er det høyeste av de beløp som framkommer ved beregning etter § 4 og § 5. Solvensmarginen skal minst være:

- 3 mill. euro for risikoer som omfattes av klassene 10–15, og for gjenforsikring av samtlige forsikringsklasser.
- 2 mill. euro for risikoer som omfattes av klassene 1–9 og 16–18, og for begrenset gjenforsikringsvirksomhet.

§ 15 annet ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan pålegge selskapet å begrense gjenforsikringskontraktenes effekt på solvensmarginkravet utover det som følger av § 4 fjerde ledd og § 5 fjerde ledd, dersom gjenforsikringskontraktenes art eller kvalitet er blitt betraktelig endret siden siste regnskapsår eller gjenforsikringskontraktene ikke innebærer noen eller bare en begrenset risikooverføring.

V

I forskrift 19. mai 1995 nr. 481 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske livsforsikringsselskaper gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder ikke for gjenforsikringsvirksomhet som utøves av livsforsikringsselskapet og hvor premieinntekter fra gjenforsikringsvirksomheten overstiger 10 % av selskapets totale premieinntekter eller premieinntektene fra gjenforsikringsvirksomheten overstiger EUR 50 000 000 eller de forsikringstekniske avsetningene knyttet til gjenforsikringsvirksomheten overstiger 10 % av de totale forsikringstekniske avsetningene. For slik gjenforsikringsvirksomhet gjelder forskrift 19. mai 1995 nr. 482 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper og gjenforsikringsselskaper

§ 11 annet ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan pålegge selskapet å begrense gjenforsikringskontraktenes effekt på solvensmarginkravet utover det som følger av § 4, dersom gjenforsikringskontraktenes art eller kvalitet er blitt betraktelig endret siden siste regnskapsår eller gjenforsikringskontraktene ikke innebærer noen eller bare en begrenset risikooverføring.

VI

I forskrift 1. juni 1990 nr. 434 om aktuar gjøres følgende endringer:

Overskrift til kapittel 2 skal lyde:

Kap. 2. Om aktuar i skadeforsikringsselskap og gjenforsikringsselskap

§ 11 første ledd skal lyde:

I et skadeforsikringsselskap som ikke er kredittforsikringsselskap, og i et gjenforsikringsselskap skal det være en ansvarshavende aktuar (heretter kalt aktuar) som er godkjent av Kredittilsynet. Godkjenningen faller bort når vedkommende fyller 70 år.

§ 11 fjerde ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan unnta et skadeforsikringsselskap, gjenforsikringsselskap eller en filial fra plikten til å ha aktuar når arten eller omfanget av virksomheten ikke gjør aktuar påkrevet.

VII

Endringene trer i kraft straks.

27. juni Nr. 769 2008

Forskrift om endring i forskrift om fastsetting og endring av uføregrad i forhold til pensjonsgivende inntekt

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 27. juni 2008 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 12–7 fjerde ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 25. mars 1997 nr. 266 om fastsetting og endring av uføregrad i forhold til pensjonsgivende inntekt gjøres følgende endring:

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

For medlemmer som fyller vilkårene for rett til garantert minste tilleggspensjon for unge uføre, skal inntektsnivået før uførhet ikke settes lavere enn en årsinntekt i full stilling tilsvarende 4,3 ganger grunnbeløpet for mottakere av tidsbegrenset uførestønad og 4,5 ganger grunnbeløpet for uførepensjonister.

II

Endringen trer i kraft straks og gis virkning fra 1. mai 2008.

30. juni Nr. 770 2008

Forskrift om endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 30. juni 2008 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 17. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1785 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 2 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

§ 15a gjelder for enhver person og ethvert skip og fartøy, samt annen innretning som kan navigeres, unntatt hvor ferdselen finner sted som en del av driften av akvakulturanlegget.

II

Endringen trer i kraft straks.

30. juni Nr. 771 2008

Delegering av myndighet til Helsedirektoratet etter lov om sterilisering § 6 første ledd

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 30. juni 2008 med hjemmel i lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering § 6 første ledd, jf. delegeringsvedtak 21. desember 2001 nr. 1478. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

Det følger av lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering (steriliseringsloven) § 6 første ledd at Kongen oppnevner steriliseringsrådet. I henhold til Kongelig resolusjon 21. desember 2001 nr. 1478 er myndigheten til å oppnevne rådet

delegert til Helse- og omsorgsdepartementet. Etter en helhetsvurdering har departementet funnet det hensiktsmessig at oppnevning av steriliseringsrådet foretas av Helsedirektoratet.

Helse- og omsorgsdepartementet delegerer med dette myndighet til Helsedirektoratet etter lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering (steriliseringsloven) § 6 første ledd.

1. juli Nr. 772 2008

Forskrift om endring i forskrift om lotterivirksomhet om bord på norske skip i rute mellom norsk og utenlandsk havn

Hjemmel: Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 1. juli 2008 med hjemmel i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) § 2 første ledd og § 3. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 17. desember 2004 nr. 1777 om lotterivirksomhet om bord på norske skip i rute mellom norsk og utenlandsk havn gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd første punktum skal lyde:

For rederier som har lotterivirksomhet, og som har rapportert dette til Lotteri- og stiftelsestilsynet i løpet av 2004, trer forskriften først i kraft fra 1. oktober 2008.

II

Endringen trer i kraft straks.

1. juli Nr. 773 2008

Forskrift om endring i forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri retts hjelp og i straffesaker

Hjemmel: Fastsatt av Justis- og politidepartementet 1. juli 2008 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri retts hjelp § 3 og § 7, jf. delegeringsvedtak 8. oktober 1982 nr. 1445 og forskrift 3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater m.v. § 2 tredje ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 12. desember 2005 nr. 1442 om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri retts hjelp og i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Stykkprisbetaling skal kompensere for alt arbeid som er utført i en sak, herunder forberedende arbeid, arbeid i rettsmøte og etterarbeid. Salær etter salærforskriften § 11 kommer i tillegg til stykkprisbetalingen. Salærforskriften § 10 kommer ikke til anvendelse i saker som betales med stykkpris.

§ 5 annet ledd nr. 5 skal lyde:

5. *Vurdering av forhold av betydning for anmeldelse, jf. retts hjelpsloven § 11 første ledd nr. 6:*
3 ganger den offentlige salærsats.

§ 10 skal lyde:

Bistand fra fornærmedes advokat i hoved-/ankeforhandling i tingretten/lagmannsretten betales med 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under hoved-/ankeforhandlingens første dag, og 1,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager. I ankeforhandling i lagmannsretten hvor advokaten har representert fornærmede i tingretten, betales 1,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår første dag, og 1,6 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager.

Bistand fra fornærmedes advokat i tidsrommet før datoen for tiltalebeslutningen skal honoreres etter salærforskriften.

Har hoved-/ankeforhandlingen varighet utover 5 dager eller blir hoved-/ankeforhandling ikke avholdt, fastsettes hele salæret etter reglene i salærforskriften.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2008. Endringen i forskriftens § 10 gjelder for oppdrag hvor det tas ut tiltale etter ikrafttredelsesdatoen.

2. juli Nr. 774 2008**Forskrift om forsøksordning som gir psykologer rett til å dokumentere arbeidsuførhet (sykmelde)**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 2. juli 2008 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13 tredje ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

§ 1. Formål

Forskriften har som formål å regulere en forsøksordning hvor psykologer på nærmere vilkår gis anledning til å dokumentere arbeidsuførhet (sykmelde).

§ 2. Geografisk virkeområde

Forskriften gjelder i fylkene Telemark og Akershus. Psykologer som skal delta i forsøksordningen må utøve virksomhet i forsøksfylkene.

§ 3. Rett til å delta i forsøket

Forsøket omfatter psykologer med behandlingsansvar i offentlig helsetjeneste og privatpraktiserende spesialister i klinisk psykologi med behandlingsansvar, og med eller uten avtale om driftstilskott med regionalt helseforetak.

Psykologer som skal delta i forsøket må ha gjennomført opplæring i trygdefaglige emner mv. Arbeids- og velferdsdirektoratet fastsetter nærmere bestemmelser om omfanget av opplæringen.

Psykologer som vil delta i forsøksordningen skal sende søknad til arbeids- og velferdsetaten i fylkene. De utvidede rettigheter i henhold til forskriften gjelder fra det tidspunkt arbeids- og velferdsetaten i fylkene har gjort vedtak om at psykologen fyller vilkårene for å delta i forsøket.

Dersom en deltaker ikke lenger oppfyller vilkårene for å delta i forsøksordningen, bortfaller retten til å delta. Deltakeren skal i slike tilfeller gi melding til Arbeids- og velferdsetaten i fylkene.

§ 4. Informasjon til pasienten

Psykologen skal fra første sykmelding informere pasienten om at han/hun er en del av et forsøk og om hva det innebærer.

§ 5. Erklæring om arbeidsuførhet

Vilkåret i folketrygdloven § 8–7 om legeerklæring for rett til sykepengen gjelder ikke når arbeidsuførhet dokumenteres med erklæring fra psykologer som deltar i forsøket. Det gjøres tilsvarende unntak fra vilkåret om erklæring fra lege i § 8–4 bokstav b). Adgangen til å dokumentere arbeidsuførhet i medhold av første og andre punktum er begrenset til å gjelde ved sykdom og skade som har direkte sammenheng med psykiske lidelser. Det er et vilkår for unntak fra kravet om legeerklæring etter folketrygdloven § 8–7 fjerde ledd at psykologen dokumenterer at slik sykdom eller skade er til hinder for arbeidsrelaterte aktiviteter. Folketrygdloven § 8–7 andre, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for erklæring fra psykolog.

Sykmelding som nevnt i første ledd første og andre punktum kan gis for en sammenhengende periode på inntil 12 uker med mulighet til forlengelse for en periode som til sammen ikke overstiger 26 uker. Det er en forutsetning at psykologen etter 10 ukers sykmelding informerer pasientens lege om sykmeldingen, med spørsmål om legen har opplysninger om forhold som har betydning i forhold til fortsatt sykmelding. Pasienten må samtykke i at psykologen og legen utveksler taushetsbelagte opplysninger om ham/henne, jf. helsepersonelloven § 25 første ledd og § 45 første ledd. Pasienten skal informeres om at slikt samtykke er nødvendig for at psykologen fortsatt kan sykmelde.

Folketrygdloven § 21–4 andre ledd tredje punktum om opplysningsplikt i legeerklæring om sykefravær der en sykdom eller skade kan ha sammenheng med arbeidssituasjonen, og § 25–7 om utelukkelse fra å utstede legeerklæringer gjelder tilsvarende for helsepersonell som deltar i forsøket.

§ 6. Takster

Takster for utstedelse av erklæring ved arbeidsuførhet fastsettes av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

§ 7. Utfyllende retningslinjer

Arbeids- og velferdsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for praktiseringen av forsøksordningen.

§ 8. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2009 og løper ut 31. desember 2011.

2. juli Nr. 775 2008**Forskrift om endring i forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv.**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 2. juli 2008 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 12, § 33, § 46 og § 56, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24–4. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 22. desember 1998 nr. 1263 om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. gjøres følgende endring:

§ 13 nr. 2 skal lyde:

2. Arbeidsgiver som bare har lønnsutbetalinger som ikke gjelder næringsvirksomhet eller utleie av hus, kan hver 15. januar samlet betale beløp som er trukket i det foregående år når arbeidsgiverens samlede lønnsutbetalinger overstiger kr 60 000. Overskrides beløpsgrensen i løpet av året, skal arbeidsgiveren samlet betale beløp som til da er trukket ved førstkommende forfallstidspunkt etter nr. 1. For senere terminer i året gjelder da bestemmelsene i nr. 1.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

2. juli Nr. 776 2008

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 2. juli 2008 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 10–10 annet ledd. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 10–10–3 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver som bare har lønnsutbetalinger som ikke gjelder næringsvirksomhet eller utleie av hus, kan hver 15. januar samlet betale beløp som er trukket i det foregående år når arbeidsgiverens samlede lønnsutbetalinger overstiger kr 60 000. Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av slike utbetalinger. Dersom beløpsgrensen overskrides i løpet av året, skal arbeidsgiveren ved første forfallstidspunkt etter skattebetalingsloven § 10–10, jf.

§ 5–11 og folketrykkløven § 24–3, beregne og betale avgiftsbeløp på grunnlag av avgiftspliktige terminer som allerede er foretatt. For senere terminer i året gjelder da de ordinære forfallsfrister etter bestemmelsene i foregående punktum.

II

Endringen trer i kraft straks.

2. juli Nr. 777 2008

Forskrift om forsøk med alternative finansieringsformer for Arbeid med bistand

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 2. juli 2008 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

§ 1. Formål og innhold

Forskriften gjelder forsøk med alternative modeller for finansiering av arbeidsmarkedstiltaket Arbeid med bistand. Finansieringsmodellene skal gi et bedre insentiv til fast og varig ansettelse i ordinært arbeidsliv.

Forsøket varer i to år.

§ 2. Tilskudd til tiltaksarrangør – alternative finansieringsmodeller

A) Finansieringsmodell A – Fast tilskudd etter lav eller høy sats og bonus ved fast ansettelse

Tilskuddet bestemmes av deltakerens behov for tjenester. Det utbetales et tilskudd pr. deltaker

- med lav sats for deltakere som har behov for oppfølging og tilrettelegging for å få eller beholde arbeid
- med høy sats for deltakere som har omfattende behov for oppfølging og tilrettelegging for å få eller beholde arbeid.

B) Finansieringsmodell B – Tilskudd etter antall timer med oppfølgingsbistand og bonus ved fast ansettelse

Tilskuddet bestemmes av hvor mange timer med oppfølgingsbistand deltakeren har behov for.

Tiltaksarrangør fakturerer timene som benyttes til oppfølging av deltakerne med fast pris pr. time.

Oppfølgingsbistand inkluderer

- individuell veiledning og oppfølging av bruker
- veiledning og oppfølging av arbeidsgiver hvor deltaker er utplassert eller ansatt
- reisetid i forbindelse med oppfølgingen
- kontakt med andre relevante bistandsyttere for den enkelte deltaker.

I begge finansieringsmodellene utbetales bonus når en deltaker blir fast ansatt i en ordinær bedrift etter gjennomført prøvetid.

§ 3. Virkeområde

Forsøket startes opp i utvalgte virksomheter i følgende fylker:

Akershus, Hedmark, Hordaland, Møre og Romsdal, Oppland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag og Vestfold.

§ 4. Utbetaling av tilskuddet

Tilskudd og bonus etter § 3 utbetales av Arbeids- og velferdsetaten til den enkelte tiltaksarrangør.

§ 5. Forholdet til tiltaksforskriften

Forskrift 20. desember 2001 nr. 1544 om arbeidsmarkedstiltak gjelder for tiltaket så langt det passer.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 2. juli 2008. Forskriften gjelder inntil forsøket er avsluttet.

3. juli Nr. 778 2008**Forskrift om endring i forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsone ved Svalbard i 2008**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsone ved Svalbard § 3. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 18. desember 2007 nr. 1492 om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsone ved Svalbard i 2008 gjøres følgende endringer:

Ny § 3 skal lyde:

§ 3. Unntak fra fiskeforbudet

Fartøy fra stater som i 2008 har adgang til å fiske norsk vårgytende sild i andre norske fiskerijurisdiksjonsområder kan uten hensyn til forbudet i § 2 fra 3. juli og frem til 15. oktober 2008 fiske norsk vårgytende sild innenfor et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. N 74° 04,73'	Ø 19° 05,76'
2. N 76° 00'	Ø 17° 41,77'
3. N 76° 30'	Ø 14° 00'
4. N 77° 00'	Ø 12° 15'
5. N 78° 00'	Ø 09° 55'
6. N 79° 00'	Ø 09° 00'
7. N 79° 00'	V 03° 29'

Videre langs yttergrensen for fiskevernsone ved Svalbard til posisjon

8. N 72° 10,46'	Ø 10° 18,42'

Videre langs yttergrensen for Norges økonomiske sone til posisjon 1.

Fangster tatt i medhold av første ledd skal avregnes sammen med og på samme måte som kvoter tildelt i øvrige norske fiskerijurisdiksjonsområder.

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket etter norsk vårgytende sild i fiskevernsone ved Svalbard for den enkelte part når det kvantum som tilfaller partene til fempartsavtalen om forvaltning av norsk vårgytende sild for 2008 er beregnet å ville bli oppfisket.

Fiskeridirektøren kan stenge hele eller deler av området nevnt i første ledd dersom innblandingen av sild under minstemål i de enkelte fangster overstiger 20 % i antall, eller når andre forhold hindrer et biologisk forsvarlig fiske.

Nåværende § 3 og § 4 blir nye § 4 og § 5.

II

Endringene trer i kraft straks.

3. juli Nr. 779 2008**Forskrift om endring i forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i den nordøstlige del av Norges økonomiske sone**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 3. september 1998 nr. 859 om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i den nordøstlige del av Norges økonomiske sone gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Uten hensyn til forbudet i § 1 kan det fra 3. juli og frem til 15. oktober 2008 drives fiske etter norsk vårgytende sild innenfor et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. N 70° 40,5' Ø 21° 59,1'
2. N 74° 4,73' Ø 19° 5,76'

Videre langs yttergrensen for Norges økonomiske sone til posisjon

3. N 72° 10,46' Ø 10° 18,42'

Fiskeridirektoratet kan stenge hele eller deler av området nevnt i første ledd dersom innblanding av sild under minstemål i de enkelte fangster overstiger 20 % i antall.

II

Endringen trer i kraft straks.

3. juli Nr. 780 2008

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2008

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 3. juli 2008 med hjemmel i forskrift 17. desember 2007 nr. 1495 om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2008 § 9. Kunngjort 4. juli 2008 kl. 14.05.

I

I forskrift 17. desember 2007 nr. 1495 om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2008 gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Fartøy som fisker med trål eller reke-trål kan ha inntil 2,5 % bifangst av torsk.

Ved fiske med konsumtrål med en minste maskevidde på 120 mm i Nordsjøen kan fartøy med nordsjøtråltillatelse eller avgrenset nordsjøtråltillatelse ha inntil 20 % bifangst av torsk.

Fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper etter andre arter i Nordsjøen og Skagerrak kan ha inntil 20 % bifangst av torsk.

Bifangst regnes i rund vekt per uke basert på summen av alle sluttседler/landingsседler undertegnet i tidsrommet fra mandag klokken 00.00 til søndag 24.00.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. juni Nr. 781 2008

Forskrift om endring i forskrift om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS)

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 27. juni 2008 med hjemmel i lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister § 12, lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 14 og § 38 og delegeringsvedtak 15. mai 1992 nr. 324. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 30. juli 1992 nr. 592 om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) gjøres følgende endring:

§ 26 tredje ledd 1. punktum skal lyde:

Er søksmål mot staten reist innen 6 måneder eller er det gitt oppfriskning mot fristoversittelse, skal sletting ikke foretas.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2008.

3. juli Nr. 782 2008

Forskrift om endring i forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved rektor 3. juli 2008 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–6, § 3–7, § 3–8, § 3–9 og § 3–11. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I forskrift 20. desember 2005 nr. 1798 om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder fra og med 1. januar 2006 for grader, studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, unntatt grader, studier og eksamener som spesialistutdanning. For forskerutdanningen gjelder forskrift 21. juni 2007 nr. 873 for graden philosophiae doctor (Ph.D.) ved Universitetet i Oslo, fastsatt av universitetsstyret. Om overgangsregler, se § 10–3.

§ 2–2 overskriften og første ledd første kolon skal lyde:

§ 2–2. Tilleggsbetegnelser for graden bachelor

Ved Universitetet i Oslo skal graden bachelor ha følgende tilleggsbetegnelser i samsvar med studiets faglige tyngde:

§ 2–3 overskriften skal lyde:

§ 2–3. Tilleggsbetegnelser for graden master og engelsk oversettelse av graden master i rettsvitenskap

§ 2.3.1 første ledd første kolon lyde:

Ved Universitetet i Oslo skal graden master ha følgende tilleggsbetegnelser i samsvar med studiets faglige tyngde:

§ 4–1 skal lyde:

(1) Ved Universitetet i Oslo har semestrene følgende varighet:

- Høstsemesteret, 19 uker: ca. 13. august–ca. 21. desember
- Vårsemesteret, 21 uker: ca. 7. januar–ca. 15. juni.

Innen disse tidsrom skal undervisning og ordinær eksamen avholdes.

(2) Medisin-, odontologi- og ernæringsstudiet kan ha annen semesterinndeling. Denne må kunngjøres før studie- eller semesterstart for de aktuelle studentene.

(3) I vårsemesteret skal det ikke være undervisning mandag, tirsdag og onsdag før skjærtorsdag. Helligdager som kan falle i månedene mars, april, mai og juni samt 1. og 17. mai, innebærer årlige tilpasninger av undervisningsopplegget.

(4) Etter slutten av høst- og vårsemesteret kan det avholdes utsatt eksamen, ny eksamen og ekstraordinær eksamen som tilhører avsluttet semester.

(5) Før starten av høst- og vårsemesteret kan ulike typer kurs og prøver som er nødvendige for å begynne på undervisningen avholdes.

(6) For tidsrommet mellom vårsemesteret og høstsemesteret gjelder følgende:

- Ulike typer feltkurs som inngår i studieprogram, emne eller studieenhet, kan av faglige årsaker avholdes om sommeren.
- Praksisopphold kan avvikles om sommeren.
- Den internasjonale sommerskolen ved Universitetet i Oslo har studietilbud som i hovedsak gis om sommeren.
- Ulike studietilbud kan gis som videreutdanning om sommeren eller i deler av denne.
- I et 1–1½-årig studieprogram til gradene Master of Arts og Master of Laws kan masteroppgaven med tilhørende emner eller pensum gjennomføres om sommeren.

(7) Tidsrommet mellom høst- og vårsemesteret kan ved behov i vitnemål eller på karakterutskrift angis som henholdsvis vintertermin og sommertermin.

§ 4–2 skal lyde:

(1) Undervisningsstedet er Universitetet i Oslo, herunder Universitetet i Oslos datanettverk og sykehusene med universitetsundervisning.

(2) Det enkelte fakultet kan for enkelte emner fastsette annet undervisningssted i emne- eller annen studieenhetsbeskrivelse.

§ 4–3 skal lyde:

(1) Fakultetet fastsetter undervisningstilbudets omfang ut fra universitetsstyrets fastsettelse av opptaksrammer for det enkelte studieprogram.

(2) Fastsettelsen av undervisningstilbudets omfang kan innebære begrenset kapasitet med hensyn til adgangen til:

- ikke-obligatoriske emner i et semester
- obligatoriske emner i et semester ved forsinkelse i studieprogrammet.

(3) Fakultetet kan i programplan eller emnebeskrivelse fastsette at det ordinært ikke er adgang til gjentak av undervisningsaktivitet med begrenset kapasitet tilhørende studieprogrammet eller emnet.

(4) Fakultetet kan avlyse undervisningen i et emne dersom det melder seg for få søkere/påmeldte til emnet. Fakultetet skal sørge for at programstudenter som har emnet som obligatorisk emne likevel har anledning til å fullføre studieløpet sitt på normert tid.

§ 4–4 skal lyde:

(1) Ved Universitetet i Oslo kan det enkelte fakultet fastsette krav for det enkelte studieprogram i programplanen, og for emner i emnebeskrivelsen, om obligatorisk deltagelse i undervisningen eller obligatorisk undervisningsaktivitet som del av studiegjennomføringen.

(2) Undervisningsaktivitet som er blitt godkjent, kan ordinært ikke gjentas når den ikke teller i sluttresultatet. Det enkelte fakultet kan dispensere etter nærmere vurdering.

(3) Ikke-godkjent undervisningsaktivitet uten gyldig fravær gir rett til ny undervisningsaktivitet, men først når kapasitetshensyn muliggjør det.

(4) Ikke-godkjent undervisningsaktivitet med gyldig fravær gir rett til ny undervisningsaktivitet så snart det er praktisk mulig og særlige regler i Utfyllende regler til § 7.1.6 og/eller til § 7.2.1 ikke er til hinder for dette.

(5) Det skal stilles de samme krav til dokumentasjon av gyldig fravær fra obligatorisk undervisningsaktivitet som til dokumentasjon av gyldig forfall til eksamen. Det enkelte fakultet kan imidlertid etter nærmere vurdering godta egenmelding ved fravær fra obligatorisk aktivitet.

(6) Ved bruk av obligatorisk aktivitet som krav for å kunne avlegge eksamen må oppfølgingen av manglende godkjenning og/eller nødvendig klageprosedyre så vidt mulig gjennomføres på en måte som innebærer at eksamen kan avlegges i tilknytning til semesteret.

§ 5–6 skal lyde:

(1) Ved Universitetet i Oslo kan det ordinært ikke gis adgang til mer enn tre eksamensforsøk for den enkelte eksamen.

(2) Universitetsstyret kan i bestemmelser om studiegjennomføringen for enkelte studieprogram fastsette at det ordinært skal være færre eksamensforsøk eller praksisforsøk enn tre for den enkelte eksamen eller praksis, jf. § 7.1.6.

(3) Fakultetet kan i emnebeskrivelsen fastsette at det ordinært skal være totalt to eksamensforsøk for emnet når eksamen i emnet tidligere er bestått.

(4) Fakultetet kan i emnebeskrivelsen fastsette at flere eksamener ordinært må avlegges på nytt når en eksamen som tidligere er bestått ønskes gjentatt, og det finnes senere eksamener som bygger på denne.

(5) En masteroppgave som har fått et ikke-bestått eksamensresultat, kan bare én gang leveres på nytt som et nytt eksamensforsøk, og da innen avtalt tidspunkt og i bearbeidet form. En masteroppgave som har fått et bestått eksamensresultat, kan ikke leveres på nytt i bearbeidet form.

(6) Fakultetet kan i emnebeskrivelsen fastsette at en semesteroppgave eller tilsvarende som har fått et bestått eksamensresultat ikke kan leveres på nytt i bearbeidet form.

(7) Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for et emne, også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning.

(8) Fakultetet avgjør søknad om dispensasjon med hensyn til antallet eksamensforsøk, hva som må avlegges på nytt når eksamen tidligere er bestått og gjentak av masteroppgaven.

§ 7.1.7 første ledd ny bokstav d skal lyde:

d) fødselspermisjon.

§ 8–1 skal lyde:

(1) Vitnemål om fullført grad skal opplyse om grunnlaget for tildeling av graden. Alle studieenheter som inngår i graden, skal fremkomme på vitnemålet.

(2) Vitnemål om fullført studieprogram eller utdanning som ikke gir grad, skal opplyse om grunnlaget for utstedelsen av vitnemålet.

(3) Universitetsdirektøren kan i nærmere regler til § 8–1 fastsette bestemmelser om utformingen av vitnemål.

(4) Fakultetet selv utsteder vitnemål, og det enkelte vitnemålet utstedes bare én gang. Etter søknad kan fakultetet ved tap av vitnemål utstede duplikat.

§ 8–2 skal lyde:

(1) En karakterutskrift kan inneholde både emner som ikke inngår i en grad eller fullført utdanning, og emner som gjør det.

(2) Universitetsdirektøren kan i nærmere regler til § 8–2 fastsette bestemmelser om utformingen av karakterutskrifter.

(3) Fakultetet sørger for utstedelsen av karakterutskrifter.

§ 8–3 skal lyde:

Universitetsdirektøren kan i nærmere regler til § 8–3 fastsette bestemmelser om utformingen av Diploma Supplement.

I § 10.1.1 og § 10.2.3 skal henvisninger til § 4.1.1 erstattes med henvisninger til § 4–1.

3. juli Nr. 783 2008**Forskrift om arbeidstid mv. for arbeidstakere i grensekryssende jernbanetraffikk**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 10–12 niende ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 32i (direktiv 2005/47/EF). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Virkeområdet

- (1) Denne forskriften gjelder for arbeidstakere i grensekryssende jernbanetraffikk.
- (2) Arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid gjelder med de presiseringer og unntak som følger av denne forskrift.

§ 2. Definisjoner

- (1) *Kjøretid:* Den tid føreren i henhold til planmessig aktivitet har ansvaret for kjøring av lokomotivet. Planmessige avbrudd hvor føreren fortsatt har ansvaret for lokomotivet regnes som kjøretid. Planmessig tid til klargjøring og innsetting av lokomotivet er ikke kjøretid.
- (2) *Daglig arbeidsfri utenfor hjemmet:* Daglig arbeidsfri som avholdes utenfor arbeidstakers faste bosted.

§ 3. Kjøretid

Kjøretiden må ikke overstige 9 timer mellom to arbeidsfrie perioder. For arbeid om natten må kjøretiden ikke overstige 8 timer. Kjøretiden må ikke overstige 80 timer i løpet av en 2 ukers periode.

§ 4. Daglig arbeidsfri

- (1) Arbeidstaker skal ha minst 12 timer sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer. Den daglige arbeidsfrie perioden kan reduseres til 9 timer en gang i løpet av en 7 dagers periode, men slik at den påfølgende daglige arbeidsfrie perioden økes med samme antall timer. En betydelig redusert daglige arbeidsfrie periode kan ikke legges mellom to arbeidsfrie perioder utenfor hjemmet.
- (2) Ved daglig arbeidsfri utenfor hjemmet, kan den arbeidsfrie perioden reduseres til 8 timer.
- (3) En daglig arbeidsfrie periode utenfor hjemmet skal følges av en daglig arbeidsfrie periode i hjemmet.

§ 5. Ukentlig arbeidsfri

- (1) Arbeidstaker skal ha en sammenhengende arbeidsfrie periode på 36 timer (24 timer pluss daglig arbeidsfri 12 timer) i løpet av 7 dager.
- (2) Arbeidstaker har hvert år krav på 104 arbeidsfrie perioder på 24 timer, inkludert 24 timers periodene som nevnt i første ledd. De arbeidsfrie periodene skal organiseres slik at det inngår:
 - a) 12 arbeidsfrie perioder som omfatter 60 timer (48 timer pluss daglig arbeidsfri 12 timer) og som skal legges til lørdag og søndag.
 - b) 12 arbeidsfrie perioder som omfatter 60 timer (48 timer pluss daglig arbeidsfri 12 timer) men som ikke gir krav på fri lørdag og søndag.

§ 6. Pauser

- (1) Dersom arbeidstiden overstiger 8 timer har fører krav på pause på til sammen minst 45 minutter. Er arbeidstiden mellom 6 og 8 timer, skal pausen være på til sammen minst 30 minutter.
- (2) En del av pausen skal legges mellom den tredje og den sjettede arbeidstimen.
- (3) Pauser kan tilpasses eventuelle forsinkelser i togtrafikken.
- (4) Dersom arbeidstiden overstiger 6 timer har personell for øvrig krav på pause på til sammen minst 30 minutter.

§ 7. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 27. juli 2008.

3. juli Nr. 784 2008**Forskrift om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 15, § 16, § 19 og § 20, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 2002/99/EF, vedtak 79/542/EØF sist endret ved vedtak 2008/61/EF, vedtak 2000/585/EF sist endret ved forordning (EF) nr. 1792/2006, direktiv 96/123/EF, vedtak 2004/432/EF sist endret ved vedtak 2008/105/EF og vedtak 2005/432/EF sist endret ved vedtak 2006/801/EF). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å ivareta hensynet til folkehelse, dyrehelse og dyrevelferd ved import og transitt av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften fastsetter folkehelse-, dyrehelse- og dyrevelferdsmessige betingelser og gjelder for import og transitt av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

Forskriften gjelder ikke produkter som nevnt i første ledd som importeres eller transitteres til konsum for personell og passasjerer innen internasjonal transport.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

1. *Kjøtt*: alle spiselige deler av storfe (herunder artene *Bubalus* og *Bison*), svin, sau, geit, hest og andre enhovede husdyr, oppdrettsvilt, viltlevende vilt, tamrein og hareddyr, herunder blod.
2. *Ferskt kjøtt*: kjøtt som ikke er behandlet på noen annen måte enn ved kjøling, frysing eller hurtigfrysing for å sikre holdbarheten, herunder kjøtt som er vakuumpakket eller pakket i kontrollert atmosfære.
3. *Kjøttprodukter*: foredlede produkter som er fremstilt ved foredling av kjøtt eller ved videre foredling av slike foredlede produkter, slik at snittflaten viser at produktet ikke lenger har kjennetegnene til ferskt kjøtt.
4. *Kvernet kjøtt*: utbeinet kjøtt som er kvernet til fragmenter og som inneholder mindre enn 1 prosent salt.
5. *Mekanisk utbeinet kjøtt*: produkt som fremstilles ved at kjøttet fjernes mekanisk fra kjøttbein etter utbeining, slik at muskelfibrene mister eller endrer sin struktur.
6. *Slaktebiprodukter*: annet ferskt kjøtt enn det som tilhører skrotten, herunder indre organer og blod.
7. *Hareddyr*: kaniner, harer og gnagere.
8. *Oppdrettsvilt*: ville landpattedyr som oppdrettes som husdyr.
9. *Viltlevende vilt*: ville landpattedyr som det drives jakt på, herunder ville pattedyr som lever i innhegnet område under liknende frihetsvilkår som ville dyr.
10. *Offentlig veterinær*: veterinær gitt offentlig myndighet av kompetent sentral myndighet i den aktuelle staten.
11. *Tredjestater*: stater som ikke er medlem i Den europeiske union eller gjennom EØS-avtalen har inngått avtale med EU om handel.

§ 4. Godkjente tredjestater og krav til reststoffprogram

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt og kjøttprodukter fra godkjente tredjestater eller områder i tredjestater som angitt i vedleggene I–V.

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt og kjøttprodukter fra tredjestater som har godkjent reststoffprogram for de respektive dyreartene som angitt i vedleggene I og II.

§ 5. Godkjente virksomheter

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt og kjøttprodukter fra godkjente virksomheter. Lister over godkjente virksomheter er publisert på Mattilsynets nettside eller kan fås ved henvendelse til Mattilsynet.

§ 6. Helse- og hygiesertifikat

Med hver forsendelse av ferskt kjøtt og kjøttprodukter skal det følge et helse- og hygiesertifikat som angitt i vedlegg VII. Sertifikatet skal være utstedt av offentlig veterinær.

§ 7. Krav til helsestatus

Ferskt kjøtt og kjøttprodukter skal oppfylle de dyrehelse-, folkehelse- og dyrevelferdsmessige betingelsene som er angitt i de respektive sertifikatene i vedlegg VII.

§ 8. Særskilte krav til kjøttprodukter

Kjøttprodukter skal i tillegg til bestemmelsene i § 4 – § 7 være fremstilt av eller med ferskt kjøtt og:

1. i tilfeller med kjøttprodukter som stammer fra en enkelt dyreart, bestå av kjøtt eller kjøttprodukter som har gjennomgått en behandling for den enkelte dyreart som angitt i vedleggene IV og V,
2. i tilfeller med kjøttprodukter som stammer fra kjøtt fra mer enn en dyreart og etter blanding av kjøtt fra de ulike dyreartene, ha gjennomgått en behandling som er minst like omfattende som den av behandlingsmåtene i vedlegg VI som er den mest omfattende for dyreartene som inngår i produktet, eller
3. i tilfeller med kjøttprodukter som stammer fra mer enn en dyreart hvor hver av kjøttartene som inngår i produktet tidligere har gjennomgått en behandling i henhold til vedlegg VI, ha vært behandlet på en måte som er tilfredsstillende for den enkelte dyrearten i henhold til vedleggene IV og V.

§ 9. Unntak for slaktebiprodukter og visse virksomheter

Spiselige slaktebiprodukter som på grunn av dyrehelsemessige betingelser ikke tillates importert, kan importeres som kjøttprodukt eller brukes i et kjøttprodukt dersom behandling som angitt i vedlegg IV er gjennomført og de folkehelsemessige betingelsene er oppfylt.

Virksomheter beliggende i en tredjestat som er angitt i vedlegg III, kan tillates å fremstille kjøttprodukter i henhold til behandlingskravene B, C eller D i vedlegg VI, selv om virksomheten er beliggende i en tredjestat eller område i en tredjestat som ikke er godkjent for eksport av ferskt kjøtt til EØS, dersom de folkehelsemessige betingelsene er oppfylt.

§ 10. Transitt og lagring

Ferskt kjøtt og kjøttprodukter fra godkjent tredjestat som lagres midlertidig eller transporteres videre til tredjestat, skal oppfylle de dyrehelsemessige betingelsene som følger av tilhørende transittsertifikater angitt i vedlegg VII.

For oppbevaring på tollager og frisoner gjelder forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

§ 11. Tilsyn mv.

Mattilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften og enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i forskriften blir oppfylt, jf. matloven § 23. Mattilsynet kan fastsette enkeltvedtak for å sikre at bestemmelsene i forskriften blir oppfylt, herunder om smittesnering, stenging, virksomhetskarantene og tvangsmulkt, jf. matloven § 23 – § 26.

Ferskt kjøtt og kjøttprodukter skal ved import og transitt kontrolleres i henhold til forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

§ 12. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 13. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 14. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 31. desember 1998 nr. 1475 om dyrehelsemessige betingelser for import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter fra tredjeland.

Vedlegg I. Tredjestater og områder i tredjestater som er godkjent for import av ferskt kjøtt av storfe (Bos taurus, Bison bison, Bubalus bubalis og deres kryssninger), svin (Sus scrofa), sau (Ovis aries), geit (Capra hircus), hest (Equus caballus, Equus asinus og deres kryssninger), vilt og oppdrettsvilt av hov-/klovdyr (Vedtak 79/542/EØF sist endret ved vedtak 2008/61/EF, vedtak 2004/432/EF sist endret ved vedtak 2008/105/EF)

Se [her](#) for å lese vedlegget i pdf.

Vedlegg II. Tredjestater og områder i tredjestater som er godkjent for import av ferskt kjøtt av haredyr og ville landpattedyr unntatt hov- og klovdyr

(Vedtak 2000/585/EF sist endret ved forordning (EF) nr. 1792/2006. Vedtak 2004/432/EF sist endret ved vedtak 2008/105/EF)

ISO-kode	Stat	Hare og kanin		Andre ville landpattedyr unntatt hov- og klovdyr	Reststoffprogram
		Ville	Oppdrettskanin		
AR	Argentina	C	H	–	XR
AU	Australia	C	H	E	XR(2)
BR	Brasil	C	H	–	
CA	Canada	C	H	E	XR
CH	Sveits	C	H	–	XR
CL	Chile	C	H	–	XR(4)
GL	Grønland	C	H	E	XR(2)
HR	Kroatia	C	H	–	XR
IL	Israel	C	H	–	
NZ	New Zealand	C	H	E	XR(2)
RU	Russland	C	H	E	XR(3)
TH	Thailand	C	H	–	
TN	Tunis	C	H	–	XR(4)
US	USA	C	H	–	XR
	Andre stater utenfor EØS enn de nevnte og som er oppført i vedtak 79/542/EØF med endringer	C	H	–	

Forklaring til tabellen

C, H og E: sertifikatmodeller som angitt i vedtak 2000/585/EF (se vedlegg VII i denne forskrift).

– = Ikke godkjent for import.

XR – Godkjent reststoffprogram.

XR(1) – Godkjent reststoffprogram for kanin.

XR(2) – Godkjent reststoffprogram for vilt og oppdrettsvilt, ikke for kanin.

XR(3) – Godkjent reststoffprogram for reinsdyr fra Murmansk og Yamalo-Nenets-området.

XR(4) – Godkjent reststoffprogram for vilt, ikke for oppdrettsvilt og kanin.

XR(5) – Godkjent reststoffprogram for oppdrettsvilt.

Vedlegg III. Regionaliserte områder for enkelte tredjestater som er godkjent for import av kjøttprodukter, jf. vedleggene IV og V

(Vedtak 2005/432/EF sist endret ved vedtak 2006/801/EF)

Stat	Område		Beskrivelse av området
	ISO-Kode	Versjon	
AR-Argentina	AR	01/2004	Hele landet
	AR-1	01/2004	Hele landet unntatt provinsene Chubut, Santa Cruz og Tierra del Fuego for de dyrearter som angitt i vedtak 79/542/EØS
	AR-2	01/2004	Provinsene Chubut, Santa Cruz og Tierra del Fuego for de dyrearter som angitt i vedtak 79/542/EØS.
BR-Brasil	BR	01/2004	Hele landet
	BR-1	01/2005	Statene Rio Grande do Sul, Santa Catarina, Paraná, São Paulo og Mato Gross do Sul
	BR-2	01/2005	Del av staten Mato Grosso do Sul (unntatt kommunene Sonora, Aquidauana, Bodoqueno, Bonito, Caracol, Coxim, Jardim, Ladario, Miranda, Pedro Gomes, Porto Murtinho, Rio Negro, Rio Verde de Mato Grosso og Corumbá); statene Paraná og São Paulo;
			del av staten Minas Gerais (unntatt regionale myndighetsområder av Oliveira, Passos, São Gonçalo de Sapucaí, Stelagoas og Bambuí); statene Espiritu Santo, Rio Grande do Sul, Santa Catarina og Goiás;
BR-3	01/2005	del av staten Mato Grosso omfattende de regionale enhetene av Cuiba (unntatt kommunene San Antonio de Leverger, Nossa Senhora do Livramento, Pocone og Barão de Melgaço), av Caceres (unntatt kommunen Caceres), av Lucas do Rio Verde, av Rondonopolis (unntatt kommunen Itiquiora), av Barra do Garça og av Barra do Burgres.	
		Statene Goiás, Minas Gerais, Mato Grosso, Mato Grosso do Sul, Paraná, Rio Grande do Sul, Santa Catarina og São Paulo	
MY-Malaysia	MY	01/2004	Hele landet
	MY-1	01/2004	Kun den vestlige halvøy av Malaysia
NA-Namibia	NA	01/2005	Hele landet
	NA-1	01/2005	Sør for grensegjerdet som går fra Palgrave Point i vest til Gam i øst.
ZA-Sør-Afrika	ZA	01/2005	Hele landet
	ZA-1	01/2005	Hele landet, unntatt: munn- og klovsyke sonene i veterinærregionene i Mpumalanga og i Nord-provinsene, distriktet Ingwavuma i veterinærregionen Natal og i grenseområdet mot Botswana øst for 28 lengdegrad, og distriktet Camperdown i provinsen KwaZulu-Natal.

Vedlegg IV. Tredjestater og områder i tredjestater som er godkjent for import av kjøttprodukter til EØS (Vedtak 2005/432/EF, sist endret ved vedtak 2006/801/EF)

Se [her](#) for å lese vedlegget i pdf.

Vedlegg V. Tredjestater eller områder i tredjestater som ikke er godkjent for produkter etter «A behandling», men som kan eksportere biltong/tørket kjøtt og pasteuriserte kjøttprodukter til EØS (Vedtak 2005/432/EF, sist endret ved vedtak 2006/801/EF)

Se [her](#) for å lese vedlegget i pdf.

Vedlegg VI. Koder og behandlingskrav for produktene som anført i vedleggene IV og V

Ikke spesifikk behandling:

- A. Det er ikke fastsatt noen minimumsgrense for temperaturbehandling eller annen behandling av dyrehelsemessige grunner. Kjøttproduktet må likevel ha gjennomgått en behandling slik at snittflater viser at produktet ikke lenger har utseende som er karakteristisk for ferskt kjøtt.

Særlige behandlinger, i avtagende orden etter intensitet:

- B. Kjøttproduktet skal ha vært varmebehandlet i en hermetisk lukket beholder slik at det er oppnådd en F_0 -verdi på 3.00 eller mer
- C. Kjøttproduktet skal ha vært varmebehandlet slik at kjernetemperaturen i produktet har nådd minimum 80 °C.
- D. Kjøttproduktet skal ha vært varmebehandlet slik at kjernetemperaturen i produktet har nådd minimum 70 °C. Skinke kan ha gjennomgått en naturlig fermentering og modning i minimum 9 måneder slik at det er oppnådd en vannaktivitet på 0,93 eller lavere og en pH-verdi på 6,0 eller lavere.
- E. Ved behandling av tørkede kjøttprodukter skal det oppnås en vannaktivitet på 0,93 eller lavere og en pH-verdi på 6,0 eller lavere.
- F. En varmebehandling som sikrer en kjernetemperatur i produktet på minimum 65 °C tilstrekkelig lenge til å oppnå en pasteuriseringsverdi større eller lik 40.

Vedlegg VII. Sertifikatmodeller for import og transitt av ferskt kjøtt og kjøttprodukter fra tredjestater til EØS

Sertifikat for storfe	BOV
Sertifikat for sau og geit	OVI
Sertifikat for gris	POR
Sertifikat for hest og andre enhovede husdyr	EQU
Sertifikat for oppdrettvilt av hov- og kloddyr (inkl. tamrein), unntatt dyr av svine- og hestefamilien	RUF
Sertifikat for viltlevende hov- og kloddyr, unntatt dyr av svine- og hestefamilien	RUW
Sertifikat for oppdrettsvillsvin	SUF
Sertifikat for villsvin	SUW
Sertifikat for viltlevende dyr av hestefamilien.	EQW
Sertifikat for viltlevende haredyr Modell C	Haredyr
Sertifikat for oppdrettskanin Modell H	Oppdrettskanin
Sertifikat for viltlevende landpattedyr, unntatt hov- og kloddyr og haredyr Modell E	Viltlevende landpattedyr
Sertifikat for transitt og lagring av ferskt kjøtt	Ferskt kjøtt transitt
Sertifikat for kjøttprodukt	Kjøttprodukt
Sertifikat for transitt og lagring av kjøttprodukt	Transitt kjøttprodukt

3. juli Nr. 785 2008

Forskrift om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 15, § 16, § 19 og § 20, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 2002/99/EF, direktiv 96/123/EF, vedtak 2004/432/EF sist endret ved vedtak 2008/105/EF, vedtak 2006/696/EF og vedtak 2005/432/EF sist endret ved vedtak 2006/801/EF). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å ivareta hensynet til folkehelse, dyrehelse og dyrevelferd ved import og transitt av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften fastsetter folkehelse-, dyrehelse- og dyrevelferdsmessige betingelser og gjelder for import og transitt av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater.

Forskriften gjelder ikke produkter som nevnt i første ledd som importeres eller transitteres til konsum for personell og passasjerer innen internasjonal transport.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

1. *Kjøtt*: alle spiselige deler av fjørfe, struts og fuglevilt.
2. *Ferskt kjøtt*: kjøtt som ikke er behandlet på noen annen måte enn ved kjøling, frysing eller hurtigfrysing for å sikre holdbarheten, herunder kjøtt som er vakuumpakket eller pakket i kontrollert atmosfære.
3. *Kjøttprodukter*: foredlede produkter som er fremstilt ved foredling av kjøtt eller ved videre foredling av slike foredlede produkter, slik at snittflaten viser at produktet ikke lenger har kjennetegnene til ferskt kjøtt.
4. *Kvernet kjøtt*: utbeinet kjøtt som er kvernet til fragmenter og som inneholder mindre enn 1 prosent salt.
5. *Mekanisk utbeinet kjøtt*: produkt som fremstilles ved at kjøttet fjernes mekanisk fra kjøttbein etter utbeining eller fra fjørfeskrotter, slik at muskelfibrene mister eller endrer sin struktur.
6. *Slakdebiprodukter*: annet ferskt kjøtt enn det som tilhører skrotten, herunder indre organer og blod.

7. *Fjørfe*: oppdrettsfugler, herunder fugler som ikke regnes som husdyr, men som opprettes som husdyr, med unntak av strutsefugler.
8. *Fuglevilt*: viltlevende fugler som det drives jakt på til konsum.
9. *Struts*: oppdrettede strutsefugler.
10. *Konsumegg*: egg i skall, unntatt egg som er knust, ruget eller kokt, som er lagt av oppdrettsfugler og er egnet til direkte konsum eller til fremstilling av eggprodukter.
11. *Eggprodukter*: foredlede produkter som er fremstilt ved foredling av egg, eller av forskjellige bestanddeler eller blandinger av egg, eller ved videre foredling av slike foredlede produkter.
12. *Offentlig veterinær*: veterinær gitt offentlig myndighet av kompetent sentral myndighet i den aktuelle staten.
13. *Tredjestater*: stater som ikke er medlem i Den europeiske union (EU) eller gjennom EØS-avtalen har inngått avtale med EU om handel.

§ 4. *Godkjente tredjestater og krav til reststoffprogram*

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt, konsumegg og eggprodukter fra godkjente tredjestater eller områder i tredjestater som angitt i vedlegg I.

Det er kun tillatt å importere kjøttprodukter fra godkjente tredjestater eller områder i tredjestater som angitt i vedleggene III–V. Forklaring på områder i tredjestater fremgår av vedlegg III. Forklaring på kodene, som angir krav til produkter, brukt i vedlegg IV og V fremgår av vedlegg VI.

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt og kjøttprodukter, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater som har godkjente reststoffprogram for de respektive dyreartene som angitt i vedlegg I.

§ 5. *Godkjente virksomheter*

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt og kjøttprodukter, konsumegg og eggprodukter fra godkjente virksomheter. Lister over godkjente virksomheter er publisert på Mattilsynets internettside eller kan fås ved henvendelse til Mattilsynet.

§ 6. *Helse- og hygiesertifikat*

Med hver forsendelse av ferskt kjøtt og kjøttprodukter, konsumegg og eggprodukter skal det følge et helse- og hygiesertifikat som angitt i vedlegg VII. Sertifikatet skal være utstedt av offentlig veterinær. For konsumegg og eggprodukter kan sertifikatet være utstedt av offentlig inspektør.

§ 7. *Krav til helsestatus*

Ferskt kjøtt og kjøttprodukter, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater skal oppfylle de dyrehelse-, folkehelse- og dyrevelferdsmessige betingelsene som er angitt i de respektive sertifikatene i vedlegg VII.

§ 8. *Særskilte krav til kjøtt av struts og fuglevilt*

Ferskt kjøtt, kvernet kjøtt og mekanisk utbeinet kjøtt av struts og fuglevilt kan kun importeres fra tredjestater eller områder i tredjestater som ikke har restriksjoner på grunn av aviær influensa eller Newcastle disease.

For å forebygge helsefare ved spredning av Krim Kongo-feber ved import eller transitt av kjøtt av strutsefugl fra land i Asia og Afrika skal:

1. kompetent myndighet i avsenderlandet ha sørget for at fuglene har vært isolert i omgivelser som er fri for gnagere og flått i minst 14 dager før slakting.
2. dyrene, før flytting til isolatet, ha blitt undersøkt for å få bekreftet at de er frie for flått, eller blitt behandlet slik at all flått er blitt drept. Behandling og middel skal angis i helsesertifikatet.
3. hver enkelt flokk ha blitt undersøkt for flått før slakting. Dersom det ble oppdaget flått, skal hele flokken igjen ha blitt holdt isolert i 14 dager.

§ 9. *Særskilte krav til kjøttprodukter*

Kjøttprodukter skal i tillegg til bestemmelsene i § 4 – § 7 være fremstilt av eller med ferskt kjøtt og:

1. i tilfeller med kjøttprodukter som stammer fra en enkelt dyreart, bestå av kjøtt eller kjøttprodukter som har gjennomgått en behandling for den enkelte dyreart som angitt i vedleggene IV og V,
2. i tilfeller med kjøttprodukter som stammer fra kjøtt fra mer enn en dyreart og etter blanding av kjøtt fra de ulike dyreartene, ha gjennomgått en behandling som er minst like omfattende som den av behandlingsmåtene i vedlegg VI som er den mest omfattende for dyreartene som inngår i produktet, eller
3. i tilfeller med kjøttprodukter som stammer fra mer enn en dyreart hvor hver av kjøttartene som inngår i produktet tidligere har gjennomgått en behandling i henhold til vedlegg VI, ha vært behandlet på en måte som er tilfredsstillende for den enkelte dyrearten i henhold til vedleggene IV og V.

§ 10. *Unntak for slaktebiprodukter og visse virksomheter*

Spiselige slaktebiprodukter som på grunn av dyrehelsemessige betingelser ikke tillates importert, kan importeres som kjøttprodukt eller brukes i et kjøttprodukt dersom behandling som angitt i vedlegg IV er gjennomført og de folkehelsemessige betingelsene er oppfylt.

Virksomheter beliggende i en tredjestat som er angitt i vedlegg III, kan tillates å fremstille kjøttprodukter i henhold til behandlingskravene B, C eller D i vedlegg VI, selv om virksomheten er beliggende i en tredjestat eller område i en tredjestat som ikke er godkjent for eksport av ferskt kjøtt til EØS, dersom de folkehelsemessige betingelsene er oppfylt.

§ 11. Transitt og lagring

Ferskt kjøtt og kjøttprodukter, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater som lagres midlertidig eller transporteres videre til tredjestat, skal følges av tilhørende transittsertifikat og tilfredsstillende minimumskrav til dyrehelse som ved import fra tredjestater.

For oppbevaring på tollager og frisoner gjelder forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

§ 12. Tilsyn mv.

Mattilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften og enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i forskriften blir oppfylt, jf. matloven § 23. Mattilsynet kan fastsette enkeltvedtak for å sikre at bestemmelsene i forskriften blir oppfylt, herunder om smittesanering, stenging, virksomhetskarantene og tvangsmulkt, jf. matloven § 23 – § 26.

Ferskt kjøtt og kjøttprodukter, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater skal ved import og transitt kontrolleres i henhold til forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

§ 13. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 14. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 15. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 31. desember 1998 nr. 1474 om dyrehelsemessige betingelser for import av ferskt kjøtt av fjørfe, oppdrettsfugl og fuglevilt fra tredjeland.

*Vedlegg I. Tredjestater og områder i tredjestater som er godkjent for import av ferskt kjøtt, kvernet kjøtt, mekanisk utbeinet kjøtt fra fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter
(Vedtak 2006/696/EF, vedtak 2004/432 sist endret ved vedtak 2008/105/EF)*

Stat	Område Kode	Beskrivelse av området	Veterinærsertifikat		Særlige betingelser Se vedlegg II	Godkjent reststoffprogram
			Modell	Tilleggs- garantier		
AL-Albania	AL-0	Hele landet	EP, E			Egg.
AR-Argentina	AR-0	Hele landet	EP, E, POU, RAT WGM	III		Fjørfe, fuglevilt, struts, egg.
AU-Australia	AU-0	Hele landet	EP, E POU RAT	I II		Fuglevilt, struts.
BR-Brasil	BR-0 BR-1 BR-2	Hele landet Statene Rio Grande do Sul, Santa Catarina, Paraná, São Paulo og Mato Grosso do Sul Distrito Federal og statene Goiás, Minas Gerais, Mato Grosso, Mato Grosso do Sul, Paraná Rio Grande do Sul, Santa Catarina og São Paulo	– RAT WGM EP, E, POU	III III		Fjørfe.
BW-Botswana	BW-0	Hele landet	RAT, EP, E	II		Struts.
CA-Canada	CA-0	Hele landet	WGM EP, E, POU	III		Fjørfe, fuglevilt, struts, egg.
CH-Sveits	CH-0	Hele landet	EP, E, POU, RAT, WGM			Fjørfe, egg.
CL-Chile	CL-0	Hele landet	WGM	III		Fjørfe, fuglevilt.

Stat	Område Kode	Beskrivelse av området	Veterinærsertifikat		Særlige betingelser Se vedlegg II	Godkjent reststoffprogram
			Modell	Tilleggs- garantier		
CN-Kina (Folkerepublikken)	CN-0	Hele landet	EP, E, POU, RAT, SRA			Fjørfe.
	CN-1	Kommunen Shanghai, unntatt Administrative enheten av Chongming og, i provinsen Shangdong distriktene (prefekturatene) Weifang, Linyi og Qingdao	POU	I		
GL-Grønland	GL-0	Hele landet	EP, WGM			Struts, fuglevilt.
HK-Hong kong	HK-0	Hele landet	EP			Fjørfe fra andre godkjente land.
HR-Kroatia	HR-0	Hele landet	EP, E, POU, RAT, WGM			Fjørfe, fuglevilt, struts, egg.
IL-Israel	IL-0	Hele landet	WGM EP, E, POU, RAT	III		Fjørfe, egg, struts.
IN-India	IN-0	Hele landet	EP			Egg.
IS-Island	IS-0	Hele landet	EP, E			Struts fra andre god-kjente land.
KR-Sør-Korea	KR-0	Hele landet	EP, E			
MG-Madagaskar	MG-0	Hele landet	EP, E, WGM			
MY-Malaysia	MY-0	Hele landet	–			
	MY-1	Vestre halvøy	EP, E			Fjørfe.
MK-Den tidligere jugoslaviske republikk Makedonia	MK-0	Hele landet	EP			Egg.
MK-Mexico	MK-0	Hele landet	RAT, EP, E			Struts, fuglevilt.
NA-Namibia	NA-0	Hele landet	EP			Struts, fuglevilt.
NC-Ny Caledonia	NC-0	Hele landet	WGM	III		Struts, fuglevilt.
NZ-New Zealand	NZ-0	Hele landet	EP, E, POU, RAT			
RU-Russland	RU-0	Hele landet	EP			Fjørfe, egg.
SG-Singapore	SG-0	Hele landet	EP			Fjørfe fra andre godkjente land.
TH-Thailand	TH-0	Hele landet	WGM EP, E, POU, RAT	III		Fjørfe.
TN-Tunis	TN-0	Hele landet	WGM EP, E, POU, RAT	III		Fjørfe, struts, fuglevilt.
TR-Tyrkia	TR-0	Hele landet	EP, E			Fjørfe.
US-USA	US-0	Hele landet	WGM EP, E, POU, RAT	III		Fjørfe, egg, struts, fuglevilt.
UY-Uruguay	UY-0	Hele landet	EP, E, RAT			Struts, fuglevilt.
XM-Montenegro	XM-0	Hele tollområdet	EP			
XS-Serbia*	XS-0	Hele tollområdet	EP			Fjørfe, egg, fuglevilt.
ZA-Sør-Afrika	ZA-0	Hele landet	RAT, EP, E	II		Fjørfe, struts, fuglevilt.

Stat	Område Kode	Beskrivelse av området	Veterinærsertifikat		Særlige betingelser Se vedlegg II	Godkjent reststoffprogram
			Modell	Tilleggs- garantier		
ZW-Zimbabwe	ZW-0	Hele landet	RAT, EP, E	II		Struts.

* Unntatt Kosovo som definert av FN sikkerhetsråds resolusjon 1244 av 10. juni 1999. Serbia og Montenegro er republikker med egne tollområder.

Forklaring til sertifikatmodellene:

POU: Fjørfekjøtt

POU-MI/MSM: Kvernet og mekanisk utbeinet kjøtt av fjørfe. NB! Sertifikatmodell er ikke tilgjengelig.

RAT: Strutsekjøtt for konsum.

RAT-MI/MSM: Kvernet og mekanisk utbeinet kjøtt av struts for konsum. NB! Sertifikatmodell er ikke tilgjengelig.

WGM: Kjøtt av fuglevilt.

WGM-MI/MSM: Kvernet og mekanisk utbeinet kjøtt av fuglevilt. NB! Sertifikatmodell er ikke tilgjengelig.

E: Konsumegg.

EP: Eggprodukter.

Sertifikatmodellene for kvernet og mekanisk utbeinet kjøtt er ennå ikke utarbeidet av EU-kommisjonen.

Vedlegg II. Særlige betingelser

Områdekode	Veterinærsertifikat		Periode/dato, når det enten er tillatt eller ikke tillatt å importere til EØS, relatert til dato for slaktning av de dyr som kjøttet stammer fra
	Modell	Tilleggs- garanti	

Tilleggsgarantier: Forklaring til vedlegg I og II.

«I»: tilleggsgarantier for fjørfekjøtt i henhold til sertifikatmodell POU

«II»: tilleggsgarantier for strutsekjøtt i henhold til sertifikatmodell RAT

«III»: tilleggsgarantier for kjøtt av fuglevilt i henhold til sertifikatmodell WGM.

Vedlegg III. De regionaliserte områder i tredjestater som fastsatt i vedleggene og som er godkjent for import av kjøttprodukter

(Vedtak 2005/432/EF sist endret ved vedtak 2006/801/EF)

Stat	Område		Beskrivelse av områder
	ISO kode	Fastsatt	
Argentina	AR	01/2004	Hele landet.
	AR-1	01/2004	Hele landet, unntatt provinsene Chubut, Santa Cruz og Tierra del Fuego for de dyrearter som angitt i vedtak 79/542/EF.
	AR-2	01/2004	Provinsene Chubut, Santa Cruz og Tierra del Fuego for de dyrearter som angitt i vedtak 79/542/EF.
Brasil	BR	01/2004	Hele landet.
	BR-1	01/2005	Statene Rio Grande do Sul, Santa Catarina, Paraná, São Paulo og Matto Grosso do Sul.
	BR-2	01/2005	Del av staten Mato Grosso do Sul (unntatt kommunene, Sonora, Aquidauana, Bodoquena, Bonito, Caracol, Coxim, Jardim, Ladario, Miranda, Pedro Gomes, Porto Murtinho, Rio Negro, Rio Verde de Mato Grosso og Corumbá); Staten Paraná, Staten São Paulo, del av staten Minas Gerais (unntatt Oliveira, Passos, São Goncalo de Sapucaí, Setelagoas og Bambuí), Statene Espírito Santo, Rio Grande do Sul, Santa Catarina og Goiás. Del av staten Mato Grosso, omfattende den regionale enheten av Cuiaba (unntatt kommunene Santo Antônio do Leverger, Nossa Senhora do Livramento, Poconé

<i>Stat</i>	<i>ISO kode</i>	<i>Område Fastsatt</i>	<i>Beskrivelse av områder</i>
			og Barão de Melgaço), de regionale enhetene av Caceres (unntatt kommune Caceres), Lucas do Rio Verde, Rondonopolis (unntatt kommune Itiquira), Barra do Garças og Barra do Bugres.
	BR-3	01/2005	Statene Goiás, Minas Gerais, Mato Grosso, Mato Grosso do Sul, Paraná, Rio Grande do Sul, Santa Catarina og São Paulo.
Malaysia	MY	01/2004	Hele landet.
	MY-1	01/2004	Vestre halvøy av Malaysia.
Namibia	NA	01/2005	Hele landet.
	NA-1	01/2005	Områder sør for grensegjerdene som strekker seg fra Palgrave Point i vest til Gam i øst.
Sør-Afrika	ZA	01/2005	Hele landet.
	ZA-1	01/2005	Hele landet unntatt munn- og klovsyke sonene i veterinærregionene i Mpumalanga og i Nord-provinsene, i distriktet Ingwavuma i Natalregionen og grenseområdet mot Botswana øst for 28 lengdegrad, og distriktet Camperdown i provinsen KwaZulu-Natal.

*Vedlegg IV. Tredjestater som er godkjent for import av kjøttprodukter
(Vedtak 2005/432/EF sist endret ved vedtak 2006/801/EF)*

<i>ISO- kode</i>	<i>Stat</i>	<i>Fjørfe</i>	<i>Struts</i>	<i>Fuglevilt</i>
AR	Argentina AR	A	A	D
	Argentina AR-1 ¹	A	A	D
	Argentina AR-2 ¹	A	A	D
AU	Australia	D	D	D
BH	Bahrain	–	–	–
BR	Brasil	D	D	D
	Brasil BR-1	–	A	A
	Brasil BR-2	D	D	D
	Brasil BR-3	A	–	D
BW	Botswana	–	A	–
BY	Hviterussland	–	–	–
CA	Canada	A	A	A
CH	Sveits	A	A	A
CL	Chile	A	A	A
CN	Kina	B	B	B
CO	Colombia	–	A	–
ET	Etiopia	–	–	–
GL	Grønland	–	–	A
HK	Hong kong	D	D	–
HR	Kroatia	A	A	A
IL	Israel	A	A	A
IN	India	–	–	–
IS	Island	A	A	A
KE	Kenya	–	–	–
KR	Sør-Korea	D	D	D
MA	Marokko	–	–	–
ME	Montenegro	D	D	–
MG	Madagaskar	D	D	D
MK	Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia	–	–	–
MU	Mauritius	–	–	–
MX	Mexico	D	D	D
MY	Malaysia MY	–	–	–
	Malaysia MY-1	D	D	D
NA	Namibia ¹	D	A	D
NZ	New Zealand	A	A	A
PY	Paraguay	–	–	–
RS	Serbia*	D	D	–

ISO-kode	Stat	Fjørfe	Struts	Fuglevilt
RU	Russland	–	–	–
SG	Singapore	D	D	–
SZ	Swaziland	–	–	–
TH	Thailand	A	A	D
TN	Tunis	A	A	D
TR	Tyrkia	D	D	D
UA	Ukraina	–	–	–
US	USA	A	A	A
UY	Uruguay	D	A	D
ZA	Sør-Afrika ¹	D	A	D
ZW	Zimbabwe ¹	D	A	D

* Inkluderer ikke Kosovo som definert av FNs resolusjon 1244 av 10. juni 1999. Serbia og Montenegro skal listeføres separat da de er selvstendige tollområder.

1 Se vedlegg V angående krav til minimumsbehandling av pasteuriserte kjøttprodukter og biltong.

– Sertifikat ikke tilgjengelig, import av kjøttprodukter med kjøtt av disse dyrearter er ikke tillatt.

Vedlegg V. Tredjestater eller områder i tredjestater som ikke er godkjent for produkter etter «A behandling», men som kan eksportere biltong/tørket kjøtt og pasteuriserte kjøttprodukter til EØS (Vedtak 2005/432/EF sist endret ved vedtak 2006/801/EF)

ISO-kode	Stat	Fjørfe	Struts	Fuglevilt
NA	Namibia	E	E	E
ZA	Sør-Afrika	E	E	E
ZW	Zimbabwe	E	E	E

Vedlegg VI. Koder og behandlingskrav for produktene som angitt i vedleggene III og IV.

Ikke spesifikk behandling:

- A. Det er ikke fastsatt noen minimumsgrense for temperaturbehandling eller annen behandling av dyrehelsemessige grunner. Kjøttproduktet må likevel ha gjennomgått en behandling slik at snittflater viser at produktet ikke lenger har utseende som er karakteristisk for ferskt kjøtt.

Særlige behandlinger, i avtagende orden etter intensitet:

- B. Kjøttproduktet skal ha vært varmebehandlet i en hermetisk lukket beholder slik at det er oppnådd en F_0 -verdi på 3,00 eller mer
- C. Kjøttproduktet skal ha vært varmebehandlet slik at kjernetemperaturen i produktet har nådd minimum 80 °C.
- D. Kjøttproduktet skal ha vært varmebehandlet slik at kjernetemperaturen i produktet har nådd minimum 70 °C. Skinke kan ha gjennomgått en naturlig fermentering og modning i minimum 9 måneder slik at det er oppnådd en vannaktivitet på 0,93 eller lavere og en pH-verdi på 6,0 eller lavere.
- E. Ved behandling av tørkede kjøttprodukter skal det oppnås en vannaktivitet på 0,93 eller lavere og en pH-verdi på 6,0 eller lavere.
- F. En varmebehandling som sikrer en kjernetemperatur i produktet på minimum 65 °C tilstrekkelig lenge til å oppnå en pasteuriseringsverdi større eller lik 40.

Vedlegg VII. Sertifikatmodeller

[Fjørfekjøtt \(POU\)](#)

[Kjøtt av struts \(RAT\)](#)

[Kjøtt av fuglevilt \(WGM\)](#)

[Egg \(E\)](#)

[Eggprodukt \(EP\)](#)

[Kjøtt transitt](#)

[Kjøttprodukt](#)

[Kjøttprodukt transitt](#)

3. juli Nr. 786 2008**Forskrift om endring i forskrifter som følge av forskrifter om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter m.m.**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 16 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 18. oktober 2002 nr. 1180 om fra hvilke tredjeland det kan importeres egg, eggprodukter, snegler, froskelår, gelatin, honning, melk og melkebaserte produkter samt visse kjøttprodukter gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om fra hvilke tredjestater det kan importeres snegler, froskelår, gelatin, honning, melk og melkebaserte produkter

Forskriftens hjemmelfelt og EØS-henvisninger skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Helsedepartementet (nå Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruksdepartementet (nå Landbruks- og matdepartementet) 18. oktober 2002 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 16, § 19, § 23 tredje ledd, § 33 første ledd og § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 94/278/EF med senere endringer, vedtak 2004/432/EF med senere endringer, vedtak 95/340/EF med senere endringer, vedtak 2008/105/EF og vedtak 2008/222/EF).

§ 1 skal lyde:

Formålet med denne forskriften er å ivareta folkehelsemessige hensyn ved import fra tredjestater av snegler, froskelår, gelatin, honning, melk og melkebaserte produkter.

§ 2 punktene 1, 2, 8 og 9 oppheves.

§ 2 nåværende punkter 3, 4, 5, 6 og 7 endres til respektive punkter 1, 2, 3, 4 og 5.

§ 3 første ledd skal lyde:

Næringsmidler omfattet av § 2 nr. 1 til 5 kan bare importeres fra tredjestater oppført for det aktuelle næringsmidlet i vedlegg I til IV i denne forskriften.

§ 3 tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 3 nåværende femte og sjette ledd blir tredje og fjerde ledd.

Vedlegg I og II oppheves.

Nåværende vedlegg III, IV, V og VI blir vedlegg I, II, III og IV.

II

I forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland gjøres følgende endring:

§ 3 fotnote 1 skal lyde:

- 1 Forskrift 8. juli 2003 nr. 931 om honning, forskrift 18. august 1994 nr. 833 for produksjon mv. av eggprodukter, forskrift 6. april 1995 nr. 353 om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse, forskrift 21. mars 1995 nr. 265 om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og omsetning av ferskt fjørefkjøtt, forskrift 2. februar 1996 nr. 133 om hygiene og kontroll mv ved produksjon og omsetning av viltkjøtt, forskrift 30. juni 1995 nr. 636 om produksjon og omsetning av rå melk, varmebehandlet melk og melkebaserte produkter m.v., kvalitetsforskrift 14. juni 1996 nr. 667 for fisk og fiskevarer, forskrift 25. april 1994 nr. 320 om kjøttkontroll og omsetning m.v. av ferskt kjøtt, forskrift 2. februar 1996 nr. 132 om hygiene og kontroll mv. ved produksjon og omsetning mv. av kaninkjøtt og kjøtt av oppdrettsvilt, forskrift 23. desember 1998 nr. 1470 om krav til kvernet kjøtt og tilberedt kjøtt og hygiene ved produksjon m.v., forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater, forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater, forskrift 14. oktober 2003 nr. 1239 om dyrehelsemessige vilkår ved omsetning og import av akvakulturdyr og akvakulturprodukter, forskrift 9. september 2005 nr. 1045 om generelle dyrehelsemessige vilkår for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum og forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av spongiforme encefalopatiser (TSE).

III

I forskrift 23. desember 1998 nr. 1470 om krav til kvernet kjøtt og tilberedt kjøtt og hygiene ved produksjon mv. gjøres følgende endringer:

§ 10 nr. 3 skal lyde:

3. være produsert av ferskt kjøtt som oppfyller forskrift 9. september 2005 nr. 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum, forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater, forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

§ 17 nr. 3 skal lyde:

3. være produsert av ferskt kjøtt som oppfyller forskrift 9. september 2005 nr. 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum, forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater, forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

§ 30 fotnote 1 skal lyde:

- 1 Forskrift 9. september 2005 nr. 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum, forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater og forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

IV

I forskrift 2. februar 1996 nr. 133 om hygiene og kontroll mv. ved produksjon og omsetning av viltkjøtt gjøres følgende endring:

§ 35h fotnote 1 skal lyde:

- 1 Forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater og forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

V

I forskrift 6. april 1995 nr. 353 om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse gjøres følgende endring:

§ 59a fotnote 1 skal lyde:

- 1 Forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater og forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

VI

I forskrift 2. februar 1996 nr. 132 om hygiene og kontroll mv. ved produksjon og omsetning mv. av kaninkjøtt og kjøtt av oppdrettsvilt gjøres følgende endring:

§ 10d fotnote 1 skal lyde:

- 1 Forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater og forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av landpattedyr fra tredjestater.

VII

I forskrift 21. mars 1995 nr. 265 om hygiene og kontroll mv. ved produksjon og omsetning av ferskt fjørfekjøtt gjøres følgende endring:

§ 66a nr. 1 skal lyde:

1. komme fra tredjeland eller en region av tredjeland som er oppført på liste over godkjente land som er tatt inn i forskrift 3. juli 2008 nr. 785 om import av ferskt kjøtt og kjøttprodukter av fjørfe, struts og fuglevilt, konsumegg og eggprodukter fra tredjestater.

VIII

Endringene trer i kraft straks.

3. juli Nr. 787 2008

Forskrift om opphevelse av forskrifter om beskyttelsestiltak ved import av ferskt kjøtt fra tredjestater

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet m.v. (matloven) § 23 tredje ledd jf. § 19.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 79/542/EØF og vedtak 2000/585/EF). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Opphevelse

Følgende forskrifter oppheves:

- Forskrift 20. mars 2001 nr. 421 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av ferskt kjøtt av klauvdyr fra Argentina.

- Forskrift 15. juni 2001 nr. 689 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med utbrudd av munn- og klauvsjuka i Uruguay.
- Forskrift 20. september 2001 nr. 1090 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av ferskt kjøtt av klauvdyr fra Brasil.
- Forskrift 13. november 2001 nr. 1277 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av ferskt kjøtt av klauvdyr fra Zimbabwe.
- Forskrift 22. mars 2002 nr. 302 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med utbrudd av munn- og klauvsjuka i Botswana.
- Forskrift 20. mars 2003 nr. 354 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med utbrudd av munn- og klauvsjuka i Paraguay.

§ 2. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

4. juli Nr. 788 2008

Forskrift om rett til dekning av utgifter ved pasienters reise for undersøkelse eller behandling (syketransportforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 4. juli 2008 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 2–6 og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften gjelder dekning av utgifter ved reise i forbindelse med at pasienter mottar helsetjenester unntatt

- a) ved reise hvor avstanden til behandlingsstedet er mindre enn 3 km, men unntaket gjelder ikke ved transport etter § 5 annet ledd
- b) ved reise hvor pasienten kan benytte rutegående transportmiddel til lokal minstetakst eller enhetstakst
- c) ved reise som foretas med ambulanse
- d) ved reise som dekkes etter annet regelverk enn pasientrettighetsloven § 2–6
- e) ved reise i forbindelse med behandling som det ytes bidrag til etter folketrygdloven § 5–22
- f) ved reise til ortopedisk verksted, jf. folketrygdloven § 10–7
- g) når helsepersonell reiser til pasienten og
- h) når det er nødvendig med ledsager mens pasienten er innlagt i institusjon.

§ 2. *Pasientens rett til dekning av utgifter ved reise*

Pasienten har rett til dekning av utgifter ved reise når hensikten med reisen er å motta helsetjeneste og reisen er nødvendig av medisinske eller behandlingmessige grunner.

Retten til dekning av utgifter ved transport faller bort dersom pasienten får tilbud om transport med transportør som er ansatt i helseforetak eller regionalt helseforetak, eller har avtale med regionalt helseforetak.

§ 3. *Til hvilke helsetjenester pasienten får dekket utgifter ved reise*

Pasienten har rett til dekning av utgifter ved

- a) reise i forbindelse med helsetjenester som omfattes av folketrygdloven kapittel 5
- b) reise i forbindelse med spesialisthelsetjenester som dekkes av et regionalt helseforetak
- c) reise til familievernkontor og helsestasjon og
- d) reise ved innleggelse og utskriving av sykehjem.

§ 4. *Nærmeste sted*

Pasienten har rett til dekning av utgifter ved reise til det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis, men har uansett rett til dekning av reise til

- a) fastlege innenfor pasientens bostedskommune eller samarbeidende kommune
- b) allmennleger, jordmødre, fysioterapeuter, kiropraktorer, logoped, audiopedagoger og ortoptister som yter helsetjenester som ansatt i kommunen eller får stønad etter folketrygdloven kapittel 5 og som har behandlingssted innenfor pasientens bostedskommune
- c) samisktalende lege for samisktalende pasienter som er bosatt i forvaltningsområdet for samisk språk og som ønsker prioritet på liste hos samisktalende lege
- d) sykehus og opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner som er eid av eller har avtale med regionalt helseforetak og som ligger i pasientens bostedsregion
- e) sykehus som er eid av eller har avtale med regionalt helseforetak og som ligger utenfor pasientens bostedsregion forutsatt at pasienten henvises dit fordi det regionale helseforetaket ikke kan sørge for et tilbud innen helseregionen
- f) helseinstitusjoner med landsdekkende funksjon, herunder Hernes Institutt, Beitostølen Helsesportssenter, Valnesfjorden Helsesportssenter, Attføringssenteret i Rauland, Granheim lungesenter og Glitrelinniken

- g) legespesialister, spesialister i klinisk psykologi, laboratorier og røntgeninstitutter som har avtale med regionalt helseforetak og som har behandlingssted i pasientens bostedsregion forutsatt at behandlingen dekkes av fastsatte refusjonstakster
 - h) legespesialister, spesialister i klinisk psykologi, laboratorier og røntgeninstitutter utenfor pasientens bostedsregion forutsatt at avtale er inngått med det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion og behandlingen dekkes av fastsatte refusjonstakster
 - i) institusjon som yter tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk som er eid av regionalt helseforetak eller har avtale med regionalt helseforetak og som ligger i pasientens bostedsregion
 - j) institusjon som yter tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk utenfor pasientens bostedsregion forutsatt at avtale er inngått med det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion
 - k) kjeveortoped innen pasientens bostedsregion dersom nærmeste kjeveortoped ikke tar imot nye pasienter.
- Retten gjelder også når pasienten benytter retten til å velge behandlingssted etter pasientrettighetsloven § 2–4.

§ 5. *Dekning av reiseutgifter*

Pasienten har rett til utgiftsdekning tilsvarende taksten for billigste transport med rutegående transportmiddel.

Pasienten har rett til å få dekket annen transport enn med billigste rutegående transportmiddel

- a) ved behov for øyeblikkelig hjelp
- b) når pasientens helsetilstand gjør det nødvendig
- c) når kommunikasjonsmessige forhold gjør det nødvendig eller
- d) dersom de samlede utgiftene ved bruk av annen transport ikke er høyere enn de samlede utgiftene ved bruk av rutegående transportmiddel.

Retten til å få dekket annen transport på grunn av pasientens helsemessige tilstand etter annet ledd bokstav a og b gjelder selv om avstanden til behandlingsstedet er mindre enn 3 km. Behov for annen transport av helsemessige grunner må attesteres av det aktuelle helsepersonell, med unntak av ved øyeblikkelig hjelp.

Behov for annen transport av kommunikasjonsmessige grunner etter annet ledd bokstav c må attesteres av kjørekontor eller annen som har fått myndighet til det.

Benytter pasienten bil som annen transport, har pasienten rett til dekning av reiseutgifter med kr 1,80 per km. Når et slikt transportmiddel tas sammen med andre pasienter eller nødvendig ledsager, gis et tillegg på kr 0,25 øre per km for hver passasjer.

Pasienten har også rett til å få dekket andre nødvendige utgifter som påløper i forbindelse med transport til og fra behandlingen, herunder utgifter til bomvei, parkering, piggdekkavgift og forsendelse av reisegods. Retten til å få dekket nødvendige utgifter til forsendelse av reisegods gjelder også ved transport etter første ledd.

§ 6. *Dekning av kost- og overnattingsutgifter*

Pasient som har rett til å få dekket utgifter ved reise, har også rett til

- a) kostgodtgjørelse dersom den effektive fraværstiden fra hjemmet overstiger 12 timer
- b) overnattingsgodtgjørelse dersom overnatting er nødvendig under reisen eller i tilfeller som nevnt i § 12.

Ved fravær som varer over 12 timer, er kostgodtgjørelsen kr 170,- per døgn. Varer fraværet mer enn ett døgn skal overskytende fraværstid utover seks timer regnes som et helt døgn.

Utgifter til overnatting dekkes med inntil kr 295,- per døgn.

§ 7. *Permisjon*

Pasienten har rett til å få dekket reiseutgifter ved permisjon ved livstruende sykdom dersom pasienten er innlagt i regionsykehus, spesialsykehus eller landsdekkende sykehus. Det må foreligge bekreftelse på at pasienten lider av livstruende sykdom.

§ 8. *Pasientens rett til tapt arbeidsinntekt ved yrkesskade*

Pasienten har rett til dekning av tapt arbeidsinntekt ved yrkesskade etter følgende regler

- a) Ved nødvendig fravær fra arbeidsplassen som følge av reise til lege, sykehus o.l. ved yrkesskade, dekkes tapt arbeidsinntekt hvis fraværet har vært av minst to timers varighet. Slik dekning gis ikke med mindre det er helt på det rene at skadede ellers ville vært i inntektsgivende arbeid under fraværet.
- b) Til arbeidstaker dekkes tapt arbeidsinntekt etter fremlagt oppgave over timelønn, arbeidsfraværets lengde og det beløp som ellers ville bli trukket i lønnen.
- c) Til den som har annen ervervsinntekt, dekkes tapt arbeidsinntekt på grunnlag av vedkommendes antatte årlige arbeidsinntekt omregnet til timefortjeneste og oppgave om fraværets lengde.
- d) Tapt arbeidsinntekt dekkes ikke med mer enn kr 40,- per time og maksimalt kr 255,- per dag.
- e) Uførepensjon som vedkommende mottar på grunn av skaden eller sykdommen, kommer ikke til fra drag i dekningen.

§ 9. *Ledsagers rett til dekning av utgifter ved reise*

Når pasienten av medisinske eller behandlingsmessige grunner har behov for ledsager, har ledsager rett til å få dekket nødvendige utgifter forbundet med å følge pasienten. Utgifter til transport, kost og overnatting for ledsager dekkes etter reglene som gjelder for pasienten.

Utgiftene dekkes etter særskilt regulativ til kvalifisert ledsager dersom vedkommende har krav på det.

§ 10. Ledsagers rett til dekning av tapt arbeidsinntekt ved reise

Ledsager har rett til dekning av tapt arbeidsinntekt etter følgende regler

- a) Er det av medisinske eller behandlingsmessige grunner påkrevd med kvalifisert ledsager eller billigere forsvarlig ledsager ikke kunne ha vært skaffet, gis arbeidsgodtgjørelse etter særskilt regulativ dersom vedkommende har krav på det.
- b) Når nære pårørende følger pasienten, gis arbeidsgodtgjørelse i form av erstatning for tapt arbeidsinntekt med inntil kr 80,- per time. Kan tapt arbeidsfortjeneste ikke dokumenteres, kan det gis erstatning for legitimerede nødvendige utgifter til leiet hjelp under ledsagerens fravær, dog begrenset til kr 20,- per time. Dette gjelder likevel ikke ved hjelp fra nære pårørende.
- c) Når andre enn nære pårørende følger pasienten, gis arbeidsgodtgjørelse i form av erstatning for tapt arbeidsinntekt eller utgifter til leiet hjelp slik som nevnt under bokstav b. Hvis tapt arbeidsinntekt eller leiet hjelp ikke kan legitimeres, gis arbeidsgodtgjørelse med kr 20,- per time.
- d) Arbeidsgodtgjørelse gis bare for åtte timer per døgn. Begrensningen gjelder ikke for ledsager som nevnt i bokstav a. Det gis ikke arbeidsgodtgjørelse for fravær innenfor ledsagerens vanlige arbeidstid som vedkommende ikke blir trukket i lønn for. Begrensningen gjelder ikke når politi følger pasienten.
- e) Det gis ikke arbeidsgodtgjørelse for personer ansatt i hjemmesykepleien. Det samme gjelder for ledsager som mottar stønad etter folketryktdloven kapittel 4 eller 8.
- f) Den samlede dekning for utgifter for ledsager begrenses i alle tilfeller til hva billigste forsvarlige ledsager som kunne ha vært skaffet ved anledningen, ville ha kostet.

§ 11. Pårørende til pasienten

Nære pårørendes nødvendige utgifter ved reise dekkes

- a) dersom pasient med livstruende sykdom har omsorg for barn under 14 år og ikke makter å reise hjem forutsatt at behandlingen varer minst to uker og at det foreligger uttalelse fra behandlende lege. Dekningen er begrenset til én reise per uke
- b) ved reise til psykiatrisk poliklinikk for barn og ungdom og til familievernkontor når poliklinikkens ansvarlige leder eller familievernkontorets faglige leder attesterer nødvendigheten av reisen
- c) ved reise til kompetansesentra for personer med sjeldne og lite kjente diagnoser og funksjonshemninger
- d) ved reise til kurs eller opplæring i regi av helseinstitusjon forutsatt at kurset eller opplæringen har et medisinsk eller behandlingsmessig innhold, kursdeltagelsen er nødvendig for framtidig oppfølging av pasienten og pasienten er over 18 år.

Reise dekkes etter samme regler som for pasient.

§ 12. Overnatting som alternativ til reise ved seriebehandling

Dersom pasienten og eventuell nødvendig ledsager velger å overnatte ved behandlingsstedet i stedet for å reise hjem mellom hver behandling, har pasient og ledsager rett til dekning av utgifter utover reglene i § 6 dersom dette samlet sett gir lavest utgifter til transport, kost og overnatting for regionalt helseforetak.

§ 13. Avkorting av utgiftsdekningen

Bruker pasienten og eventuell nødvendig ledsager annet transportmiddel når billigere rutegående transportmiddel kunne ha vært benyttet, har pasienten bare rett til dekning som tilsvarer de samlede utgifter til billigste rutegående transportmiddel.

§ 14. Egenandel

Ved hver enkeltreise skal pasienten betale en egenandel på kr 120,-, kr 240 tur/retur. Når pasienten benytter retten til å velge behandlingssted etter pasientrettighetsloven § 2–4, skal pasienten betale en egenandel på kr 400,- for hver enkeltreise, kr 800 tur/retur.

Det skal ikke betales egenandel

- a) for ledsager
- b) for barn under 12 år
- c) ved reise for undersøkelse eller behandling som er en følge av yrkesskade eller krigsskade
- d) ved reise for undersøkelse, behandling og kontroll av allmennfarlig smittsom sykdom
- e) ved reise for innleggelse i tvungent psykisk helsevern
- f) ved reise for tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold i institusjon
- g) ved reise for pårørende til psykiatrisk poliklinikk for barn og ungdom som nevnt i § 11 bokstav b
- h) ved reise for donor ved transplantasjon eller
- i) ved overføring mellom institusjoner innad i et helseforetak.

§ 15. Krav på dekning av utgifter

Det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion er ansvarlig for dekning av utgifter i samsvar med forskriften. Det gis ikke renter ved dekning av utgifter.

Det kan kreves dokumentasjon for utgifter etter denne forskriften, med unntak av utgifter til kost.

§ 16. Utbetaling

Utgifter som utgjør mindre enn kr 100,-, utbetales ikke. Dersom det innen 6 måneder oppstår rett til ytterligere dekning, og summen av beløpene utgjør minst kr 100,-, kan vedkommende likevel kreve at beløpene utbetales under ett.

Har kommunen, fylkeskommunen eller staten dekket utgifter til ledsager, kan beløpet utbetales direkte til disse. Transportør kan etter avtale få direkte oppgjør for utgifter, og refusjonen utbetales da direkte til transportøren.

Har noen mottatt refusjon i strid med redelighet og god tro eller uaktsomt gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger eller noen på dennes vegne har gjort det, kan refusjonen kreves tilbakebetalt. Det kan kreves renter med 0,5 prosent pr. måned ved tilbakebetaling av mottatt refusjon.

§ 17. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. september 2008. Fra samme tid oppheves forskrift 19. desember 2003 nr. 1756 om dekning av utgifter ved reise for undersøkelse eller behandling.

Merknader til enkelte paragrafer**Til § 1**

Forskriften omfatter dekning av utgifter ved reise i forbindelse med at pasienter mottar helsetjenester. Hvilke helsetjenester pasienten kan reise til, fremgår nærmere av forskriftens § 3. Hvem som er pasient er definert i pasientrettighetsloven § 1–3.

Utenlandske personer som oppholder seg midlertidig i Norge, uten å være medlem av folketrygden, vil ikke ha rett til dekning av utgifter ved reise etter pasientrettighetsloven § 2–6, med mindre de har rettigheter i henhold til gjensidighetsavtale. Dette gjelder for eksempel statsborgere fra EØS-land. Disse vil etter artikkel 22 i forordning (EØF) nr. 1408/71 (til EØS-avtalen) kunne ha samme rettigheter som norske statsborgere, herunder ved nødvendig helsehjelp og dekning av utgifter ved reise i forbindelse med helsehjelpen.

Nordisk konvensjon om sosial trygghet har også regler om dekning av utgifter ved reise.

Til første ledd bokstav b:

Med reiser til «lokal minstetakst» menes reiser innenfor en sone der man reiser til laveste pris det aktuelle transportselskapet opererer med på strekningen. Med reiser til «enhetstakst» menes reiser hvor prisen er uavhengig av kjørelengden, for eksempel ved reise innenfor en bys grenser.

Til første ledd bokstav c:

Dersom en transport foregår i ambulanse, blir transporten definert som en ambulansetransport, ikke som en reise etter denne forskriften. Ambulansetransport er regulert i forskrift 18. mars 2005 nr. 252 om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus og er en tjeneste som inngår i regionale helseforetaks akuttmedisinske beredskap ved behov for øyeblikkelige hjelp. Båretransport i seg selv anses ikke lenger som ambulansetransport. Utgiftene til båretransport vil derfor kunne falle inn under denne forskriften, forutsatt at forskriftens vilkår er oppfylt.

Til første ledd bokstav d:

For eksempel dekker fylkeskommunen reiseutgifter for noen pasientgrupper i den offentlige tannhelsetjenesten, jf. tannhelsetjenesteloven § 5–1 tredje ledd. Bestemmelsen begrenser også retten til dekning av reiseutgifter for militært personell.

Til første ledd bokstav g:

Når helsepersonell har utgifter i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling og ikke reiser som kvalifisert ledsager etter denne forskriftens § 9 og § 10, dekkes utgiftene etter forskrift 19. desember 2003 nr. 1728 om dekning av utgifter til transport av helsepersonell m.m. i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling.

Til første ledd bokstav h:

Når pasienten er innlagt i institusjon, er det institusjonens ansvar å sørge for å dekke utgifter som er nødvendig for å behandle pasienten, herunder om personer med nær tilknytning til pasienten bør oppholde seg i institusjonen sammen med pasienten. Forskriften gjelder kun når følge av pasienten er nødvendig under pasientens reise til og fra behandler eller behandlingssted og gjelder ikke når følge av pasienten er nødvendig mens pasienten er innlagt i institusjon.

Til § 2**Til første ledd:**

Retten til dekning av utgifter ved reise forutsetter at hensikten med reisen er å motta helsetjeneste og at reisen er nødvendig av medisinske eller behandlingsmessige grunner. Retten gjelder ikke ved undersøkelser og behandlinger som er nødvendige av administrative, organisatoriske eller lignende grunner. Dette gjelder eksempelvis dersom pasienten reiser til lege i anledning søknad om oppholdstillatelse, helseattest til førerkort eller tegning av forsikring. Retten gjelder heller ikke ved reise i forbindelse med forebyggende helsearbeid, henting av medisin, forskning,

evalueringssprosjekt o.l. Reise i forbindelse med assistert befruktning ved offentlig poliklinikk (gjelder 3 forsøk) og reise til offentlig sykehus for donor ved transplantasjon eller sæddonasjon, dekkes.

Det er en forutsetning for dekning av utgifter etter forskriften at det reelt påløper utgifter ved reisen.

Forskriften gir uttrykk for de nødvendige utgifter pasienten mv. har rett til å få dekket. De regionale helseforetakene kan likevel velge å dekke utgifter utover det som følger av rettighetene i pasientrettighetsloven § 2–6 og denne forskriften ut fra et behandlingsmessig helsetsperspektiv, forutsatt at dette ikke er i strid med likebehandlingsprinsippet i pasientrettighetsloven § 1–1.

Til annet ledd:

Pasient som får tilbud om transport, kan ikke velge å ordne transporten selv og deretter kreve dekning av utgiftene. Ved tilbud om transport kan pasienten avkreves egenandelen direkte.

Når pasienten får tilbud om transport, faller kun retten til dekning av utgifter til transport bort, ikke retten til dekning av eventuelle utgifter til kost og overnatting i forbindelse med reisen.

Til § 3

Til første ledd bokstav a:

For at det skal foreligge en rett til dekning av utgifter ved reise etter denne bestemmelsen, må den som yter helsetjenesten enten være ansatt i kommunen eller utløse stønad etter en av bestemmelsene i kapittel 5. Det er ikke tilstrekkelig at kommunen har ansvaret for den aktuelle helsetjenesten dersom den ikke er nevnt i kapittel 5.

Til første ledd bokstav b:

Spesialisthelsetjenesteloven har ingen definisjon av hva som er spesialisthelsetjeneste. «Spesialisthelsetjeneste» er et samlebegrep på den type helsetjenester man ikke har funnet det hensiktsmessig å legge ansvaret på det kommunale nivå. Spesialisthelsetjenesteloven § 2–1a inneholder eksempler på hva som omfattes av de regionale helseforetakenes ansvar, men innebærer ingen uttømmende opplisting. Hva som til enhver tid omfattes av spesialisthelsetjenesteloven vil kunne variere over tid, både på bakgrunn av endringer i organiseringen av helsetjenestene og den medisinske utvikling.

Spesialisthelsetjeneste er blant annet sykehus tjenester (både somatiske og psykiatriske), laboratorie- og røntgentjenester, tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbruk, opptrenings- og rehabiliteringstjenester og tjenester ytet av legespesialister.

Kurs eller opplæring i regi av helseforetakene, herunder ved lærings- og mestringssentre, er en del av spesialisthelsetjenesten. Det er et vilkår at pasienten er innkalt fra helseforetaket eller henvist til helseforetaket for nødvendig kurs eller opplæring. Det er ikke et vilkår at kurset eller opplæringen finner sted i helseforetakets lokaler.

Behandling i nasjonale kompetansesentre for personer med sjeldne og lite kjente diagnoser og funksjonshemninger anses som spesialisthelsetjeneste og gjelder følgende kompetansesentra:

- Nasjonal kompetanseenhet for autisme
- Senter for sjeldne diagnoser (SSD)
- Tuberøs sklerose kompetansesenter (TS-KS)
- Nasjonalt kompetansesenter for ADHD, Tourettes syndrom og Narkolepsi (NK)
- Norsk Senter for Cystisk Fibrose (NSCF)
- Trenings- og rådgivningssenteret (TRS)
- Tannhelsesenteret for sjeldne medisinske tilstander (TAKO-senteret)
- Frambu senter for sjeldne funksjonshemninger
- Nasjonalt kompetansesystem for døvblinde
- Nasjonalt kompetansesenter for porfyri sykdommer (NAPOS)
- Nevromuskulært kompetansesenter (NMK).

Ved reise til nasjonale kompetansesenter i forbindelse med spesialpedagogisk virksomhet, gjelder ikke denne forskriften.

Ved reise til kompetansesenter for pasienter som er cocleaimplanterte gjelder forskriften forutsatt at innkalling til kontroll skjer som ledd i oppfølgingen av behandlingen.

For barn med leppe/kjeve/ganespalte og personer med stemmevansker og afasi som henvises til undersøkelse og behandling ved Bredtvet kompetansesenter og Statped Vest, tidligere Eikelund kompetansesenter, gjelder forskriften.

Denne forskriften gjelder for pasienter i psykisk helsevern, både der psykisk helsevern gis ved døgnopphold og uten døgnopphold.

For at pasienten skal ha rett til dekning av utgifter ved reise i forbindelse med spesialisthelsetjenester, forutsettes det at behandlingen dekkes av et regionalt helseforetak (eventuelt helseforetak). Forskriften omfatter derfor spesialisthelsetjeneste som ytes av institusjoner som er eid av regionalt helseforetak, som ytes av private tjenesteytere med avtale med regionalt helseforetak eller som dekkes av et helseforetak på vegne av regionalt helseforetak.

Til første ledd bokstav c:

Reiseutgifter dekkes selv om det ikke gis undersøkelse og behandling som nevnt i folketrygdloven kapittel 5 ved familievernkontor og helsestasjon. Dette er en videreføring av etablert praksis.

Til første ledd bokstav d:

Reiseutgifter ved innleggelse og utskrivning av sykehjem dekkes selv om innleggelsen ikke er begrunnet medisinsk eller behandlingsmessig. Dette er en videreføring av etablert praksis.

Til § 4

Pasienten har i utgangspunktet rett til dekning av utgifter ved reise til det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis. Ved reise til behandlere eller behandlingssteder som ikke er nevnt i § 4 annet ledd, vil utgangspunktet om reise til det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis, gjelde. I begrepet «kan gis» ligger også en forutsetning om at helsetjenesten kan gis innen forsvarlig tid.

For pasienter med smertetilstander i bevegelsesapparatet, fibromyalgi og whip lash, og pasienter med coronar hjertesydning som trenes i samme gruppe, dekkes utgiftene til reise til nærmeste sykehus som har treningsopplegg med fysioterapeut.

Ved behov for reise til Parent Management Training (PMT), dekkes reiseutgifter til det nærmeste stedet behandlingen kan gis.

Ved reise til familievernkantor der det er nødvendig at parter som bor ulike steder i landet møter samme sted, dekkes utgifter til reise til det familievernkantor som er nærmest for en av partene, dersom familievernkantorets faglige leder bekrefter at dette er nødvendig av medisinske eller behandlingsmessige grunner.

Retten til dekning av utgifter gjelder ved reise fra bosted til behandlingssted eller fra oppholdssted til behandlingssted, og tilbake. Med oppholdssted menes hvor pasienten befinner seg, for eksempel i forbindelse med arbeid, fritidsaktiviteter eller ferie. Sted hvor pasienten tilfeldigvis befinner seg når behovet for behandling oppstår, for eksempel et skadested, er ikke nødvendigvis å betrakte som oppholdssted. Pasientens hjemreiseutgifter dekkes ikke i den utstrekning utgiftene overstiger hva det koster å reise fra behandlingsstedet tilbake til oppholdsstedet. Etter en yrkesskade dekkes nødvendige utgifter til hjemtransport, jf. folketrygdloven § 5–25. For pasienter bosatt på Svalbard dekkes hjemreisen fra sykehus på fastlandet ved utskrivning, tilbake til Svalbard eller tilbake til vedkommendes bosted på fastlandet.

Dersom pasienten reiser på ferie o.l. mens pasienten venter på innkalling til for eksempel sykehus, kan reiseutgifter ikke dekkes med mer enn hva det koster å reise fra bostedet til behandlingsstedet. Dette gjelder ikke dersom fraværet fra bostedet er nødvendig på grunn av arbeid, studier, militærtjeneste e.l., for eksempel som pendler.

Dersom pasient flytter før behandlingen er avsluttet, vil utgiftene til fortsatt behandling eller kontroll begrenses til hva det koster å reise fra det nye bostedet til det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis. Det samme gjelder dersom behandler flytter. Dersom det av behandlingsmessige eller kontrollmessige grunner er nødvendig å fortsette hos samme behandler, dekkes likevel utgiftene ved reisen.

Til første ledd bokstav a:

Dersom pasienten velger fastlege i en annen kommune uten at det foreligger et fastlegesamarbeid med pasientens bostedskommune, gjelder hovedregelen om dekning av utgifter ved reise til det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis.

Til første ledd bokstav b:

Etter tidligere praksis har det ikke vært anledning til å ta hensyn til at lege eller fysioterapeut har et spesielt tilbud, for eksempel en egen behandlingsteknikk o.l., eller anses spesielt egnet til å behandle bestemte lidelser. Dette er imidlertid ikke forenlig med pasientrettighetsloven § 2–6 annet ledd, som uttrykker at dekning av reiseutgifter er begrenset til «det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis.»

Pasienten har rett til dekning av reiseutgifter til de behandlere som er nevnt i § 4 første ledd bokstav b som ligger innenfor pasientens bostedskommune, forutsatt at behandleren yter helsetjenester som ansatt i kommunen eller får stønad etter folketrygdloven kapittel 5.

Til første ledd bokstav d:

Det foreligger alltid rett til å få dekket reiseutgifter til sykehus eid av regionalt helseforetak dersom sykehuset ligger i pasientens bostedsregion. Retten til å få dekket reise til privat sykehus eller privat opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjon i pasientens bostedsregion, forutsetter at regionalt helseforetak har inngått avtale om behandling av pasienten med sykehuset eller institusjonen. Dersom pasienten selv eller andre dekker behandlingsutgiftene, foreligger det ikke rett til å få dekket utgiftene ved reisen.

Til første ledd bokstav e:

Dersom det regionale helseforetaket ikke kan sørge for et tilbud om behandling innen egen helseregion og pasienten blir henvist til en annen helseregion, dekkes reiseutgiftene etter de vanlige reglene, ikke etter reglene om fritt sykehusvalg.

Til første ledd bokstav f:

De nevnte helseinstitusjoner har en landsdekkende funksjon. Reiseutgiftene til disse institusjonene dekkes fra hele landet, uavhengig av om de ligger innenfor eller utenfor pasientens bostedsregion.

*Til § 5**Til første ledd:*

Med rutegående transportmiddel menes for eksempel buss, tog, ferje og fly. Soveplass på tog dekkes om natten. Soveplass på tog dekkes om dagen dersom helsetilstanden gjør det nødvendig.

Til annet ledd bokstav a:

Ved rett til annen transport ved øyeblikkelig hjelp har pasienten rett til å få dekket de reelle utgiftene ved transporten.

Til annet ledd bokstav c:

For eksempel gjelder dette dersom det ikke går rutegående transportmiddel på strekningen.

Til annet ledd bokstav d:

Med samlede utgifter menes utgifter til transport, bomvei, parkering, piggdekkavgift, forsendelse av reisegods, kost, overnatting og eventuell ledsagelse.

Til tredje ledd:

Følgende behandlere kan attestere behov for drosje mv.; lege, tannlege, psykolog, jordmor, fysioterapeut, kiropraktor, logoped, audiopedagog og ortopediingeniør. På sykehus kan i tillegg oversykepleier og avdelingssykepleier samt faglig ansvarlig på røntgenavdelingen og laboratorium attestere behov for drosje mv. Ved reise til institusjon som yter tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbruk, kan ansatte i sosialtjenesten attestere behov for drosje mv. Kompetansen til å attestere behov for drosje mv. kan ikke delegeres til andre. Behandleren informerer pasienten om rutiner for bestilling av pasientreiser.

Bruk av ambulanserbåt til pasientreiser skal være rekvirert av lege og dekkes bare når billigere forsvarlig transport ikke kan skaffes. Dette gjelder ikke når pasientens situasjon krever øyeblikkelig hjelp.

Til femte ledd:

Med bil menes egen, lånt eller leiet bil. Transport med snøscooter dekkes etter statens satser.

Til sjette ledd:

Med forsendelse av reisegods menes for eksempel separat frakt av rullestol. Store ekstrautgifter til rengjøring av drosje, leiet bil eller egen bil etter endt transport, kan dekkes.

*Til § 6**Første ledd bokstav a:*

Med effektiv fraværstid menes nødvendig fraværstid på grunn av transport, undersøkelse og behandling, samt nødvendig ventetid på grunn av kommunikasjonsforhold.

Første ledd bokstav b:

Ved avgjørelsen om det er nødvendig med overnatting i nærheten av sykehus/fødehjem i forbindelse med fødsel, legges det blant annet vekt på avstanden til hjemstedet, kommunikasjonsforhold, værforhold, samt spesielle medisinske grunner, for eksempel fare for komplikasjoner ved fødsel. Dette er en videreføring av etablert praksis.

Til tredje ledd:

Pasientens utgifter til overnatting dekkes med inntil kr 285,- per døgn uavhengig av om overnatting har funnet sted i hotell, pensjonat, gjestgiveri o.l. eller sykehotell/pasienthotell eid av regionalt helseforetak.

Utgifter til dagrom kan dekkes i spesielle tilfeller. Det legges vekt på pasientens alder og helsetilstand, oppholdsmulighetene på behandlingsstedet, værforhold og oppholdets varighet. Utgiftene dekkes med inntil satsen for overnattingsgodtgjørelse.

Når ledsager eller pårørende ønsker å oppholde seg på sykehuset sammen med en innlagt pasient, men ikke oppfyller vilkårene til å få dekket utgifter til overnatting etter forskriften, dekkes ikke utgiftene til opphold i sykehotell eller pasienthotell.

Når pasienten er innlagt i institusjon er det institusjonens ansvar å sørge for å dekke utgifter som er nødvendig for å behandle pasienten, herunder om personer med nær tilknytning til pasienten bør oppholde seg i institusjonen sammen med pasienten, jf. § 1 første ledd bokstav g.

Til § 7

Permisjonsreiser for innlagte pasienter dekkes ikke i andre tilfeller, heller ikke når institusjonen helt eller delvis holder stengt i helg, høytid eller ferie.

*Til § 9**Til første ledd:*

Med ledsager menes person som følger pasient til og fra behandler eller til og fra behandlingssted.

Normalt dekkes utgiftene for én ledsager. Dersom ledsager ikke makter oppgaven alene, kan utgifter for to ledsagere dekkes, for eksempel dersom pasienten er særlig pleietrengende, bruker rullestol o.l.

Selv om ledsagelse ikke er nødvendig av medisinske eller behandlingmessige grunner, kan utgifter til ledsager som er nødvendig for å hindre at pasienten rømmer eller nyter rusmidler ved reisen, dekkes. Dette er en videreføring av etablert praksis.

Til annet ledd:

Statens reiseregulativ er for eksempel særskilt regulativ for politiet som kvalifisert ledsager.

*Til § 10**Til bokstav a:*

Med kvalifisert ledsager menes ledsagere som om nødvendig kan gi medisinsk behandling, for eksempel lege, fysioterapeut og jordmor. Etter omstendighetene kan også andre anses som kvalifiserte ledsagere, for eksempel politi, spesiallærer, døvetolk og tolk for samisktalende pasienter som ikke snakker norsk. Arbeidsgodtgjørelse som kvalifisert ledsager forutsetter at pasienten ikke kan reise uten at ledsager med aktuelle kvalifikasjoner er tilgjengelig.

Til nødvendig ledsagelse som utføres av politiet, ytes det arbeidsgodtgjørelse etter særskilt regulativ, det vil si vedkommendes ordinære lønnsregulativ. Det ytes imidlertid ikke arbeidsgodtgjørelse for vakthold utenom reisen, for eksempel over pasienter i det psykiske helsevern.

Det ytes ikke feriepenger med mindre ledsager blir trukket i lønn av arbeidsgiver. Godtgjørelse for arbeidsgiveravgift dekkes dersom arbeidsgiver har hatt slike utgifter.

I hovedtariffavtalen mellom Kommunenes Sentralforbund og Norsk Kommuneforbund mv., er det avtalt beregning av arbeidstid ved følge av pasienter til sykehus mv. Ledsagere som engasjeres til enkeltstående oppdrag, får sin arbeidstid godtgjort etter disse bestemmelsene.

Lege ytes arbeidsgodtgjørelse etter takst 22 i forskrifter og takster for legehjelp, fastsatt i medhold av folketrygdloven § 5–4.

Jordmor ytes arbeidsgodtgjørelse etter takst 5a i forskrift om stønad til dekning av jordmorhjelp, fastsatt med hjemmel i folketrygdloven § 5–12.

Til bokstav e:

Med «personer ansatt i hjemmesykepleien» menes personer som er ansatt i kommunen, som har til ansvar å oppfylle kommunens ansvar etter kommunehelsetjenesteloven § 1–3 annet ledd nr. 4 og som yter helsetjenester til pasienten i pasientens bopel. Det er ikke avgjørende om tjenesten omtales som «hjemmesykepleie» på kommunens organisasjonsplan.

Til § 11

Pårørende av pasient som ikke er ledsager, har normalt ikke rett til dekning av reiseutgifter etter pasientrettighetsloven § 2–6. Likevel dekkes pårørendes utgifter i de tilfeller som er nevnt i forskriftens § 11. Dette er en videreføring av etablert praksis.

Med nære pårørende menes ektefelle, samboer, barn, barnebarn, foreldre, besteforeldre, svigerbarn, svigerforeldre og søsken, samt personer som tilhører samme husstand.

Til § 11 bokstav d:

Når det gjelder dekning av utgifter ved reise der pasienten er under 18 år, vises det til forskrift 12. januar 2000 nr. 1217 om barns opphold i helseinstitusjon.

*Til § 12**Til første ledd:*

Utgiftene må samlet sett bli lavere enn om pasienten hadde valgt å reise frem og tilbake tilbake til bosted/oppholdssted mellom hver behandling. Dette vil særlig være aktuelt når pasient skal til behandling flere ganger i samme periode.

Til § 13

Med samlede utgifter menes utgifter til transport, bomvei, parkering, piggedekkgjeld, forsendelse av reisegods, kost, overnatting og eventuell ledsagelse.

*Til § 14**Til første ledd:*

Ved reise med drosje eller lignende, skal det beregnes én egenandel per person. Ved reise med egen bil, skal det bare beregnes én egenandel selv om flere reiser sammen. Benyttes flere transportmidler på reise til eller fra behandlingsstedet eller pasienten må overnatte på vei til eller fra behandlingsstedet, skal det bare betales egenandel én gang. Ved seriebehandling betales ny egenandel for hver reise mellom bosted/oppholdssted og behandlingssted.

Egenandelen kan ikke overstige faktiske kostnader. Dersom drosjeturen koster kr 80,-, kan ikke drosjesjåføren avkreve pasienten mer enn dette beløpet.

Til annet ledd:

Ved benyttelse av retten til å velge behandlingssted etter pasientrettighetsloven § 2–4, kan ikke egenandelen føres i kvitteringskortet for egenandeler eller refunderes for personer med frikort.

Til tredje ledd bokstav i:

Dersom pasienten skrives ut av et helseforetak og legges inn i et annet helseforetak, må pasienten betale egenandel på vanlig måte.

*Til § 15**Til første ledd:*

Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) behandler krav på dekning og foretar utbetaling etter regelverket på vegne av de regionale helseforetakene.

Til annet ledd:

Ved bruk av fly er «billettstamme» tilstrekkelig dokumentasjon. For enkelte transporter gjøres utgiftene opp direkte mellom transportør og regionalt helseforetak.

*Til § 16**Til annet ledd:*

Eksempler på statlig arbeidsgiver som kan få direkte utbetaling, er politi- og lensmannsetaten. Dette er en refusjonsbestemmelse som forutsetter at arbeidsgiver har dekket utgiftene først, for eksempel på grunnlag av reiseregning eller at arbeidsgiver ikke har trukket ledsager i lønn. Bestemmelsen gjelder ikke andre enn kommunen, fylkeskommunen eller staten som arbeidsgiver.

4. juli Nr. 789 2008**Forskrift om endring i forskrift om barns opphold i helseinstitusjon**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 4. juli 2008 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 3–6. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 1. desember 2000 nr. 1217 om barns opphold på helseinstitusjon gjøres følgende endringer:

§ 6 først ledd skal lyde:

Barn har rett til å ha minst en av foreldrene hos seg under institusjonsoppholdet i den grad det følger av pasientrettighetsloven § 6–2. Ved alvorlig/livstruende sykdom skal begge foreldrene få være hos barnet.

§ 10 skal lyde:

Reiseutgifter for ledsager i forbindelse med innleggelse og utskriving dekkes av det regionale helseforetaket i barnets bostedsregion, jf. pasientrettighetsloven § 2–6 og syketransportforskriften § 9.

Institusjonen dekker reiseutgifter etter pasientrettighetsloven § 2–6, jf. syketransportforskriften § 9, når institusjonen senere av medisinske grunner innkaller foreldre for å være hos barnet, for informasjon om sykdomsutvikling eller for nødvendig opplæring i forbindelse med barnets sykdom og videre behandling og pleie.

Når barn har foreldre hos seg under opphold i helseinstitusjon, skal institusjonen etter 14 dagers liggetid dekke en reise (tur/retur) i uken for én av foreldrene dersom denne har behov for å reise hjem. Dekningen beregnes etter reglene i syketransportforskriften § 9.

§ 11 skal lyde:

Tapt arbeidsfortjeneste til nødvendig ledsager under reise ved barns sykdom ytes etter pasientrettighetsloven § 2–6, jf. syketransportforskriften § 10.

Reglene om rett til omsorgspenger, pleiepenger og opplæringspenger ved barns sykdom kan komme til anvendelse, jf. folketrygdloven henholdsvis § 9–5 til § 9–9, § 9–10 til § 9–11a og § 9–13. Krav til dokumentasjon av sykdom som vilkår for rett til pleiepenger og opplæringspenger følger av § 9–14.

§ 12 første ledd skal lyde

Barn skal aktiviseres og stimuleres så langt deres helsetilstand tillater det, jf. pasientrettighetsloven § 6–3. Det skal avsettes egnet areal og tilstrekkelig utstyr til undervisning, aktivisering og stimulering av barn på ulike alderstrinn.

§ 13 andre ledd skal lyde:

Førskolebarn som har behov for spesialpedagogisk hjelp skal få det, jf. pasientrettighetsloven § 6–4 og opplæringslova § 5–7.

§ 14 første ledd skal lyde:

Barn i skolepliktig alder har rett til undervisning under institusjonsoppholdet, jf. pasientrettighetsloven § 6–4 og opplæringslova § 2–1, § 3–1 og § 5–1.

II

Endringene trer i kraft fra og med 1. september 2008.

Merknader til forskriften

Merknaden til § 10 og § 11 skal lyde:

Til § 10

Første ledd:

Ledsagers reiseutgifter i forbindelse med innleggelse og utskrivning dekkes av det regionale helseforetaket i barnets bostedsregion, jf. syketransportforskriften § 15. Inntil et barn fyller 16 år har barnet samme bostedsregion som foreldrene eller som den av foreldrene barnet lever hos eller senest levde hos, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 5–1.

Annet ledd:

Bestemmelsen regulerer foreldrenes rett til å få dekket reiseutgifter i de tilfeller som er nevnt. Dekningen av reiseutgiftene følger reglene i pasientrettighetsloven § 2–6 og syketransportforskriften. Utgiftene skal dekkes etter reglene som gjelder for pasienten, jf. syketransportforskriften § 9.

Tredje ledd:

Bestemmelsen regulerer de tilfeller hvor barn er innlagt i helseinstitusjon over lengre tid. Når foreldrene oppholder seg i institusjonen sammen med barnet, skal de etter 14 dagers liggetid gis rett til å få dekket en persons utgifter til reise mellom institusjonen og hjemmet en gang i uken. Dette gjelder foreldre til alle barn under 18 år. Utgiftene dekkes etter reglene som gjelder for pasienten, jf. syketransportforskriften § 9.

Til § 11

Første ledd:

Bestemmelsen viser til at kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste til nødvendig ledsager under reise ved barns sykdom kan kreves etter reglene i syketransportforskriften § 10. Som hovedregel kan arbeidsgodtgjørelse i form av erstatning for tapt arbeidsinntekt gis med inntil kr 80,- per time. Arbeidsgodtgjørelse gis bare for åtte timer per døgn.

Annet ledd:

Bestemmelsen viser til relevante bestemmelser i folketrykdløven kapittel 9.

4. juli Nr. 790 2008

Forskrift om gjennomføring av vedtak 2008/163/EF av 20. desember 2007 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkvegne vedrørende sikkerhet i jernbanetunneler i det transeuropeiske jernbanesystemet for konvensjonelle tog og høyhastighetstog (TSI-sikkerhet i jernbanetunneler)

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 4. juli 2008 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 4, § 5, § 6 og § 16, forskrift 10. april 2006 nr. 411 om samtrafikkvegnen i det konvensjonelle jernbanesystemet (samtrafikkforskriften) § 3 sjette ledd og forskrift 10. april 2006 nr. 410 om samtrafikkvegnen i det transeuropeiske jernbanesystem for høyhastighetstog (høyhastighetsforskriften) § 3 sjette ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 37db (vedtak 2008/163/EF). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 37db (vedtak 2008/163/EF) om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkvegne vedrørende sikkerhet i jernbanetunneler i det transeuropeiske jernbanesystem for konvensjonelle tog og høyhastighetstog (TSI-sikkerhet i jernbanetunneler) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Statens jernbanetilsyn utøver myndighet etter denne forskriften.

§ 3. Forskriften trer i kraft straks.

Vedtak 2008/163/EF

Nedenfor følger vedtak 2008/163/EF i engelsk versjon og i uoffisiell norsk oversettelse. De to filene utgjør ikke noen integrert del av forskriften, men er gjengitt av informasjonshensyn. De vil bli erstattet av den endelige norske oversettelsen når den foreligger.

[Norsk versjon](#)

[Engelsk versjon](#)

4. juli Nr. 791 2008

Forskrift om merking av rein utenfor det samiske reinbeiteområdet

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 4. juli 2008 med hjemmel i lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven) § 41. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Denne forskriften gjelder reindrift som utøves utenfor det samiske reinbeiteområdet på grunnlag av tillatelse i henhold til reindriftsloven § 8.

Formålet med merking av rein er å gi grunnlag for bestemmelse av eiendomsretten til reinen og en velordnet reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet.

§ 2. All rein skal merkes i samsvar med § 34, § 35 og § 38 i reindriftsloven.

Departementet kan i særlige tilfelle gi fritak fra plikten til å merke rein om dette finnes forenlig med ordnet drift og andre berørte interesser.

§ 3. Rein født tidligere år og som etter 31. mai finnes uten lovlig merke, skal slaktes og utbyttet av salget overføres Staten v/Reindriftsforvaltningen.

§ 4. Merkenemnda for Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde er merkenemnd for reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet. Ved behandling av slike saker blir merkenemnda utvidet med en representant fra Oppland fylke.

§ 5. Merkenemnda kan i særlige tilfelle dispensere fra disse bestemmelser, jf. dog § 2 annet ledd.

§ 6. Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 16. november 2007 nr. 1257 om fritak fra plikten til å merke rein utenfor det samiske reinbeiteområdet.

4. juli Nr. 792 2008

Forskrift om endring i forskrift om hold av storfe

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 4. juli 2008 med hjemmel i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 22. april 2004 nr. 665 om hold av storfe gjøres følgende endringer:

§ 3 ny definisjon skal lyde:

Kutrener: innretning med strømførende bom som dresserer dyret til å gå bakover når det gjør fra seg

§ 12 skal lyde:

§ 12. Kutrener

Det er ikke tillatt å bruke kutrener over andre dyr enn kyr i melkeproduksjon. Det er ikke tillatt å bruke kutrener over sjuke og brunstige dyr, og i tiden omkring kalving.

Kutrenerbommen skal være montert minimum 50 millimeter over ryggen til kua når den står og eter, og 0,6–0,8 meter bak båsfronten avhengig av type båsfront. Den skal tilpasses individuelt slik at den ikke er til unødig plage for dyret. Bommen skal henge i stabil, horisontal stilling og skal ikke kunne sige eller falle ned. Den skal kunne justeres og fjernes fra enkeltdyr uten bruk av verktøy. Alle bommene på en rekke skal kunne heves samtidig på en enkel måte.

Kutreneren skal ikke stå tilkoblet strøm mer enn det som er nødvendig for å lette renholdet. Pulsenergien og spenningen skal ikke være høyere enn henholdsvis 0,1 J og 3000 V. Det skal tas nødvendige forholdsregler for å unngå utilsiktede strømstøt og kryptstrøm til dyrene.

Spenningsgiveren for kutreneren skal ha NEMKO-sertifikat der maksimal pulsenergi og spenning er dokumentert. Spenningsgiveren skal ha en av- og på-bryter som viser om spenningen er på. Spenningsgiveren skal kobles ut automatisk dersom et dyr får 4 strømstøt med korte mellomrom. Automatisk utkobling skal varsles med egen indikator.

II

Endringene skal tre i kraft straks.

4. juli Nr. 793 2008

Forskrift om endring i forskrift om navigasjonshjelpemidler og bro-, styrehus- og radioarrangementer for skip

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juli 2008 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 2, § 9, § 43, § 45 og § 47, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171 og delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590, lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 21, § 24 og § 25, jf. delegeringsvedtak 27. november 1998 nr. 1095, delegeringsvedtak 1. desember 1998 nr. 4532 og delegeringsvedtak 25. juni 2007 nr. 719. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 15. september 1992 nr. 701 om navigasjonshjelpemidler og bro-, styrehus- og radioarrangementer for skip gjøres følgende endringer:

§ 8 fjerde ledd ny bokstav r skal lyde:

- r) MSC.163(78) Performance standards for shipborne simplified voyage data recorders (S-VDRs), som endret ved MSC.214(81).

§ 8 fjerde ledd nåværende bokstaver r til u blir s til v.

§ 19B skal lyde:

(1) Lasteskip bygget før 1. juli 2002 skal ha ferdskrifer (VDR) eller forenklet ferdskrifer (S-VDR) i henhold til følgende frister:

- a) Lasteskip med bruttotonnasje på 20 000 eller over, ved første planlagte tørrdokking etter 7. juli 2008, men ikke senere enn 1. juli 2009.
 - b) Lasteskip med bruttotonnasje på 3 000 eller over, men under 20 000, ved første planlagte tørrdokking etter 7. juli 2008, men ikke senere enn 1. juli 2010.
- (2) Lasteskip bygget 1. juli 2002 eller senere med bruttotonnasje 3 000 og over skal ha ferdskrifer (VDR).

II

Endringene trer i kraft straks.

7. juli Nr. 794 2008

Forskrift om grunnsatser for tap av tamrein drept eller skadet av rovvilt reindriftsåret 2007–2008

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 7. juli 2008 med hjemmel i forskrift 4. mai 2001 nr. 468 om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt § 10. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Distriktsvise grunnsatser

Når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt benyttes følgende grunnsatser:

<i>Distriktskode</i>	<i>Reinbeitedistrikt/tamreinlag</i>	<i>Kalv</i>	<i>Okse</i>	<i>Simle</i>	<i>Kjørerein</i>
ZA	1/2/3 – Østre Sør-Varanger	968	1838	1699	7000
ZB	5A/5C – Pasvik	1301	2143	1928	7000
ZC	4/5B – Vestre Sør-Varanger	1054	1935	1476	7000
ZD	5D/6 – Várjjatnjárga	1072	2067	1634	7000
ZE	7 – Rákkonjárga	1244	2233	1810	7000
ZF	9 – Čorgaš	1032	2167	1597	7000
ZG	13 – Lágesduottar	1040	2120	1610	7000
ZH	14 – Spierrtanjárga	1280	1914	1694	7000
ZJ	14A – Spierrtagáisa	1119	2314	1768	7000
ZL	16 – Kárásjoga oarjabealli	971	2010	1452	7000
YA	19 – Sállan	1092	2070	1544	7000

<i>Distriktskode</i>	<i>Reinbeitedistrikt/tamreinlag</i>	<i>Kalv</i>	<i>Okse</i>	<i>Simle</i>	<i>Kjørerein</i>
YB	20 – Fálá	1073	2001	1475	7000
YC	21 – Gearretnjárga	1047	1975	1510	7000
YD	22 – Fiettar	907	1877	1421	7000
YE	23 – Seainnus/Návvgastat	905	1722	1448	7000
YF	24A – Oarje-Sievju	1042	2044	1580	7000
YG	24B – Nuorta-Sievju	924	2047	1455	7000
YH	25 – Stierdná	998	2177	1618	7000
YI	41 – Beaskádas	979	1804	1323	7000
YJ	26 – Lákkonjárga	942	1558	1252	7000
YK	27 – Joahkonjárga	881	1674	1334	7000
YL	28 – Cuokcavuotna	1080	1932	1579	7000
YM	29 – Seakkesnjárga ja Sildá	968	1885	1463	7000
YN	32 – Silvvetnjárga	1002	2011	1439	7000
YP	33 – Spalca	796	1621	1303	7000
YR	34 – Ábborašša	794	1585	1345	7000
YS	35A – Fávrrorsorda	914	1964	1422	7000
YT	36 – Cohkolat	883	1655	1407	7000
YU	37 – Skárfvággi	890	2059	1530	7000
YW	39 – Árdni/Gávvir	1040	1889	1643	7000
YX	40 – Orda	759	1535	1267	7000
YY	35B – Beahcegealli	1148	1900	1682	7000
XM	11T – Ráidná	946	1535	1651	7000
XR	33T – Ittunjárga	976	1860	1463	7000
XT	19/32T – Ivgulahku	968	1913	1463	7000
XA	Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	1403	3220	1992	7000
XD	Tjeldøy	1213	2759	1851	7000
XE	Kongsvikdalen	1295	2862	1914	7000
XG	Grovfjord	1210	2566	1972	7000
XH	Sør-Senja	1253	2509	1896	7000
XJ	Nord-Senja	1290	2566	2075	7000
XK	Kvaløy	1290	2566	2075	7000
XL	Ringvassøy	1290	2566	2075	7000
XN	Rebbenesøy	1290	2566	2075	7000
XP	Vannøy	1290	2566	2075	7000
XU	Mauken/Tromsdalen	1227	2601	1824	7000
XW	Bassevuovdi	1262	2237	1829	7000
XZ	Hjerttind	1256	2396	2087	7000
XØ	Gielas	1376	2798	1965	7000
WA	Voengel-Njaarke	1158	2140	1782	7000
WB	Jillen-Njaarke	1134	2348	1736	7000
WD	Byrkije	1223	2556	2062	7000
WF	Røssåga/Toven/Syv søstre	1164	2392	1875	7000
WK	Hestmannen/Strandtindene	1220	2575	2088	7000
WL	Ildgruben	1297	2572	1927	7000
WN	Dunderland/Harodal/Glommen	1253	2485	1950	7000
WP	Balvatn	1314	2180	1749	7000
WR	Duokta	1169	2643	1754	7000
WS	Stajggo-Hábmer	1309	2442	1945	7000
WX	Frostisen	1309	2196	1947	7000
WZ	Skjomen	1205	2472	1947	7000
VA	Færen/Gasken-Laante	1216	2284	1948	7000
VF	Skjækerfjell/Skæhkere	1161	2274	1734	7000
VG	Låarte	1106	1826	1800	7000
VJ	Østre-Namdal	1284	2258	1936	7000
VM	Åarjel-Njaarke	1141	2035	1851	7000
VR	Fosen/Fovsen-Njaarke	1153	2082	1848	7000
UW	Elgå	1264	2520	1854	7000
UX	Riast/Hylling	1303	2400	2042	7000
UZ	Essand	1233	2642	1679	7000
ØG	Trollheimen	1415	2543	2045	7000
ØA	Lom tamreinlag	1305	2115	1949	7000

<i>Distriktskode</i>	<i>Reinbeitedistrikt/tamreinlag</i>	<i>Kalv</i>	<i>Okse</i>	<i>Simle</i>	<i>Kjørerein</i>
ØB	Vågå tamreinlag	1245	2342	1960	7000
ØC	Fram reinslag	1079	2228	1881	7000
ØE	Filefjell reinlag	1225	2119	1870	7000

§ 2. *Nærmere om beregning av grunnsatsene*

Gjennomsnittlig slaktevekter fra de tre foregående år (distriktsvis) og en indeksregulert pris pr. kg kjøtt ved leveranse til slakteri (gjennomsnitt fra de tre siste år; områdevis) ligger til grunn for beregning av grunnsatsen. Grunnsatsen er produktet av disse to verdiene.

§ 3. *Klage*

Satsene fastsatt i denne forskrift kan ikke påklages.

§ 4. *Ikrafttredelse og oppheving*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 22. juni 2007 nr. 690 om grunnsatser for tap av tamrein drept eller skadet av rovvilt reindriftsåret 2006/2007.

7. juli Nr. 795 2008

Vedtak om endring i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 7. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven), jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884, lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern og lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I vedtak 9. februar 2005 nr. 115 om delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet gjøres følgende endringer:

I delegeringsvedtakets hjemmelsfelt oppheves henvisning til lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett.

I delegeringsvedtakets hjemmelsfelt skal henvisningen til lov 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med kosmetikk og kroppspoleieprodukter mv. erstattes med en henvisning til lov 21. desember 2005 nr. 126 om kosmetikk og kroppspoleieprodukt m.m. (kosmetikklova), jf. delegeringsvedtak 29. desember 2005 nr. 1770.

Punkt 2.2.1 femte strekpunkt skal lyde:

- Forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler, fisk og fiskevarer § 15, § 20 annet ledd og § 22.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. juli Nr. 796 2008

Forskrift om opphevelse av forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med klassisk svinepest i Slovakia

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 9. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd jf. § 19.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2008/553/EF). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. *Opphevelse*

Forskrift 15. april 2008 nr. 360 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med klassisk svinepest i svinebesetninger i Slovakia oppheves.

§ 2. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

9. juli Nr. 797 2008

Forskrift om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 9. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å fastsette minimumstiltak for å redusere forekomsten av lus, slik at skadevirkningene på fisk i akvakulturanlegg og i frittlevende bestander minimaliseres.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for akvakulturanlegg i sjø, og omfatter alle arter oppdrettsfisk.

§ 3. Definisjoner

I forskriften menes med:

- 1) *Lus*: lus av artene lakselus (*Lepeophtheirus salmonis*), skottelus (*Caligus elongatus*) og torskelus (*Caligus curtus*).
- 2) *Voksen hunnlus*: Kjønnsmoden hunnlus med eller uten eggstrenger.
- 3) *Bevegelige stadier*: voksne og halv voksne (preadulte) stadier av lakselus.
- 4) *Behandling*: Medikamentell avlusning ved bad eller gjennom føret.
- 5) *Lokalitet*: Geografisk område hvor det er plassert anlegg med tillatelse for akvakultur i medhold av akvakulturloven og matloven.
- 6) *Ansvarlig for lokaliteten*: Den eller de som har tillatelse etter matloven og oppdrettsloven til å drive oppdrett på lokaliteten.
- 7) *Sjøtemperatur*: Sjøtemperatur målt på 3 meters dyp.

Kapittel II. Tiltak

§ 4. Telling, registrering og rapportering

Ved sjøtemperatur lik eller over 4 °C skal forekomst av lakselus hos laks (*Salmo salar*) og regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*) undersøkes og journalføres minst hver 14. dag. Dette gjelder ikke for lokaliteter som er tømt for fisk innen 14 dager etter at undersøkelses- og journalføringsplikten inntreffer.

Antall voksne hunnlus (lakselus), antall lakselus i bevegelige stadier, antall gjennomførte behandlinger, sjøtemperatur og bruk av leppefisk skal registreres og rapporteres månedlig til Mattilsynet innen den 7. i nærmest påfølgende måned.

Mattilsynet kan pålegge telling, journalføring og rapportering av lus i akvakulturanlegg med annen fisk enn laks og regnbueørret.

Mattilsynet gir retningslinjer for telling, registrering og rapportering av lus.

§ 5. Avlusning

Dersom det i en enkelt merd, ved telling iht. § 4 første ledd, påvises i gjennomsnitt mer enn 0,5 voksen hunnlus, eller flere enn tre bevegelige stadier i gjennomsnitt pr. fisk i enkeltmerder, skal behandling mot lakselus gjennomføres i hele anlegget.

For å sikre samordnet avlusning kan Mattilsynet gjennom enkeltvedtak gi pålegg om medikamentell behandling av laksefisk i akvakulturanlegg ved lavere grenseverdier enn som er nevnt i § 5 første ledd.

Behandling av enkeltmerder kan unnlates dersom det gjennomsnittlig påvises mindre enn 0,1 lakselus av bevegelige stadier og voksne hunnlus pr. fisk.

Behandlingen skal være avsluttet senest 14 dager etter at overskridelse av ovennevnte grenseverdier er registrert.

Mattilsynet kan gi samtykke til utsatt behandling. Utsettelse kan gis ved ubetydelig overskridelse av angitte grenseverdier i påvente av en nær forestående samordnet avlusning, dersom dette i større grad vil fremme forskriftens formål. Behandling kan også utsettes i perioder hvor leppefisk viser tilstrekkelig aktivitet, dersom overskridelse av angitte grenseverdier er ubetydelige, og det kan forventes at bruk av leppefisk i løpet av kort tid vil redusere forekomsten av lus til under angitte grenseverdier.

Mattilsynet kan pålegge behandling mot lus i akvakulturanlegg med annen fisk enn laks og regnbueørret.

§ 6. Unntak

Bestemmelsene i § 5 gjelder ikke dersom sjøtemperaturen er under 4 °C.

§ 7. Soner for bekjempelse av lakselus

Mattilsynet kan i avgrensede geografiske områder opprette soner for å gjennomføre særskilte tiltak mot lakselus, herunder:

- 1) avlusning ved andre tiltaksgrenser enn de som er nevnt i § 5 første ledd
- 2) samordnet avlusning i et nærmere angitt tidsrom
- 3) samordnet utsett og brakklegging
- 4) andre påbud, forbud og tiltak i tråd med forskriftens formål.

Kapittel III. Avsluttende bestemmelser

§ 8. Økonomi

Økonomisk tap som følge av tiltak som pålegges iverksatt etter denne forskrift erstattes ikke av det offentlige.

§ 9. Tvangsmulkt og tvangsmidler

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 4 kan Mattilsynet for hver påbegynte 10 000 fisk på lokaliteten, fastsette tvangsmulkt til folketrygdens grunnbeløp dividert med 36,5.

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 5 kan Mattilsynet for hver påbegynte 10 000 fisk på lokaliteten, fastsette tvangsmulkt til folketrygdens grunnbeløp dividert med 36,5 pr. dag.

Tvangsmulkt kan iverksettes uten ytterligere varsel. Tvangsmulkt etter annet ledd vil normalt løpe fra den dagen vedtak om bruk av tvangsmulkt er fattet inntil det forhold som er i strid med bestemmelsene i § 5 er rettet på.

§ 10. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

Mattilsynet kan også opprette geografiske soner for særskilte tiltak dersom dette vurderes nødvendig for å redusere forekomsten av lakselus.

§ 11. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 12. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 13. Ikrafttredelse og oppheving av forskrifter

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves følgende forskrift:
Forskrift 1. februar 2000 nr. 70 om bekjempelse av lakselus.

9. juli Nr. 798 2008**Forskrift om endring i forskrift om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 9. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 13, § 14 og § 19 jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 30. april 2008 nr. 416 om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue gjøres følgende endringer:

Nye § 2 og § 3 skal lyde:

§ 2. Overgangsbestemmelser

Som unntak fra forordning (EF) nr. 1266/2007 artikkel 8 nr. 1 bokstav a), ved forflytning av dyr som oppfyller unntaket i artikkel 8 nr. 1 og som oppfyller minst ett av kravene i vedlegg III, del A punktene 1 til 4, men som ikke oppfyller betingelsene i punktene 5, 6 og 7 i samme del, gjelder følgende tilleggskrav:

- a) De skal være yngre enn 90 dager gamle
- b) De skal siden fødselen være holdt i et vektorbeskyttet husrom
- c) Testene referert til i forordning (EF) nr. 1266/2007 vedlegg III, del A punktene 1, 3 og 4 skal være gjennomført på prøver tatt tidligst syv dager før forflytningsdatoen.

Kravene gjelder frem til 31. desember 2008.

§ 3. Revidert vilkår for unntak fra utførselsforbudet referert til i forordning (EF) nr. 1266/2007 vedlegg III, del A

- a) Punkt 6 bokstav a) erstattes med følgende tekst:
 - a) de har med positivt resultat gjennomgått to serologiske tester i samsvar med OIEs Terrestrial Manual for å påvise antistoffer mot den aktuelle serotypen av bluetongue-virus. Den første testen foretas på prøver tatt mellom 60 og 360 dager før forflytningsdatoen og siste testen skal foretas på prøver tatt tidligst syv dager før forflytningsdatoen, eller
- b) Punkt 7 innledende avsnitt og bokstav a) erstattes med følgende tekst:

Dyrene er aldri blitt vaksinert mot bluetongue-virus og er med positivt resultat blitt undersøkt med to tilfredsstillende serologiske tester i overensstemmelse med OIEs Terrestrial Manual, som kan påvise spesifikke antistoffer mot alle bluetongue-virus serotyper som forekommer eller som kan tenkes å forekomme i det epidemiologiske relevante geografiske opprinnelsesområde, og

 - a) Den første testen foretas på prøver tatt mellom 60 og 360 dager før forflytningsdatoen og siste testen skal foretas på prøver tatt tidligst syv dager før forflytningsdatoen, eller

Nåværende § 2, § 3, § 4 og § 5 blir henholdsvis § 4, § 5, § 6 og § 7.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. juli Nr. 799 2008

Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved import av fiskevarer fra Gabon

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 9. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (forordning (EF) nr. 601/2008). Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 601/2008

EØS-avtalen vedlegg I (forordning (EF) nr. 601/2008) om beskyttelsestiltak vedrørende visse fiskevarer importert fra Gabon og bestemt til humannt konsum, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forordning (EF) nr. 601/2008

Forordningen i [dansk](#) versjon.

Forordningen i [engelsk](#) versjon.

9. juli Nr. 800 2008

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Utenriksdepartementet 9. juli 2008 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 25 sjette ledd, forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) § 110 og delegeringsvedtak 15. august 2006 nr. 979. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

Vedlegg 8 skal lyde:

Andre Schengen-lands utenriksstasjoner med myndighet til å innvilge søknader om visum (innvilgelsesmyndighet) pr. 1. juli 2008, jf. § 110 første ledd, jf. tredje ledd annet punktum.

Norge blir representert av:

<i>Danmark i:</i>	Syria	Damaskus
	Zambia	Lusaka
	Australia	Sydney
	Benin	Cotonou
	Bolivia	La Paz
	Brasil	São Paulo
	Burkina Faso	Ouagadougou
	Ghana	Accra
	Kina	Kanton
	Taiwan	Teipei
	Singapore	Singapore
	Albania	Tirana
	Canada	Ottawa
	Mali	Bamako
	Nicaragua	Managua
<i>Sverige i:</i>	Irland	Dublin
	Colombia	Bogotá
	Argentina	Buenos Aires
	Bangladesh	Dhaka
	Guatemala	Guatemala City
	Malaysia	Kuala Lumpur
	Cuba	Havana

	Chile	Santiago
	Sør-Korea	Seoul
	USA	Washington
	USA	Los Angeles
	Kongo DR	Kinshasa
	Laos	Vientiane
	Senegal	Dakar
	Slovenia	Ljubljana
	Sveits	Bern
	Russland	Kaliningrad
	Nord-Korea	Pyongyang
	Etiopia	Addis Abeba
<i>Finland i:</i>	Kina	Hongkong
	Namibia	Windhoek
	Peru	Lima
	Tunisia	Tunis
<i>Tyskland i:</i>	Bahrain	Manama
	India	Chennai
	Kirgisistan	Bisjkek
	Kuwait	Kuwait
	Kypros	Nicosia
	Libya	Tripoli
	Myanmar	Yangon
	Qatar	Doha
	Tadsjikistan	Dusjanbe
	Turkmenistan	Asjkabad
<i>Italia i:</i>	India	Calcutta
	Usbekistan	Tasjkent
<i>Nederland i:</i>	Den dominikanske republikk	Santo Domingo
	Jemen	Sana'a
	Kasakhstan	Almaty
	New Zealand	Wellington
	Oman	Muscat
	Surinam	Paramaribo
	Trinidad og Tobago	Port of Spain
	Uruguay	Montevideo
<i>Frankrike i:</i>	Armenia	Jerevan
	Brunei	Bandar Seri Begawan
	Fiji	Suva
	Georgia	Tbilisi
	Haiti	Port-au-Prince
	Hviterussland/Belarus	Minsk
	Jamaica	Kingston
	Kambodsja	Phnom Penh
	Mauritius	Port Louis
	Papua Ny-Guinea	Port Moresby
	Seychellene	Victoria
<i>Portugal i:</i>	Øst-Timor	Dili
<i>Belgia i:</i>	Kamerun	Yaounde

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2008.

10. juli Nr. 801 2008

Forskrift om endring i forskrift om forvaltning av tilskudd til sysselsetting av sjøfolk

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 10. juli 2008 med hjemmel i St.prp.nr.59 (2007–2008), Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2008, Innst.S.nr.270 (2007–2008) og Stortingsvedtak nr. 616. Kunngjort 11. juli 2008 kl. 14.10.

I

I forskrift 21. desember 2005 nr. 1720 om forvaltning av tilskudd til sysselsetting av sjøfolk gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Refusjon av rederiets innbetaling under nettolønnsordningen av norsk skattetrekk, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift kan begrenses til et maksimumsbeløp per ansatt som fastsettes på årsbasis, og fordeles på 6 terminer.

§ 3 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

*II**Ikrafttredelse*

Endringene trer i kraft straks.

10. juli Nr. 802 2008**Forskrift om endring i forskrift om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum**

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 10. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9, § 10, § 12, § 15, § 19 og § 33 jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 3.1 nr. 9 (direktiv 92/119/EØF, endret ved direktiv 2007/10/EF). Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 9. september 2005 nr. 1045 om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum gjøres følgende endringer:

§ 5 punkt 5 skal lyde:

5. produktene er tydelig merket i henhold til vedlegg II eller IV.

Ny § 6 skal lyde:

§ 6. Særskilt merking ved nasjonal omsetning av kjøtt av fjørfe og svin fra restriksjonsbelagte områder

Kjøtt fra fjørfe og oppdrettsfugl, herunder kvernet kjøtt, mekanisk utbeinet kjøtt, tilberedt kjøtt og/eller kjøttprodukter, fra et område eller del av et område, som ikke oppfyller alle relevante dyrehelsevilkår relatert til utbrudd eller mistanke om aviær influensa eller Newcastle disease, skal merkes i henhold til vedlegg IV.

Kjøtt av svin fra restriksjonsbelagte områder for smittsomt blæreutslett hos gris kan merkes i henhold til vedlegg IV på følgende betingelser:

1. Dyrene har vært holdt i besetningen i 21 dager etter avsluttet desinfisering og besetningen er blitt inspisert.
2. Det er utført klinisk undersøkelse av alle dyrene som skal sendes til slakteri.
3. Hvert dyr er øremerket eller merket etter annen godkjent metode.
4. Det er gitt godkjenning for transport av dyrene direkte til utpekt slakteri og transporten foregår med plomberte kjøretøy som desinfiseres etter transport.
5. Dyrene skal slaktes separat fra andre dyr.
6. Et statistisk representativt antall blodprøver fra slaktedyrene skal testes for smittsomt blæreutslett hos gris.
7. Kjøtt, eller kjøttprodukter med kjøtt som er merket med merke som angitt i vedleggene II og IV, skal håndteres separat fra andre produkter som omsettes i samhandel eller eksporteres dersom det ikke er behandlet etter en metode angitt i vedlegg III.

Nåværende § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 og § 11 endres til respektive § 7, § 8, § 9, § 10, § 11 og § 12.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Tilsyn m.m.

Mattilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften og enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i forskriften, jf. matloven § 23. Mattilsynet kan fastsette enkeltvedtak for å sikre at bestemmelsene i forskriften blir oppfylt, herunder om smittesnering, stenging, virksomhetskarantene og tvangsmulkt, jf. matloven § 23 til § 26.

Animalske næringsmidler skal ved import kontrolleres i henhold til forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

Vedlegg II overskriften skal lyde:

Vedlegg II: Særskilt stempelmerking av kjøtt fra et område eller del av et område, som ikke oppfyller alle relevante dyrehelsevilkår

Vedlegg IV overskriften skal lyde:

Vedlegg IV: Særskilt stempelmerking av kjøtt og kjøttprodukter fra fjørfe, oppdrettsfugl eller svin fra et område eller del av et område, som ikke oppfyller relevante dyrehelsevilkår

II

Endringene trer i kraft straks.

10. juli Nr. 803 2008

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 10. juli 2008 med hjemmel i forskrift 21. desember 2007 nr. 1752 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008 § 32. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1752 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2008 gjøres følgende endring:

§ 12 første og annet ledd skal lyde:

Fartøy som har adgang til å delta kan fiske og lande følgende kvanta sei:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Faktor</i>	<i>Maksimalkvote</i>	<i>Herav garantert kvote</i>
Under 15	1,00	713	365
15–20,99	1,50	1.068	365
21–22,99	2,03	1.445	365
23–25,99	2,43	1.730	365
26 meter og over	2,82	2.007	365

Fartøy med spesiell tillatelse til å drive fiske etter sei med not (seinotkonsesjon) har kvotefaktor 5,64, garantert kvote på 730 tonn og en maksimumkvote på 4.013 tonn.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. juli Nr. 804 2008

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4 fjerde ledd og § 22–2 andre ledd, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5 nr. 1 og nr. 2. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 25. juni 2008 nr. 714 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege gjøres følgende endringer:

Kapittel II første ledd skal lyde:

Takster fra 1. juli 2008

I kapittel II skal merknad A1 lyde:

Når en enkel pasientkontakt ved frammøte, bud, skriftlig eller per telefon resulterer i skriving av resept, sykmeldingsattest del I, rekvisisjon til røntgen eller fysioterapeut eller henvisning til spesialist på gul blankett fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, kan takst 1h benyttes, men ikke takstene 1a eller 1b.

Taksten kan ikke benyttes:

- ved telefonhenvendelser om timeavtale eller sykebesøk uten samtidig rådgivning
- ved enkel beskjed om prøveresultat uten samtidig rådgivning
- ved telefonsamtale med kolleger
- ved innringing av resept til apotek.

II

Endringene trer i kraft straks.

11. juli Nr. 805 2008**Forskrift om endring i forskrift om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS)**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister § 5, jf. delegeringsvedtak 15. februar 2008 nr. 157. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 30. juli 1992 nr. 592 om registrering i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) gjøres følgende endring:

§ 7 tredje ledd skal lyde:

Gebyr skal betales i henhold til følgende satser:

Nyregistrering	kr	2 500	
Registrering av endring eier	kr	1 500	
Endring av andre juridiske roller	kr	750	
Endring av skips navn	kr	2 000	
Endring av hjemsted	kr	500	
Registrering av pant	kr	1 750	
Registrering av flåtepant	kr	1 750	pr. skip
Samtykke/påtegning av pant	kr	1 500	
Sletting av fartøy	kr	1 500	
Pantattest/utskrift	kr	450	
Hjemmels- og heftelsesattest	kr	450	
Slettelsesattest	kr	450	
Journalbekreftelse	kr	450	
Kopi av dokument	kr	175	
Skipsliste	kr	450	

II

Endringen trer i kraft straks.

11. juli Nr. 806 2008**Forskrift om endring i forskrift om registrering av skip i norsk ordinært skipsregister**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11 sjette ledd, jf. delegeringsvedtak 15. februar 2008 nr. 156. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 30. juli 1992 nr. 593 om registrering av skip i norsk ordinært skipsregister gjøres følgende endring:

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Gebyr skal betales i henhold til følgende satser:

Nyregistrering NOR registreringspliktig og bygg	kr	2 500
Nyregistrering NOR ikke registreringspliktig	kr	1 750
NOR pliktige (15 m og over) og bygg:		
Registrering av endring eier	kr	1 500
Endring av andre juridiske roller	kr	750
Endring av skips navn	kr	2 000
Endring av hjemsted	kr	500
NOR ikke registreringspliktige (under 15 m)		
Registrering av endring eier	kr	1 200
Endring av andre juridiske roller	kr	750
Endring av skips navn	kr	500
Endring av hjemsted	kr	500
Registrering av samtidig eier/navn/hjemsted	kr	1 200
Registrering av pant	kr	1 750

Registrering av flåtepant	kr	1 750	pr. skip
Samtykke/påtegning av pant	kr	1 500	
Sletting av NOR registreringspliktige fartøy	kr	1 500	
Pantattest/utskrift	kr	450	
Hjemmels- og heftelsesattest	kr	450	
Slettelsesattest	kr	450	
Journalbekreftelse	kr	450	
Kopi av dokument	kr	175	
Skipsliste	kr	450	

II

Endringen trer i kraft straks.

11. juli Nr. 807 2008

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter brosme, lange og blålange i Islands økonomiske sone i 2008

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 15. februar 2008 nr. 152 om regulering av fiske etter brosme, lange og blålange i Islands økonomiske sone i 2008 gjøres følgende endring:

§ 9 nytt andre ledd skal lyde:

Fartøykvoten for fartøy med deltakeradgang i fisket etter brosme, lange og blålange i Islands økonomiske sone i 2008 oppheves innenfor totalkvoten på 500 tonn fra mandag 14. juli.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. juli Nr. 808 2008

Forskrift om endring i forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv.

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 12. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 22. desember 1998 nr. 1263 om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. gjøres følgende endring:

§ 13 nr. 2 skal lyde:

2. Arbeidsgiver som bare har lønnsutbetalinger som ikke gjelder næringsvirksomhet eller utleie av hus, kan hver 15. januar samlet betale beløp som er trukket i det foregående år når arbeidsgiverens samlede lønnsutbetalinger i det foregående år ikke overstiger kr 60 000. Overskrides beløpsgrensen i løpet av året, skal arbeidsgiveren samlet betale beløp som til da er trukket ved førstkommende forfallstidspunkt etter nr. 1. For senere terminer i året gjelder da bestemmelsene i nr. 1.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

11. juli Nr. 809 2008

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 10–10 annet ledd. Kunngjort 15. juli 2008 kl. 13.20.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 10–10–3 første ledd skal lyde:

(1) Når en arbeidsgiver bare har lønnsutbetalinger som ikke gjelder næringsvirksomhet eller utleie av hus, og de samlede utbetalinger ikke overstiger 60 000 kroner i løpet av året, kan arbeidsgiveren betale samlet forskuddstrekk og avgiftsbeløp beregnet på grunnlag av avgiftspliktige utbetalinger innen 15. januar i året etter inntektsåret. Dersom beløpsgrensen overskrides i løpet av året, skal arbeidsgiveren ved førstkommande forfallstidspunkt etter skattebetalingsloven § 10–10, jf. § 5–11 og folketrygdloven § 24–3, beregne og betale avgiftsbeløp på grunnlag av de avgiftspliktige utbetalinger som allerede er foretatt. For senere terminer i året gjelder da de ordinære forfallsfrister etter bestemmelsene nevnt i foregående punktum.

II

Endringen trer i kraft straks.

16. juli Nr. 810 2008**Forskrift om endring i forskrift om utskrivning, betaling og avregning av terminskatt m.v.**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 16. juli 2008 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 7 nr. 5 og 6. Kunngjort 18. juli 2008 kl. 11.10.

I

I forskrift 5. september 1980 nr. 4 om utskrivning, betaling og avregning av terminskatt m.v. gjøres følgende endring:

§ 1, § 2 og § 3 skal lyde:

§ 1. Utskriving og endring av terminskatt

1. Terminskatt utskrives av Oljeskattekontoret i seks like store terminer som forfaller til betaling 1. august, 1. oktober og 1. desember i inntektsåret og 1. februar, 1. april og 1. juni i det påfølgende år.

Hvis særlige forhold tilsier det, kan det i enkelte tilfelle fattes vedtak om at terminene ikke skal være like store.

2. Utskrevet terminskatt kan endres fram til forfallstid for 4. termin med virkning for de tre siste terminene når det er overveiende sannsynlig at den skattepliktige med den utskrevne terminskatt vil få en resterende skatt eller en tilgodesum ved ligningen for vedkommende år.

§ 2. Melding om og forfall av terminskatt

Den skattepliktige skal ha melding om utskrevet terminskatt og senere endringer i slik skatt. Meldinger sendes i rekommandert brev eller på annen påviselig måte. Innbetaling kan ikke kreves før det er gått 3 uker fra den dag melding om terminskatten ble sendt den skattepliktige. Ved forhøyelse av terminskatten kan det beløp skatten forhøyes med, ikke kreves innbetalt før 3 uker etter at melding om forhøyelsen ble sendt den skattepliktige.

Endringer i utskrevet terminskatt betales sammen med eller kommer til fradrag ved betaling av 4., 5. og 6. termin.

§ 3. Renter av terminskatt

1. Hvis det på grunn av endringer i utskrevet terminskatt eller innbetalinger etter petroleumsskattelovens § 7 nr. 4, er forskjell på innbetalingene av de tre første og de tre siste terminene, skal det svares renter av halvparten av forskjellen. Rentene forfaller til betaling eller godskrives skattyteren sammen med betaling av de tre siste terminene.

2. Vedtak etter § 1 nr. 1, annet ledd, om at terminene ikke skal være like store, får virkning for beregning av renter av terminskatt, slik at det ikke skal svares renter av den fastsatte forskjellen mellom de seks terminene.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for terminskatt for inntektsåret 2008 og senere år.

16. juli Nr. 811 2008**Forskrift om endring i forskrift om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten**

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 16. juli 2008 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–24 første ledd, § 7–25 første og annet ledd og § 16–1, jf. delegeringsvedtak 6. april 2001 nr. 321.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII kap. VI nr. 66i (forordning (EF) nr. 622/2003, sist endret ved forordning (EF) nr. 1477/2007 og forordning (EF) nr. 23/2008). Kunngjort 18. juli 2008 kl. 11.10.

I

I forskrift 30. april 2004 nr. 715 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg XIII kap. VI nr. 66i (forordning (EF) nr. 622/2003) tilføyes følgende endringsforordninger:

forordning (EF) nr. 1477/2007 og forordning (EF) nr. 23/2008.

§ 3 nr. 2 skal lyde:

2. Nr. 66i (forordning (EF) nr. 622/2003) om fastsettelse av tiltak for gjennomføring av felles grunnleggende standarder for luftfartssikkerhet, endret ved forordning (EF) nr. 68/2004, forordning (EF) nr. 781/2005, forordning (EF) nr. 857/2005, forordning (EF) nr. 65/2006, forordning (EF) nr. 240/2006, forordning (EF) nr. 831/2006, forordning (EF) nr. 1448/2006, forordning (EF) nr. 1546/2006, forordning (EF) nr. 1862/2006, forordning (EF) nr. 437/2007, forordning (EF) nr. 915/2007, forordning (EF) nr. 1477/2007 og forordning (EF) nr. 23/2008.

II

Endringene trer i kraft straks.

17. juli Nr. 812 2008

Forskrift om endring i forskrift om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger (skiltforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 17. juli 2008 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 5 og § 43, jf. delegeringsvedtak 17. mars 1967 nr. 3462. Kunngjort 18. juli 2008 kl. 11.10.

I

I forskrift 7. oktober 2005 nr. 1219 om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger (skiltforskriften) gjøres følgende endring:

I § 22 – 1014 Sperreområde – inntas følgende nytt annet ledd:

To langsgående parallelle sperrelinjer hvor avstanden mellom dem ikke er over 100 cm og det er foretatt fresing mellom linjene regnes som sperreområde.

II

Ikrafttredelse

Endringen trer i kraft straks.

17. juli Nr. 813 2008

Forskrift om endring i forskrift om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 17. juli 2008 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 21 annet ledd, § 32 og § 36.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 20 og 24e (forordning (EF) nr. 561/2006). Kunngjort 18. juli 2008 kl. 11.10.

I

I forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd første punktum skal lyde:

Innenlands vegtransport med kjøretøy nevnt i forordning (EF) nr. 561/2006 artikkel 13 nr. 1 bokstav a, b, c, d, e, g, h, i, j, l, n og p er unntatt fra kravene i forordningen artiklene 5 til 9 om medfølgende personale, kjøretid, pauser og hviletid.

§ 2 første ledd annet punktum oppheves.

§ 15 tredje punktum oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. august 2008.

17. juni Nr. 814 2008

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2008

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

I

I forskrift 20. desember 2007 nr. 1696 om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2008 gjøres følgende endringer:

§ 2 overskriften og første ledd skal lyde:

§ 2. Deltakelse, maksimalkvote og stopp i fisket

Uten hinder av § 1 kan norske fartøy med adgang til å delta i 2008 fiske og lande 80 000 tonn øyepål fra og med 1. mai.

§ 2 nytt fjerde ledd skal lyde:

Det direkte fisket etter øyepål stoppes 31. august 2008.

II

Endringene trer i kraft straks.

18. juli Nr. 815 2008

Forskrift om tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 18. juli 2008 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18, og etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

§ 1. Formål

Formålet med tilskuddet er å bidra til at husdyrgjødsel spres på miljøvennlige måter som reduserer utslipp til luft, forurensing av vann og gir minst mulige luktulempere. Spredningen skal foregå slik at mest mulig av næringsstoffene i gjødselen gjøres tilgjengelig for plantevekst.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for tiltak i utvalgte områder i Buskerud, Hedmark og Rogaland.

§ 3. Tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd til spredning av husdyrgjødsel:

- 1) i voksende kultur, åpen åker og stubb der gjødselen enten blir ført direkte ned i bakken, mekanisk eller ved hjelp av høyt trykk (nedfelling) eller blir ført i slanger eller rør helt ned på bakken (nedlegging), eller
- 2) ved harving eller pløying etter overflatespredning av husdyrgjødsel, slik at gjødselen dekkes av jord eller blandes inn i det øverste jordlaget innen 2 timer (nedmolding).

Det kan gis et tillegg dersom det ved spredning av husdyrgjødsel i voksende kultur benyttes slangeutstyr. Som slangeutstyr regnes utstyr for uttransport av husdyrgjødsel der gjødselen føres ut på arealet gjennom slanger eller rør direkte til forskjellige typer spredere.

Tilskuddet gis kun for én spredning pr. vekstsesong på det aktuelle arealet.

§ 4. Vilkår

Tilskudd kan gis til foretak som er berettiget produksjonstilskudd i jordbruket dersom:

- 1) husdyrgjødselen disponeres i henhold til forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav,
- 2) foretaket har miljøplan trinn 1¹ med gjødslingsplan,²
- 3) minste spredmengde er 5 kg total-N pr. dekar,
- 4) arealene det innvilges tilskudd for høstes eller beites etter spredning samme år,
- 5) husdyrgjødselen spres senest innen 1. august, og
- 6) husdyrgjødsellagre som foretaket disponerer er tømt i løpet av vekstsesongen og senest innen 1. august.

¹ Jf. forskrift 15. januar 2003 nr. 54 om miljøplan.

² Jf. forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging.

§ 5. Søknad

Søknad skal fremsettes på søknadsskjema fastsatt av Statens landbruksforvaltning. Søknadsfristen er 20. august.

Det kan søkes tilskudd for de arealer som søker disponerer i henhold til forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket. Kart der omsøkte arealer er inntegnet må legges ved søknaden.

§ 6. Tilskuddssatser og utbetaling

Tilskudd utbetales etter satser fastsatt av Statens landbruksforvaltning. Innvilget tilskudd utbetales til det foretak som fremsatte søknaden.

Minstebeløp for utbetaling fastsettes av Statens landbruksforvaltning.

§ 7. Administrasjon, dispensasjon og klage

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen.

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller dispensere fra reglene i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til fylkesmannen. Vedtak fattet av fylkesmannen kan påklages til Statens landbruksforvaltning.

§ 8. Opplysningsplikt og kontroll

Foretak som mottar tilskudd plikter å gi alle nødvendige opplysninger som kommunen, fylkesmannen eller Statens landbruksforvaltning krever, herunder må sprededato- og tidspunkt, nedmoldingstidspunkt og faktisk spredd mengde samt hva slags utstyr husdyrgjødselen er spredd med (spredning ved nedfelling eller nedlegging) kunne dokumenteres.

Kommunen, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning fører tilsyn med at utbetaling av tilskudd er riktig, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og optegnelser som kan vedkomme tilskudd etter denne forskriften. Kontroll kan også foretas ved befarings.

§ 9. Avkorting ved feilopplysninger eller brudd på regelverk

Dersom foretaket driver eller har drevet sin virksomhet i strid med denne forskriften, eller dersom foretaket har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av tilskuddet som tilfaller foretaket holdes tilbake, avkortes eller kreves tilbakebetalt. Avkortet tilskudd kan motregnes i senere tilskuddsutbetalinger til foretaket.

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

18. juli Nr. 816 2008**Forskrift om endring i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 18. juli 2008 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9 og § 11. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

I

I forskrift 6. august 2004 nr. 1147 om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om fangst av kongekrabbe utenfor kvoteregulert område

§ 1 og ny § 2 skal lyde:

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder fangst av kongekrabbe i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone utenfor følgende (kvoteregulert) område:

- a) Porsangerfjorden. Nord for en linje trukket mellom punktene:
N 70° 29,30' Ø 25° 39,72'
N 70° 31,26' Ø 25° 14,33'
- b) Magerøysundet. Øst for en linje trukket mellom punktene:
N 70° 55,96' Ø 25° 32,81'
N 70° 55,82' Ø 25° 30,46'
- c) Innenfor en linje fra posisjon N 71° 08' 05.00" Ø 26° 00' 00.00" til N 71° 15' 00.00" Ø 26° 00' 00.00", videre østover langs N 71° 15' 00.00" til Ø 28° 36' 53.00", følger videre yttergrensen av sjøterritoriet til N 70° 05' 58.84" Ø 31° 26' 41.28", følger deretter sjøgrensen med Russland til N 69° 58' 45.49" Ø 31° 06' 15.58" og videre til N 69° 47' 41.42" Ø 30° 49' 03.55".

§ 2. Forbud mot fangst i «Gråsonen»

Det er ikke tillatt å drive fangst av kongekrabbe i følgende område («Gråsonen»):

1. 70° 40' N–32° 04,6' Ø
2. 71° 30' N–30° 00' Ø
3. 74° 00' N–30° 00' Ø
4. 74° 00' N–33° 30' Ø
5. 73° 18' N–33° 30' Ø
6. 72° 50' N–36° 30' Ø
7. 75° 50' N–36° 30' Ø.

Nåværende § 2 – § 5 blir nye § 3 – § 6.

§ 3 skal lyde:

Det er adgang til å fange kongekrabbe i området nevnt i § 1.

Fartøy som driver fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område kan ikke samtidig drive fangst av kongekrabbe utenfor kvoteregulert område.

Fartøy som driver oppkjøp av kongekrabbe i kvoteregulert område kan ikke samtidig drive fangst av kongekrabbe utenfor kvoteregulert område.

§ 5 og § 6 skal lyde:

§ 5. Plassering av samleteiner for mellomlagring

Det er forbudt å mellomlagre kongekrabbe fanget i område som nevnt i § 1 i samleteiner som plasseres innenfor det kvoteregulerte områdets grense.

§ 6. Rapporteringsplikt

Den som deltar i fangsten i henhold til § 3, og som med fartøyet også har adgang til fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område, skal sende melding til Fiskeridirektoratet region Finnmark om når fangst utenfor kvoteregulert område starter og avsluttes.

Fangstdata skal registreres på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet. Rapporteringsskjema skal oppbevares om bord og forevises ved kontroll.

Utfylt skjema sendes Fiskeridirektoratet region Finnmark innen 14 dager etter endt måned med fangst.

Fartøy som bruker samleteiner for mellomlagring av fangst før levering, skal rapportere til Kystvaktentralen på Sortland (telefon 07611) når slike teiner tas i bruk. Det skal samtidig gis opplysninger om hvor mange samleteiner som er benyttet og posisjon for disse.

Nye § 7 – § 9 skal lyde:

§ 7. Sporing

Fartøy med største lengde over 21 meter som deltar i fangsten i henhold til § 3 skal ha installert ombord satellittsporingssystem og skal være underlagt sporing fra Fiskeridirektoratet.

§ 8. Forbud mot ombordproduksjon

Ombordproduksjon av kongekrabbe er ikke tillatt.

Fiskeri- og kystdepartementet kan dispensere fra forbudet i første ledd ved fangst av kongekrabbe nord for kvoteregulert område.

§ 9. Føring av fangst inn i kvoteregulert område

Det kan tillates føring av fangst i forbindelse med levering fra området utenfor kvoteregulert område inn til kvoteregulert område. Slik fangst skal innmeldes på forhånd.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser for slik føring av fangst.

Nåværende § 6 – § 8 blir nye § 10 – § 12.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser om rapporteringsplikt ved fangst av kongekrabbe i område som nevnt i § 1.

II

Endringene trer i kraft straks.

18. juli Nr. 817 2008

Forskrift om stopp i fangst av vågehval i IWC-området EW i 2008

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 18. juli 2008 med hjemmel i forskrift 13. mars 2008 nr. 502 om regulering av fangst av vågehval i 2008 § 9 første ledd. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

§ 1. Stopp i fangsten

Fangst av vågehval i IWC-området EW stoppes med virkning 18. juli 2008.

§ 2. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

22. juli Nr. 818 2008

Forskrift om endring i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2008–2009

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 22. juli 2008 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte § 4. Kunngjort 23. juli 2008 kl. 13.15.

I

I forskrift 25. februar 2008 nr. 190 om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2008–2009 gjøres følgende endring:

§ 4–2 skal lyde:

Søker som har startet en utdanning ved en utdanningsinstitusjon som var omfattet av overgangsordningen etter forskriftene for 2007–2008, § 4–2, vil ha rett til støtte for å fullføre utdanningsopplegget søkeren har startet, selv om utdanningsinstitusjonen ikke oppnådde godkjenning etter ett av vilkårene i § 4–1. Søker må ha startet i utdanningen innen utgangen av undervisningsåret 2007–2008.

For undervisningsåret 2008–2009 gis det støtte til halvårslige studietilbud i make up-artistutdanninger ved Image People AS/Make Up Artistiskolen i Oslo, Norsk Institutt for Scene og Studio (NISS) og Art Complexion.

II

Endringen trer i kraft straks.

17. juni Nr. 819 2008

Forskrift om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr

Hjemmel: Fastsett av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 3, § 6, § 12, § 13, § 15 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (vedtak 2004/453/EF) og (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

Første del. Innledende bestemmelser

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å fremme god helse hos akvatiske dyr.

§ 2. Stedlig virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

§ 3. Saklig virkeområde

Forskriften omfatter forebygging, begrensning og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr. Forskriftens tredje del omfatter ikke lakselus.

Forskriften omfatter dyrehelsemessige vilkår for omsetning, import og transitt av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr.

Forskriften omfatter akvariedyr med unntak av akvariedyr som er oppdrettet i og flyttes mellom ikke-kommersielle akvarier. Kapittel 4, med unntak av § 10, omfatter ikke akvariedyr som omsettes til akvakulturanlegg for akvariedyr der avløpsvannet går via kommunal avløpsbehandling eller anlegget har systemer for tilfredsstillende behandling av avløpsvann jf. forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet § 6.

§ 4. Personelt virkeområde

Forskriftens annen del retter seg mot enhver med ansvar for produksjon, drift mv. i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, eller for omsetning, import og transitt av akvatiske dyr og produkter som faller inn under forskriften.

Forskriftens tredje del retter seg mot enhver som planlegger drift eller driver et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, som skal registrere eller søke om godkjenning av etablering, utvidelse eller annen vesentlig endring av akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, unntatt § 27 og kapittel 11 og 12 som retter seg mot enhver.

§ 5. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- akvakulturdrift:* hold, oppdrett eller dyrking av akvakulturdyr i et akvakulturanlegg eller i et akvakulturområde for bløtdyr ved bruk av teknikker for å øke produksjonen av organismene utover den naturlige kapasiteten til miljøet og hvor organismene eies av en eller flere fysiske eller juridiske personer under oppdretts- eller dyrkingsstadiene frem til og med høsting
- brakkelegging:* når akvakulturanlegg (anlegg) som ledd i håndtering av sykdom, tømmes for akvakulturdyr som er mottakelige for den aktuelle sykdom, eller kjent for å kunne overføre smittestoffet, og tømmes for smittebærende vann der hvor det er mulig. Anlegget forblir tomt en viss periode
- epidemiologisk enhet:* gruppe av akvatiske dyr innenfor et bestemt geografisk område som har tilnærmet samme risiko for å bli eksponert for et smittestoff. Risikoen kan skyldes at de deler felles akvatisk miljø eller at driftsrutiner gjør det sannsynlig at smittestoff i en gruppe dyr raskt vil spre seg til en annen gruppe
- forøket dødelighet:* dødelighet som er signifikant høyere enn hva som anses normalt for akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr under rådende forhold. Hva som anses som forøket dødelighet avgjøres i samarbeid mellom oppdretter og Mattilsynet

- e) *godkjent slakteri eller tilvirkningsanlegg*: næringsmiddelvirksomhet som er godkjent i medhold av artikkel 4 i forordning (EF) nr. 853/2004 av 29. april 2004 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse for foredling av akvakulturdyr til mat og i medhold av § 4 i forskrift 30. oktober 2006 nr. 1250 om slakterier og tilvirkningsanlegg for akvakulturdyr
- f) *ikke-levedyktige dyr*: bløtdyr og krepsdyr som ikke lenger er i stand til å overleve hvis de gjenutsettes i naturlige vannområder, inkludert produkter av slike dyr ment for direkte konsum eller for videre tilvirkning for konsum
- g) *infeksjon*: forekomst av et smittestoff som formerer seg, eller utvikler seg på annen måte, eller er latent i eller på en vert
- h) *infisert sone eller segment*: sone eller segment hvor forekomst av infeksjonen er kjent
- i) *karantene*: å holde en gruppe akvatiske dyr i isolat uten direkte eller indirekte kontakt med andre akvatiske dyr slik at de for et bestemt tidsrom kan gjennomgå observasjon og, hvis relevant, der det kan gjennomføres testing og behandling inkludert hensiktsmessig behandling av avløpsvannet
- j) *klinisk frisk*: ikke viser kliniske tegn på smittsom sykdom
- k) *mottakelige arter*: enhver art hvor infeksjon med et smittestoff er påvist enten ved naturlig tilfelle eller ved smitteforsøk (eksperimentell infeksjon) som etterligner naturlig smittevei
- l) *ny sykdom*: en nylig identifisert alvorlig sykdom som har potensial til å spre seg innen eller mellom populasjoner, for eksempel ved handel med akvatiske dyr og eller produkter fra akvatiske dyr. Årsaken til sykdommen trenger ikke å være avklart. Det menes også en listeført sykdom som er identifisert hos en ny vertsart som ennå ikke er listeført som en mottakelig art
- m) *omsette*: salg, herunder utbud for salg eller enhver annen form for overdragelse med eller uten vederlag, og enhver annen form for flytting av dyr og produkter som går inn under forskriften
- n) *segment (helsestatussegment)*: et eller flere akvakulturanlegg under felles biosikkerhetssystem bestående av en populasjon av akvatiske dyr med lik helsestatus med hensyn til spesifikke sykdommer
- o) *sone*: et nærmere definert geografisk område med et homogent hydrologisk system, som omfatter en del av et nedslagsfelt fra vassdragenes kilder til en naturlig eller kunstig hindring som stanser akvatiske dyrs vandring oppover fra de lavereliggende deler av nedslagsfeltet, et helt nedslagsfelt fra vassdragenes kilder til utløp i havet, eller flere nedslagsfelt inkludert deres utløp i havet idet nedslagsfeltene er epidemiologisk forbundet med hverandre via utløpsområdet
- p) *sykdom*: klinisk eller subklinisk infeksjon hos akvatiske dyr med ett eller flere sykdomsforårsakende smittestoff
- q) *tilvirkning*: tilvirkning av akvakulturdyr før konsum ved enhver type tiltak eller teknikk som endrer anatomisk helhet, slik som bløgging, sløying, hodekapping, kutting og filetering som genererer avfall eller bi-produkter og som kan forårsake spredning av sykdom
- r) *utsett*: å sette ut dyr for akvakulturdrift, i frie vannmasser, i installasjon for fritidsfiske eller i akvakulturanlegg for akvariedyr der avløpsvannet ikke går via kommunal avløpsbehandling eller anlegget ikke har systemer for tilfredsstillende behandling av avløpsvann jf. forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet § 6
- s) *vedkommende myndighet*: den sentrale myndighet i en stat som har myndighet til å organisere offentlig kontroll, eller enhver annen myndighet som denne myndigheten er delegert til
- t) *vektorart*: art som ikke er mottakelig for en sykdom, men som sprer infeksjon ved å overføre smittestoff fra en vert til en annen
- u) *ville akvatiske dyr*: akvatiske dyr som ikke er akvakulturdyr.

I tillegg gjelder definisjoner av akvakulturanlegg, akvakulturdyr, akvakulturområde for bløtdyr, akvatiske dyr, akvariedyr, biosikkerhetssystem, installasjon for fritidsfiske og vassdrag som gitt i forskrift 17. juni 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m.

Kapittel 2. Listeføring av sykdommer

§ 6. Listeførte sykdommer hos akvatiske dyr

Lister over sykdommer hos akvatiske dyr som er gjenstand for offentlige tiltak er gitt i liste 1, 2 og 3 i vedlegg 1.

§ 7. Tiltak mot nye sykdommer

Departementet kan bestemme at andre sykdommer, herunder nye sykdommer, som har potensial til å true helsesituasjonen til akvatiske dyr, kan gjøres til gjenstand for tilsvarende offentlige tiltak som for listeført sykdom.

Dersom offentlige tiltak gjøres gjeldende for annen sykdom, herunder ny sykdom, skal tilstanden beskrives, og forslag om å ta sykdommen inn på listen sendes ut på høring innen ett år. I motsatt fall skal de offentlige tiltak oppheves.

Kapittel 3. Kategorisering av helsestatus for sykdommer på liste 2

§ 8. Kategorier av helsestatus for ulike områder i forhold til sykdommer på liste 2

Et område, herunder EØS-stat, sone eller segment, kan ha en av følgende kategorier helsestatus for ulike sykdommer på liste 2:

- a) Kategori I: sykdomsfri, jf. krav i vedlegg 3
- b) Kategori II: med godkjent overvåkningsprogram, det vil si at det ikke er kjent at staten, sonen eller segmentet er infisert, det er ikke erklært sykdomsfritt, men det har fått godkjent overvåkningsprogram i samsvar med gjeldende krav
- c) Kategori III: uavklart helsestatus, det vil si at det ikke er kjent at staten, sonen eller segmentet er infisert, men det har ikke program for å oppnå sykdomsfri status
- d) Kategori IV: kjent infisert, men med godkjent bekjempelsesprogram, det vil si at staten, sonen eller segmentet har fått godkjent bekjempelsesprogram i samsvar med gjeldende krav
- e) Kategori V: infisert.

Helsestatus for områder i Norge for sykdommer på liste 2 fremgår av vedlegg 2.

§ 9. *Vilkår for å bli erklært sykdomsfri for sykdommer på liste 2*

Et akvakulturanlegg, et akvakulturområde for bløtdyr eller en gruppe av akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr, kan søke om at området de er etablert i erklæres som sykdomsfritt segment for sykdommer på liste 2. Vilkår for å bli erklært sykdomsfri for en aktuell sykdom er:

- a) at ingen arter som er mottakelige for sykdommen finnes i segmentet og eventuelt dets vannkilde, eller
- b) det er kjent at smittestoffet ikke kan overleve i segmentet og eventuelt dets vannkilder, eller
- c) segmentet tilfredsstiller vilkårene i vedlegg 3.

Søknad om å bli erklært sykdomsfri behandles av Mattilsynet. Sykdomsfri status gis etter at EFTAs overvåkningsorgan ESA har bekreftet tillatelsen.

Akvakulturanlegg som ligger i sykdomsfri sone, segment eller buffersone, kan pålegges å gjennomføre tiltak som sikrer at segmentet eller sonen beholder sin status, samt tiltak som bidrar til at segmentet eller sonen etter eventuell tilbakekalling får fornyet sykdomsfri status.

Annen del. Dyrehelsemessige vilkår for omsetning, import og transit

Kapittel 4. Omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr innen EØS

§ 10. *Omsetning av akvariedyr til anlegg med avløpsbehandling*

Akvariedyr som omsettes skal være klinisk friske.

Akvariedyr som omsettes til eller holdes i akvakulturanlegg for akvariedyr, hvor avløpsvannet enten går via kommunalt avløpsnett eller hvor det er systemer for tilfredsstillende behandling av avløpsvann, skal ikke utsettes. Mattilsynet kan tillate slik utsetting under forutsetning av at utsett ikke innebærer fare for spredning av sykdom. Smittereduserende tiltak skal iverksettes der det anses nødvendig.

Kravene i første og annet ledd gjelder både i forhold til listeførte og ikke listeførte sykdommer.

§ 11. *Generelle vilkår for omsetning av akvakulturdyr til utsett*

Akvakulturdyr som omsettes til utsett skal være klinisk friske. Akvakulturdyrene skal ikke komme fra et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr med uavklart forøket dødelighet.

Etter en konkret vurdering av faren for å spre sykdom kan Mattilsynet tillate omsetning til akvakulturdrift fra et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr med uavklart forøket dødelighet, så langt akvakulturdyrene kommer fra en enhet som smittemessig er atskilt fra enheten der det har vært forøket dødelighet.

Kravene i første og annet ledd gjelder både i forhold til listeførte og ikke listeførte sykdommer.

Akvakulturdyr som skal destrueres eller slaktes i forbindelse med sykdomsbegrensende tiltak, tillates uansett ikke omsatt til utsett.

§ 12. *Særskilte vilkår for omsetning av akvakulturdyr av mottakelige arter for utsett i områder som er erklært sykdomsfri*

Akvakulturdyr av arter mottakelige for sykdommer på liste 1 og 2 som skal innføres til et område som er erklært fri for en aktuell sykdom til utsett, skal komme fra en EØS-stat, sone eller segment erklært fri for den aktuelle sykdommen.

§ 13. *Særskilte vilkår for omsetning av akvakulturdyr av mottakelige arter for utsett eller avl i områder med tilleggsgarantier*

Akvakulturdyr av arter mottakelige for vårviremi hos karpe (SVC), bakteriell nyresyke (BKD), infeksøs pankreas nekrose (IPN), infeksjon med *Gyrodactylus salaris*, skal oppfylle de tilleggsgarantier, inkludert paknings- og merkegarantier samt de særskilte tilleggsvilkår som fremgår av helsesertifikatet i vedlegg 4 når de omsettes til områder med tilleggsgarantier for disse sykdommene.

§ 14. *Særskilte vilkår for omsetning av akvakulturdyr av vektorarter for utsett i områder som er erklært sykdomsfri*

Akvakulturdyr av vektorarter for listeførte sykdommer og som skal innføres til et område som er erklært fri for en aktuell sykdom til utsett, skal komme fra en EØS-stat, sone eller segment erklært sykdomsfri for den aktuelle sykdommen, eller holdes i karantene i vann fri for det aktuelle smittestoffet tilstrekkelig lenge til å unngå overføring av sykdommen. Karantenetid fastsettes av Mattilsynet.

§ 15. *Vilkår for akvakulturdyr og produkter som omsettes for videre tilvirkning før konsum*

Akvakulturdyr av arter som er mottakelige for en eller flere av sykdommene på liste 2 og produkter av disse som omsettes for videre tilvirkning i et område som er erklært sykdomsfri, skal ikke vise kliniske tegn på sykdom og skal enten:

- a) komme fra en EØS-stat, sone eller segment erklært fri for den aktuelle sykdommen eller,
- b) tilvirkes i et godkjent slakteri eller tilvirkningsanlegg under forhold som forhindrer sykdomssmitte eller,
- c) hva gjelder fisk: være slaktet og sløyd før avsending eller,
- d) hva gjelder bløtdyr og krepsdyr: være avsendt som ikke-levedyktige dyr.

Levende akvakulturdyr som nevnt i første ledd kan lagres midlertidig i slakteriet eller tilvirkningsanlegget dersom de kommer fra en EØS-stat, sone eller segment erklært sykdomsfri for den aktuelle sykdommen. Mattilsynet kan tillate midlertidig lagring i virksomheten også for levende akvakulturdyr fra andre områder dersom avløpsvannet fra virksomheten behandles i samsvar med forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet.

§ 16. *Vilkår for akvakulturdyr og produkter som omsettes direkte til konsum*

Vilkårene i § 15 gjelder ikke for akvakulturdyr av arter som er mottakelige for en eller flere av sykdommene på liste 1 eller 2 eller produkter av slike akvakulturdyr, dersom de omsettes til konsum uten forutgående videre tilvirkning, er pakket i emballasje for detaljsalg og emballasjen oppfyller kravene i bestemmelsene om emballering og merking i forordning (EF) nr. 853/2004 om fastsettelse av særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse.

Levende bløtdyr og krepsdyr av arter som er mottakelige for en eller flere av sykdommene på liste 1 eller 2 tillates kun midlertidig gjenutsatt, eller innført til ekspedisjonssentral, rensesentral eller lignende virksomheter, dersom kravene i § 15 annet ledd er oppfylt.

§ 17. *Utsetting av ville akvatiske dyr i områder som er erklært sykdomsfri*

Ville akvatiske dyr av arter som er mottakelige for en eller flere av sykdommene på liste 1 eller 2, som er fanget eller høstet i en EØS-stat, sone eller segment som ikke er erklært sykdomsfri, skal, før de settes ut i et anlegg i et område som er erklært sykdomsfri, settes i karantene under overvåkning av Mattilsynet. Karantene skal skje i egnede fasiliteter for en periode som er tilstrekkelig for å redusere risiko for overføring av sykdommen til et akseptabelt nivå.

Mattilsynet kan gi tillatelse til tradisjonell ekstensiv akvakulturdriфт i poller og lignende uten at det fremmes krav om karantene, under forutsetning av en forutgående vurdering som tilsier at risikoen ikke er høyere enn om de akvatiske dyrene settes i karantene.

§ 18. *Stans i omsetning av akvakulturdyr av mottakelige arter og vektorarter*

Dersom det er grunn til å tro at noen av vilkårene for å opprettholde sykdomsfri status er brutt, herunder at det er mistanke om eller påvist sykdom på liste 1 og 2 som Norge, sonen eller segmentet er erklært fri for, kan Mattilsynet beslutte umiddelbar midlertidig stans i omsetning av akvakulturdyr av arter mottakelig for sykdommen og vektorarter for sykdommen til områder som har høyere helsestatus for den aktuelle sykdom.

§ 19. *Omsetning av akvakulturdyr og produkter til områder som er underlagt godkjent overvåkningsprogram – kategori II*

§ 12, § 14, § 15, § 16 og § 17 gis tilsvarende anvendelse for akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr som omsettes inn til et område som har godkjent overvåkningsprogram for den aktuelle sykdom i samsvar med gjeldende krav.

§ 20. *Omsetning av akvakulturdyr og produkter til områder med uavklart helsestatus – kategori III*

Akvakulturdyr av arter som er mottakelige for og vektorarter for sykdommer på liste 2 som omsettes inn til et område med uavklart helsestatus for den aktuelle sykdom for utsett, skal komme fra en EØS-stat, sone eller segment som for den aktuelle sykdommen

- a) er erklært fri jf. kategori I,
- b) har godkjent overvåkningsprogram jf. kategori II, eller
- c) har uavklart helsestatus jf. kategori III.

Unntaket for akvakulturdyr som holdes i karantene som anvist i § 14 gjelder tilsvarende.

Akvakulturdyr eller produkter av disse som innføres til et område med uavklart helsestatus for den aktuelle sykdom for konsum skal være klinisk friske og komme fra områder som nevnt i første ledd eller tilfredsstillende kravene i § 15 første ledd b), c), d) eller § 16 første ledd. For levende akvakulturdyr som innføres for konsum fra områder med lavere helsestatus enn nevnt i første ledd gjelder § 15 andre ledd og § 16 andre ledd tilsvarende.

§ 21. *Omsetning av akvakulturdyr og produkter til områder med bekjempelsesprogram – kategori IV*

§ 12, § 14, § 15, § 16 og § 17 gis tilsvarende anvendelse for akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr som omsettes inn til et område som har godkjent bekjempelsesprogram for den aktuelle sykdom i samsvar med gjeldende krav.

§ 22. Krav om dyrehelsesertifikat

Akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr skal følges av dyrehelsesertifikat dersom de innføres til et område som

- a) er erklært sykdomsfri jf. kategori I, eller
- b) har godkjent overvåkningsprogram jf. kategori II, eller
- c) har godkjent bekjempelsesprogram jf. kategori IV.

Dette gjelder når formålet med omsetningen er utsett eller videre tilvirkning før konsum, med unntak av fisk som er slaktet og sløyd før avsending og bløtdyr og krepsdyr som avsendes som ikke-levedyktige dyr.

Krav om dyrehelsesertifikat gjelder også for akvakulturdyr som tillates å forlate et område der det er iverksatt offentlige tiltak i forbindelse med listeførte sykdommer.

§ 23. Krav om melding av forsendelsen i TRACES

Det skal gis melding til Mattilsynet ved omsetning av akvakulturdyr for utsett til en annen EØS-stat. Melding skal også gis i de tilfeller akvakulturdyr omsettes for andre formål til annen EØS-stat som er erklært sykdomsfri jf. kategori I eller som har godkjent overvåkningsprogram jf. kategori II eller har iverksatt bekjempelsesplan jf. kategori IV.

Meldingen skal inneholde opplysninger som kreves for å fylle ut avsenders del av notifisering via det elektroniske systemet TRACES.

Kapittel 5. Import og transitt av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr fra land utenfor EØS (tredjestater)**§ 24. Generelle vilkår ved import og transitt av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr**

Akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr skal kun innføres fra godkjente tredjestater eller godkjente områder i tredjestater i henhold til den til enhver tid gjeldende liste over tredjestater og områder i tredjestater knyttet til de aktuelle akvakulturdyrene eller produkter og deres anvendelsesområde.

§ 25. Helsesertifikat

Alle forsendelser med akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr fra tredjestater skal følges av et sertifikat som er utstedt og attestert av vedkommende myndighet i avsenderlandet. Helsesertifikatet skal bekrefte at forsendelsen tilfredsstillter krav fastsatt i denne forskrift og eventuelle særskilte forskrifter om import og transitt fra tredjestater.

Kapittel 6. Omsetning og import av levende akvatiske dyr til forskningsformål**§ 26. Særskilte vilkår ved omsetning og import av levende akvatiske dyr til forskningsformål**

Levende akvatiske dyr fra vitenskapelige institusjoner, som ikke tilfredsstillter kravene i kapittel 4 og 5, kan etter tillatelse fra Mattilsynet omsettes og importeres til vitenskapelige institusjoner i Norge til forskningsformål. Det forutsettes at forsendelsen ikke medfører spredning av sykdom på liste 1, 2 eller 3. Mattilsynet kan sette ytterligere vilkår for tillatelsen.

Før omsetning fra EØS-land skal vedkommende myndighet på avsenderstedet være varslet.

Tredje del. Regler om kontroll av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr**Kapittel 7. Akvakulturdyr – tiltak ved mistanke om listeført sykdom****§ 27. Varsling**

Ved forøket dødelighet, unntatt når dødeligheten åpenbart ikke er forårsaket av sykdom, skal helsekontroll gjennomføres uten unødig opphold for å avklare årsaksforhold. Helsekontrollen skal gjennomføres av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Mattilsynet skal varsles umiddelbart ved uavklart forøket dødelighet i akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr, eller ved annen grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3 hos akvakulturdyr.

§ 28. Restriksjoner på å ta akvatiske dyr ut eller inn

Dersom det er grunn til mistanke om sykdom på liste 1, eller sykdom på liste 2 i et område som er erklært fritt eller med uavklart status, skal akvatiske dyr ikke tas ut av eller inn i akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr hvor mistanken oppstod. Mattilsynet kan gi tillatelse til at akvatiske dyr tas ut fra eller inn til området.

Kravet i første ledd gjelder tilsvarende ved grunn til mistanke om sykdom på liste 2 i et område som er omfattet av et godkjent overvåknings- eller bekjempelsesprogram for den aktuelle sykdommen.

Kravet i første ledd gjelder tilsvarende ved grunn til mistanke om en sykdom på liste 3.

Kravet gjelder inntil Mattilsynet har fått analysert prøver tatt i akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr, og resultatene av analysene viser at sykdommen ikke er påvist. Hvis sykdom blir påvist, reguleres adgangen til å ta akvakulturdyr ut av eller inn i akvakulturanleggene eller akvakulturområdene av kapitlene 8, 9 og 10.

§ 29. Restriksjoner på avl og reproduksjon

Akvakulturdyr i eller fra akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr der det er grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3, skal ikke brukes til avl og reproduksjon. Mattilsynet kan gi tillatelse til avl og reproduksjon dersom smitte ikke kan overføres vertikalt og dersom virksomheten har smittemessige rutiner som sikrer mot krysskontaminering. Forbudet gjelder til det er avgjort at sykdom på liste 1, 2 eller 3 ikke er påvist.

Akvakulturdyr som har kliniske tegn til smittsom sykdom, skal ikke brukes til avl og reproduksjon.

Kapittel 8. Akvakulturdyr – tiltak ved påvisning av sykdom på liste 1**§ 30. Kontrollområde**

Når det er påvist sykdom på liste 1 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, kan Mattilsynet for å forhindre spredning av sykdommen fastsette forskrift om opprettelse av kontrollområde bestående av bekjempelsesområde og overvåkningsområde.

Forskriften skal minst inneholde forbud mot å flytte levende akvatiske dyr inn i, rundt inne i eller ut av kontrollområdet, og forbud mot utsetting av akvatiske dyr i kontrollområdet, uten etter tillatelse fra Mattilsynet. I tillegg kan forskriften inneholde andre påbud, forbud og tiltak som er nødvendige for å begrense eller bekjempe sykdommen, herunder:

- a) forbud mot å føre andre akvatiske organismer, herunder smittebærende arter, inn i, rundt inne i eller ut av området,
- b) forbud mot utsetting av andre akvatiske organismer,
- c) forbud mot flytting av akvatiske dyr og organismer mellom akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr,
- d) særlige regler og påbud om transport, transportmidler og ballastvann,
- e) påbud om særskilte laboratorieundersøkelser mv.,
- f) påbud om smitteskille mellom fiskegrupper, herunder brakklegging av lokaliteter.

Forskrifter fastsatt med hjemmel i denne bestemmelsen, er ikke til hinder for at Mattilsynet ved enkeltvedtak kan pålegge mer vidtgående tiltak eller lempe på tiltakene overfor det enkelte akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, dersom dette er nødvendig for å begrense eller bekjempe sykdommen.

§ 31. Slakting

Når det er påvist sykdom på liste 1 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, kan akvakulturdyr som har nådd full slaktestørrelse, og som ikke viser kliniske tegn til sykdom, slaktes for konsum eller videre tilvirkning.

Høsting, introduisering på ekspedisjonssentraler eller rensesentraler, videre tilvirkning og en hvilken som helst annen aktivitet som er nødvendig for å forberede at akvakulturdyrene skal inn i matkjeden, skal skje under forhold og på en måte som hindrer spredning av det smittestoffet som forårsaker sykdommen.

Ekspedisjonssentraler, rensesentraler eller liknende virksomheter skal være utstyrt med renseanlegg for avløpsvann som inaktiverer det aktuelle smittestoffet, eller renseanlegg for avløpsvann som på annen måte reduserer risikoen for smitte. Videre tilvirkning skal skje i godkjente slakterier eller tilvirkingsanlegg.

§ 32. Fjerning og destruksjon

Når det er påvist sykdom på liste 1 i et akvakulturanlegg, skal døde fisk og krepsdyr, samt levende fisk og krepsdyr som viser kliniske tegn til sykdom, så snart som mulig fjernes fra akvakulturanlegget og destrueres.

Når det er påvist sykdom på liste 1 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, skal akvakulturdyr innen en passende tidsramme fjernes fra akvakulturanlegget eller akvakulturområdet, og destrueres.

Akvakulturdyr som har nådd full slaktestørrelse, og som ikke viser kliniske tegn til sykdom, kan likevel slaktes for konsum eller videre tilvirkning i samsvar med § 31.

§ 33. Tillatelse fra Mattilsynet

Tiltakene i § 31 og § 32 skal ikke settes i verk før Mattilsynet har gitt tillatelse. I tillatelsen kan det stilles krav til valg av transportrute, transportenhet, slakteri eller annet som er nødvendig for å ivareta hensynet til å hindre spredning av sykdommen.

§ 34. Brakklegging

Akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr hvor det har vært påvist sykdom på liste 1, skal brakklegges i en periode, etter at anlegget eller området er tømt, rengjort og desinfisert. Nøtene skal tas opp.

Brakklegging, rengjøring og desinfeksjon skal gjennomføres i henhold til plan som er godkjent av Mattilsynet.

Kapittel 9. Akvakulturdyr – tiltak ved påvisning av sykdom på liste 2**§ 35. Tiltak ved sykdom på liste 2 i et område med fristatus eller omfattet av et godkjent overvåknings- eller bekjempelsesprogram**

Dersom det er påvist sykdom på liste 2 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr som ligger i et område med fristatus, eller som er omfattet av et godkjent overvåknings- eller bekjempelsesprogram, gjelder tiltakene i § 30 til og med § 34 tilsvarende hvis området skal gjenopprette statusen.

Dersom Mattilsynet bestemmer at fristatusen ikke skal gjenopprettes, så gjelder § 36 til og med § 38 tilsvarende.

§ 36. Kontrollområde

Dersom det er påvist en sykdom på liste 2 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr som ligger i et område som ikke har fristatus, kan Mattilsynet fatte forskrift om å opprette et kontrollområde bestående av bekjempelsesområde og overvåkningsområde, rundt det aktuelle akvakulturanlegget eller akvakulturområdet.

Akvakulturdyr kan flyttes ut av kontrollområdet dersom kravene i annen del av denne forskriften er overholdt. Mattilsynet kan i forskriften om opprettelse av kontrollområdet, gi bestemmelser om ytterligere restriksjoner på flytting, herunder flytting inne i området, dersom slike tiltak er nødvendige for kontrollere utbredelsen av sykdommen.

§ 37. Slakting

Når det er påvist en sykdom på liste 2 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr som ligger i et område som ikke har fristatus eller ikke er omfattet av et overvåknings- eller bekjempelsesprogram, kan akvakulturdyr som har nådd slaktestørrelse og ikke viser kliniske tegn til sykdom, slaktes for konsum eller videre tilvirkning.

§ 38. Fjerning og destruksjon

Når det er påvist en sykdom på liste 2 i et akvakulturanlegg som ligger i et område som ikke har fristatus eller ikke er omfattet av et overvåknings- eller bekjempelsesprogram, skal døde fisk og krepsdyr fjernes fra anlegget innen en passende tidsramme, og destrueres. Hvilken tidsramme som er passende, fastsettes av Mattilsynet som tar hensyn til hvor stor risiko slike døde akvakulturdyr utgjør for å spre sykdommen.

§ 39. Tillatelse fra Mattilsynet, andre pålegg

§ 33 gjelder tilsvarende for tiltakene i § 37 og § 38.

Mattilsynet kan pålegge slakting, avliving eller destruksjon av akvakulturdyr med kliniske tegn til sykdom eller andre akvakulturdyr, samt brakklegging, dersom det er nødvendig for å hindre spredning av sykdommen.

Kapittel 10. Akvakulturdyr – tiltak ved påvisning av sykdommer på liste 3**§ 40. Kontrollområde**

Når det er påvist sykdom på liste 3 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, kan Mattilsynet for å hindre spredning av sykdommen fastsette forskrift om opprettelse av kontrollområde bestående av bekjempelsesområde og overvåkningsområde. Forskriften kan inneholde påbud, forbud og tiltak som er nødvendige for å begrense eller bekjempe sykdommen, herunder om:

- a) flytting av akvakulturdyr inn i, rundt inne i eller ut av området,
- b) utsett av akvatiske dyr og organismer,
- c) forbud mot flytting av akvatiske dyr og organismer mellom akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr,
- d) særlige regler og påbud om transport, transportmidler og ballastvann,
- e) påbud om særskilte laboratorieundersøkelser mv.,
- f) påbud om smitteskille mellom fiskegrupper, herunder brakklegging av lokaliteter.

Forskrifter som er fastsatt med hjemmel i denne bestemmelsen, er ikke til hinder for at Mattilsynet ved enkeltvedtak kan pålegge mer vidtgående tiltak eller lempe på tiltakene overfor det enkelte akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, dersom dette er nødvendig for å begrense eller bekjempe sykdommen.

§ 41. Fjerning, slakting, avliving og destruering

Når det er påvist en sykdom på liste 3 i et akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, skal døde akvakulturdyr fjernes fra anlegget fortløpende og destrueres. Mattilsynet kan fatte vedtak om hvordan øvrige akvakulturdyr skal håndteres, herunder om de skal slaktes, avlives eller destrueres, og innen hvilken tid. Håndtering og tidsramme skal fastsettes etter en vurdering av hvilken fare for spredning av sykdommen som foreligger. I vurderingen skal det tas hensyn til omkringliggende akvakulturanlegg og akvakulturområder for bløtdyr, drift av akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr, helsetilstanden til akvakulturdyrene, hvilket livsstadium akvakulturdyrene er i og det omkringliggende miljø.

§ 33 gjelder tilsvarende.

§ 42. Brakklegging

§ 34 gjelder tilsvarende ved påvisning av sykdom på liste 3.

Kapittel 11. Ville akvatiske dyr – mistanke om listeført sykdom med mer**§ 43. Varslingsplikt**

Mattilsynet skal varsles ved grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3 hos ville akvatiske dyr.

§ 44. Restriksjoner på flytting mv.

Uten tillatelse fra Mattilsynet er det forbudt å flytte levende eller døde ville akvatiske dyr til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag.

Fanget kreps skal ikke lagres utenfor fangstplassen.

§ 45. Tørking og desinfeksjon av fiskeutstyr, båter og andre gjenstander

Fiskeutstyr, båter og andre gjenstander som er brukt i ett vassdrag, skal tørkes eller desinfiseres før de flyttes til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag. Brukt krepsereidskap skal i tillegg tørkes og desinfiseres før ny sesong. Mattilsynet kan forby slik flytting dersom hensynet til å hindre smittespredning taler for det.

§ 46. Restriksjoner på avl og reproduksjon

Ville akvatiske dyr fra vassdrag der det er grunn til mistanke om listeført sykdom, skal ikke brukes til avl og reproduksjon. Mattilsynet kan gi tillatelse til avl og reproduksjon dersom smitte ikke kan overføres vertikalt og dersom virksomheten har smittemessige rutiner som sikrer mot krysskontaminering. Forbudet gjelder til det er avgjort at listeført sykdom ikke er påvist.

Ville akvatiske dyr som har kliniske tegn til smittsom sykdom, skal ikke brukes til avl og reproduksjon.

Kapittel 12. Ville akvatiske dyr – tiltak ved påvisning av listeført sykdom**§ 47. Kontrollområde – ville akvatiske dyr**

Når det er påvist listeført sykdom i vassdrag eller sjø, kan Mattilsynet fastsette forskrift om opprettelse av kontrollområde bestående av bekjempelsesområde og overvåkningsområde, for å hindre spredning av sykdommen.

Forskriften kan inneholde påbud, forbud og tiltak som er nødvendige for å begrense eller bekjempe sykdommen, herunder:

- a) forbud mot å flytte akvatiske dyr eller akvatiske organismer, herunder smittebærende arter, inn i, rundt inne i eller ut av området,
- b) forbud mot utsetting av akvatiske dyr og andre akvatiske organismer,
- c) forbud mot flytting av akvatiske dyr og organismer mellom vassdrag eller deler av vassdraget,
- d) særlige regler og påbud om transport, transportmidler og ballastvann,
- e) påbud om særskilte laboratorieundersøkelser mv.,
- f) regler og påbud om ferdsel og aktiviteter inn i og ut av sonen.

§ 48. Behandling eller avlaving mv.

Når en listeført sykdom er påvist hos ville akvatiske dyr, kan Mattilsynet bestemme at akvatiske dyr i vassdrag eller sjø, skal behandles eller avlives dersom det er grunn til å tro at slike tiltak vil ha vesentlig betydning for å begrense eller utrydde sykdommen.

Eier av grunn i eller rundt vassdrag eller sjø skal gi Mattilsynet tilgang til vassdrag eller sjø hvor det er påvist listeført sykdom, slik at nødvendig behandling eller avlaving kan gjennomføres.

Mattilsynet kan for øvrig gi pålegg om å iverksette tiltak som er nødvendige for å hindre spredning av sykdommen. Herunder kan Mattilsynet for å forebygge spredning av sykdommen, gi pålegg om ekstra sikkerhetstiltak i akvakulturanlegg som ligger spesielt utsatt til eller som kan påvirke resultatet av en planlagt behandling av vassdrag.

Kapittel 13. Avsluttende bestemmelser**§ 49. Tilsyn og vedtak**

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23.

§ 50. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 51. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 52. Ikrafttredelse og oppheving eller endring i andre forskrifter

Forskriften trer i kraft 1. august 2008. Fra samme tid oppheves følgende forskrifter:

- a) forskrift 4. juli 1991 nr. 509 om forebygging, begrensning og utrydding av sykdommer hos akvatiske organismer,
- b) forskrift 1. januar 1995 nr. 99 om fortegnelse over sykdommer hos fisk og andre akvatiske dyr som omfattes av matloven,
- c) forskrift 28. februar 1997 nr. 199 om forebygging, begrensning og utrydding av *Gyrodactylus salaris*, og
- d) forskrift 14. oktober 2003 nr. 1239 om dyrehelsemessige vilkår ved omsetning og import av akvakulturdyr og akvakulturprodukter.

Forskrift 5. februar 1990 nr. 144 om instruks for A-, B- og C-sjukdommer (dyresjukdommer) § 1 nytt siste ledd skal lyde:

Med unntak av sjøpattedyr gjelder instruksen ikke for sykdommer hos akvatiske dyr.

Vedlegg 1. Listeføring av sykdommer

Liste 1 – Eksotiske sykdommer

	Sykdom	Mottakelige arter
Fisk	Epizootisk hematopoietisk nekrose	<i>Oncorhynchus mykiss</i> (Regnbueørret) og <i>Perca fluviatilis</i> (Abbor)
	Epizootisk ulcerativ syndrom	Slektene <i>Catla</i> , <i>Channa</i> , <i>Labeo</i> , <i>Mastacembelus</i> , <i>Mugil</i> , <i>Puntius</i> og <i>Trichogaster</i>
Bløtdyr	Infeksjon med <i>Bonamia exitiosa</i>	<i>Ostrea angasi</i> (Australisk mudderøsters) og <i>O. chilensis</i> (Chilensk flatøsters)
	Infeksjon med <i>Perkinsus marinus</i>	<i>Crassostrea gigas</i> (Stillehavsoesters) og <i>C. virginica</i> (Amerikansk østers)
	Infeksjon med <i>Microcytos mackini</i>	<i>Crassostrea gigas</i> (Stillehavsoesters), <i>C. virginica</i> (Amerikansk østers), <i>Ostrea conchaphila</i> (Olympia flatøsters) og <i>O. edulis</i> (Europeisk flatøsters)
Krepsdyr	Taurasyndrom	<i>Penaeus setiferus</i> (Gulf white shrimp), <i>P. stylirostris</i> (Pacific blue shrimp) og <i>P. vannamei</i> (Pacific white shrimp)
	Yellow head disease	<i>Penaeus aztecus</i> (Gulf brown shrimp), <i>P. duorarum</i> (Gulf pink shrimp), <i>P. japonicus</i> (Kuruma prawn), <i>P. monodon</i> (Black tiger shrimp), <i>P. setiferus</i> (Gulf white shrimp), <i>P. stylirostris</i> (Pacific blue shrimp) og <i>P. vannamei</i> (Pacific white shrimp)

Liste 2 – Ikke-eksotiske sykdommer

	Sykdom	Mottakelige arter
Fisk	Spring viraemia hos karpe (SVC)	<i>Aristichthys nobilis</i> (Bighead carp), <i>Carassius auratus</i> (Gullfisk), <i>C. carassius</i> (Karuss), <i>Ctenopharyngodon idellus</i> (Gresskarpe), <i>Cyprinus carpio</i> (Vanlig karpe og Koikarpe), <i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Sølvkarpe), <i>Silurus glanis</i> (Østeuropeisk malle) og <i>Tinca tinca</i> (Suter)
	Viral hemorragisk septikemi (VHS)	<i>Clupea spp.</i> (Sild), <i>Coregonus sp.</i> (Lagesild og Sik), <i>Esox lucius</i> (Gjedde), <i>Gadus aeglefinus</i> (Kolje), <i>G. macrocephalus</i> (Stillehavstorsk), <i>G. morhua</i> (Atlantisk torsk), <i>Oncorhynchus spp.</i> (Stillehavslaks), <i>Salmo salar</i> (Atlantisk laks), <i>O. mykiss</i> (Regnbueørret), <i>Onos mustelus</i> (Femtrådet tangbrosme), <i>Salmo trutta</i> (Brunørret), <i>Scophthalmus maximus</i> (Piggvar), <i>Sprattus sprattus</i> (Brisling) og <i>Thymallus thymallus</i> (Harr)
	Infeksiøs hematopoietisk nekrose (IHN)	<i>Oncorhynchus keta</i> (Ketalaks), <i>O. kisutch</i> (Coho laks), <i>O. masou</i> (Japansk laks), <i>O. mykiss</i> (Regnbueørret), <i>O. nerka</i> (Indian-laks), <i>O. rhodurus</i> (Pukkellaks), <i>O. tshawytscha</i> (Chinook) og <i>Salmo salar</i> (Atlantisk laks)
	Koi herpes virus sykdom (KHV) Infeksiøs lakseanemi (ILA)	<i>Cyprinus carpio</i> (Vanlig karpe og Koikarpe) <i>Oncorhynchus mykiss</i> (Regnbueørret), <i>Salmo salar</i> (Atlantisk laks), <i>S. trutta</i> (Brunørret og Sjøørret)
Bløtdyr	Infeksjon med <i>Marteilia refringens</i>	<i>Ostrea angasi</i> (Australisk mudderøsters), <i>O. chilensis</i> (Chilensk flatøsters), <i>O. edulis</i> (Europeisk flatøsters), <i>O. puelchana</i> (Argentinsk østers), <i>Mytilus edulis</i> (Blåskjell) og <i>M. galloprovincialis</i> (Middelhavsblåskjell)
	Infeksjon med <i>Bonamia ostreae</i>	<i>Ostrea angasi</i> (Australisk mudderøsters), <i>O. chilensis</i> (Chilensk flatøsters), <i>O. conchaphila</i> (Olympia flatøsters), <i>O. denselammellosa</i>

	<i>Sykdom</i>	<i>Mottakelige arter</i>
		(Asiatisk østers), <i>O. edulis</i> (Europeisk flatøsters), og <i>O. puelchana</i> (Argentinsk østers)
Krepsdyr	Hvitfleksykdom	<i>Decapoda</i> (Tifotkreps)

Liste 3 – Nasjonale sykdommer

	<i>Sykdom</i>	<i>Mottakelige arter</i>
Fisk	Bakteriell nyresyke (BKD, <i>Renibacterium salmoninarum</i>) Infeksjon med <i>Gyrodactylus salaris</i> Viral nervøs nekrose (VNN)/Viral encephalo- og retino-pati (VER) Nodavirus Furunkulose (<i>Aeromonas salmonicida</i> subsp. <i>salmonicida</i>) Pankreassykdom (PD, <i>Norwegian salmon alpha virus</i>) Hjerte- og skjelett-muskelbetennelse (HSMB) Francisellose (<i>Francisella</i> sp.) Infeksjon med <i>Lepeophtheirus salmonis</i> (Lakselus)	Fastsettes i henhold til egne handlingsplaner/bekjempelsesplaner.
Krepsdyr	Krepsepest (<i>Aphanomyces astaci</i>)	

Vedlegg 2. Liste over helsestatus for områder i Norge for sykdommer på liste 2

1. Område i Norge som er erklært sykdomsfri, jf. kategori I, for sykdommen viral hemoragisk septikemi (VHS) Norge med unntak av:
 - a) Et segment som omfatter kystområdene i Stranda og Norddal kommuner med følgende avgrensinger:
 1. I øst av ei linje trukket mellom Linge fergekai på nordsida av Norddalsfjorden og Svarthammaren.
 2. I nordvest av ei linje trukket mellom Urda på østsiden av Storfjorden og Øygardsnakken på vestsida av Storfjorden.
 3. I sør av en linje trukket mellom Dukevika på vestsida av Synnlyvsfjorden til et punkt som ligger ved fjorden 1 km nord for den nedlagte gården Smoge på østsida av Synnlyvsfjorden.
 - b) En buffersone mot Russland som strekker seg over de norske delene av nedslagsfeltet til Jakobselv og Pasvikvassdraget samt de mellomliggende vassdragene og kystområdet utenfor.
2. Område i Norge som er erklært sykdomsfri, jf. kategori I, for sykdommen infeksjøs hematopoietsknekrose (IHN) Norge med unntak av:
 - a) En buffersone mot Russland som strekker seg over de norske delene av nedslagsfeltet til Jakobselv og Pasvikvassdraget samt de mellomliggende vassdragene og kystområdet utenfor.
3. Område i Norge med uavklart helsestatus, jf. kategori III, for VHS og IHN En buffersone mot Russland som strekker seg over de norske delene av nedslagsfeltet til Jakobselv og Pasvikvassdraget samt de mellomliggende vassdragene og kystområdet utenfor.
4. Område i Norge med godkjent bekjempelsesprogram, jf. kategori IV, for VHS Et segment som omfatter kystområdene i Stranda og Norddal kommuner med følgende avgrensinger:
 - a) I øst av ei linje trukket mellom Linge fergekai på nordsida av Norddalsfjorden og Svarthammaren.
 - b) I nordvest av ei linje trukket mellom Urda på østsiden av Storfjorden og Øygardsnakken på vestsida av Storfjorden.
 - c) I sør av en linje trukket mellom Dukevika på vestsida av Synnlyvsfjorden til et punkt som ligger ved fjorden 1 km nord for den nedlagte gården Smoge på østsida av Synnlyvsfjorden.
5. Område i Norge som er erklært sykdomsfri, jf. kategori I, for *Bonamia ostreae* og *Marteilia refringens* Hele Norges kystsone.

Vedlegg 3. Vilkår for å erklære akvakulturanlegg, et akvakulturområde for bløtdyr eller en gruppe av akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr som sykdomsfritt segment etter § 9 første ledd bokstav c.

1. Vilkår når helsestatus for segment er avhengig av status for vedkommende sykdom i de omkringliggende naturlige vannmasser
 - 1.1 Et segment kan omfatte ett eller flere akvakulturanlegg, en gruppe eller samling av akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr som kan ses på som en epidemiologisk enhet på grunn av geografisk beliggenhet og avstand til andre grupper akvakulturanlegg eller akvakulturområder for

- bløtdyr, forutsatt at alle lokaliteter som inngår i segmentet har et felles biosikkerhetssystem. Segmentets geografiske grenser skal merkes tydelig på et kart.
- 1.2 Segment som består av ett eller flere akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr der helsestatus med hensyn til en spesifikk sykdom er avhengig av status for sykdommen i de omkringliggende naturlige vannmasser, kan det bli erklært som sykdomsfritt:
- 1.2.1 På historisk grunnlag, når segmentet inneholder mottakelige arter, men der forekomst av sykdommen ikke har blitt konstatert de siste 10 årene til tross for at forholdene har vært slik at klinisk utbrudd kan forekomme, dersom:
- grunnleggende forutsetninger for biosikkerhetstiltak har vært til stede uavbrutt gjennom minimum de siste 10 år før etablering av sykdomsfri status,
 - det ikke finnes kjente infeksjoner i ville bestander, og
 - vilkår for omsetning og import med det formål å hindre introduksjon av sykdommen er effektivt gjennomført.
- Frist for å kunne erklæres fri på historisk grunnlag er 1. november 2008.
- 1.2.2 Med målrettet overvåking, for segment der det siste kjente kliniske utbrudd av sykdommen har forekommet i løpet av de siste 10 årene, eller der infeksjonsstatus i segmentet eller vannmassene omkring segmentet før den målrettede overvåkingen var ukjent, for eksempel på grunn av at forholdene ikke har vært slik at de kliniske tegnene til sykdommen har kunnet komme til uttrykk, kan bli erklært sykdomsfri dersom det tilfredsstiller:
- grunnleggende forutsetninger for biosikkerhetstiltak, og
 - har vært underlagt målrettet overvåking i samsvar med godkjente metoder i minst 2 år, og smittestoffet ikke har vært påvist i akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr som oppdretter noen av de mottakelige artene.
- Dersom det i er et begrenset antall akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr er slik at målrettet overvåking i denne del ikke gir tilstrekkelige epidemiologiske opplysninger, vil eventuelle ville populasjoner av en eller flere av de mottakelige artene omfattes av den målrettede overvåkingen.
- 1.3 Alle akvakulturanlegg eller akvakulturområder for bløtdyr i et segment kan pålegges ytterligere tiltak når dette vurderes som nødvendig for å hindre at sykdommer innføres i segmentet. Tiltakene kan omfatte etablering av en buffersone rundt det segment der et overvåkingsprogram gjennomføres, samt etablering av ekstra beskyttelse mot inntrenging av mulige smittebærere.
2. *Vilkår når helsestatus for segmentet ikke er avhengig av helsestatus for vedkommende sykdom i omkringliggende naturlige vannmasser*
- 2.1 Et segment kan bestå av følgende:
- ett enkelt akvakulturanlegg som kan betraktes som en epidemiologisk enhet med bakgrunn i at det ikke påvirkes av dyrehelsestatus i de omkringliggende vannmasser, eller
 - flere enn ett akvakulturanlegg der hvert av anleggene i segmentet oppfyller kriteriene i punkt 2a, 2.2 til 2.6, men som på grunn av omfattende flytting av dyr mellom anleggene, skal ses på som en epidemiologisk enhet, forutsatt at alle anleggene er underlagt et felles biosikkerhetssystem.
- 2.2 Når segmentet består av et eller flere akvakulturanlegg der helsestatus med hensyn på en spesifikk sykdom ikke er avhengig av helsestatus for vedkommende sykdom i omkringliggende naturlige vannmasser, er vilkår for å bli erklært som sykdomsfritt segment at, vanntilførselen til segmentet skjer:
- gjennom et desinfeksjonsanlegg som inaktiverer relevante smittestoff slik at risiko for å introdusere sykdommen reduseres til et akseptabelt nivå, eller
 - direkte fra en brønn, et borehull med grunnvann eller fra en naturlig kilde. Dersom vannkilden befinner seg utenfor lokaliteten, skal vannet ledes direkte til anlegget via en tett vannledning.
- 2.3 Det skal finnes naturlige eller kunstige barrierer som hindrer akvatisk dyr fra å komme inn fra omkringliggende vassdrag til de enkelte akvakulturanleggene i et segment.
- 2.4 Segmentet skal i relevante tilfeller være beskyttet mot oversvømmelse og vann som trenger inn fra omkringliggende vassdrag.
- 2.5 Segmentet skal oppfylle vilkåret om målrettet overvåking, jf. 1.2.2.
- 2.6 Segmentet kan pålegges ytterligere tiltak når dette vurderes som nødvendig for å hindre at sykdommer innføres i segmentet. Tiltakene kan omfatte etablering av ekstra beskyttelsestiltak mot inntrenging av mulige smittebærere.
3. *Særskilte bestemmelser for akvakulturanlegg som starter opp eller gjenopptar virksomheten*
- 3.1 Et nytt akvakulturanlegg, som oppfyller vilkårene i punkt 2.1 a og punktene 2.2 til 2.6, og som starter opp sin virksomhet med akvakulturdyr fra et segment som er erklært fritt for sykdom, kan erklæres fritt for sykdom uten å gjennomføre den prøvetaking, som normalt kreves for å oppnå sykdomsfri status.
- 3.2 Et akvakulturanlegg som gjenopptar sin virksomhet etter et opphold, med akvakulturdyr fra et segment som er erklært fritt for sykdom, og som oppfyller kravene i punkt 2.1 a og punktene 2.2 til 2.6, kan erklæres fritt for sykdom uten å gjennomføre den prøvetaking som normalt kreves for å få fristatus, under følgende forutsetninger:

- a) Mattilsynet er kjent med akvakulturanleggets helsestatus gjennom dets fire siste drifts år. Dersom anlegget har vært i drift kortere enn fire år, skal den faktiske virksomhetstiden tas i betraktning.
- b) Akvakulturanlegget har ikke vært gjenstand for sanering med hensyn på sykdommer på liste 1 og 2, og ingen av disse sykdommene har tidligere forekommet på akvakulturanlegget.
- c) Før akvakulturdyr, egg eller gameter tas inn på akvakulturanlegget skal dette rengjøres og desinfiseres, og om nødvendig brakklegges en periode.

Vedlegg 4. Modell for helsesertifikat ved omsetning av levende fisk, rogn og melke, som tilhører arter mottakelige for vårviremi hos karpe, infeksjons pankreasnekrose, bakteriell nyresyke og Gyrodactylus salaris, til oppdrett eller avl i områder med EU-godkjent fristatus eller kontroll- og utryddingsprogrammer for en eller flere av disse sykdommene

For å lese vedlegg 4, se [her](#).

17. juni Nr. 820 2008

Forskrift om transport av akvakulturdyr

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 6, § 7, § 14, § 15 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. delegeringsvedtak 6. februar 2004 nr. 307.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å fremme god helse hos akvatiske dyr og ivareta god velferd hos fisk under transport.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

Forskriften omfatter transport av levende akvakulturdyr. Kravene til velferd i kapitlene 2, 3 og 4 omfatter kun fisk. Transport av akvariedyr til zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister omfattes av § 10 unntatt bokstav c) i andre ledd og kapittel 5. Transport av bløtdyr og krepsdyr omfattes av § 9 unntatt bokstav d)–g) i første ledd, § 10 unntatt bokstav c) i andre ledd, § 19, § 20 første ledd bokstav b) og e) og andre ledd, § 21, § 22 tredje ledd, § 23 og § 24.

Forskriften retter seg mot juridiske og fysiske personer som er ansvarlig for, eller er involvert i transport av levende akvakulturdyr.

Forskriften gjelder i tillegg til forordning (EF) nr. 1/2005 om vern av dyr under transport og andre tilknyttede aktiviteter som er vedtatt som norsk forskrift i forskrift 5. januar 2007 nr. 11.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Akvakulturanlegg:* Enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr oppdrettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr høstet eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- b) *Akvakulturdyr:* Alle livsstadier inklusive kjønnsprodukter og hvilestadier, av alle akvatiske dyr oppdrettet i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, inkludert alle akvatiske dyr som har vært viltlevende og som er ment for et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr.
- c) *Akvariedyr:* Alle akvatiske dyr som holdes, oppdrettes eller omsettes utelukkende for prydformål.
- d) *Akvatiske dyr:*
 1. kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*
 2. bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca*
 3. krepsdyr som tilhører underrekken *Crustacea*.
- e) *Lang reise:* En reise som varer i mer enn 8 timer og som begynner når det første akvakulturdyret i lasten flyttes.
- f) *Transport:* Enhver flytting av akvakulturdyr som foretas ved hjelp av ett eller flere transportmidler, og tilknyttede aktiviteter, herunder lasting, avlessing, omlasting og hvile, inntil avlessingen av akvakulturdyrene på bestemmelsesstedet er fullført.
- g) *Transportenhet:* Transportutstyr og transportmiddel.

- h) *Transportforordningen*: Rådsforordning (EF) nr. 1/2005 av 22. desember 2004 om vern av dyr under transport og tilknyttede aktiviteter og om endring av direktiv 64/432/EØF og direktiv 93/119/EF og forordning (EF) nr. 1255/97.
- i) *Transportmiddel*: Båt, bil/vogntog, fly og helikopter og lignende som nyttes til transport av levende akvakulturdyr.
- j) *Transportutstyr*: Det rom der levende akvakulturdyr og transportvann oppbevares under transport så som kar, tank, brønn etc., samt spann/sylinder til transport av levende rogn av akvakulturdyr og beholder til transport av levende kreps- eller skalldyr. Til transportutstyr hører også alt teknisk utstyr knyttet til transportrommet, så som sirkulasjonsanlegg for vannpumper, oksygenanlegg, vannfiltreringsanlegg, vakuumpumpesystem for lasting og lossing av levende fisk, ventiler, ventildeksler, slanger, rør etc.
- k) *Transportør*: Enhver fysisk eller juridisk person som transporterer akvakulturdyr for egen eller annens regning.
- l) *Vannkvalitet*: Vannmiljøets egnethet ut fra fiskens behov, herunder vannets kjemiske, fysikalske og hygieniske kvalitet.

Kapittel 2. Godkjenning av transportenhet for fisk

§ 4. *Krav om godkjenning av transportenhet*

Transportenhet som benyttes til transport av levende akvakulturdyr, unntatt akvariedyr, krepsdyr, bløtdyr og rogn og melke av akvakulturdyr, skal være godkjent av Mattilsynet. Plastposer som benyttes til transport av mindre mengder fisk er ikke omfattet av krav om godkjenning. Godkjenning er gyldig i høyst fem år fra utstedelsesdatoen og blir ugyldig så snart transportmiddelet endres eller får montert nytt utstyr som påvirker akvakulturdyrenes velferd.

§ 5. *Krav til søknad om godkjenning av transportenheter*

Søknaden om godkjenning skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om godkjenning kan gis og hvilke vilkår som eventuelt skal stilles. Søknad skal sendes inn i god tid til det distriktskontor hvor transportenheten er hjemmehørende. Søknad om godkjenning av transportenhet skal minst inneholde følgende:

- a) Personalialia som navn på transportenheten, ansvarlig for transportenheten, eierform, adresse, telefonnummer og mobilnummer.
- b) Opplysninger om type transportoppdrag transportenheten søkes godkjent for og hvorvidt transportenheten tidligere har vært godkjent.
- c) Tegninger som viser transportenhetens konstruksjon, vann-, brønn- og/eller rørsystemer.
- d) Internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder om kompetanse, rutiner for rengjøring og desinfeksjon, dødfiskhåndtering, vannutskifting, overvåking av vannkvalitet, uttak av vannkvalitetsprøver og journalføring, kan etterleves.
- e) Dokumentasjon på innretninger og utstyrets egnethet i forhold til fiskevelferd.

§ 6. *Forhold som vurderes ved godkjenning*

For at godkjenning skal kunne gis må transportenheten tilfredsstillende krav til konstruksjon, jf. § 8, krav til transportmiddelet, jf. § 15, samt krav nedfelt i transportforordningens vedlegg I, kapittel II med hensyn til utforming, konstruksjon og vedlikehold. Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder om kompetanse, rutiner for rengjøring og desinfeksjon, dødfiskhåndtering, overvåking av vannkvalitet, uttak av vannkvalitetsprøver og journalføring, kan etterleves.

§ 7. *Tilbaketrekking av godkjenning*

Mattilsynet kan trekke tilbake godkjenning som nevnt i § 4 dersom:

- a) Det foreligger vesentlige brudd på vilkår i godkjenningen eller bestemmelser gitt i, eller i medhold av, matloven eller dyrevernloven.
- b) Det viser seg at kunnskap om sykdomsmessige eller fiskevelferdsmessige forhold er vesentlig endret i forhold til da godkjenningen ble gitt.

Kapittel 3. Generelle smittehygieniske og fiskevelferdsmessige krav til transport

§ 8. *Krav til konstruksjon*

Overflatene i transportenheten skal være glatte, lette å rengjøre og desinfisere. Transportutstyret skal være uten lommer, sprekker, skarpe vinkler m.m. som i vesentlig grad vanskeliggjør effektiv rengjøring og desinfeksjon. Volum på tank, kar, brønn (resirkuleringssystem) skal være kjent.

Tørroppstilte pumper, muffe og skjøter skal konstrueres slik at de er tette og ikke suger inn luft som kan generere et totalgassproblem i transportvannet ved kjøring på lukket system (resirkulering). Transportutstyret skal ikke avgi stoffer som er helseskadelige for fisk eller som på annen måte påfører fisken skade eller unødige påkjenninger.

Alle områder på transportenheten skal være mulig å inspisere på en tilfredsstillende måte. Ristplater, deksler, hengsler og lignende skal være lett demonterbare slik at inspeksjon lar seg gjennomføre.

§ 9. *Journalføring*

For hvert transportoppdrag skal følgende opplysninger journalføres:

- a) mengde akvakulturdyr transportert (antall, art og størrelse eller vekt),
- b) sykdom, skader på akvakulturdyr og dødelighet. Ved kjent eller sannsynlig årsak skal denne angis,
- c) reiserute, inkludert akvakulturanlegg og slakterier som besøkes,
- d) tid og sted for eventuelt vannskifte og lukking og åpning av ventiler,
- e) eventuelt forbruk av oksygen,
- f) vanntemperatur og andre vannkvalitetsparametere som overvåkes jf. § 16 og § 17, og
- g) tidspunkt, mengde rengjørings- og desinfeksjonsmiddel og metode for gjennomført rengjøring og desinfeksjon av transportenheten.

Journalen skal være tilgjengelig for lastens leverandør og mottaker samt for tilsynsmyndighet. Journal for tidligere turer skal oppbevares tilgjengelig for tilsynsmyndighetene i fem år etter at den er utskrevet.

På brønnbåt kan dekkisdagbok benyttes som journal så fremt den inneholder de samme registreringer som kreves journalført.

§ 10. Varslingsplikt

Ved forøket dødelighet, unntatt når dødeligheten åpenbart ikke er forårsaket av sykdom, skal helsekontroll gjennomføres uten unødig opphold for å avklare årsaksforhold. Helsekontrollen skal gjennomføres av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Mattilsynet skal varsles umiddelbart ved:

- a) uavklart forøket dødelighet,
- b) grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3, eller
- c) andre forhold som har medført vesentlige velferdsmessige konsekvenser for fisken, herunder sykdom, skade eller svikt.

§ 11. Forsvarlig drift, beredskapsplan og vurdering av risikofaktorer

Driften skal være smittehygienisk og fiskevelferdsmessig forsvarlig. Det skal foreligge en beredskapsplan for å ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Den skal gi oversikt over smittehygieniske og fiskevelferdsmessige tiltak som er aktuelle å iverksette for å forhindre og eventuelt håndtere akutte hendelser og massedød, herunder håndtering av døde akvakulturdyr, avliving av akvakulturdyr og varsling av hendelser til mottaker og Mattilsynet.

Før transport skal risikofaktorer som kan påvirke fiskevelferden og helsen til akvakulturdyr som transporteres, samt helsen til akvatiske dyr langs transportruten og på bestemmelsesstedet, vurderes.

Kapittel 4. Særskilte velferdsmessige krav til transport mv. av fisk

§ 12. Kompetanse

Transportør, sjåfør/skipper og annen med ansvar for akvakulturdyrene skal ha nødvendig kunnskap om transportformen og om akvakulturdyrenes atferdsmessige og fysiologiske behov.

Det skal sikres at det er tilstrekkelig personell med nødvendig kompetanse til å ivareta fiskens velferd til enhver tid.

Nødvendig kompetanse i henhold til første og andre ledd skal dokumenteres gjennom praktisk og teoretisk opplæring i regi av næringen. Opplæringen skal inneholde følgende elementer og skal gjentas hvert femte år:

- a) aktuelle krav som er nedfelt i transportforordningen og denne forskriften
- b) artens fysiologi, naturlige behov og atferd og en forståelse av stress og sykdom og hvordan fisken reagerer på stresspåvirkninger eller i forbindelse med sykdom
- c) forhold som er av betydning ved håndtering av fisk og som påvirker deres velferd
- d) vannkvalitet, herunder vannkvalitetsparametere, overvåking av disse og tiltak for å opprettholde en god vannkvalitet (både i åpent og lukket system)
- e) betydningen av kjøremønster (både sjø og land) for velferden til fiskene.

§ 13. Ansvarsforhold og informasjonsplikt

Avsender plikter å sikre at fiskene som skal transporteres er skikket til å gjennomføre hele transporten. Avsender plikter å sørge for at mottaksanlegget i god tid får melding om hvilket transportmiddel som nyttes, tiden for transportens avgang og beregnet ankomsttid.

Transportør eller sjåfør/skipper skal kreve at avsenderanlegget oppgir all informasjon om fisken som kan være av betydning for gjennomføring av transporten og for fiskens velferd.

Ved forsinkelse eller endring i transporttid eller -måte, plikter sjåfør/skipper å underrette mottaksanlegget så denne kan sikre at fiskene blir mottatt på forsvarlig måte.

Mottaksanlegget plikter å holde seg underrettet om ankomsttid, og å klargjøre for og ta imot fisken på forsvarlig måte.

§ 14. Generelle velferdsmessige krav til transporten

Transporten skal gjennomføres på en skånsom måte som er tilpasset fiskens art, alder, utviklingsstadium, kondisjon, sultetid og vanntemperatur.

Transporten skal gjennomføres uten unødige forsinkelser. Transporttiden og tetthet skal være tilpasset forhold som kan ha betydning for fiskens velferd. Ved lengre transporter skal det legges særlig vekt på vannkvalitet,

vanntemperatur og tetthet. Ved transport i lukket system må forsvarlige nivåer av CO₂ og O₂ vies spesiell oppmerksomhet.

Fisk som i utgangspunktet ikke er skikket for transport, kan likevel transporteres dersom dette totalt sett ansees som mest forsvarlig ut fra hensynet til fiskehelse og fiskevelferd.

§ 15. Transportmiddelet

Vannbehandlingssystemer og transportmetoder som transport i plastposer mv., skal være egnet ut fra fiskevelferd.

Nye transportmetoder, innretninger og utstyr skal være utprøvd, og dokumentert velferdsmessig forsvarlige, før de frembys eller tas i bruk.

Det skal foreligge nødvendig informasjon om hvordan utstyret skal brukes for å ivareta velferden. For pumper og tilhørende utstyr skal det foreligge en angivelse for hvilke fiskestørrelser det er tilpasset for, og antall fisk som kan transporteres gjennom systemet per tidsenhet.

Ved strømbrudd, teknisk svikt eller annen feil, skal bruker, uten unødig opphold, sikre fiskens velferd, ved alternative løsninger inntil utbedring er foretatt.

Villfisk skal best mulig forhindres fra å komme inn i transportmiddelet underveis.

§ 16. Vannkvalitet og vannvolum

Fisk skal sikres god vannkvalitet og tilstrekkelig vannmengde tilpasset art, alder, utviklingstrinn, kondisjon m.m.

Vannkvaliteten skal overvåkes. Innholdet av karbondioksid og totalammonium nitrogen i transportvannet skal holdes lavt. Ved transporter som varer i mer enn 2 timer skal det foretas systematisk måling av O₂, pH, salinitet og temperatur og utarbeides prosedyrer for tiltak ved fare for uheldige nivåer. Måling av pH kan erstattes med måling av CO₂. Transport av mindre mengder fisk i plastposer er unntatt fra kravet om systematiske målinger. I nærmere definerte tilfeller skal det tas ut vannprøver for analysering med hensyn på CO₂ og totalammonium nitrogen. Egnede flasker for prøvetaking skal forefinnes på transportmiddelet.

Transportmidlet skal ha egnet utstyr for oksygentilsetting ved behov. Brønnbåter skal ha regulerbare ventiler for å sikre tilstrekkelig vanngjennomstrømning.

Eventuell totalgassovermetning generert av luft i rør og pumper og fra fylling av brønn, skal fjernes ved aktiv lufting før fisk overføres til transportmiddelet.

§ 17. Særlig om vannkvalitet og vannvolum i lukket system

Transport i brønnbåt med lukkede ventiler, i bil og kar, herunder også de transporter som kun tidvis skjer lukket, må planlegges slik at god vannkvalitet opprettholdes. Dette innebærer også at det må tas hensyn til hyppighet av vannskifte og mulige steder for hvor dette kan gjennomføres.

Transportenheten skal ha egnet utstyr og tilpasninger av transportsystem for å opprettholde forsvarlig vannkvalitet når vannet resirkuleres.

Ved lasting av fisk på lukket system skal det være mulig å frskille brukt oppdrettsvann og fisk.

Ved transport av fisk med lukket system skal manøvrer som medfører plutselig heving av pH i et transportvann med høye akkumulerte nivå av totalammonium nitrogen unngås.

§ 18. Håndtering, tilsyn og stell

Fiskens velferdsforhold skal kontrolleres regelmessig og vedlikeholdes på en egnet måte. Ved transport i brønnbåt skal tilsyn med fisken også skje ved bruk av kamera.

Håndtering, herunder trenging, pumping eller trykksetting, skal skje på en skånsom måte og med et forsvarlig tempo. Lasting og lossing skal skje mest mulig uten opphold. Pumpeavstanden skal være så kort som mulig. Ved pumping av fisk skal det sørges for at pumpehøyde, trykk og fallhøyde er slik regulert at skade unngås.

Fisk skal ikke håndteres unødig, og trenging skal gjennomføres uten skade eller unødig påkjenning på fisken og begrenses i omfang og tid. Fisken skal under håndtering ha forsvarlig vannkvalitet ut fra artens behov. Under trenging skal oksygenivået kontrolleres ved bruk av egnet måleutstyr.

Dersom fisken viser atferdsendringer utover det normale under håndtering, skal det straks iverksettes nødvendige tiltak for å sikre fiskens velferd.

Kapittel 5. Særskilte smittehygieniske krav til transport mv. av akvakulturdyr

§ 19. Generelle smittehygieniske krav til transport

Akvakulturdyr skal transporteres så raskt som mulig til bestemmelsesstedet. Transporten skal gjennomføres på en måte som sikrer helsen til:

- a) akvakulturdyrene som transporteres,
- b) akvakulturdyrene på bestemmelsesstedet, og
- c) akvatiske dyr som passerer under transporten.

Fisk, unntatt akvariefisk, fra ulike akvakulturanlegg skal ikke transporteres samtidig i samme transportenhet.

§ 20. Rengjøring og desinfeksjon av transportenhet som gjenbrukes

Dersom det ikke benyttes engangsemballasje skal transportenhet rengjøres og desinfiseres i følgende tilfeller:

- a) Før hver enkelt transport av akvakulturdyr til akvakulturanlegg, havbeite eller annet utsett. Desinfeksjon kan unnlates når:

1. gjentatte transporter av smolt eller settefisk fra ett settefiskanlegg til samme mottaksanlegg anses som en operasjon (kippkjøring),
 2. avstanden mellom settefiskanlegget og matfiskanlegget er kort, og
 3. det iverksettes nødvendige tiltak for å hindre spredning av smitte under lasting fra båt, utstyr, mv. til settefiskanlegget.
- b) Etter at transporter er gjennomført fra ett akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr til slakteri eller tilvirkningsanlegg, og før man begynner på tilsvarende transporter fra et annet akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr.
 - c) Etter at slaktefisk er losset ved slakteri hvor det oppbevares fisk i ventemerde fra andre akvakulturanlegg.
 - d) Etter at slaktefisk er losset ved slakteri hvor det samtidig losses fisk fra andre akvakulturanlegg.
 - e) Etter gjennomført transport av akvakulturdyr fra akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, som er pålagt restriksjoner som følge av listeført smittsom sykdom.

Transportutstyret skal være tømt for akvakulturdyr før rengjøring og desinfeksjon gjennomføres. Rengjøringen skal sikre at belegg og organisk materiale fjernes før desinfeksjon gjennomføres.

§ 21. Landtransport

Ved landtransporter av akvakulturdyr skal transportmiddelet være konstruert på en slik måte at det ikke skjer vannlekkasjer under transporten. Vannskifting ved landtransport skal skje på en vannskiftestasjon som er godkjent av Mattilsynet. For å bli godkjent må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Vannet som brukes til utskifting, må ikke påvirke helsestatusen til de akvakulturdyrene som transporteres.
- b) Vannskiftestasjonen skal være innrettet slik at ikke miljøet blir forurenset, enten ved at vannet blir desinfisert, eller ved å unngå at vann slippes direkte ut i havet eller åpne vassdrag.

§ 22. Sjøtransport

Transport av yngel til settefiskanlegg skal foregå uten vannutskifting.

Transport av settefisk til matfisk- og stamfiskanlegg og transport av slaktefisk kan foregå med kontinuerlig vannutskifting. Transporten skal likevel foregå uten vannutskifting når transporten passerer så nær akvakulturanlegg, eller utslipp av avløp fra slakteri eller tilvirkningsanlegg, at det er fare for at smitte spres til akvakulturdyrene som transporteres eller til akvakulturdyr som passerer under transporten. Vannutskiftingen skal stanses i størst mulig avstand fra akvakulturanlegg, slakteri og tilvirkningsanlegg som passerer.

Transport av akvakulturdyr fra segment med lavere kategori helsestatus med hensyn til ikke-eksotisk sykdom skal foregå uten vannutskifting når den passerer gjennom segment med høyere kategori helsestatus og går nærmere enn 4 nautiske mil fra grunnlinjen. Transport av akvakulturdyr til segment med høyere helsekategori med hensyn til ikke-eksotisk sykdom skal foregå uten vannutskifting når den passerer gjennom segment med lavere helsekategori og går nærmere enn 4 nautiske mil fra grunnlinjen.

§ 23. Transport til karantene

Transport av akvatiske dyr til karantene skal foregå lukket og alt transportvann skal desinfiseres før det slippes ut. Ved sjøtransport kan vannskifte skje når transporten går mer enn 4 nautiske mil fra grunnlinjen.

§ 24. Håndtering av døde akvakulturdyr

Døde akvakulturdyr skal ikke lagres på transportenheten mellom ulike transportoppdrag.

Akvakulturdyr som har dødd under transport til akvakulturanlegget, unntatt ved massedød under transport, skal leveres til mottakeranlegget. Ved massedød skal døde akvakulturdyr leveres direkte til godkjent anlegg for mottak og behandling av animalske biprodukter.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 25. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 og dyrevernloven § 23.

§ 26. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 27. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28 og dyrevernloven § 31.

§ 28. Ikrafttredelse

Denne forskriften, med unntak av § 12 tredje ledd, trer i kraft 1. august 2008. Samtidig oppheves forskrift 20. februar 1997 nr. 193 om transport av akvatiske organismer.

§ 12 tredje ledd om dokumentasjon av kompetanse trer i kraft 1. januar 2010.

17. juni Nr. 821 2008**Forskrift om godkjenning og bruk av desinfeksjonsmidler i akvakulturanlegg og transportenheter**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 9 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å fremme god helse hos akvakulturdyr.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

Forskriften omfatter godkjenning og bruk av desinfeksjonsmidler i akvakulturanlegg og transportenheter som transporterer levende akvakulturdyr.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Akvakulturanlegg*: Enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr oppdrettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr høstet eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- b) *Akvakulturdyr*: Alle livsstadier inklusive kjønnsprodukter og hvilestadier, av alle akvatiske dyr oppdrettet i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, inkludert alle akvatiske dyr som har vært viltlevende og som er ment for et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr.
- c) *Akvatiske dyr*:
 1. kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*
 2. bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca*
 3. krepsdyr som tilhører underrekken *Crustacea*.
- d) *Desinfeksjonsmiddel*: ethvert kjemisk middel som er beregnet til bruk i arbeid med bekjemping eller forebygging av smittsom sykdom hos akvatiske dyr, unntatt stoffer som regnes som legemidler.
- e) *Legemiddel*: ethvert kjemisk stoff som er beregnet til å forebygge eller bekjempe sykdom hos akvatiske dyr ved innvortes eller utvortes bruk, herunder midler til desinfeksjon av rogn.

§ 4. Godkjenning av desinfeksjonsmidler

Statens legemiddelverk kan etter søknad godkjenne desinfeksjonsmidler til bruk i arbeid med forebygging, begrensing og utrydding av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr. Godkjenning skal bare gis for desinfeksjonsmidler som er av god kvalitet, og svarer til de krav til sikkerhet og effektivitet som må stilles av hensyn til mennesker, dyr og miljø.

Statens legemiddelverk skal ha forelagt de opplysninger, og kan foreta de undersøkelser som anses nødvendige for å kunne vurdere søknaden.

Statens legemiddelverk avgjør i tvilstilfeller om et preparat eller stoff omfattes av denne forskrift.

Godkjenningen gjelder for en periode på 5 år.

Søknad om fornyet godkjenning må være innsendt til godkjenningsinstansen senest 6 måneder før utløpet av den fastsatte godkjenningstid.

§ 5. Tilbaketrekking av godkjenning

Statens legemiddelverk kan trekke tilbake godkjenning hvis;

- a) desinfeksjonsmidlets sammensetning avviker fra opplysningene i søknaden,
- b) vilkår for godkjenningen ikke overholdes, eller
- c) nye opplysninger og vurderinger av desinfeksjonsmidlet medfører at det ikke lenger anses for å svare til kravene i § 4.

§ 6. Midlertidig salgsforbud

Statens legemiddelverk kan midlertidig forby salg av et godkjent desinfeksjonsmiddel dersom det antas å foreligge grunn til å tilbakekalle godkjenningen eller bruk av preparatet kan medføre fare.

§ 7. Bruk av godkjent desinfeksjonsmiddel

Ved desinfeksjon av akvakulturanlegg, transportenheter og utstyr pålagt i eller med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv., eller dens forskrifter, skal det kun benyttes listeført preparat som er godkjent i henhold til § 4. Listen kunngjøres på www.mattilsynet.no.

Sjøvann kan anvendes som fortynningsmiddel, dersom desinfeksjonsmiddelet er godkjent for slik bruk.

Gjelder desinfeksjonen en eller flere navngitte sykdommer, skal desinfeksjonsmidlet være godkjent til bruk mot vedkommende gruppe smittestoff (bakterier, virus eller sopp). Mattilsynet kan gi pålegg om valg av godkjent desinfeksjonsmiddel.

Dersom det ikke er godkjent desinfeksjonsmiddel som er egnet i forbindelse med bekjempelse av en aktuell sykdom, kan Mattilsynet gi tillatelse til at det nyttes andre preparater eller virkestoffer dersom disse er utprøvd mot det spesifikke smittestoffet.

§ 8. Gebyr

For behandling av søknader om godkjenning etter § 4 i denne forskrift, skal søkeren betale et gebyr til det offentlige.

§ 9. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i § 7 i samsvar med matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

Vedtaket fattet av Statens legemiddelverk etter § 4, § 5, § 6 og § 10 første ledd kan påklages til Helse- og omsorgsdepartementet.

§ 10. Dispensasjon

Når særlige grunner foreligger, kan Statens legemiddelverk dispensere fra bestemmelsene i § 4 fjerde og femte ledd og sette vilkår for dispensasjonen.

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i § 7 og sette vilkår for dispensasjonen, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 11. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 12. Ikrafttredelse og oppheving av andre forskrifter

Forskriften trer i kraft 1. august 2008. Samtidig oppheves forskrift 20. februar 1997 nr. 194 om rengjøring og desinfeksjon av akvakulturanlegg m.v.

17. juni Nr. 822 2008

Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 10, § 11, § 12, § 13, § 17, § 21, § 22 og § 24, lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 8, § 14, § 15 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyreverm § 30, jf. delegeringsvedtak 6. februar 2004 nr. 307.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Forskriften skal fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, og bidra til verdiskaping på kysten.

Formålet er også å fremme god helse hos akvakulturdyr og ivareta god velferd hos fisk.

§ 2. Forskriftens geografiske og personelle virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

Forskriften retter seg mot enhver som har eller plikter å ha akvakulturtillatelse etter lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 4, jf. § 2 og § 5. Forskriften retter seg videre mot enhver som er eller plikter å være registrert, eller har eller plikter å ha godkjenning etter forskrift 17. juni 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. § 4 eller § 5.

§ 3. Forskriftens saklige virkeområde

Forskriften omfatter drift av akvakulturanlegg. Forskriften omfatter ikke akvakultur av krepsdyr, bløtdyr og pigghuder i form av bunnkultur uten at dyrene holdes i fangenskap (havbeite), og drift av restitusjons- og mellomlagringsmerder ved fangstbasert akvakultur.

Akvakultur av matfisk og stamfisk reguleres av kapittel 1, 2, 3, 4 og 7.

Akvakultur av settefisk reguleres av kapittel 1, 2, 3, 5 og 7.

Akvakultur av kultiveringsfisk reguleres av kapittel 1 og 7. I tillegg gjelder følgende bestemmelser: § 5 tredje ledd, § 6 unntatt første ledd, § 7 første og andre ledd, § 10 første ledd, § 11, § 12 unntatt tredje ledd, § 13, § 14, § 16, § 19 til og med § 22, § 24 til og med § 34, § 50, § 51 tredje, fjerde og femte ledd, § 57 unntatt første ledd bokstav b, § 58 tredje ledd, § 59 til og med § 62.

Akvakultur av bløtdyr og krepsdyr reguleres av kapittel 1, 2, 6 og 7.

Akvakultur av pigghuder reguleres av kapittel 1, 6 og 7. I kapittel 6 unntas § 64 bokstav b og e, og § 66. I tillegg gjelder følgende bestemmelser: § 5 unntatt siste ledd, § 6 første ledd, § 7 unntatt andre ledd, § 8, § 10 første ledd, § 12 første, tredje og fjerde ledd, § 15, § 17 og § 18, § 64 bokstav a, c og d og § 65.

Oppbevaring av matfisk i slaktermerder ved slakteri reguleres av kapittel 1 og 7. I tillegg gjelder følgende bestemmelser: § 5 til og med § 10, § 11 første ledd, § 12, § 13 andre og siste ledd, § 14 første ledd, § 16, § 17, § 19 til og med § 23, § 25, § 28 til og med § 32, § 37 til og med § 39, § 41 bokstav c og g, § 42 unntatt bokstav c i første ledd og bokstav d i andre ledd, § 46, § 47 og § 54.

Oppbevaring av leppefisk reguleres av kapittel 1 og 7. I tillegg gjelder følgende bestemmelser: § 5, § 8, § 10 til og med § 17, § 19, § 20, § 22, § 23, § 25, § 27, § 28, § 29, § 31, § 32, § 33, § 34, § 37, § 38 og § 47.

Installasjoner for fritidsfiske reguleres av kapittel 1, 2, 3 unntatt § 27 og kapittel 7. I tillegg gjelder § 42, § 48 og § 50.

Zoobutikk, hagesenter, hagedam, kommersielt akvarium og grossist med akvariedyr hvor det er direkte avløp til naturlige vannmasser uten behandling av avløpsvannet, reguleres av § 5 tredje ledd unntatt bestemmelser om velferd, § 7 første og andre ledd unntatt bestemmelser om velferd, § 10, § 11 første ledd, § 13 unntatt fjerde ledd og siste ledd bokstav c, § 14, § 16 unntatt første ledd.

Annen produksjon enn det som følger av de foregående ledd, reguleres av kapittel 1, 2 og 7. Dersom produksjonen gjelder fisk gjelder i tillegg kapittel 3. Dersom produksjonen gjelder andre akvakulturdyr enn fisk, bløtdyr eller krepsdyr er den unntatt fra § 5 tredje ledd, § 6 andre, tredje og fjerde ledd, § 7 andre ledd, § 9, § 10 andre ledd, § 11, § 12 andre og femte ledd, § 13, § 14 og § 16.

§ 4. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Akvakultur*: produksjon av akvatiske organismer. Som produksjon regnes ethvert tiltak for å påvirke akvatiske organismers vekt, størrelse, antall, egenskaper eller kvalitet.
- b) *Akvakulturanlegg*: enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr oppdrettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr er høstet eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- c) *Akvakulturdyr*: vannlevende dyr, inkludert kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier, unntatt sjøpattedyr, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.
- d) *Akvariedyr*: alle kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*, bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca* og krepsdyr som tilhører underrekken *Crustacea* som holdes, oppdrettes eller omsettes utelukkende for prydfornål.
- e) *Anadrom fisk*: fisk som vandrer mellom sjøvann og ferskvann og som er avhengig av ferskvann for å reproducere seg.
- f) *Akvakulturtillatelse*: tillatelse gitt i medhold av akvakulturloven, som ved registrering i akvakulturregisteret gir rett til bestemt type produksjon av bestemt art, i bestemt omfang på en eller flere bestemte lokaliteter.
- g) *Biomasse*: den til enhver tid stående biomasse av levende fisk (målt i kg eller tonn).
- h) *Bløtdyr*: leddsnegler, snegler, muslinger, blekkspruter og sjøtenner.
- i) *Ferskvannsfisk*: fisk som lever hele livet i ferskvann.
- j) *Forøket dødelighet*: dødelighet som er signifikant høyere enn hva som anses normalt for akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr under rådende forhold. Hva som anses som forøket dødelighet avgjøres i samarbeid mellom oppdretter og Mattilsynet.
- k) *Installasjon*: innretning der akvakulturdyr føres, behandles, eller oppbevares, inkludert fortøyninger. En installasjon kan bestå av flere produksjonsenheter.
- l) *Installasjon for fritidsfiske*: dammer eller andre installasjoner der populasjonen opprettholdes kun med tanke på fritidsfiske ved utsett av akvakulturdyr.
- m) *Krepsdyr*: alle krepsdyr, herunder hummer og krabbe.
- n) *Kultiveringsfisk*: anadrom fisk eller ferskvannsfisk som produseres med sikte på senere utsetting i naturen med unntak av havbeite.
- o) *Lokalitet*: geografisk avgrenset område enten på land eller i vann for akvakultur.
- p) *Marin fisk*: fisk som lever hele livet i sjøvann.
- q) *Matfisk*: fisk som produseres med sikte på slaktning til konsum og som ikke kommer inn under definisjonene av settefisk eller stamfisk.
- r) *Pigghuder*: sjøliljer, sjøstjerner, slangestjerner, sjøpiggsvin og sjøpølser.
- s) *Produksjonsenhet*: merd, kar, dam, bur, poser, avstengning og lignende.
- t) *Samdrift*: driftsform der to eller flere innehavere av akvakulturtillatelse har akvakulturdyrene i sameie på samme lokalitet.
- u) *Samlokalisering*: driftsform der to eller flere innehavere av akvakulturtillatelse har akvakulturdyr på samme lokalitet, uten at akvakulturdyrene er i sameie.
- v) *Settefisk*: rogn, yngel eller smolt som produseres med sikte på overføring til andre lokaliteter.
- w) *Stamfisk*: fisk som skal strykes eller reprodukeres på annen måte.

- x) *Vassdrag*: alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste flomvannstand, inkludert hoved- og sidevassdrag med tilhørende nedslagsfelt.
- y) *Vannkvalitet*: vannmiljøets egnethet ut fra fiskenes behov, herunder vannets kjemiske (oksygen, karbondioksid, totalammonium nitrogen, jern, aluminium m.m.), fysikalske (temperatur, turbiditet, salinitet og strømsetting) og hygieniske (forurensende stoffer som fôrrester, avføring og begroing) kvalitet.

Kapittel 2. Generelle krav

§ 5. Generelle krav til forsvarlig drift

Driften skal være teknisk, biologisk og miljømessig forsvarlig.

Det er forbudt å drive akvakultur med fremmede arter, med mindre det er gitt særskilt tillatelse til det.

Driften skal være helsemessig og fiskevelferdsmessig forsvarlig.

§ 6. Kompetanse, opplæring mv.

Enhver som deltar i aktiviteter som omfattes av denne forskriften, skal ha de nødvendige faglige kvalifikasjoner for slik aktivitet. Ansvarlig for den daglige driften skal ha akvakulturutdanning tilsvarende videregående kurs II-nivå (VK II), fagbrev i akvakultur eller minst to års praksis som ansvarlig for den daglige driften ved et akvakulturanlegg, og i tillegg inneha nødvendig kunnskap for å hindre, oppdage og begrense rømming av fisk.

Driftsledere på akvakulturanlegg og røktare skal ha fiskevelferdsmessig kompetanse.

Det skal også være tilstrekkelig personell med nødvendig kompetanse i forhold til deres arbeidsoppgaver og ansvarsområder til å ivareta fiskens velferd. Kompetansen skal også omfatte kunnskap om driftsformen og om fiskens atferdsmessige og fysiologiske behov.

Nødvendig kompetanse i henhold til annet og tredje ledd skal dokumenteres gjennom praktisk og teoretisk opplæring. Opplæringen, som skal være godkjent av Mattilsynet, skal gjentas hvert femte år.

§ 7. Beredskapsplan

Det skal til enhver tid foreligge en oppdatert beredskapsplan. Ved samdrift skal det foreligge en felles beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal bidra til å ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Den skal gi oversikt over smittehygieniske og dyrevernmessige tiltak som er aktuelle å iverksette for å hindre og eventuelt håndtere akutt utbrudd av smittsom sykdom og massedød, herunder opptak, behandling, transport, maksimum oppholdstid for fisk i rørsystemer ved systemsvikt, slakting og destruksjon av syke og døde akvakulturdyr.

Beredskapsplanen skal videre gi oversikt over tiltak for å hindre og eventuelt håndtere dødelighet ved skadelige alge- og manetforekomster, skadelig vanntemperatur og akutt forurensning.

Beredskapsplanen skal også inneholde oversikt over hvordan rømming kan oppdages, begrenses og gjenfangst effektiviseres, herunder forholdsregler ved sleping av merder og håndtering av fisk og merder under lasting og lossing.

§ 8. Plassering, merking og fortøyning av installasjon

Installasjon skal plasseres i samsvar med de beskrivelser, tegninger og kartbilag som tillatelsen viser til.

Installasjon skal være merket med lokalitetsnummer og navnet på den eller de som har produksjon i akvakulturanlegget. Merkingen skal være i form av skilt som skal kunne ses fra sjøen og annen naturlig adkomst.

Ved samlokalisering skal hver produksjonsenhet være merket med navnet på den som eier akvakulturdyrene i produksjonsenheten.

Flytende installasjon skal til enhver tid fortøytes og merkes i henhold til krav gitt i eller i medhold av lov 8. juni 1984 nr. 51 om havner og farvann m.v.

§ 9. Mottak av akvakulturdyr

Mottaker av levende akvakulturdyr skal forsikre seg om at de enten kommer fra godkjent akvakulturanlegg, eller er villfanget, og at de er transportert med godkjent transportenhet i samsvar med gjeldende forskrifter.

§ 10. Journalføring

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 4 år.

For akvakulturanlegg som ikke omfattes av særskilte bestemmelser om journalføring i kapittel 4, 5 og 6 skal driftsjournalen minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- a) akvakulturdyr og akvakulturdyrprodukter tatt inn til og ut fra akvakulturanlegget, inkludert opprinnelsessted og mottakssted,
- b) dødelighet per produksjonsenhet som er relevant for produksjonsformen, og
- c) resultater av gjennomførte helsekontroller: antall gjennomførte helsekontroller, prøveuttak, foretatte undersøkelser, diagnoser og gjennomførte behandlinger.

§ 11. Smittehygiene

Nødvendig brakklegging og renhold av installasjoner og produksjonsenheter skal foretas regelmessig. Det skal sikres at personell, arbeidstøy, utstyr, gjenstander, brukt emballasje med videre, ikke sprer smitte. Brukte nøter, gjenstander, utstyr etc. skal rengjøres og desinfiseres med godkjent desinfeksjonsmiddel før de flyttes til et annet akvakulturanlegg.

Produksjonsenheter skal om nødvendig dekkes til for å sikre mot smitte.

Det skal gjennomføres systematiske tiltak som hindrer spredning av smitte med rogn og melke. Nybefruktet rogn av laksefisk skal desinfiseres før den legges inn til inkubering. Rogn av andre arter enn laksefisk skal også desinfiseres dersom det finnes egnet desinfeksjonsmetode.

§ 12. Eget tilsyn med akvakulturdyr og installasjoner

Den ansvarlige for den daglige drift skal sikre at det føres risikobasert tilsyn med forhold av betydning for miljøet, helsen og velferden for akvakulturdyr, herunder tilsyn med installasjoner, tekniske innretninger og utstyr for produksjon. Tilsynet i anlegg med fisk skal utføres minst en gang om dagen såfremt værforholdene tillater det. Tilsynet i anlegg med bløtdyr, krepsdyr og pigghuder skal utføres minst en gang i uken.

Tilsynet skal gjennomføres på en slik måte at det forstyrrer akvakulturdyrene minst mulig. Ved unormal atferd eller fare for vesentlige påkjenninger, skal den som har ansvar for eller røkter fisken, sørge for at alle relevante tiltak for å sikre fiskens velferd iverksettes.

Ved varslet uvær skal det utføres særskilt kontroll av at installasjoner er forsvarlig sikret. Umiddelbart etter uvær skal installasjoner etterses.

Feil og mangler ved installasjoner, tekniske innretninger og utstyr skal straks utbedres.

Alarm på akvakulturanlegg skal kontrolleres etter behov, og minst én gang per uke.

§ 13. Helsekontroll og varsling

Det skal gjennomføres risikobasert helsekontroll med akvakulturdyr for å forebygge og behandle sykdom og skade.

Ved forøket dødelighet, unntatt når dødeligheten åpenbart ikke er forårsaket av sykdom, eller annen grunn til mistanke om smittsom eller ikke-smittsom sykdom i en eller flere produksjonsenheter, skal helsekontroll gjennomføres uten unødig opphold for å avklare årsaksforhold.

Ved vedvarende forøket dødelighet skal ny helsekontroll gjennomføres innen 14 dager, med mindre årsaksforhold er entydig og avklart.

Når det er tatt inn akvakulturdyr i et akvakulturanlegg skal det gjennomføres minst én helsekontroll før akvakulturdyr tas ut av akvakulturanlegget.

Mattilsynet skal varsles umiddelbart ved:

- a) uavklart forøket dødelighet,
- b) grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3, eller
- c) andre forhold som har medført vesentlig velferdsmessige konsekvenser for fisken, herunder om sykdom, skade eller svikt.

§ 14. Helsekontrollens innhold

Helsekontrollen skal utføres av veterinær eller fiskehelsebiolog. Etter tillatelse fra Mattilsynet kan det benyttes annet personell med tilsvarende kompetanse.

Ved hver helsekontroll skal driftsjournalen gjennomgås. Ut fra en risikovurdering skal et representativt utvalg av produksjonsenhetene inspiseres. Et representativt utvalg av nylig døde akvakulturdyr eller akvakulturdyr med unormal adferd skal obduseres og relevante undersøkelser skal gjennomføres. Det skal særlig tas sikte på å avdekke eventuell forekomst av sykdom på liste 1, 2 og 3.

Ved forøket dødelighet, unntatt når dødeligheten åpenbart ikke er forårsaket av sykdom, eller annen grunn til mistanke om smittsom eller ikke-smittsom sykdom, skal helsesituasjonen i hele akvakulturanlegget vurderes. Det skal tas ut prøver og foretas undersøkelser for å fastslå årsaken.

§ 15. Bruk av legemidler og kjemikalier

Ved bruk av legemidler og kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø.

Dersom akvakulturdyr tilføres legemidler som medfører plikt til å holde akvakulturdyrene tilbake (tilbakeholdelsestid), skal dette varsles ved skilt som skal stå sammen med lokalitetsskiltet. Skiltet skal kunne ses fra sjøen og annen naturlig adkomst. Varslingsplikten gjelder fra påbegynt behandling og til tilbakeholdelsestiden for det aktuelle medikamentet som benyttes er utløpt.

§ 16. Slakting og håndtering av døde akvakulturdyr

Akvakulturdyr skal slaktes på slakteri som er godkjent i henhold til gjeldende regelverk.

Så langt det er mulig skal døde akvakulturdyr tas ut av produksjonsenheten daglig. Det skal sikres at døde akvakulturdyr er fjernet fra produksjonsenheten før lasting til transportenhet. Akvakulturdyr som har dødd under transport til akvakulturanlegget, unntatt ved massedød under transport, skal tas imot av akvakulturanlegget.

Døde akvakulturdyr og deler eller avskjær av slike skal lagres i lukket beholder eller annen lukket innretning uten avrenning og med tilstrekkelig lagringskapasitet.

Dødfisk og annet avfall fra fisk skal omgående kvernes og ensileres til pH under 4.

§ 17. Opprydding

Akvakulturanlegg skal til enhver tid være ryddige. Installasjoner kan kun oppbevares på en lokalitet i den grad det skjer som ledd i driften.

Ved permanent opphør av drift på en lokalitet skal det sørges for fullstendig opprydding, herunder fjerning av installasjoner over og under vann. Fullstendig opprydding skal være fullført senest innen 6 måneder etter opphør.

§ 18. Fiske- og ferdseisforbud

Det er forbudt å drive fiske nærmere en produksjonsenhet enn 100 meter og å ferdes nærmere enn 20 meter.

Kapittel 3. Særskilte krav ved produksjon av fisk

§ 19. Installasjoner og produksjonsenheter

Installasjoner og produksjonsenheter skal:

- a) være slik at fiskene har god mulighet for bevegelse og annen naturlig adferd, og eventuelt ha egnet substrat til støtte og skjul,
- b) ikke ha skarpe kanter og fremspring eller bestå av et materiale som kan være skadelig for fisken,
- c) medføre minimal risiko for skade og unødige påkjenninger, herunder ved utsett og innfangning,
- d) være slik at det er enkelt å foreta inspeksjon av fiskene,
- e) være slik at det er mulig å gi fiskene godt stell og god behandling, herunder effektiv medisinsk behandling for alle affiserte individer,
- f) være tilrettelagt for godt renhold, og
- g) være godt egnet for stedet de skal brukes, under hensyn til bl.a. værforholdene.

Konstruksjon og vedlikehold av installasjoner og produksjonsenheter skal være slik at fisken beskyttes best mulig mot angrep fra predatorer.

§ 20. Metoder og tekniske innretninger

Metoder, tekniske innretninger og utstyr som brukes til fisk, herunder forflytningsutstyr, rørsystemer og automatisk vaksinasjonsutstyr, skal være egnet ut fra hensynet til fiskevelferd.

Nye metoder og tekniske løsninger skal være utprøvd og dokumentert velferdsmessig forsvarlige før de tas i bruk.

Dersom driften er avhengig av strøm eller oksygentilførsel for å ivareta fiskenes behov på en forsvarlig måte, skal det være tilgang på nok strøm og tilgang på nødaggregat og eventuelt nødoksygen med nødvendig kapasitet.

§ 21. Alarm

Tekniske innretninger og utstyr som utløser krav om nødaggregat eller nødoksygen etter § 20 tredje ledd, skal ha alarmsystem som varsler ved strømbrudd eller svikt i oksygentilførsel.

Landbaserte akvakulturanlegg skal ha alarmsystem som varsler ved strømbrudd, lavt oksygennivå, lav vannmengde og annen systemsvikt som er av betydning for fiskens velferd slik at tiltak kan iverksettes så raskt som mulig.

§ 22. Vannkvalitet

Fisk skal til enhver tid ha tilgang på tilstrekkelige mengder vann av en slik kvalitet at fiskene får gode levekår alt etter art, alder, utviklingstrinn, vekt, og fysiologiske og adferdsmessige behov, og ikke står i fare for å bli påført unødige påkjenninger eller skader, herunder også senskader som deformiteter.

Vannkvaliteten og vekselvirkningene mellom ulike vannparametere skal overvåkes etter behov. Ved fare for skade eller unødige påkjenninger skal effektive tiltak iverksettes.

Mengden metabolske avfallstoffer akkumulert i vannet skal være innenfor forsvarlige grenser.

§ 23. Vannkvalitet i akvakulturanlegg i sjø

Installasjoner i sjø skal plasseres, utformes og vedlikeholdes på en måte som sikrer god gjennomstrømning av rent vann.

Basert på risikovurderinger skal det foretas målinger av oksygenmetning, temperatur og salinitet.

§ 24. Vannkvalitet i landbaserte akvakulturanlegg

Innløps- og avløpssystem i landbaserte akvakulturanlegg skal utformes og vedlikeholdes på en måte som sikrer tilstrekkelig vanngjennomstrømning.

Anlegget skal ha et reservesystem som ved svikt i anlegget kan sikre fiskens grunnleggende fysiologiske behov med hensyn til oksygen og metabolitter.

Det skal foretas systematiske målinger av O₂, pH, salinitet og temperatur i anlegget. Kravet om måling av salinitet gjelder ikke når vannet utelukkende er fra en ferskvannskilde. Måling av pH gjelder ikke når vannet utelukkende er fra sjøen.

§ 25. Tetthet

Fisketetthet skal være forsvarlig og tilpasset vannkvalitet, fiskenes atferdsmessige og fysiologiske behov, helsestatus, driftsform og fôringsteknologi.

§ 26. Tester og utsett i sjøvann

Det skal ikke brukes tester som påfører fisk vesentlige påkjenninger. Fisk skal ikke eksponeres for vann med høyere salinitet enn 35 promille.

Anadrom fisk skal være av en slik størrelse og i en slik kondisjon at den etter utsetting skal kunne overleve over tid i saltvann uten redusert velferd, og tilstrekkelig smoltifisering skal dokumenteres gjennom egnede tester. Ved utsett av nullårssmolt av laks (*Salmo salar*) i sjøvann ved fallende sjøtemperaturer, skal temperaturen på utsettingslokaliteten være 7 °C eller høyere.

§ 27. *Fôring*

Fôrmengden skal være tilstrekkelig og fôret slik sammensatt at det fremmer god helse og velferd. Fôringen skal være tilpasset art, alder, utviklingstrinn, vekt, fysiologiske og adferdsmessig behov.

Fisk skal normalt fôres daglig med mindre dette ikke er hensiktsmessig for den arten eller utviklingstrinnet det gjelder. Det skal fôres på en slik måte at alle fiskene har lett tilgang på fôr, og uten at fisk blir skadet under fôring.

Fisk skal ikke fôres når fôringen er uheldig ut fra hensynet til fiskens velferd, hygiene eller kvalitet. Perioden uten fôring skal være så kort som mulig.

§ 28. *Håndtering og stell*

Fisk skal holdes i miljø som gir god velferd ut fra artstypiske behov og beskyttes best mulig mot skade og unødig påkjenning. Fisk skal ikke settes ut i et akvakulturanlegg med pågående klinisk sykdomsutbrudd dersom det er grunn til å tro at fisken som settes ut vil bli syk og påføres vesentlige unødige påkjenninger.

Fisk skal sorteres og plasseres etter størrelse der dette er nødvendig for å ivareta fiskenes velferd og dette ikke kommer i konflikt med hensynet til helse.

Fisk skal ikke håndteres unødig. Håndtering, herunder trenging, håving og pumping, skal skje på en skånsom måte og med et forsvarlig tempo, slik at fisk ikke blir påført skade eller unødige påkjenninger. Fisk skal i minst mulig grad tas ut av vannet.

Pumpeavstanden skal være så kort som mulig. Ved pumping av fisk skal det sørges for at pumpehøyde, trykk og fallhøyde er slik regulert at skade unngås.

Fisken skal under håndtering ha forsvarlig vannkvalitet ut fra artens behov. Under trenging skal oksygenivået kontrolleres ved bruk av egnet måleutstyr. Trenging som varer i mindre enn 30 minutter ved sjøtemperaturer lavere enn 6 °C er unntatt fra kravet om oksygenmåling. Dersom fisk viser tegn til atferdsendringer utover det normale under håndtering, skal det straks iverksettes nødvendige tiltak for å sikre fiskenes velferd.

§ 29. *Intern flytting*

Fisken skal kontrolleres før intern flytting i anlegget, og fisk som ikke er skikket til det, skal ikke flyttes.

Oksygenivået i transporttanker skal holdes på et forsvarlig nivå, karbondioksidnivået skal holdes lavt, og store endringer i vanntemperatur og pH skal unngås.

Fisk som dør under intern flytting skal tas ut underveis og senest ved overføring til ny produksjonsenhet.

Rengjøring av utstyret skal utføres slik at fisk som senere flyttes med samme utstyr ikke påføres skade eller unødig påkjenning.

§ 30. *Predatorer, alger og maneter*

Ved vesentlig fare for skade eller unødige påkjenninger fra predatorer, alger eller maneter skal det iverksettes tiltak som sikrer et forsvarlig fiskehold.

§ 31. *Forbud mot inngrep og fjerning av kroppsdel*

Det er forbudt å gjøre inngrep og fjerne kroppsdel på levende fisk.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for merking som ikke påfører akvakulturdyr atferdsmessige begrensninger, skade eller unødige påkjenninger, eller at veterinær eller fiskehelsebiolog gjør inngrep av fiskehelsemessige grunner.

§ 32. *Kjemiske substanser og hormoner*

Fisk skal ikke gis noen former for kjemiske desinfeksjonsmidler, legemidler eller tilsetningsstoffer som kan påvirke fiskens fysiologiske funksjoner, herunder salt, eller behandles med hormoner, dersom dette kan ha negativ innvirkning på fiskevelferden. Bruk av substanser og hormoner nevnt i første punktum er tillatt dersom dette er nødvendig av fiskehelsemessige grunner.

Legemidler skal ikke brukes som rutinemessig kompensasjon for mangelfullt driftsopplegg eller for å skjule tegn på dårlig velferd.

§ 33. *Fremvisning*

Fisk som skal benyttes til offentlig framvisning eller demonstrasjoner, skal ikke utsettes for skade eller unødige påkjenninger.

§ 34. *Avliving av fisk*

Dersom det kan føre til unødig eller betydelig påkjenning for fisk å leve videre, skal den snarest mulig tas ut av produksjonsenheten, bedøves og avlives på forsvarlig måte.

Fisk skal bedøves før avliving og være bedøvd når døden inntre. Bedøvningsmetoden skal ikke påføre fiskene skade eller unødige påkjenninger. Bedøving skal skje ved slag mot hode, bruk av egnet medikament eller annen egnet metode.

Fiskene skal dø som følge av bløgging og påfølgende blodtap fra hjernen, medikamentell overdose eller annen egnet metode. Det skal sikres at fiskene er døde før videre behandling. Alt blodvann, andre deler eller avskjær av fisk skal samles opp og ensileres, jf. § 16.

Det er ikke tillatt å avlive store mengder fisk i akvakulturanlegg. Mattilsynet kan gi tillatelse til slik avliving dersom dette er nødvendig ut fra framtidsveidende fiskehelse- eller fiskevelferdshensyn.

§ 35. Miljøovervåkning

Det skal foretas miljøovervåking av lokaliteter i sjøvann med produksjon av fisk. En trendovervåking av bunnforholdene under anlegget skal foretas i henhold til NS 9410 – Miljøovervåking av marine matfiskanlegg eller tilsvarende internasjonal standard/anerkjent norm av et kompetent organ. Et kompetent organ skal dokumentere relevant faglig kompetanse for oppdragsgiver og være uavhengig oppdragsgiver.

Miljøundersøkelse skal for akvakultur av laks, ørret og regnbueørret første gang gjennomføres på det tidspunktet i produksjonssyklusen det er størst belastning eller biomasse på lokaliteten. Miljøundersøkelse skal for akvakultur av andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret første gang gjennomføres når det produseres mer enn en tredjedel av tillatt biomasse som angitt i akvakulturtillatelsen. Deretter skal det gjøres miljøundersøkelser etter de frekvenser som følger av NS 9410 eller tilsvarende internasjonal standard eller anerkjent norm. Fortrinnsvis skal undersøkelsene gjøres på det tidspunktet i produksjonssyklusen det er størst belastning eller biomasse på lokaliteten.

På lokaliteter hvor undersøkelsene vanskelig lar seg gjennomføre etter NS 9410 eller tilsvarende internasjonal standard eller anerkjent norm på grunn av dybdeforhold eller lokalitet med stein- eller fjellbunn, kan Fiskeridirektoratets regionkontor i samråd med Fylkesmannens miljøvernnavdeling fatte vedtak om alternativt overvåkingsprogram.

Etter endt undersøkelse skal det rapporteres til Fiskeridirektoratets regionkontor.

§ 36. Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand

Dersom trendovervåkingen av bunnforholdene under anlegget (B-undersøkelsen) viser uakseptabel miljøtilstand (etter NS 9410 tilstand 4), skal det tas et større antall prøver under anlegget (utvidet B-undersøkelse). Fiskeridirektoratets regionkontor kan i samråd med Fylkesmannens miljøvernnavdeling i tillegg kreve undersøkelse av bunntilstanden under anlegget (nærsonen) og utover i resipienten (fjernsonen) (i NS 9410 kalt C-undersøkelse) i henhold til NS 9410 jf. 9423 eller tilsvarende internasjonal standard eller anerkjent norm, som i tilfelle skal utføres av et organ som er akkreditert for å utføre oppgaven.

Viser undersøkelser etter første ledd fortsatt uakseptabel miljøtilstand, kan Fiskeridirektoratets regionkontor i samråd med Fylkesmannens miljøvernnavdeling fatte vedtak om brakklegging av lokaliteten. Vedtak om brakklegging oppheves ikke før ny undersøkelse viser at miljøtilstanden er i de høyeste tilstandskategoriene (tilstand 1 eller 2).

§ 37. Plikt til å forebygge og begrense rømming

Det skal utvises særlig aktsomhet for å hindre at fisk rømmer. Det skal videre sørges for at eventuell rømming oppdages raskest mulig og at rømmingen i størst mulig grad begrenses.

Det skal gjennomføres risikovurdering med sikte på å minimalisere risikoen for rømming. Risikovurderingen skal danne grunnlag for systematiske tiltak.

Landbasert akvakulturanlegg skal ha egnet innretning for å hindre at fisk rømmer gjennom avløpet eller på annen måte. Innretningen skal minimum bestå av en dobbel sikring eller annen likeverdig rømmingssikring. Det må kunne dokumenteres at annen likeverdig rømmingssikring er minst like rømmingshindrende som dobbelt sikring.

Maskevidde i notpose skal være tilpasset fiskens størrelse, slik at fisken ikke kan slippe igjennom notposen.

Det er forbudt å slippe fisk ut fra anlegget.

§ 38. Meldeplikt ved rømming

Det skal straks meldes fra på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor dersom det er kjennskap til at fisk rømmer, eller når mistanke om rømming foreligger, uavhengig av om fisken har rømt fra egne eller andres produksjonsenheter eller akvakulturanlegg. Nærmere krav til meldeplikten fastsettes i skjema for melding om rømming.

§ 39. Gjenfangst etter rømt fisk

Det skal straks foretas gjenfangst av fisk som er rømt. Gjenfangstplikten begrenses til sjøområdet inntil 500 meter fra hver produksjonsenhet og opphører når det er åpenbart at den rømte fisken ikke lenger befinner seg i dette området.

Dersom mulighetene for å få gjenfanget rømt fisk tilsier det, kan Fiskeridirektoratets regionkontor i samråd med Fylkesmannens miljøvernnavdeling utvide eller innskrenke gjenfangstplikten omfang i tid og geografisk utstrekning.

Både oppstart og avslutning av gjenfangstfiske må meldes til Fiskeridirektoratets regionkontor og Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Det foreligger plikt til å ta imot egen fisk som lovlig blir fisket av andre i et område definert av Fiskeridirektoratets regionkontor i samråd med Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fritta for gjenfangstplikten ved rømt villfanget marin fisk og rømt settefisk.

Kapittel 4. Ytterligere krav ved produksjon av stamfisk og matfisk

§ 40. Driftsplan og brakklegging

Det skal til enhver tid foreligge en driftsplan for akvakulturanlegg i sjøvann. Ved samdrift skal det foreligge en felles driftsplan.

Av driftsplanen skal det for de to neste kalenderårene minimum framgå:

- hvilke lokaliteter det planlegges å sette ut fisk i, tidspunktet for utsett og antall fisk. For lokaliteter som knytter seg til flere tillatelser, skal det fremgå hvilke tillatelser utsettet gjelder for, og
- tidsrom for brakklegging og eventuell flytting av fisk til andre lokaliteter.

Akvakulturanlegg i sjøvann med matfisk og stamfisk skal tømmes og brakklegges i minimum 2 måneder etter hver produksjonssyklus. Mattilsynet kan treffe vedtak om lengre brakkleggingstid av enkeltanlegg og koordinert brakklegging av et område, dersom hensynet til fiskehelse tilsier det.

Drift og brakklegging skal skje på en slik måte at samtlige lokaliteter i et område blir mest mulig effektivt utnyttet for å oppnå økt verdiskapning.

Driftsplan for matfisk og stamfisk av laks, ørret og regnbueørret for de neste to kalenderår, skal før 1. oktober sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor for godkjenning.

Fiskeridirektoratets regionkontor skal i samråd med Mattilsynet fatte vedtak om godkjenning av den del av planen som gjelder det første året. Mattilsynet kan i vedtak nekte godkjenning dersom hensynet til fiskehelse i det enkelte akvakulturanlegget eller i et område tilsier det.

Ved vesentlige endringer i forhold til godkjent del av plan, skal det snarest sendes søknad om godkjenning av endringene til Fiskeridirektoratets regionkontor.

§ 41. Journalføring på lokalitetsnivå

Driftsjournalen skal på lokalitetsnivå minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- nummer på produksjonssenhetsnivå knyttet til akvakulturtillatelsens nummer og innehaver av tillatelsen,
- tidspunkt for brakklegging,
- rømmingstilfeller: rømmingsårsak, rømmingstidspunkt, art, antall rømte fisk, deres gjennomsnittsvekt, helsestatus og at rømmingen er meldt Fiskeridirektoratets regionkontor og tidspunktet for dette,
- fangster tatt under gjenfangstaksjoner: antall fisk, størrelsesfordeling, samlet vekt og artsfordeling,
- kjemikalieforbruk: kjemikalietype, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- legemiddelforbruk: legemiddeltypen, produktnavn, mengde, forbruksperiode og tilbakeholdelsestid,
- levering av dødfisk: kvantum levert, leveringstidspunkt og mottaker, og
- resultater etter foretatte miljøundersøkelser: kart (1:5000), det topografiske bunnkartet, anleggskartet der prøvetaksstedene er avmerket og skjema for oppsummering av undersøkelsen.

Ved samdrift skal det føres felles driftsjournal. Ved samdrift skal driftsjournalen i stedet for opplysningene i første ledd bokstav a opplyse om hvilke innehavere av akvakulturtillatelse som driver i samdrift, hvilke tillatelser som er omfattet og hvilken ideell andel av fisken som knytter seg til de ulike tillatelsene.

§ 42. Journalføring på produksjonssenhetsnivå

Driftsjournalen skal på produksjonssenhetsnivå minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- utsett av fisk: dato, art, antall fisk, årsklasse og opprinnelse,
- utslaktingskvantum og sted for slaktning: slakteri, dato, art, antall fisk, slaktevekt og slaktetilstand,
- uttak av levende fisk: dato, art, antall og kvantum. Ved flytting av fisk skal det journalføres til hvilket akvakulturanlegg fisken er flyttet til,
- volum,
- fiskens helse- og velferdsstatus: antall helsekontroller, antall obduserte fisk, prøveuttak, undersøkelser, diagnoser, skader, herunder omfang av vaksineskader, behandlinger, samt kjente eller sannsynlige årsaker til skader og produksjonssykdommer,
- relevante parametere for vannkvalitet og vannkvalitetstiltak,
- angrep av predatorer, alger eller maneter og eventuelt gjennomførte tiltak.

Følgende opplysninger skal journalføres daglig på produksjonssenhetsnivå:

- beholdning av fisk: art, antall fisk og årsklasse,
- biomasse og grunnlaget for beregningen av biomasse, tilvekst og tetthet,
- tap: dødelighet og annen årsak til tap, art, antall fisk og kvantum, og
- førførbruk i kilo og fôrtype.

§ 43. Tilleggskrav til journalføring for stamfisk

Driftsjournalen for akvakulturanlegg med stamfisk skal på lokalitetsnivå i tillegg minst inneholde opplysninger om biologisk avstamming. I tillegg skal driftsjournal for landlokalitet minst inneholde opplysning om:

- antall rognkorn produsert, og
- leveranse av rogn internt og eksternt: dato for leveranse, navn på mottaker og antall rognkorn.

Opplysningene skal inndeles etter hver årsklasse og om fisken er satt ut vår eller høst.

Ved samlokalisering av flere tillatelser, og selv om innehaveren er den samme, skal det fremgå av driftsjournalen hvilken tillatelse opplysningene refererer seg til.

§ 44. Rapportering og melding

Fra akvakulturanlegg i sjøvann med fisk skal det månedlig rapporteres til Fiskeridirektoratet om tidspunktet for brakklegging på hver lokalitet.

Fra akvakulturanlegg i sjøvann med fisk skal det månedlig rapporteres til Fiskeridirektoratet om følgende opplysninger for hver produksjonsenhet som er i drift:

- a) nummer på produksjonsenhet knyttet til innehaver av tillatelse,
- b) utsett av fisk: art, antall fisk og årsklasse,
- c) beholdning av fisk: art, antall individer og årsklasse,
- d) biomasse,
- e) utslaktingskvantum: art, antall fisk, slaktevekt og slaktetilstand,
- f) uttak av levende fisk: art, antall og kvantum, ved flytting av fisk skal det rapporteres til hvilket akvakulturanlegg fisken er flyttet til,
- g) tap: dødelighet og annen årsak til tap, art, antall fisk og kvantum,
- h) fôrforbruk i kilo og fôrtype, og
- i) volum.

I tillegg til årsklasse nevnt i annet ledd bokstav b skal det for stamfisk av laks, ørret og regnbueørret i sjøvann fremgå av den månedlige rapporten om fisken er satt ut vår eller høst. Ved samlokalisering, hvor en tillatelse til akvakultur av stamfisk av laks, ørret og regnbueørret inngår, skal det fremgå av den månedlige rapporten hvilken tillatelse opplysningene refererer seg til. Dette gjelder selv om innehaveren av de ulike tillatelsene er den samme.

Frist for innsendelse av kalendermånedlige opplysninger i henhold til første og andre ledd settes til den 7. i påfølgende måned.

Fra akvakulturanlegg på land eller i ferskvann, skal det meldes fra til Fiskeridirektoratets regionkontor når:

- a) et akvakulturanlegg tas i bruk og hvilken art som settes ut,
- b) et akvakulturanlegg er tømt for akvakulturdyr, og
- c) ved kontinuerlig drift skal beholdning i form av art, antall og årsklasse meldes årlig. Frist for innsendelse er 7. januar.

Ved samdrift skal det sendes inn felles rapport og melding.

§ 45. Årlig rapportering stamfisk

Fra akvakulturanlegg med stamfisk av laks, ørret og regnbueørret på land skal det 15. juli hvert år rapporteres for perioden 1. juni til 31. mai til Fiskeridirektoratet følgende opplysninger på lokalitetsnivå for hver årsklasse:

- a) antall fisk strøket, herunder antall hunner og antall hanner
- b) tap: antall fisk og årsak
- c) antall rognkorn: produsert, levert og eventuell restbeholdning.

Opplysningene skal inndeles etter hver årsklasse og om fisken er satt ut vår eller høst.

I tillegg skal det på tillatelsesnivå redegjøres årlig for biologisk avstamning og opprinnelse, avlsmål, avlsmetode og seleksjonsintensitet.

Ved samlokalisering av flere tillatelser, og selv om innehaveren er den samme, skal det fremgå av den årlige rapporten hvilken tillatelse opplysningene refererer seg til.

§ 46. Tetthet

Fisketettheten pr. produksjonsenhet med stamfisk og matfisk av laks og regnbueørret skal ikke overstige 25 kg/m³. Ved beregning av fisketettheten i merd skal volumet fiskene har mulighet til å bevege seg i mellom hovedtelne og bunntelne, legges til grunn.

§ 47. Biomasse

Biomassen per akvakulturtillatelse skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er følger av tillatelsen.

Summen av biomasse i tillatelser tildelt innenfor samme art og tilhørende samme person innenfor en av Fiskeridirektoratets regioner utgjør ett biomassetak. Ved kontroll av maksimalt tillatt biomasse hos den enkelte innehaver av tillatelse, legges biomassetaket til grunn. Ved samdrift vil den enkelte innehavers ideelle andel av biomassen på lokaliteten inngå i biomasseberegningen i forhold til biomassetaket.

Biomassen på en lokalitet skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er klarert for lokaliteten i henhold til tillatelsen.

Fisk tilhørende ulike innehavere skal ikke befinne seg i samme produksjonsenhet, med mindre innehaverne driver i samdrift.

Ved samdrift og samlokalisering er de ulike innehaverne solidarisk ansvarlige for overskridelse av lokalitetsbiomasse. Ved mistanke om brudd på maksimalt tillatt biomasse fastsatt i tillatelsen, kan Fiskeridirektoratet kreve oppveing eller annen fysisk måling av biomassen, for innehavers regning. Representant fra Fiskeridirektoratet skal kunne være til stede under oppveing.

§ 48. Felles biomassetak for konsern

Innehavere av akvakulturtillatelse innen samme konsern, jf. regnskapsloven § 1–3, kan etter søknad til Fiskeridirektoratets regionkontor innvilges et felles biomassetak. Felles biomassetak omfatter tillatt biomasse etter alle tillatelser av samme type og samme art tilhørende søkerne innenfor en av Fiskeridirektoratets regioner.

Dokumentasjon på konserntilknytning må følge søknaden.

Oppdatert dokumentasjon på konserntilknytning må årlig sendes Fiskeridirektoratets regionkontor innen 30. april.

Retten til felles biomassetak faller bort dersom konserntilknytningen opphører. Dersom det skjer endringer i konserntilknytningen som er avgjørende for godkjenningen av det felles biomassetaket, skal det straks meldes fra om dette til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Innehavere med felles biomassetak er solidarisk ansvarlige for overskridelse av det felles biomassetaket.

Det er adgang til å melde seg ut av et felles biomassetak i løpet av et kalenderår. Utmeldt innehaver kan ikke søke seg inn i et nytt eller eksisterende felles biomassetak i løpet av det samme kalenderåret.

§ 49. Samdrift

Samdrift tillates kun for produksjon av matfisk av samme art og av samme type tillatelse. Det er ikke tillatt med samdrift og samlokalisering på samme lokalitet.

Samdrift skal meldes til Fiskeridirektoratets regionkontor senest en kalendermåned før iverksettelse. Meldingen skal inneholde opplysninger om:

- a) hvilke lokaliteter, hvilke tillatelser og hvilke innehavere som er omfattet av samdriften, og
- b) hvilken ideell andel av fisken som knytter seg til de ulike tillatelsene.

Endringer i forhold som nevnt i andre ledd bokstav a kan først iverksettes en kalendermåned etter at ny melding er kommet frem til Fiskeridirektoratets regionkontor. Endringer i forhold som nevnt i andre ledd bokstav b må senest fremkomme sammen med rapportering av samdriften etter § 44.

Meldinger etter andre ledd og tredje ledd første punktum må underskrives av alle som deltar i samdriften.

Ved samdrift er deltakerne solidarisk ansvarlige for overtredelser av bestemmelser gitt i eller med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv., lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern og lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur med mindre annet fremgår av den enkelte bestemmelse.

§ 50. Helsekontroll med stamfisk og matfisk

Stamfisk i akvakulturanlegg med mindre enn 50 stamfisk, skal ha minst 6 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 3 måneder mellom hver helsekontroll.

Stamfisk i akvakulturanlegg med mer enn 50 stamfisk, skal ha minst 12 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 8 uker mellom hver helsekontroll.

Matfisk i akvakulturanlegg med mer enn 3 000 og mindre enn 50 000 matfisk, skal ha minst 4 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 4 måneder mellom hver helsekontroll.

Matfisk i akvakulturanlegg med mer enn 50 000 matfisk, skal ha minst 6 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 3 måneder mellom hver helsekontroll.

Siste 9 måneder før stryking eller annen form for reproduksjon, skal all stamfisk som dør eller har unormal atferd, og som ikke klart er forårsaket av tekniske uhell eller andre ikke sykdomsrelaterte årsaker, obduseres og relevante undersøkelser skal gjennomføres.

Ved stryking av laks, regnbueørret, villfanget laks og villfisk for innlegging av rogn i levende genbank, skal:

- a) samtlige hunnfisk obduseres etter stryking,
- b) samtlige hannfisk obduseres etter at de er benyttet siste gang, og
- c) relevante undersøkelser gjennomføres.

Regnbueørret kan strykes 2 sesonger, forutsatt at et representativt utvalg obduseres og relevante undersøkelser gjennomføres etter første sesongen.

Laks som er klekket og fremfåret til stamfisk i levende genbank er unntatt fra bestemmelsen i sjettede ledd.

Villfanget anadrom fisk som strykes skal testes for bakteriell nyresyke. Villfisk som strykes for innlegging av rogn i levende genbank skal i tillegg testes for furunkulose og infeksjøs pankreasnekrosevirus.

Minst 30 matfisk av laks eller regnbueørret i ferskvann skal undersøkes for *Gyrodactylus salaris* per år.

§ 51. Avl og reproduksjon

I avlsarbeidet skal det legges vekt på å få frem frisk og robust fisk. Det skal legges vekt på domestisering av fisken.

Ingen fisk skal holdes i oppdrett med mindre fiskens genotype eller fenotype tilsier at det er mulig å opprettholde god velferd og helse.

Naturlige eller kunstige befruktningsprosedyrer som forårsaker, eller som med sannsynlighet vil forårsake, skade eller unødige påkjenninger skal ikke brukes.

Antall ganger den samme fisken håndteres i forbindelse med undersøkelse i forkant av stryking og under stryking skal begrenses mest mulig for å unngå skade og unødige påkjenninger. Dersom levende fisk skal strykes eller undersøkes i forkant av stryking, skal bedøvelse eller beroligende midler brukes i den utstrekning det er nødvendig for den arten det gjelder. I de tilfeller komprimert luft brukes for å lette strykingen skal fisken være bedøvd.

Dersom gonadene skal fjernes fra fisk, skal fisken avlives før disse fjernes.

§ 52. Stryking av matfisk

Laks, ørret og regnbueørret som har levd i sjøvann, kan ikke strykes uten at fisken fra og med tidspunktet for sjøsetting har inngått i en tillatelse til akvakultur av stamfisk.

§ 53. Kompetanse stamfisk

Innehaver av stamfisktillatelse skal til enhver tid ha avlsfaglig kompetanse.

§ 54. Slaktemerd

Fisk kan oppbevares maksimalt 6 døgn i slaktemerd. Syk og skadet fisk skal avlives så raskt som mulig.

Fisk skal ikke plasseres i slaktemerd med miljøforhold som er særlig belastende for fisken, herunder temperaturer som overskrider fiskens toleransegrense.

Fisk fra ulike akvakulturanlegg skal ikke oppbevares i samme slaktemerd. Når en slaktemerd er fylt opp med fisk, skal den tømmes før det fylles på med ny fisk fra det samme eller et annet akvakulturanlegg. Det kan maksimalt være fisk fra tre ulike akvakulturanlegg samtidig i slakteriets slaktemerder.

Opplining av nøter skal i størst mulig grad begrenses i tid, og skal kun forekomme når fisk pumpes eller høves inn på slakteriet. Oksygennivået i vannet skal overvåkes både i opplinet not eller under trenging i kar på land.

Fisk som er levert til slaktemerd, skal gå direkte til slakting ved tilhørende slakteri.

Kapittel 5. Ytterligere krav ved produksjon av settefisk og for kultiveringsfisk**§ 55. Vektbegrensning**

Settefisk av laks, ørret og regnbueørret skal ikke ha en individvekt som overstiger 250 gram.

§ 56. Produksjonsbegrensning per smittemessig atskilt enhet

Dersom det produseres mer enn 1 000 000 settefisk pr år, skal ulike generasjoner av settefisk holdes i smittemessig atskilte enheter. Antall settefisk per smittemessig atskilt enhet skal ikke overstige 2 500 000 stk. Antallsbegrensningene gjelder ikke rogn og yngel.

§ 57. Journalføring

Driftsjournalen skal minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- mottak, levering og beholdning av fisk og rogn: antall mottatt, opprinnelse, antall levert, mottaker og beholdning,
- rømmingstilfeller: rømmingsårsak, rømmingstidspunkt, antall rømte individer, størrelse, helsestatus og at rømmingen er meldt Fiskeridirektoratets regionkontor og tidspunktet for dette,
- kjemikalieforbruk: kjemikalietyper, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- legemiddelforbruk: legemiddeltypen, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- fiskens helse- og velferdsstatus: antall helsekontroller, antall obduserte fisk, prøveuttak, undersøkelser, diagnoser, skader, herunder omfang av vaksineskader, behandlinger, samt kjente eller sannsynlige årsaker til skader og produksjonssykdommer,
- relevante parametere for vannkvalitet og vannkvalitetstiltak, og
- behandling og levering av død fisk: behandlingsmåte, mengde, leveringstidspunkt og mottaker.

Det skal daglig journalføres opplysninger om antall fisk, vekt, tilvekst, tetthet, dødelighet samt fôrforbruk i kilo og fôrtype på produksjonsenhetsnivå.

§ 58. Rapportering og melding

Fra akvakulturanlegg med settefisk skal det månedlig rapporteres til Mattilsynet om følgende opplysninger for hver produksjonsenhet som er i drift med startfôringsyngel eller eldre fisk: antall fisk, snittvekt og dødelighet.

Frist for innsendelse av kalendermånedlige opplysninger i henhold til første ledd er den 7. i påfølgende måned.

Fra akvakulturanlegg med kultiveringsfisk skal det meldes fra til det lokale Mattilsynet når akvakulturanlegget tas i bruk, hvilken art som settes ut og når akvakulturanlegget er tømt for fisk.

Ved kontinuerlig drift skal beholdning i form av art, antall og årsklasse meldes årlig. Frist for innsendelse er 7. januar.

§ 59. Vanninntak, vannkilde og avløp

Vanninntak til settefisk og kultiveringsfisk skal være sikret mot inntak av villfisk.

Vanninntak fra ferskvann til settefisk og kultiveringsfisk skal behandles og kontrolleres i henhold til krav fastsatt i forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet dersom det er oppgang av anadrom fisk i vannkilden, annen akvakulturrelatert virksomhet i vannkilden, eller avløp fra slik virksomhet til vannkilden.

Avløp fra settefisk skal gå direkte til sjø. Mattilsynet kan tillate avløp til ferskvann og sette nødvendige vilkår for slik tillatelse.

For anlegg som ble etablert før 1. januar 2001 kan det gis dispensasjon fra andre ledd.

§ 60. Bruk av sjøvann

Vanninntak fra sjø til settefisk og kultiveringsfisk, unntatt marin fisk, skal behandles og kontrolleres i henhold til krav fastsatt i forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet.

§ 61. Annen fisk i akvakulturanlegg for settefisk og kultiveringsfisk

Dersom stamfisk eller villfanget fisk tas inn i akvakulturanlegg for settefisk eller kultiveringsfisk, skal fisk som tas inn holdes i avdeling smittemessig atskilt fra settefisk eller kultiveringsfisk. Avdeling som skal benyttes til stamfisk eller villfanget fisk, skal rengjøres og desinfiseres før fisken tas inn og før den igjen tas i bruk til settefisk eller kultiveringsfisk.

§ 62. Helsekontroll med settefisk og kultiveringsfisk

Settefisk, og kultiveringsfisk av anadrom fisk som skal settes ut i flere vassdrag, skal ha minst 12 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 8 uker mellom hver helsekontroll.

Kultiveringsfisk av ferskvannsfisk som skal settes ut i flere vassdrag, og kultiveringsfisk som overvintres og skal settes ut i ett vassdrag, skal ha minst 4 rutinemessige helsekontroller per år.

Kultiveringsfisk som ikke overvintres og skal settes ut i ett vassdrag, skal ha minst 2 rutinemessige helsekontroller før utsett.

Ved hver helsekontroll av settefisk, og kultiveringsfisk av anadrom fisk som skal settes ut i flere vassdrag, skal et representativt utvalg av minst 30 nylig døde fisk eller svimere obduseres, og relevante undersøkelser skal gjennomføres. Dersom det ikke finnes 30 døde fisk eller svimere skal all dødfisk og alle svimere obduseres.

Siste helsekontroll før levende settefisk og kultiveringsfisk tas ut av akvakulturanlegget skal gjennomføres tidligst 3 uker før levering.

I akvakulturanlegg med laks eller regnbueørret skal minst 30 fisk undersøkes for *Gyrodactylus salaris* per år. Når settefisk og kultiveringsfisk av laks eller regnbueørret skal settes ut i akvakulturanlegg hvor saliniteten på 0,5 meters dyp er under 25 promille på utsettingstidspunktet, skal minst 30 fisk undersøkes for *Gyrodactylus salaris* i løpet av de tre siste månedene før utsett.

§ 63. Vaksinerings

All vaksinasjon av fisk skal skje på en mest mulig skånsom måte. Det skal føres nøye kontroll med at vaksineringsmetoden utføres korrekt. Dersom feil oppdages, skal feilen straks rettes.

Ved stikkvaksinerings av arten *Salmo salar* skal forhold som fiskestørrelse og vekst, utviklingstrinn, og vanntemperaturer vektlegges når vaksinasjonstidspunkt velges. Fisk skal ikke vaksineres under smoltifisering.

All settefisk av arten *Salmo salar* skal som minimum vaksineres mot furunkulose, vibriose og kaldtvannsvibriose.

Kapittel 6. Særskilte krav ved produksjon av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder**§ 64. Journalføring**

Driftsjournalen skal til enhver tid minst inneholde opplysninger om:

- tidspunkt for når akvakulturanlegget tas i bruk og hvilken art som settes ut,
- antall akvakulturdyr mottatt, opprinnelse, antall akvakulturdyr tatt ut og hvor de er levert,
- tidspunkt for når akvakulturanlegget er tømt for akvakulturdyr,
- antall egne tilsyn med installasjonen og akvakulturdyrene pr. måned,
- helsestatus: antall gjennomførte helsekontroller, prøveuttak, foretatte undersøkelser, diagnoser og gjennomførte behandlinger, og
- dødelighet per produksjonsenhet som er relevant for produksjonsformen.

§ 65. Melding

Det skal meldes fra til Fiskeridirektoratets regionkontor når:

- et akvakulturanlegg tas i bruk og hvilken art som settes ut, og
- et akvakulturanlegg er tømt for akvakulturdyr.
- ved kontinuerlig drift skal beholdning i form av art, antall og årsklasse meldes årlig. Frist for innsendelse er 7. januar.

§ 66. Krav om sikkerhetsstillelse for blåskjelltillatelse

Ny innehaver av tillatelse til akvakultur av blåskjell tildelt etter 31. mars 2007 skal umiddelbart etter overføring av en slik tillatelse, dokumentere at vedkommende har

- innbetalt et depositum på kr 2 500 per omsøkt dekar på en sperret konto, eller
- en forsikring som gir tilsvarende dekning som i bokstav a, eller
- stilt annen likeverdig sikkerhet som gir tilsvarende dekning som i bokstav a.

Dokumentasjonen skal foreligge i form av bekreftelse fra finansinstitusjon, forsikringsinstitusjon eller annen relevant institusjon, og skal sendes Fiskeridirektoratets regionkontor i den region hvor tillatelsen er hjemmehørende.

Depositumet, forsikringen eller annen likeverdig sikkerhet skal være sikkerhet for opprydding etter permanent opphør av drift på en lokalitet, jf. § 17 annet ledd og akvakulturloven § 13 første ledd.

Finansinstitusjonen kan utbetale depositumet med frigjørende virkning dersom Fiskeridirektoratets regionkontor samtykker til det. Det skal fremgå av samtykket hvem utbetalingen skal skje til. Ved overføring av tillatelse gir Fiskeridirektoratets regionkontor samtykke til utbetaling til tidligere innehaver når krav til sikkerhet er innfridd av ny innehaver.

Kapittel 7. Administrative bestemmelser, tiltak og straff

§ 67. Tilsyn og vedtak

Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i § 5 unntatt tredje ledd, § 6 første ledd, § 7 unntatt andre ledd, § 8, § 10 første ledd, § 12 første, tredje og fjerde ledd, § 15, § 17, § 18, § 35 til og med § 39, § 40 unntatt tredje ledd, § 41 bokstav a–f og h, § 42 første ledd bokstav a, b, c og g og andre ledd, § 43, § 44, § 45, § 47, § 48, § 49, § 52, § 53, § 55, § 57 første ledd bokstav a t.o.m. d, § 64 unntatt bokstav e, § 65 og § 66.

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i § 5 tredje ledd, § 6 unntatt første ledd, § 7 unntatt fjerde ledd, § 9, § 10, § 11, § 12 unntatt tredje ledd, § 13, § 14, § 16, § 19, § 20 til og med § 34, § 37, § 40 med unntak av fjerde ledd, § 41 bokstav a, b, e, f, g og h, § 42, § 43, § 44 unntatt siste ledd, § 45, § 46 § 47 tredje ledd, § 50, § 51, § 52, § 54, § 56, § 57 unntatt første ledd bokstav b, § 58 til og med § 65.

§ 68. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 67 første ledd, bortsett fra § 48 første og annet ledd. Frem til og med 31. desember 2013 kan Fiskeridirektoratet i særlige tilfeller dispensere fra § 52.

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 67 andre ledd. Frem til og med 31. desember 2013 kan Mattilsynet i særlige tilfeller dispensere fra § 52.

Det er en forutsetning for dispensasjon etter første eller andre ledd, at denne ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 69. Straff og andre reaksjoner ved overtredelse

Overtredelse av forskriften eller vedtak fattet i medhold av den, kan medføre straff og andre reaksjoner etter lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv., lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern og lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur.

§ 70. Ikrafttredelse, oppheving av forskrift og overgangsbestemmelser

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2008, samtidig oppheves forskrift 22. desember 2004 nr. 1785 om drift av akvakulturanlegg.

Følgende bestemmelser trer i kraft fra 1. januar 2010:

- § 40 tredje ledd om brakklegging av akvakulturanlegg i sjøvann med fisk av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret,
- § 44 første og andre ledd om rapportering fra akvakulturanlegg i sjøvann med fisk av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret, og
- § 58 første og andre ledd om rapportering fra akvakulturanlegg med settefisk.
§ 6 fjerde ledd om dokumentasjon av kompetanse trer i kraft 1. januar 2011.

§ 71. Endring i andre forskrifter

§ 10, 1. ledd i forskrift 29. mars 2007 nr. 361: Forskrift om reaksjoner ved overtredelse av akvakulturloven skal lyde:

§ 10. Utmåling av overtredelsesgebyr ved overskridelse av lovlig biomasse

Ved overskridelse av den lovlige biomassen i henhold til forskrift om drift av akvakulturanlegg § 47 eller § 48, utgjør overtredelsesgebyret det overskredne antall kilo multiplisert med den til enhver tid gjeldende verdi på overtredelsestidspunktet. Verdien fastsettes av Fiskeridirektoratet for en måned av gangen, og skal baseres på brutto salgspris for den aktuelle art.

17. juni Nr. 823 2008

Forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m.

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 3, § 7 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. delegeringsvedtak 6. februar 2004 nr. 307.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

§ 1. Formål

Formål med denne forskriften er å fremme god helse hos akvatiske dyr og ivareta god velferd hos fisk og tiftokreps.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, innretninger på norsk kontinentalsokkel, Svalbard, Jan Mayen, bilandene, i Norges økonomiske sone, fiskerisonen ved Jan Mayen og fiskevernsonen ved Svalbard.

Forskriften omfatter helsemessige krav for akvakulturanlegg og akvakulturområder for bløtdyr, inkludert installasjoner for fritidsfiske, og zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister med akvariedyr hvor det er direkte avløp til naturlige vannmasser uten behandling av avløpsvannet.

Forskriften omfatter velferdsmessige krav for fisk og tiftokreps i akvakulturanlegg, unntatt zoobutikker, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister med akvariedyr.

Forskriften omfatter ikke restitusjons- og mellomlagringsmerker som etableres ved fangstbasert akvakultur.

Forskriften retter seg mot enhver som planlegger drift eller driver akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, som skal registrere eller søke om godkjenning av etablering, utvidelse eller annen vesentlig endring av akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr.

§ 3. Definisjoner

I forskriften forstås med:

- a) *Akvakulturanlegg*: Enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr oppdrettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr høstes eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- b) *Akvakulturdyr*: Alle livsstadier inklusive kjønnsprodukter og hvilestadier, av alle akvatiske dyr oppdrettet i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, inkludert alle akvatiske dyr som har vært viltlevende og som er ment for et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr.
- c) *Akvakulturområde for bløtdyr*: Et produksjonsområde og gjenutleggingsområde der alle akvakulturanleggene drives under et felles biosikkerhetssystem.
- d) *Akvariedyr*: Alle akvatiske dyr som holdes, oppdrettes eller omsettes utelukkende for prydfornål.
- e) *Akvatiske dyr*:
 1. kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*
 2. bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca*
 3. krepsdyr som tilhører underrekken *Crustacea*.
- f) *Biosikkerhetssystem*: Gjeldende tiltak for å forebygge, overvåke og bekjempe sykdommer hos akvatiske dyr.
- g) *Etablering*: Plassering av akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, på en lokalitet som er geografisk definert.
- h) *Havbeite*: Akvakultur av krepsdyr og bløtdyr i form av bunnkultur uten at dyrene holdes i fangenskap.
- i) *Installasjon*: Innretninger der akvakulturdyr føres, behandles eller oppbevares, inkludert fortøyninger. En installasjon kan bestå av flere produksjonsenheter.
- j) *Installasjon for fritidsfiske*: Dammer eller andre installasjoner der populasjonen opprettholdes kun med tanke på fritidsfiske ved utsett av akvakulturdyr.
- k) *Vassdrag*: Alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste flomvannstand, inkludert hoved- og sidevassdrag med tilhørende nedslagsfelt.

§ 4. Krav om melding og registrering

Den som innehar eller ønsker å etablere:

- a) akvakulturanlegg hvor akvatiske dyr kun holdes uten at de skal omsettes, eller
- b) akvakulturanlegg som kun omsetter små mengder akvakulturdyr for konsum til sluttforbruker eller lokal detaljist som omsetter direkte til sluttforbruker,

skal gi melding om dette til Mattilsynet på fastsatt skjema.

Meldingen skal minimum inneholde opplysninger om hvem som er ansvarlig, geografisk plassering, inntaksvann og avløpsvann, eventuell behandling av avløpsvann, samt opplysninger om art, antallet akvatiske dyr, størrelse på akvakulturanlegget, mengde som eventuelt omsettes til human konsum og til hvem. Endringer i disse opplysninger skal også meldes til Mattilsynet.

Akvakulturanlegg som nevnt i første ledd, kan bli pålagt å gjennomføre smitteforebyggende tiltak for å hindre spredning av smittsom sykdom, dersom akvakulturanlegget representerer en uakseptabel smitterisiko på grunn av nærheten til vassdrag eller annen akvakulturrelatert virksomhet. Dersom smitteforebyggende tiltak ikke kan redusere smitterisikoen i tilstrekkelig grad, kan Mattilsynet gi pålegg om at akvakulturanlegg som nevnt i første ledd må avvikle driften.

§ 5. Krav om godkjenning

Etablering av akvakulturanlegg og akvakulturområde for bløtdyr, utvidelse av produksjonsomfang og annen vesentlig endring av allerede godkjent akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, skal være godkjent av Mattilsynet. Akvakulturanlegg som produserer og omsetter akvariedyr, omfattes av krav om godkjenning.

§ 6. Krav til søknad om godkjenning

Søknaden om godkjenning skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om godkjenning kan gis, og hvilke vilkår som eventuelt skal stilles, og skal minst inneholde følgende:

- a) Navn på eier av akvakulturanlegget, adresse, og kontaktopplysninger som e-postadresse, telefonnummer og mobilnummer.
- b) Opplysninger om søknaden gjelder nyetablering eller endring av gitt godkjenning.
- c) Art og utviklingsstadium, produksjonsform, driftsform og omfang.

- d) Kart og koordinatangivelse som beskriver plassering, plantegning over akvakulturanlegget og oversikt over eventuelt vanninntak og -avløp.
- e) Beredskapsplan, herunder plan for smittehygieniske og velferdsmessige tiltak for å hindre og håndtere utbrudd av smittsom sykdom, massedød og andre kritiske situasjoner.
- f) Internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves.
- g) Dokumentasjon på lokalitetens egnethet til å sikre fisk og tinfotkreps en god velferd, herunder data på vannkvalitet, mengde vann og naturgitte forhold av vesentlig betydning for velferden. I landanlegg skal vannmengden dokumenteres gjennom angivelse av den mengde vann som er tilgjengelig i vannkilden, angitt hydraulisk kapasitet sammenholdt med en spesifisert produksjonsplan for anlegget.

Bokstav e gjelder ikke for havbeite.

Ved søknad om godkjenning av akvakulturområde for bløtdyr skal opplysninger i henhold til første ledd bokstav a oppgis for hvert enkelt akvakulturanlegg innen akvakulturområdet. Opplysninger i henhold til første ledd bokstav b til bokstav f oppgis for hele akvakulturområdet.

Det kan kreves ytterligere opplysninger dersom det er nødvendig for å vurdere om godkjenning kan gis.

§ 7. *Forhold som vurderes ved godkjenning*

For at godkjenning skal kunne gis må etableringen av akvakulturanlegget, eller akvakulturområdet for bløtdyr, ikke innebære uakseptabel risiko for spredning av smitte, herunder smitte inn til akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr og dets omkringliggende miljø.

I vurdering av smittefaren skal det legges særlig vekt på avstand til vassdrag, annen akvakulturrelatert virksomhet og til grupper av akvakulturanlegg. Det skal også legges vekt på hvilken art som skal produseres, driftsform og produksjonsomfang.

For akvakulturanlegg i sjø og akvakulturområde for bløtdyr, unntatt havbeite, vurderes avstand til annen akvakulturrelatert virksomhet og vassdrag i hovedsak ut fra plassering av produksjonsenhetene. For akvakulturanlegg på land vurderes avstand til andre akvakulturrelaterte virksomheter og vassdrag i hovedsak ut fra vanninntak og avløp.

Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder beredskapsplan, risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves.

Akvakulturanlegget skal kunne ivareta artens krav til et godt levmiljø. Det skal være sikkerhet for tilstrekkelig tilførsel av vann av egnet kvalitet. Anlegget skal være slik lokalisert og konstruert at risikoen er lav for at akvakulturdyrene påføres skade eller unødig påkjenning. Ved vurdering av velferden skal opplysninger om anleggets utforming og utstyr samt dets plassering på lokaliteten vurderes opp mot produksjonsform og vanddata.

Det kan stilles vilkår til godkjenningen.

§ 8. *Endring og tilbaketrekking av godkjenning*

Mattilsynet kan endre eller trekke tilbake godkjenningen som nevnt i § 5 dersom:

- a) Det foreligger vesentlige brudd på vilkår i godkjenningen eller bestemmelser gitt, i eller i medhold av matloven eller dyrevernloven.
- b) Det viser seg at sykdomstilstand eller kunnskap om sykdomsmessige eller velferdsmessige forhold er vesentlig endret i forhold til da godkjenning ble gitt.
- c) Annen plassering, produksjonsform eller endring av produksjonsomfang kan forbedre helsesituasjonen eller velferden vesentlig i akvakulturanlegget, akvakulturområdet for bløtdyr eller det omkringliggende miljø.

§ 9. *Omgjøring av produksjonsomfang fra volum til maksimalt tillatt biomasse*

Godkjenninger til etablering eller utvidelse av akvakulturanlegg gitt før 1. januar 2005, avgrenset i volum, er etter dette tidspunktet avgrenset i biomasse. Hver 1 m³ godkjent volum utgjør etter dette 65 kg maksimalt tillatt biomasse.

For akvakulturanlegg i sjø med matfisk i Troms og Finnmark godkjent før 1. januar 2005 for inntil 36 000 m³, utgjør 1 m³ etter dette 75 kg maksimalt tillatt biomasse. For akvakulturanlegg med godkjent volum over 36 000 m³, utgjør 1 m³ likevel kun 65 kg maksimalt tillatt biomasse.

§ 10. *Tilsyn og vedtak*

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 og dyrevernloven § 23.

§ 11. *Dispensasjon*

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 12. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28 og dyrevernloven § 31.

§ 13. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Forskriften trer i kraft 1. august 2008. Samtidig oppheves forskrift 16. januar 2004 nr. 279 om godkjenning av etablering og utvidelse av akvakulturanlegg og registrering av pryddammer.

Søknad om godkjenning av allerede etablerte zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister skal være sendt Mattilsynet innen 1. januar 2009.

17. juni Nr. 824 2008**Forskrift om endring i forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur)**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

I

I forskrift 19. mars 2004 nr. 537 om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur) gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt siste ledd skal lyde:

For akvakulturanlegg med akvariedyr gjelder forskriften kun akvakulturanlegg som er omfattet av krav om godkjenning etter forskrift 17. juni 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. § 5.

§ 3 nr. 1 skal lyde:

1. *Akvakulturdyr*: vannlevende dyr, inkludert kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier, unntatt sjøpattedyr, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.

§ 3 nr. 3 skal lyde:

3. *Akvakulturrelatert virksomhet*:

- a) *akvakulturanlegg*: enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr opprettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr høstes eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- b) *notvaskerier*: virksomhet som transporterer eller rengjør nøter og eventuelt annet utstyr fra akvakulturanlegg.
- c) *slakteri- og tilvirkningsanlegg*: virksomhet hvor det foregår slakting eller tilvirkning av akvatiske dyr fra akvakulturanlegg.
- d) *transportør*: enhver fysisk eller juridisk person som transporterer akvakulturdyr for egen eller tredjemanns regning.

II

Endringene trer i kraft 1. august 2008.

17. juni Nr. 825 2008**Forskrift om endring i forskrift om vaksinasjon av husdyr, vilt, fisk og andre akvatiske dyr (vaksinasjonsforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. delegeringsvedtak 6. februar 2004 nr. 307 og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

I

I forskrift 20. desember 1999 nr. 1310 om vaksinasjon av husdyr, vilt, fisk og andre akvatiske dyr (vaksinasjonsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

Vaksinasjon mot sykdommer som ikke står på liste 1, 2 og 3 hva gjelder akvakulturdyr, de sykdommer som ikke er klassifisert som A- eller B-sykdommer etter matloven og vaksinasjon som er nevnt i § 5 annet og tredje ledd er tillatt når følgende vilkår er oppfylt:

1. Statens legemiddelverk har gitt markedsføringsstillatelse eller godkjenningsfritak for den aktuelle vaksinen, og

2. Mattilsynet har gitt brukstillatelse for den aktuelle vaksinen. Det kan knyttes særskilte vilkår til slik brukstillatelse.

§ 5 ny overskrift og første ledd skal lyde:

§ 5. Vaksinasjon mot A- og B-sykdommer og sykdommer på liste 1, 2 og 3

Det er forbudt å vaksinere husdyr og vilt mot sykdommer som er klassifisert som A- og B-sykdommer, og akvatiske dyr mot sykdommer på liste 1, 2 og 3.

§ 5 annet ledd nr. 9 oppheves.

§ 5 nye tredje, fjerde og femte ledd skal lyde:

Med mindre annet er bestemt i særskilt forskrift om kontroll og bekjempelse av sykdom, kan fisk vaksineres mot furunkulose, pankreassykdom, hjerte- og skjelettmuskelbetennelse, francisellose og lakselus.

Mattilsynet kan gjøre unntak fra forbudet mot vaksinerings av akvatiske dyr dersom vaksinerings er forutsatt i beredskapsplan mot sykdommer på liste 1 eller i godkjent bekjempelsesprogram mot sykdommer på liste 2.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for at det kan gjennomføres vitenskapelig studier med formål å utvikle og teste vaksiner til akvatiske dyr under kontrollerte forhold i institusjoner som har tillatelse til slik utprøving.

II

Endringene trer i kraft 1. august 2008.

17. juni Nr. 826 2008

Forskrift om endring i forskrift om slakterier og tilvirkningsanlegg for akvakulturdyr

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 6, § 7 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. delegeringsvedtak 6. februar 2004 nr. 307.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

I

I forskrift 30. oktober 2006 nr. 1250 om slakterier og tilvirkningsanlegg for akvakulturdyr gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Formålet med denne forskriften er å fremme god helse hos akvakulturdyr og ivareta god velferd hos fisk.

§ 2 andre ledd skal lyde:

Forskriften gjelder virksomheter hvor det foregår slakting eller tilvirkning av akvakulturdyr, inkludert ekspedisjonssentraler for bløtdyr som er akvakulturdyr.

§ 3 skal lyde:

I denne forskrift mener en med:

- a) *Akvakulturdyr*: alle livsstadier inklusive kjønnsprodukter og hvilestadier, av alle akvatiske dyr oppdrettet i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, inkludert alle akvatiske dyr som har vært viltlevende og som er ment for et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr.
- b) *Akvatiske dyr*:
 1. kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*
 2. bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca*
 3. skalldyr som tilhører underrekken *Crustacea*.
- c) *Avløpsvann*: væske fra slakte- og tilvirkningsprosessen – herunder vaskevann fra produksjonslokalene.
- d) *Slakting*: bedøving og avliving av fisk.
- e) *Tilvirkning*: tilvirkning av akvakulturdyr før konsum ved enhver type tiltak eller teknikk som endrer den anatomiske helheten, slik som bløgging, sløying, hodekapping, kutting, filetering, rensing og tining som genererer avfall eller biprodukter og som kan forårsake spredning av sykdom.

Kapittel 2 og 3 skal lyde:

Kapittel 2. Krav til søknad og godkjenning

§ 4. Krav til godkjenning

Etablering, drift, utvidelse, flytting og endring av drift ved slakteri og tilvirkningsanlegg skal godkjennes av Mattilsynet.

§ 5. Krav til søknad om godkjenning

Søknad om godkjenning skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om godkjenning kan gis og hvilke vilkår som eventuelt skal stilles.

Søknad om godkjenning skal minst inneholde opplysninger om følgende:

- a) Navn på slakteri- eller tilvirkningsanlegg, driftsansvarlig, adresse, telefonnummer, telefaksnummer, eventuelt mobiltelefonnummer og e-postadresse.
- b) Kart og koordinatangivelse som beskriver plassering av virksomheten og plantegning av slakteri- eller tilvirkningsanlegget.
- c) System for behandling av avløpsvann.
- d) Arter av akvakulturdyr som skal slaktes eller tilvirkes ved slakteriet eller tilvirkningsanlegget, produksjon og driftsomfang.
- e) Internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, inkludert krav til journalføring, kan etterleves.
- f) Hvilke metoder og innretninger som er valgt for sedering, bedøving og avliving av fiskene og dokumentasjon på at disse er utprøvd og funnet egnede.

Det kan kreves ytterligere opplysninger dersom det er nødvendig for å vurdere om godkjenning kan gis.

§ 6. Forhold som vurderes ved godkjenning

Slakteri og tilvirkningsanlegg skal:

- a) lokaliseres slik at nødvendige smitteforebyggende hensyn til nærliggende akvakulturanlegg og villlevende bestander av akvatiske dyr blir ivaretatt,
- b) bygges slik at krav til behandling av avløpsvann og biprodukter kan oppfylles,
- c) ha drenering av avløpsvann til eget avløpssystem, om nødvendig skal drenering også omfatte avløpsvann fra losseplass og andre arealer som eksponeres for biprodukter,
- d) ha lager for biprodukter som er plassert atskilt fra produksjonslokalene, og med nødvendig kapasitet for mellomlagring,
- e) ha tekniske innretninger og utstyr som er egnet ut fra hensynet til fiskevelferd, og
- f) ha et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og fiskevelferdsmessig forsvarlig drift, inkludert krav til journalføring, kan etterleves.

Det kan stilles vilkår til godkjenningen.

Bestemmelsen i første og andre ledd er ikke til hinder for at flytende mobile slakterier kan godkjennes på særskilte vilkår.

§ 7. Endring og tilbaketrekking av godkjenning

Godkjenning etter § 4 kan endres eller trekkes tilbake dersom det foreligger vesentlige brudd på vilkår i godkjenningen eller bestemmelser gitt i eller i medhold av matloven eller dyrevernloven.

Kapittel 3. Smittehygieniske krav til drift av slakterier og tilvirkningsanlegg**§ 8. Generelle smittehygieniske krav**

Driften skal være smittehygienisk forsvarlig. Det skal sikres at personell, arbeidstøy, utstyr, gjenstander, brukt emballasje med videre ikke sprer smitte.

Det skal opprettholdes et skille mellom biprodukter og avløpsvann.

Alt avløpsvann skal behandles i henhold til krav fastsatt i forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet.

Akvakulturdyr skal ikke føres levende ut igjen fra slakteri og tilvirkningsanlegg, med mindre de er beregnet for direkte konsum.

§ 9. Journalføring og varsling

Mottak av akvakulturdyr eller akvakulturdyrprodukter inn til, og uttak av akvakulturdyrprodukter ut fra slakteri- eller tilvirkningsanlegg skal journalføres.

Mattilsynet skal varsles umiddelbart ved:

- a) grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3, eller
- b) teknisk svikt eller andre forhold som har medført vesentlige velferdsmessige konsekvenser for fisken.

Nåværende § 8 – § 18 blir nye § 10 – § 20.

§ 19 andre og tredje ledd skal lyde:

Slakterier og tilvirkningsanlegg etablert før 30. august 2002 er unntatt fra kravet i § 6 bokstav a. Dette gjelder likevel ikke hvis slakteriet eller tilvirkningsanlegget vil utvide, flytte eller endre drift.

§ 11 annet ledd om dokumentasjon av kompetanse trer i kraft 1. januar 2008. § 14 annet ledd om forbud mot bruk av CO₂ som bedøvningsmetode, trer i kraft 1. januar 2010.

II

Endringene trer i kraft 1. august 2008.

17. juni Nr. 827 2008**Forskrift om endring i forskrift om tildeling og drift ved havbeiteverksemd (havbeiteforskrifta)**

Heimel: Fastsett av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med heimel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 6, § 7 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisningar: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

I

I forskrift 28. august 2003 nr. 1110 om tildeling og drift ved havbeiteverksemd (havbeiteforskrifta) blir det gjort følgjande endringar:

§ 2 og § 3 skal lyde:

§ 2. Verkeområde

Forskrifta gjeld havbeite. § 16 fjerde ledd bokstav d, § 20 andre ledd bokstav c, e og h, § 21, § 22 og § 23 gjeld ikkje for pigghuder.

§ 3. Definisjonar

I denne forskrifta meiner ein med:

- Akvakultur:** Produksjon av akvatiske organismar. Produksjon omfattar eit kvart tiltak for å påverke vekta, storleiken, talet, eigenskapane eller kvaliteten til akvatiske organismar.
- Auka dødstal:** Dødstal som er signifikant høgare enn det ein vurderer som normalt for havbeitelokaliteten under rådande forhold. Kva ein vurderer som auka dødstal avgjerast i samarbeid mellom oppdrettar og Mattilsynet.
- Havbeite:** Akvakultur av krepsdyr, blautdyr og pigghuder i form av botnkultur utan at dyra vert haldne i fangenskap.
- Hausting:** Systematisk gjenfangst av eit utsett havbeitedyr. Fjerning av dyr i samband med prøveuttak, kontroll, røkting o.a. er ikkje å sjå på som hausting.
- Lokalitet:** Eit geografisk avgrensa område nærare fastsett i løyvet, der innehavar av løyvet har eksklusiv rett til utsett og gjenfangst av den utsette arten.

§ 16 fjerde ledd skal lyde:

Av planen må minimum gå fram:

- opphav til dyr og kor mange dyr som skal setjast ut, tidspunkt for utsett, kva for ein lokalitet eller lokalitetar eller delar av lokalitet det skal setjast ut på,
- eventuelle nye delområde av den godkjende lokaliteten som skal takast i bruk det neste året,
- planlagt tidspunkt, metodar og omfang av gjenfangst av havbeitedyr,
- planlagde tiltak i samband med sjukdomsutbrot, til dømes brakklegging av lokaliteten,
- planlagt bruk av eventuelle anlegg og innretningar, og eventuelt vedlikehald av desse,
- planlagde tiltak i samband med predator kontroll, og
- eventuelle planar om føring og andre tiltak etter særskilt søknad jf. § 10.

§ 20 andre og tredje ledd skal lyde:

Journalen skal oppbevarast hos innehavar av løyve i minst 4 år, og kan krevjast framlagt av dei styresmaktene som er tillagt mynde etter denne forskrifta.

Journalen skal innehalde:

- Ved kvart enkelt utsett: art, tal, opphav, alder og storleik på dei utsette dyra, tidspunkt for utsetjing, kor i lokaliteten dei vert utsett og gjennomsnittsvekt.
- Haustingstidspunkt, haustingskvantum og mottakar.
- Oppteke kvantum av sjuke og daude individ, handsaming og levering av daude individ, handsamingsmåte, kvantum levert, tidspunkt for levering og mottakar.
- Dersom det er gjeve løyve til føring: fôrtype (tørrfôr og våtfôr/mjukfôr), forbruk av fôr, førmjøltype, fôrproducent og fôrmerke.
- Resultat av gjennomførte helsekontrollar: tal på gjennomførte helsekontrollar, prøveuttak, føretatte undersøkingar, diagnosar og gjennomførte behandlingar.
- Eventuell bruk av legemiddel og kjemikaliar.
- Tiltak mot predatorar.
- Brakklegging som ein følge av sjukdom.
- Resultat av ev. målingar etter § 19, medrekna tettleik, jf. § 23.
- Inspeksjonstidspunkt, frekvens og omfang.
- Miljødokumentasjon.
- Eventuelle andre journalføringspliktige tilhøve som går fram av løyvet.

§ 21 skal lyde:

§ 21. Helsekontroll og varslings

Det skal gjennomførast risikobasert helsekontroll med akvakulturdyr på lokaliteten.

Ved auka dødstal, med unntak av dødstal der ein er viss på at sjukdom ikkje er årsaka, eller ved mistanke om smittsam eller ikkje-smittsam sjukdom på lokaliteten skal helsekontroll gjennomførast utan unødig opphald for å avklare årsaksforhold.

Ved vedvarande auka dødstal skal ny helsekontroll gjennomførast innan 14 dagar, med mindre årsaksforhold er eintydig og avklart.

Når det er teke inn akvakulturdyr i ein lokalitet skal det gjennomførast minst ein helsekontroll før akvakulturdyr blir tekne ut av lokaliteten.

Mattilsynet skal bli varsla straks ved auka dødstal utan kjend årsak, eller dersom det er anna grunn til mistanke om sjukdom på liste 1, 2 eller 3.

§ 22 andre ledd skal lyde:

Ved kvar helsekontroll skal driftsjournalen til lokaliteten granskast. Lokaliteten skal inspiserast. Eit representativt utval av nett daude dyr eller dyr med unormal åtferd skal obduserast og relevante undersøkingar skal gjennomførast. Det skal særleg bli tatt sikte på å avdekke eventuell førekomst av sjukdom på liste 1, 2 og 3.

§ 24 og § 25 opphevast.

II

Endringane tek til å gjelde 1. august 2008.

22. juli Nr. 828 2008

Forskrift om studentsamskipnader

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 22. juli 2008 med hjemmel i lov 14. desember 2007 nr. 116 om studentsamskipnader § 3, § 5, § 6, § 10 og § 12. Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for studentsamskipnader, tilknyttede utdanningsinstitusjoner og studenter.

Kapittel 2. Studentsamskipnadens ledelse

§ 2. Studentsamskipnadens styre

Studentsamskipnaden skal ha et styre på minst 5 medlemmer.

Studentene fatter vedtak om styrets sammensetning og størrelse på den måten § 3 angir og innenfor de rammer studentsamskipnadsloven § 6 og denne forskrift § 2 til § 5 gir. Studentsamskipnadens styre, de tilknyttede utdanningsinstitusjoners styre og de ansatte i studentsamskipnaden skal gis anledning til å uttale seg før slikt vedtak fattes. Studentene kan bare fatte vedtak om endringer i styrets sammensetning og størrelse i forbindelse med valg.

Studentene kan på den måten § 3 angir, bestemme at de skal ha flertallet av stemmene i styret og velge hvem av studentenes styremedlemmer som skal være styreleder. Hvis studentene ikke har valgt styreleder, gjør styret selv dette. Styret velger selv nestleder.

Styremedlem tjenestegjør normalt i to år, og kan gjenvelges/gjenoppnevnes. Det kan fastsettes kortere tjenestetid. Et styremedlem blir stående til nytt styremedlem er valgt, selv om tjenestetiden er utløpt.

Styret tilsetter daglig leder.

§ 3. Valg av studentenes styremedlemmer

Studentene velger styremedlemmer gjennom sitt studentorgan, opprettet i medhold av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4–1.

I de tilfeller slikt studentorgan ikke er opprettet, velger studentene ved urnevalg styremedlemmer til studentsamskipnadens styre. Stemmerett har studenter som har betalt semesteravgift.

Ved studentsamskipnader med flere tilknyttede utdanningsinstitusjoner kan studentene opprette et felles organ som velger styremedlemmer til studentsamskipnadens styre.

Studentene kan velge et styremedlem som ikke selv er student.

§ 4. Valg av ansattes styremedlemmer

Ansatte i studentsamskipnaden har rett til å kreve representasjon i styret etter lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper § 6–4.

Etter denne forskrift har de ansatte i studentsamskipnader med mindre enn 30 ansatte rett til å velge ett styremedlem av og blant de ansatte.

Krav om styrerepresentasjon må de ansatte sette frem før studentene gjør vedtak om styrets sammensetning og størrelse. Kravet skal rettes skriftlig til styret.

§ 5. Valg av styremedlemmer fra tilknyttede utdanningsinstitusjoner

De tilknyttede utdanningsinstitusjoner oppnevner til sammen minst ett medlem til styret.

Der hvor flere utdanningsinstitusjoner er tilknyttet studentsamskipnaden må det avtales en ordning for fordeling av styremedlemmer mellom utdanningsinstitusjonene. Dette spørsmålet avgjøres lokalt mellom de enkelte utdanningsinstitusjonenes styrer.

§ 6. Tilbaketreden og avsetting av styremedlemmer før tjenestetiden opphører

Et styremedlem har rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute dersom særlig grunn foreligger. Styret og den som har valgt/oppnevnt styremedlemmet skal gis rimelig forhåndsvarsel.

Utdanningsinstitusjonenes styremedlemmer kan avsettes av den som har oppnevnt styremedlemmet.

Studentenes styremedlemmer kan avsettes etter tilsvarende prosedyre som i § 3. For slikt vedtak kreves 2/3 flertall. Studentorganet kan fastsette krav til større flertall.

§ 7. Vedtekter

Styret fastsetter vedtekter for studentsamskipnaden. Vedtektene skal være innenfor rammen av bestemmelser i lov, forskrift og vedtak i studentorganet jf. § 2 og § 7.

Kapittel 3. Studentvelferdstjenester

§ 8. Studentvelferdstjenester

Studentvelferdstjenester er velferdstjenester til studenter hvor formålet er å støtte opp om de særskilte behov studentene har i kraft av sin livssituasjon som studenter. Studentvelferdstjenester er tjenester til studenter innen kantine, bolig, trening, helse- og sosialtjenester, rådgivning, studentsosiale, -demokratiske, -faglige og -kulturelle tiltak, barnehageplasser til barn av studenter og salg av studielitteratur til studenter.

Studentvelferdstjenester skal være åpne for alle studenter innenfor studentsamskipnaden på forhåndsfastsatte vilkår. Det kan fastsettes i slike vilkår at enkelte konkrete studentgrupper av særlige grunner kan gis prioritet til enkelte tjenester.

Studentsamskipnadens studentvelferdstjenester kan bare tilbys til studenter. All annen aktivitet, overfor utdanningsinstitusjonen og dens ansatte, ansatte ved studentsamskipnaden, offentlige institusjoner som skoler og barnehager, ektefelle/registrert partner/samboer til student og andre, faller utenfor studentsamskipnadens studentvelferdstjenester og skal kategoriseres som tjenester til andre enn studenter.

Studentsamskipnadene skal tilpasse studentvelferdstilbudet etter de lokale studentenes ønsker og behov, samt øvrige lokale forutsetninger, som tilbudet på stedet for øvrig, inntektsgrunnlag for tjenestene og studentsamskipnadens økonomi.

Kapittel 4. Regnskaps- og kostnadsfordeling

Fastsettes senere.

Kapittel 5. Utdanningsinstitusjonens plikt til å stille egnede lokaler til rådighet for studentsamskipnaden (fri stasjon)

Fastsettes senere.

Kapittel 6. Samarbeidet mellom studentsamskipnad og utdanningsinstitusjon

§ 14. Samarbeid mellom studentsamskipnad og utdanningsinstitusjon

Studentsamskipnad og tilknyttede utdanningsinstitusjoner skal samarbeide om velferdstilbud og læringsmiljø, men slik at begge parter har hovedansvar for sine områder slik de følger av denne forskrift, studentsamskipnadsloven og lov om universiteter og høyskoler.

Studentsamskipnaden og de tilknyttede utdanningsinstitusjonene fastsetter nærmere regler om ansvarsfordelingen mellom de tilknyttede utdanningsinstitusjoner og studentsamskipnaden.

For å ivareta samarbeidet på best mulig måte skal det avtales faste møter mellom ledelsene for utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnaden.

Kapittel 7. Betaling av semesteravgift

§ 15. Semesteravgift

Semesteravgiften er en lovpålagt avgift hvis formål er å dekke utgifter som knytter seg til studentenes velferdsbehov ved det enkelte lærested.

Semesteravgift skal betales til den studentsamskipnad utdanningsinstitusjonen er knyttet til, hvis ikke annet følger av § 18. Studenter som er tatt opp til studier ved flere utdanningsinstitusjoner skal betale til studentsamskipnaden ved den utdanningsinstitusjonen hvor flest studiepoeng avlegges.

Semesteravgiften innkreves så tidlig som mulig i semesteret, og innkreves normalt for ett semester om gangen.

Alle studenter ved en studentsamskipnad skal betale den samme semesteravgiften.

§ 16. Bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid

Øverste studentorgan ved utdanningsinstitusjonen fastsetter hvilke typer studentbasert internasjonalt hjelpearbeid det kan kreves inn bidrag til sammen med semesteravgiften, og størrelsen på bidraget.

Den som er ansvarlig for innkrevingen fastsetter selv innkrevingsmåte. Ved innkreving skal studentene informeres om at bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid er frivillig og om fremgangsmåte ved eventuelle krav om refusjon av bidrag i ettertid.

Organisasjonen som mottar bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid er ansvarlig for refusjon av innbetalt bidrag, hvis ikke annet er avtalt med den ansvarlige for innkrevingen. Den enkelte student skal ikke ha ekstrautgifter ved krav om refusjon av innbetalt bidrag.

§ 17. Plikt til å betale semesteravgift

Følgende personer skal betale semesteravgift:

- a) En person som er tatt opp til studier ved en eller flere utdanningsinstitusjoner i Norge som til sammen er normert til 15 studiepoeng eller mer per semester.
- b) enhver som melder seg opp til eksamen.

En person som er tatt opp til studier som til sammen er normert til mindre enn 15 studiepoeng per semester, kan velge å betale semesteravgift.

Studenter som er i fødselspermisjon, jf. universitets- og høyskolelovens § 4–5, kan velge å betale semesteravgift.

Doktorgradskandidater som får støtte fra Statens lånekasse for utdanning etter reglene i sjettede del i forskriftene til lov om utdanningsstøtte til elever og studenter, gjennom NUFU-programmet eller andre NORAD-finansierte programmer kan velge å betale semesteravgift.

Ved tvil skal utdanningsinstitusjonen, etter å ha rådført seg med studentsamskipnaden, avgjøre om en person skal regnes for å være student etter første ledd.

Utdanningsinstitusjonen kan bestemme at deltakerne på studier som faller inn under oppdragsreglementet ikke skal betale semesteravgift når det etter en samlet vurdering av undervisningens omfang, undervisnings- og eksamenssted og andre forhold ikke virker rimelig å regne deltakerne som studenter.

§ 18. Fjernundervisningsstudenter og studenter ved desentraliserte studier

Studenter som følger undervisning som er organisert som fjernundervisning og som ikke er bosatt i nærheten av den utdanningsinstitusjon der de avlegger eksamen, kan velge å betale semesteravgift til studentsamskipnad som har tilbud ved bostedet.

Ansvarlig utdanningsinstitusjon kan bestemme at studenter ved et desentralisert studium skal betale semesteravgift til studentsamskipnaden som har tilbud ved undervisningsstedet. Et slikt vedtak forutsetter en avtale med studentsamskipnaden på undervisningsstedet.

§ 19. Ansvar for innkrevingen

Vedkommende utdanningsinstitusjon krever inn semesteravgiften i samråd med studentsamskipnaden. Innkrevingen kan imidlertid gjennomføres av vedkommende studentsamskipnad når forholdene ligger til rette for det, og avtale er inngått med utdanningsinstitusjonen. Den som krever inn avgiften, kan iverksette tiltak for å kontrollere at avgiften innbetales.

Studenter som etter § 18 første ledd kan velge å betale semesteravgift til en annen studentsamskipnad, må dokumentere overfor den ansvarlige for innkreving av semesteravgift ved eksamensinstitusjonen at semesteravgift er betalt til en annen studentsamskipnad.

§ 20. Studentbevis og semesterkort

Studentbeviset skal ha en slik form at det kan benyttes som legitimasjon i studiesammenheng og der studentmoderasjon ytes. Studentbevis er bare gyldig sammen med semesterkort.

Semesterkort utstedes snarest mulig etter at semesteravgift er betalt.

§ 21. Overføring

Overføring av semesteravgift fra utdanningsinstitusjon til studentsamskipnad skal foretas fortløpende, normalt innen en måned etter innbetalingen.

§ 22. Refusjon

Studenter som har betalt mer enn en gang for samme semester kan kreve å få refundert semesteravgiften. Dette gjelder der det er betalt inn flere ganger til samme studentsamskipnad eller der det er betalt til forskjellige studentsamskipnader for samme tidsrom.

Refusjon kan også kreves av studenter som ikke registrerer seg, eller studenter som avbryter studiet tidlig i semesteret etter at semesteravgiften er betalt. For refusjon etter dette ledd kan den enkelte utdanningsinstitusjon i samråd med studentsamskipnaden fastsette en frist for refusjonskravet.

Kapittel 8. Tilsyn**§ 23. Tilsyn med utføring av oppgaver**

Departementet skal føre tilsyn med at studentsamskipnaden utfører sine oppgaver i tråd med lov om studentsamskipnader og denne forskrift.

§ 24. Kontroll med bruken av offentlige midler

Departementet skal føre kontroll med at bruken av de offentlige midler til studentvelferd som studentsamskipnaden mottar, blir forvaltet i samsvar med lover, forskrifter, og regelverk, samt slik forutsatt i departementets tilskuddsbrev. Kontrollen skal skje etter generelle prinsipper og regler om oppfølging og kontroll med statlig tilskudd.

§ 25. Omfanget av tilsyn og kontroll med studentsamskipnadene

Tilsyn og kontroll etter § 23 og § 24 skal normalt gjennomføres etterskuddsvis og på et overordnet nivå.

Kontroll etter § 24 skal normalt gjennomføres ved kontroll av de rapporter som studentsamskipnadene skal sende departementet i henhold til lov, forskrifter og tilskuddsbrev, herunder revisorgodkjent regnskap.

Tilsyn skjer etter eget initiativ fra departementet eller ved at departementet blir gjort oppmerksom på spesielle hendelser.

Hvis rapportene eller annen informasjon departementet mottar, avdekker risiko for vesentlige avvik eller lovbrudd, skal departementet fastsette hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle og hvem som skal foreta ytterligere kontroll. Departementet avgjør deretter hvordan studentsamskipnaden skal følges opp, innenfor de rammer lov og regelverk setter.

§ 26. Tilsyn med selskaper studentsamskipnadene har eierinteresser i

Departementet skal føre tilsyn med selskaper studentsamskipnadene stifter eller deltar i jf. studentsamskipnadsloven § 3, 4. ledd.

Omfanget av tilsyn avhenger av formålet med og aktiviteten i selskapet, størrelsen på studentsamskipnadens eierandel, samt risiko og vesentlighet i forhold til studentsamskipnadens mulighet til å utføre sine oppgaver.

§ 27. Studentsamskipnadenes plikter i forbindelse med tilsyn og kontroll

Studentsamskipnadene skal legge til rette for og samarbeide slik at departementet får gjennomført tilsyn og kontroll.

Kapittel 9. Ikrafttredelse**§ 28. Ikrafttredelse**

Denne forskrift trer i kraft 1. august 2008. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 12. februar 2001 nr. 153 om studentsamskipnader. Kapittel 4 og kapittel 5 fastsettes senere.

22. juli Nr. 829 2008**Forskrift om gjennomføring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1315/2007 om krav til nasjonale tilsynsorganers utøvelse av sikkerhetstilsyn innenfor feltet lufttrafikkstyring og om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 2096/2005**

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 22. juli 2008 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 9–1, § 15–3, § 15–4 og § 16–1, jf. forskrift 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom § 3.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII kap. VI nr. 66ya (forordning (EF) nr. 1315/2007). Kunngjort 25. juli 2008 kl. 12.05.

§ 1. Gjennomføring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1315/2007

EØS-avtalen vedlegg XIII kap VI nr. 66ya (forordning (EF) nr. 1315/2007) av 8. november 2007 om krav til nasjonale tilsynsorganers utøvelse av sikkerhetstilsyn innenfor feltet lufttrafikkstyring (heretter kalt forordningen) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Forskriftens saklige og geografiske virkeområde

Forskriftens omhandler felleseuropeiske krav for etablering av en funksjon for sikkerhetstilsyn for flysikringstjenester, styring av lufttrafikkbevegelser, og styring av luftrommet for allmenn lufttrafikk.

Forskriften gjelder innenfor norsk område, samt områder hvor Norge i henhold til internasjonale konvensjoner og avtaler er forpliktet til å yte flysikringstjenester, styre lufttrafikkbevegelser og styre luftrommet for allmenn lufttrafikk, herunder på Svalbard.

§ 3. Nasjonal tilsynsmyndighet

Luftfartstilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet etter forordningen, jf. forskrift 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom § 1 og § 2.

§ 4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

9. juli Nr. 830 2008**Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova**

Heimel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 9. juli 2008 med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 4–5 andre ledd. Kunngjort 29. juli 2008 kl. 11.30.

I

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova blir det gjort følgjande endringar:

§ 11–8 skal lyde:

§ 11–9 til § 11–15 gir reglar om kva som kan godskrivas som gjennomgått opplæring eller praksistid

- a) for praksiskandidatar, jf. opplæringslova § 3–5, eller
- b) ved godkjenning av lærekontrakt eller opplæringskontrakt med unntak frå opplæringsordninga i faget, jf. opplæringslova § 3–3 fjerde ledd.

Som gjennomgått opplæring skal ein og rekne med oppnådd kompetanse etter realkompetansevurdering jf.

§ 4–37 eller etter eksamen bestått som privatist.

Det kan ikkje gjevast godskriving etter § 11–10 til § 11–12 når det vert gjeve godskriving etter § 11–13 eller § 11–14.

Fylkeskommunen vurderer den framlagde dokumentasjonen og gjer vedtak i samsvar med § 11–9 flg.

§ 11–10 til § 11–14 skal lyde:

§ 11–10. Gjennomgått vidaregåande opplæring i skole i Kunnskapsløftet

Reglane nedanfor gjeld for godskriving i læretida for lærlingar og lære kandidatatar og i praksistida for praksiskandidatar.

Vg1 i utdanningsprogrammet for det aktuelle lærefaget (ordinært løp eller godkjent kryssløp), blir godskriva med eitt år. Alle andre Vg1 blir godskriva med 1/4 år, men dersom innhaldet i prosjekt til fordjuping er relevant for det aktuelle lærefaget, kan godskrivinga aukast ytterlegare med inntil 1/4 år.

Vg2 som er fastsett for det aktuelle lærefaget (ordinært løp eller godkjent kryssløp), blir godskriva med eitt år. Andre Vg2 i det utdanningsprogrammet som er fastsett for det aktuelle lærefaget blir godskriva med 1/2 år, men dersom innhaldet i prosjekt til fordjuping er relevant for det aktuelle lærefaget, kan godskrivinga aukast ytterlegare med inntil 1/4 år. Alle andre Vg2 blir godskriva med 1/4 år, men dersom innhaldet i prosjekt til fordjuping er relevant for det aktuelle lærefaget, kan godskrivinga aukast ytterlegare med inntil 1/4 år.

Vg3 i skole som byggjer på det same Vg2 som det aktuelle lærefaget, blir godskriva med 1/2 år, og inntil 1 år dersom læretida i faget utgjer meir enn 4 år. Andre Vg3 blir ikkje godskriva.

§ 11–11. Gjennomgått vidaregåande opplæring i skole før innføringa av Kunnskapsløftet

Reglane nedanfor gjeld for godskriving i læretida for lærlingar og lære kandidatatar og i praksistida for praksiskandidatar.

Grunnkurs som i forhold til det aktuelle lærefaget kan likestillast med aktuelt Vg1 i Kunnskapsløftet blir godskriva med eitt år. Andre grunnkurs blir godskriva med 1/4 år, men dersom den gjennomgatte opplæringa er relevant i forhold til lærefaget kan godskrivinga aukast ytterlegare med inntil 1/4 år.

VKI som i forhold til det aktuelle lærefaget kan likestillast med aktuelt Vg2 i Kunnskapsløftet blir godskriva med eitt år. Andre VKI blir godskriva med 1/4 år, men dersom den gjennomgatte opplæringa er relevant i forhold til lærefaget kan godskrivinga aukast ytterlegare med inntil 1/4 år.

VKII innan same fagområde som det aktuelle lærefaget blir godskriva med inntil 1/2 år avhengig av kor relevant den gjennomgatte opplæringa er i forhold til lærefaget, og inntil 1 år dersom læretida i faget utgjer meir enn 4 år. Andre VKII blir ikkje godskriva.

§ 11–12. Tidlegare læretid eller praksistid

Allsidig, dokumentert praksis i tilknytning til det aktuelle lærefaget, blir godskriven fullt ut som læretid for lærlingar og lære kandidatatar og som praksistid for praksiskandidatar.

Før praksiskandidaten kan gjennomføre fag- eller sveineprøva etter opplæringslova § 3–5, må praksisen etter ei samla vurdering dekkje dei mest vesentlege delane av innhaldet i læreplanen for opplæring i bedrift/Vg3 i lærefaget.

Dersom ein lærling eller elev ikkje gjennomfører eller ikkje består fag- eller sveineprøva etter reglane for slike prøve kandidatatar, kan vedkommande melde seg til fag- eller sveineprøva etter reglane som gjeld for praksiskandidatar når kravet om eit tillegg i tid på 25 prosent i opplæringslova § 3–5 er oppfylde.

§ 11–13. Tidlegare bestått fag- eller sveineprøve i Kunnskapsløftet

Bestått fag- eller sveineprøve i fag som byggjer på det same Vg2 som det aktuelle lærefaget, blir godskriva med 3 år i læretida for lærlingar og i praksistida for praksiskandidatar.

Bestått fag- eller sveineprøve i fag som byggjer på eit anna Vg2 innanfor det same utdanningsprogrammet som det aktuelle lærefaget, blir godskriven med 2 år i læretida for lærlingar og i praksistida for praksiskandidatar.

Bestått fag- eller sveineprøve i fag innanfor andre utdanningsprogram enn det aktuelle faget blir godskriven med inntil 1/2 år i læretida for lærlingar og i praksistida for praksiskandidatar, dersom den gjennomgatte opplæringa er relevant i forhold til lærefaget.

§ 11–14. Bestått fag- eller sveineprøve før Kunnskapsløftet

Bestått fag- eller sveineprøve i fag som kan likestillast med det aktuelle lærefaget, blir godskriven med 3 år i læretida for lærlingar og i praksistida for praksiskandidatar.

Bestått fag- eller sveineprøve i fag som slektar på det aktuelle lærefaget, blir godskriven med 2 år i læretida for lærlingar og i praksistida for praksiskandidatar.

Bestått fag- eller sveineprøve i andre fag blir godskriven med inntil 1/2 år i læretida for lærlingar og i praksistida for praksiskandidatar, dersom den gjennomgåtte opplæringa er relevant i forhold til lærefaget.

II

Endringane trer ikraft 1. august 2008.

11. juli Nr. 831 2008

Forskrift om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon mv. (Våpenforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Justis- og politidepartementet 11. juli 2008 med hjemmel i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. § 2, § 5, § 6a, § 7, § 10, § 11, § 13, § 16, § 17, § 19, § 22, § 23, § 25, § 26, § 27a og § 31.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXIX nr. 1 (direktiv 93/15/EØF). Kunngjort 29. juli 2008 kl. 11.30.

Første del. Innledende bestemmelser

Kapittel 1. Våpenlovens rekkevidde

§ 1. Ikke-kontrollpliktige våpen

Svartkruttvåpen produsert før 1890 anses som ikke-kontrollpliktige våpen. Det samme gjelder skytevåpen produsert etter 1890 dersom de av Politidirektoratet er funnet egnet til kun å kunne avfyre ammunisjon som ikke lenger er å oppdrive i alminnelig handel eller ikke enkelt kan fremskaffes på andre måter, herunder ved egen tilvirkning.

Et våpen anses å være gjort varig ubrukbart (deaktivert) etter våpenloven § 1 annet ledd dersom alle vesentlige deler av våpenet er gjort permanent ubrukelig, og der disse ikke kan fjernes, erstattes eller modifiseres på en måte som vil gjøre det mulig å reaktivere våpenet på noen måte. Deaktivering kan foretas eller etterkontrolleres av godkjent tilvirker/børsemaker eller politiet. Når deaktivering er foretatt eller etterkontrollert kan politiet utstede et deaktiveringsbevis eller påføre våpenet et lett synlig merke som preges på våpenet. Politidirektoratet fastsetter nærmere regler for hvilke krav som skal stilles for at våpenet er deaktivert, og regler for gjennomføring og kontroll av deaktivering.

§ 2. Forbudte våpen

Det er forbudt å erverve og inneha

- skytevåpen som vanligvis brukes som krigsvåpen,
- helautomatiske skytevåpen, selv om de ikke er krigsvåpen, eller
- skytevåpen som er kamuflert som en annen gjenstand.

Med krigsvåpen menes våpentyper som er utviklet for rene militære eller politimessige formål. Våpentyper som tilsvarer våpen utviklet for alminnelig sivil bruk omfattes ikke.

§ 3. Forbudt ammunisjon

Det er forbudt å erverve og inneha panserbrytende, brannstiftende eller eksplosiv ammunisjon.

Med panserbrytende ammunisjon menes patron som er utstyrt med et prosjektil som har en kjerne av hardmetall/herdet stål, og som er konstruert for å kunne trenge gjennom lett pansrede objekter. Vanlige helmantlede prosjektiler, med stålkerne (miljøpatron) regnes ikke som panserbrytende.

Med brannstiftende ammunisjon menes patron som er utstyrt med et prosjektil som har et innhold av en lettantennelig substans, og som er konstruert for å antenne ved anslag.

Med eksplosiv ammunisjon menes patron som er utstyrt med et prosjektil som inneholder sprengstoff/eksplosiv substans, og som er konstruert for å detonere/eksplodere.

Til pistoler og revolvere med sentertemming er det forbudt å erverve og inneha ammunisjon og prosjektiler med ekspanderende effekt, med unntak av de tilfeller der dette brukes i våpen til øvelses- og konkurranseskyting.

§ 4. Forbud mot våpen eller lignende som ikke faller innenfor våpenloven

Det er forbudt å erverve, eie eller inneha elektrosjokkvåpen, pepperspray og andre selvforsvarsmidler med tilsvarende virkning, springkniver, batongkniver, stiletter, slåsshansker, batonger, karatepinner, kastestjerner, blåserør for utskyting av piler etc., spretterter eller andre tilsvarende særlig farlige gjenstander som ikke anses å ha noe aktverdig formål og som fremstår som voldsprodukter. I tvilstilfeller avgjøres spørsmål om et produkt skal forbys etter denne bestemmelse av Politidirektoratet.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for våpen som er bestemt for eller tilhører politiet eller Forsvaret.

Det er forbudt å erverve, eie eller inneha armbrøst uten tillatelse fra politimesteren. Det kan gis tillatelse til å erverve og inneha armbrøst når erverver fyller kravene til edruelighet, pålitelighet, alder og behov eller annen rimelig grunn for å ha slikt våpen. Denne bestemmelse får ikke anvendelse når armbrøst er ervervet før 1. januar 1993.

Politimesteren kan dispensere fra forbudet i første ledd dersom særlige grunner foreligger.

Annen del. Erverv av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Kapittel 2. Vilkår for tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen og våpendeler

§ 5. Personlige kvalifikasjoner for erverv av våpen

Fysisk person kan gis tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen (våpendeler) når han oppfyller de krav til edruelighet, pålitelighet, alder og behov eller annen rimelig grunn for å ha skytevåpen som er fastsatt i våpenloven § 7 tredje og fjerde ledd, forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 1 og denne forskrift.

Det kan gis dispensasjon fra 18-årskravet for erverv av rifle eller hagle for person som

- a) har vært aktivt medlem av forening tilsluttet godkjent skytterorganisasjon i minst 6 måneder, og som har anbefaling fra denne, eller
- b) har bestått jegerprøve.

Dispensasjon etter denne bestemmelse kan bare gis i de tilfeller våpenet kan oppbevares av en person som fyller de alminnelige krav til vandel og skikkethet.

Første og annet ledd kommer også til anvendelse på luft- og fjærvåpen.

Dispenserer en politimester fra aldersgrensebestemmelsene i et tilfelle hvor skytevåpen (våpendel) er ervervet ved arv, jf. våpenloven § 7 fjerde ledd fjerde punktum, bør det vanligvis settes som vilkår at en annen person tar hånd om våpenet og oppbevarer det som om det var hans eget til arvingen når aldersgrensen. Er ingen annen person, som fyller vilkårene for selv å få våpenkort, villig til dette, må våpenet deponeres hos politiet. Unnlater arvingen å hente våpen (våpendel) som er deponert hos politiet etter at han har nådd aldersgrensen, og har fått skriftlig anmodning fra politiet om dette, kan politiet selge våpenet (våpendelen) for eierens regning.

Dispenserer politimesteren ikke fra aldersgrensen, kan arvingen (boet) innen 3 måneder overdra våpenet (våpendelen) til en som får ervervstillatelse. Er dette ikke gjort, selger politiet våpenet (våpendelen) for arvingens regning etter de samme bestemmelser som gjelder for innleverte våpen, jf. våpenloven § 10 tredje ledd.

§ 6. Juridisk persons erverv av våpen

Foreninger tilsluttet godkjent skytterorganisasjon og andre juridiske personer som har saklig behov for skytevåpen kan gis tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen (våpendeler).

Bedrifter kan gis tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen (våpendeler) til bruk av ansatte som på grunn av sitt arbeid har et behov for slike våpen. Det gis ikke tillatelse til å inneha våpen utover det behovet tilsier.

Søknad fra juridisk person innvilges bare hvor den som skal være ansvarlig for utlevering, bruk og oppbevaring av våpnene (våpendelene) fyller våpenlovens krav til edruelighet, pålitelighet og alder. Ved skifte av ansvarshavende skal dette meldes til politiet.

§ 7. Typer skytevåpen

Haglegevær defineres som et tohånds skytevåpen, som støttes mot skulderen under avfiring, og som har glattløpet eller riflet løp, hvorav våpenet skal ha en total lengde på minimum 840 mm, og løpet skal ha en minimumslengde på 400 mm, og som benytter haglepatroner som ammunisjon.

Rifle defineres som et tohånds skytevåpen, som støttes mot skulderen under avfiring, og som har riflet løp, hvorav våpenet skal ha en total lengde på minimum 840 mm, og løpet skal ha en minimumslengde på 400 mm, og som benytter patroner med rand- eller sentertemming.

Kombinasjonsvåpen defineres som et tohånds skytevåpen, som støttes mot skulderen under avfiring, og som har minst to løp, hvorav våpenet skal ha en total lengde på minimum 840 mm, og løpet skal ha en minimumslengde på 400 mm, og som benytter patroner med rand- eller sentertemming og haglepatron som ammunisjon.

Pistol defineres som et enhånds skytevåpen, hvorav våpenet har total lengde under 840 mm, og/eller hvorav løpet har en total lengde mindre enn 400 mm, og som benytter patroner med rand- eller sentertemming.

Revolvrer defineres som et enhånds skytevåpen, hvorav våpenet har total lengde under 840 mm, og/eller hvorav løpet har en total lengde mindre enn 400 mm, som benytter patroner med rand- eller sentertemming og som benytter en fastmontert revolverende tønne som magasin.

Politidirektoratet kan dispensere fra denne bestemmelsen.

§ 8. Skytevåpenets funksjoneringsmetode

De i § 7 nevnte skytevåpen deles inn etter våpenets funksjoneringsmetode.

Våpenets funksjoneringsmetoder er

- a) enkeltskudd,
- b) enkeltskudd, repeter med magasin,
- c) enkeltskudd, halvautomatisk, eller
- d) helautomatisk.

Enkeltskudd defineres som en funksjoneringsmetode på et magasinløst våpen, med ett eller flere løp, hvor patronen(e) legges direkte inn i løpets kammer(e) manuelt før skudd kan avfyres, og hvor våpenets avfyringsmekanisme må spennes opp med en ekstern kraft på nytt etter ett eller flere skudd.

Enkeltskudd, repeter defineres som en funksjoneringsmetode på et våpen som har et magasin, hvor våpenet må lades manuelt med en ny patron etter hvert avfyrt skudd, og hvor våpenets avfyrimekanisme må spennes opp med en ekstern kraft på nytt etter hvert enkelt skudd.

Enkeltskudd, halvautomatisk defineres som en funksjoneringsmetode hvorav våpenet lades og spennes automatisk etter hvert skudd ved hjelp av den energi som genereres av våpenets ammunisjon eller annen tilført energi, og hvor man med et enkelt avtrekk kun kan avfyre et skudd fra våpenet.

Helautomatisk defineres som en funksjoneringsmetode hvorav våpenet lades og spennes automatisk etter hvert skudd ved hjelp av den energi som genereres av våpenets ammunisjon eller annen tilført energi, og hvor man med et enkelt avtrekk kan avfyre flere patroner etter hverandre.

Våpen som i utgangspunktet har en funksjoneringsmetode som enkeltskudd halvautomatisk, men som har en omstiller hvorav helautomatisk ild kan oppnås, er å regne som helautomatisk.

§ 9. Måling av skytevåpenets total lengde og løpslengde

Med total lengde på skytevåpen menes den største lengde som måles i løpets lengderetning, fra løpets munning, til enden av kolben. Har skytevåpenet påmontert kolbe, som relativt enkelt kan slås inn eller felles inn, skal våpenets total lengde måles med kolbe innslått/innfelt.

Pipelengden defineres som avstanden fra løpets munning til støtbunnen med sluttstykket i låst (fremre) posisjon. For revolvere måles pipelengden fra munningen til fremre kant av tønne. Har skytevåpenets løp en påskrudd del (flammedemper, lydtemper etc.) på våpenets munning som kan fjernes, skal løpets lengde måles uten påskrudd del. Pipelengden på heldempet rifle måles med lydtemperen påmontert.

§ 10. Forbud mot erverv av særlige typer skytevåpen

Politidirektoratet kan nedlegge forbud mot skytevåpen som gjennom sin utforming eller virkemåte fremstår som særlig farlig og uten aktverdig anvendelse.

§ 11. Erverv av halvautomatiske skytevåpen

Det gis ikke tillatelse til å erverve og inneha halvautomatiske skytevåpen eller våpendeler.

Politidirektoratet kan dispensere fra forbudet i første ledd for skytevåpen som ikke enkelt kan omgjøres til å avgi helautomatisk ild og for skytevåpen som ikke fremstår som kampvåpen. Ved vurderingen av et våpen skal anses som kampvåpen skal det blant annet legges vekt på om våpenet har høy ildgivningskapasitet. Ved vurderingen av om Politidirektoratet kan dispensere skal det også tas hensyn til om våpenet er godkjent til erverv i land innenfor EØS-området.

§ 12. Erverv av våpen til jakt

Tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen (våpendeler) til jakt kan gis til søker som er innført i Jegerregisteret.

Søker som er innført i Jegerregisteret kan erverve og inneha inntil 6 komplette jaktvåpen. Tillatelse til å erverve og inneha mer enn 6 jaktvåpen kan bare gis til søker som kan dokumentere et meget kvalifisert behov. Politidirektoratet gir retningslinjer om hva som anses å være et meget kvalifisert behov.

Tillatelse gis bare dersom våpenet etter villtlovgivningen er tillatt benyttet til jakt i Norge.

Politimesteren kan dispensere fra kravet i første og tredje ledd dersom særlige grunner foreligger.

§ 13. Erverv av våpen til øvelses- og konkurranseskyting

Tillatelse til å erverve og inneha rifle eller hagle til øvelses- og konkurranseskyting kan gis til søker som kan dokumentere medlemskap og aktivitet i forening tilsluttet en skytterorganisasjon godkjent av Politidirektoratet. Det gis bare tillatelse til å erverve og inneha slik rifle eller hagle som lovlig kan brukes innenfor de skyteprogrammer som vedkommende skytterorganisasjon administrerer.

Tillatelse til å erverve og inneha pistol eller revolver til øvelses- og konkurranseskyting kan gis til søker som kan dokumentere 6 måneders aktivt medlemskap i forening tilsluttet en skytterorganisasjon godkjent av Politidirektoratet. Det gis bare tillatelse til å erverve og inneha slik pistol eller revolver som lovlig kan brukes innenfor de skyteprogrammer som vedkommende skytterorganisasjon administrerer.

Til øvelses- og konkurranseskyting er det tillatt å erverve ett våpen pr. program utarbeidet av godkjent skytterorganisasjon. Hvor den godkjente skytterorganisasjonens krav til spesifikasjoner på våpen til øvelses- og konkurranseskyting med pistol og revolver er identiske for flere programmer i samme eller andre godkjente skytterorganisasjoner, tillates det kun å erverve og inneha ett våpen til bruk i disse programmene.

Den godkjente skytterorganisasjon som søker er tilsluttet, må arrangere årlige, terminfestede og organiserte skytinger i henhold til godkjent program med den aktuelle våpentype som det søkes ervervstillatelse for. Programmet må være utarbeidet av den godkjente skytterorganisasjonen som søkeren kan dokumentere tilslutning til.

Politidirektoratet kan fastsette nærmere krav til aktivitet for å erverve og inneha skytevåpen.

Politimesteren kan gi tillatelse til å erverve og inneha flere våpen av samme type til søker som tilfredsstillt krav til aktivitet i henhold til retningslinjer utarbeidet av Politidirektoratet.

Politimesteren kan dispensere fra bestemmelsene i første og annet ledd dersom særlig grunner foreligger.

§ 14. Erverv av skytevåpen som skal benyttes av andre

Tillatelse til å erverve skytevåpen som skal benyttes av andre enn eieren, kan gis i de tilfeller der den som skal benytte våpenet ikke selv kan erverve våpen på grunn av alder.

Vedkommende som skal erverve våpenet og vedkommende som skal benytte våpenet, må tilfredsstillende våpenlovens krav til vandel og personlige egenskaper.

Vedkommende som skal benytte våpenet, må ikke være over 16 år og må

- a) fremlegge dokumentasjon fra godkjent skytterorganisasjon på at vedkommende deltar aktivt i konkurranser innen skytterorganisasjonen, og har behov for eget våpen for å kunne delta aktivt i konkurranser, eller
- b) fremlegge dokumentasjon på at vedkommende er registrert i Jegerregisteret i Brønnøysund, og skal delta i opplæringsjakt i henhold til viltlovens bestemmelser.

For erverv av pistol eller revolver må i tillegg følgende krav oppfylles:

- a) vedkommende som skal erverve våpenet må oppfylle de vanlige vilkår som gjelder for erverv av denne type våpen, og
- b) vedkommende som skal benytte våpenet må være fylt 12 år og ikke være over 21 år. I de tilfeller hvor vedkommende som skal benytte våpenet ikke er over 18 år, kan det kun erverves våpen i kaliber .22 long rifle.

Tillatelsen gis som midlertidig ervervstillatelse for 2 år av gangen. Ved søknad om forlengelse av tillatelsen må det dokumenteres at vilkårene for erverv fortsatt er tilstede.

§ 15. Erverv av våpen og ammunisjon til samling

Etter særskilt søknad kan politimesteren innvilge søknad om tillatelse til å bli godkjent samler av både skytevåpen og ammunisjon. Det kan gis tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen til samling innenfor et definert og våpenhistorisk begrunnet samlerområde. Det skal fremlegges en spesifisert liste over hvilke våpen og/eller våpentyper samlerområdet skal omfatte. Politidirektoratet gir retningslinjer om hva som anses å være et definert og våpenhistorisk begrunnet samlerområde. Dersom samlerområdet omfatter skytevåpen som ikke kan erverves uten etter særskilt samtykke fra Politidirektoratet etter § 11 eller er forbudt etter § 2 eller § 10, skal søknaden avgjøres av Politidirektoratet.

Søker må tilfredsstillende kravene til edruelighet, pålitelighet og skikkethet som følger av våpenloven § 7 tredje ledd. Søker kan pålegges å demonstrere tilfredsstillende kyndighet til å håndtere våpen. Tillatelse til erverv av skytevåpen til privat samling kan kun gis til medlem av godkjent våpensamlerorganisasjon.

Ny tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen til samling kan omfatte inntil 25 registreringspliktige våpen. Etter erverv av 25 registreringspliktige våpen kan politimesteren etter søknad utvide adgangen til å erverve og inneha våpen innenfor vedkommendes konkrete samlerområde. Etter erverv av 50 registreringspliktige våpen kan politimesteren etter søknad i særlige tilfeller utvide adgangen til å erverve og inneha våpen innenfor vedkommendes konkrete samlerområde.

Før det gis tillatelse til erverv av skytevåpen som ikke kan erverves uten etter særskilt samtykke fra Politidirektoratet etter § 11 eller er forbudt etter § 2 eller § 10, forutsettes det at vedkommende innehar minst 25 registreringspliktige skytevåpen i sin samling. Slik tillatelse eller dispensasjon kan bare gis når våpenet er innenfor vedkommendes konkrete samlerområde og våpenet enten er spesielt sjeldent eller har en særlig historisk verdi. For patronsamlere kan politimesteren etter søknad dispensere fra forbudet mot visse ammunisjonstyper i § 3. Politidirektoratet gir retningslinjer for denne dispensasjonsadgangen.

Skytevåpen anskaffet for samling kan testskytes av godkjent tilvirker/børsemaker. Politimesteren kan gi tillatelse til demonstrasjonsskyting på skytebane som er godkjent for den aktuelle våpentype. Politidirektoratet gir retningslinjer for denne dispensasjonsadgangen.

Våpensamling kan i sin helhet overføres til annen våpensamler.

Våpensamling kan også overføres ved salg eller gave til offentlig godkjent museal institusjon.

Politidirektoratet kan midlertidig dispensere fra disse bestemmelsene ved overføring av samling ved arv.

§ 16. Erverv av skytevåpen til slakting

Til slakting bør det vanligvis bare gis tillatelse til erverv av ett skytevåpen som er særlig konstruert for dette bruk.

Salonggevær tillates ikke ervervet til slakting.

§ 17. Erverv av skytevåpen til utryddelse av skadedyr og jakt på sel

Tillatelse til erverv av ett skytevåpen til utryddelse av skadedyr og til jakt på sel kan bare gis til personer som kan dokumentere en våpenopplæring som politiet finner tilfredsstillende.

Det bør vanligvis ikke gis tillatelse til erverv av skytevåpen til utrydding av skadedyr i strøk hvor faren for skyteulykker er stor. Ervervstillatelse gis i slike tilfelle bare hvor søkeren kan godtgjøre et klart behov.

Det gis kun ervervstillatelse for våpen som etter viltlovgivningen lovlig kan brukes på den type dyr som ønskes avlivet.

§ 18. Erverv av skytevåpen til beskyttelse

Tillatelse til erverv av skytevåpen til beskyttelse gis bare hvor det foreligger et påtrengende behov for våpen av den art det søkes om.

§ 19. Erverv av skytevåpen for polititjenestemenn og befal

Krav om medlemskap i forening tilsluttet godkjent skytterorganisasjon for erverv av våpen til yrkesmessig øvelsesskyting gjelder ikke for

- a) yrkesbefal og avdelingsbefal, jf. lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret § 3,
- b) ansatte i politiet med politimyndighet og som har tilfredsstillende våpenkyndighet, eller

- c) politihøgskolestudenter som har gjennomgått godkjent våpenopplæring innen politietaten.
Det kan etter denne bestemmelse kun erverves inntil 3 skytevåpen.

§ 20. Erverv av våpen på grunnlag av arv/affeksjonsverdi

Søknad om tillatelse til å erverve og inneha inntil 3 rifler og/eller hagler kan gis til søker i rett opp- og nedadstigende slektslinje som ønsker å beholde omsøkte våpen som et minne etter arvelater, uten at vedkommende kan påvise et annet behov for våpenet.

Søknad om tillatelse til å erverve og inneha pistol, revolver og våpen som ikke er tillatt benyttet til jakt, kan i spesielle tilfeller gis til søker i rett opp- og nedadstigende slektslinje på grunnlag av arv og affeksjonsverdi alene.

§ 21. Erverv av skytevåpen til museumsformål

Det kan gis tillatelse til å erverve og inneha alle typer skytevåpen og ammunisjon til museumsformål. Slik tillatelse kan bare gis til stiftelse eller annen organisasjon som har utstillinger tilgjengelig for allmennheten. Det forutsettes en våpenansvarlig person som må oppfylle våpenlovens alminnelige krav til personlig skikkethet og på organisasjonens vegne være ansvarlig for oppbevaringen.

Politiet skal sette vilkår for oppbevaringen.

Er politiet i tvil om en organisasjon skal kunne anses som et museum, skal spørsmålet forelegges ABM-utvikling (Statens senter for arkiv, bibliotek og museum) for uttalelse.

§ 22. Erverv av pipe og glidestykke

Hos autorisert våpenhandler kan innehaver av våpenkort uten politimesterens tillatelse erverve geværpipe, revolverpipe og pistolpipe kamret for samme kaliber som den som skal skiftes ut, mot å fremvise våpenkort og legitimasjon. Forhandleren plikter i tillegg til de opplysninger som er nevnt i § 41, å protokollføre våpenkortets nummer og utstedende myndighet. Ved distansesalg skal kopi av våpenkortet og legitimasjon vedlegges bestillingen, og forsendelsen skal skje som rekommandert post.

Det er forbudt uten politiets tillatelse å eie eller inneha glidestykket (sleiden eller tilsvarende) til hel- og halvautomatiske pistoler.

§ 23. Erverv av luft- og fjærvåpen

Våpenloven § 29 første og annet ledd om 18-års aldersgrense gjelder også ved overlatelse av luft- og fjærvåpen, herunder luftvåpen drevet med gass, paintballvåpen og air soft gun.

Det er forbudt uten politimesterens tillatelse å erverve, eie eller inneha luft- og fjærvåpen, herunder luftvåpen drevet med gass, som har grovere kaliber enn 4,5 mm. Kravet om ervervstillatelse gjelder ikke for paintballvåpen og air soft gun. Denne bestemmelsen får ikke anvendelse på luft- og fjærvåpen som er ervervet før ikrafttredelse av denne forskrift.

Tillatelse som nevnt i første og annet ledd kan bare gis til den som tilfredsstiller våpenlovens krav til vandel og personlige egenskaper. For øvrig må behovet for luft- og fjærvåpen ikke godtgjøres nærmere. Politimesteren kan gi dispensasjon fra 18-årskravet på de vilkår som fremgår av § 5 annet og tredje ledd.

§ 24. Godkjenning av skytter- og samlerorganisasjoner

Der det stilles krav til medlemskap i skytter- eller samlerorganisasjon for erverv av skytevåpen, skal organisasjonen være godkjent av Politidirektoratet.

For å bli godkjent må organisasjonen ha et formål som er aktverdig og som dekker behovet for angjeldende type våpen, og ha tilbud om aktiviteter for medlemmene i henhold til formålet. For godkjenning stilles det videre krav om at organisasjonen har et ansvarlig styre og et sentralt medlemsregister som kan påvise stabil drift og økonomi. Organisasjonen må være registrert i organisasjonsregisteret i Brønnøysund.

Søknad om godkjenning sendes politiet der organisasjonen har sitt forretningssted/kontoradresse. Gjelder det en organisasjon bestående av flere lag/foreninger, leveres søknaden av hovedorganisasjonen/det sentrale organisasjonsledd.

Søknaden skrives på fastsatt skjema med vedlegg av slik dokumentasjon som til enhver tid er fastsatt av Politidirektoratet.

Organisasjonen skal årlig sende politiet utskrift av årsmøteprotokoll med årsberetning og regnskap.

§ 25. Godkjenning av skyteprogram som gir grunnlag for erverv av nye registreringspliktige skytevåpen

Politidirektoratet skal godkjenne skyteprogram og/eller endringer i skyteprogrammer som er utarbeidet av en godkjent skytterorganisasjon, når skyteprogrammet gir grunnlag for erverv av nye registreringspliktige skytevåpen sammenlignet med dem skytterorganisasjonen allerede har skyteprogram for. Godkjennelsen skal omfatte våpentyper, herunder art, kaliber, og øvrige tekniske spesifikasjoner.

Kapittel 3. Søknaden og dens behandling

§ 26. Søknad om erverv

Søknad om tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen (våpendeler) må sendes på fastsatt skjema som dateres og underskrives av søkeren og, om han er under 18 år for erverv av hagle eller rifle, av verge.

Søknad fra juridisk person må i tillegg inneholde opplysning om fullt navn og adresse på person med fullmakt til å undertegne søknaden, og på den som skal være ansvarlig for oppbevaring og utlevering av våpnene (våpendelene).

Søknaden sendes til stedlig politi.

§ 27. Tillatelsens gyldighetstid

Ervervstillatelsen er gyldig i 12 måneder. Gyldighetstiden kan etter søknad forlenges med 6 måneder. Forlengelse av gyldighetstiden gis ved påtegning på ervervstillatelsen.

§ 28. Utlevering av våpen fra våpenforhandler

En våpenhandler (tilvirker/børsemaker) må bare utlevere våpen (våpendeler) som omfattes av ervervstillatelsen, og mot fremvisning av godkjent legitimasjon.

Våpenhandleren (tilvirkeren/børsemaker) gir på ervervstillatelsen fullstendige opplysninger om det våpen som er levert.

Våpenhandleren (tilvirkeren/børsemaker) beholder kopi av tillatelsen som vedlegg til den fortegnelse han skal føre over sine kjøp og salg av skytevåpen. Tillatelsen sender han straks til politimesteren i det distrikt hvor han har sitt forretningssted. Kopi av tillatelsen leverer han tilbake til kjøperen.

Det eksemplar av ervervstillatelsen som kjøperen får tilbake fra våpenhandleren (tilvirkeren/børsemakeren) med påtegning som nevnt, gjelder som tillatelse til å inneha våpnene (våpendelene) inntil vanlig våpenkort er mottatt.

§ 29. Privat overdragelse av våpen

Den som selger eller på annen måte overdrar et personlig våpen må gå frem på tilsvarende måte som en våpenhandler, jf. § 28. Den kopi av ervervstillatelsen som selgeren/overdrageren beholder, gjelder som legitimasjon for at han ikke lenger har våpenet (våpendelen). Selgeren/overdrageren skal senest innen 14 dager sende originaldelen av ervervstillatelsen sammen med sitt våpenkort til politimesteren på eget bo- eller oppholdssted.

§ 30. Utstedelse av våpenkort

Etter å ha mottatt en kopi av ervervstillatelsen fra våpenhandler/selger med påtegning som nevnt, utsteder politimesteren våpenkort, jf. kapittel 19.

Kapittel 4. Erverv av ammunisjon

§ 31. Vilkår for tillatelse til å erverve og inneha ammunisjon

Innehaver av gyldig våpenkort kan ved å fremvise dette sammen med legitimasjon erverve ammunisjon direkte av forhandler til våpen oppført i våpenkortet. For å erverve ammunisjon til lovlig uregistrerte hagler ervervet før 1. oktober 1990 må det fremvises våpenkort på andre våpen eller gyldig jegeravgiftskort.

Godkjente ammunisjonssamlere kan erverve patroner på grunnlag av samlertillatelsen.

Søker som har lånt skytevåpen av innehaver av individuelt våpenkort, må vedlegge eller vise frem utlånserklæring som inneholder opplysninger som nevnt i § 89. Den som har lånt skytevåpen av forening mv. må på tilsvarende måte vedlegge eller vise frem kontrollseddelen med opplysninger som nevnt i § 91.

Person som ikke oppfyller vilkårene i første til tredje ledd må søke om tillatelse til å erverve ammunisjon. Juridisk person må sende søknad underskrevet av den som er ansvarlig for oppbevaring og utlevering av skytevåpen. Ervervstillatelsen gjøres gyldig for et tidsrom av 3 måneder. Den kan etter søknad forlenges for inntil 3 måneder.

Søknad må inneholde opplysning om

- a) søkerens navn og adresse, og
- b) art, kaliber og kvantum av den ammunisjon som ønskes ervervet.

Militært personell kan gis tillatelse til å erverve ammunisjon etter våpenlovens bestemmelser til skyting i sivil regi med utlevert mobiliseringsvåpen dersom vedkommende fremlegger bekreftelse fra sin militære avdeling om utlevering av mobiliseringsvåpenet og om behovet for sivil ammunisjon.

§ 32. Utlevering av ammunisjon fra forhandler

Forhandler av ammunisjon må bare levere ut ammunisjon som omfattes av våpenkortet/ervervstillatelsen.

Forhandleren beholder ervervstillatelsen som vedlegg til ammunisjonsprotokollen, jf. § 42.

§ 33. Erverv av ammunisjon innen godkjente skytterorganisasjoner

Skytterorganisasjon godkjent av Politidirektoratet kan uten politiets tillatelse erverve ammunisjon til skytevåpen, som er godkjent til bruk i organisasjonen, hos forhandler, for salg til foreninger tilsluttet egen organisasjon.

Forening tilsluttet godkjent skytterorganisasjon kan uten politiets tillatelse erverve ammunisjon til skytevåpen, som er godkjent til bruk i foreningen, hos forhandler eller moderorganisasjon.

Medlem av forening tilsluttet godkjent skytterorganisasjon kan uten politiets tillatelse erverve ammunisjon hos foreningen til våpen vedkommende har våpenkort for. I forbindelse med arrangement av skyteprøve til storviltjakt kan foreningen selge ammunisjon i rimelig mengder til personer som ikke er medlem av foreningen, men som er innført i jegerregisteret og som kan fremlegge våpenkort på det våpen det skal erverves ammunisjon til.

Person som ikke har våpenkort kan av foreningen få utlevert den ammunisjon vedkommende har behov for på skytebanen samme dag.

Forening fører alt ammunisjonssalg/-utlevering for privat oppbevaring i en ammunisjonsprotokoll, jf. § 42.

Tredje del. Handel med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Kapittel 5. Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 34. Krav om bevillingen og dens omfang

Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, gis av politimesteren på det sted hvor virksomheten skal drives (forretningsstedet). Bevillingen omfatter kun skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som lovlig kan omsettes i Norge.

Krav om bevilling gjelder også for den som vil drive handel med paintballvåpen, air soft gun, registreringspliktige og ikke-registreringspliktige luft- og fjærvåpen, og lydempere til registreringspliktige skytevåpen.

Bevilling til å drive handel med skytevåpen mv. kan omfatte alle arter av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven. Bevillingen bør ikke gjøres mer omfattende enn distriktets behov tilsier.

Bevilling kan begrenses til en eller flere av disse kategorier:

- a) skytevåpen (våpendeler) og ammunisjon til skytevåpen,
- b) bestemte typer ammunisjon, eller
- c) bestemte typer redningsutstyr (signalpatroner mv.).

§ 35. Unntak fra bevillingsplikten

Unntatt fra bevillingsplikten, jf. våpenloven § 16 første ledd, er handel med apparater for slakting, signalpistoler og andre innretninger for signalgivning, rednings- og harpungeværer når de av Politidirektoratet finnes utelukkende egnet for det oppgitte formål.

§ 36. Vilkår for å få bevilling

Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, gis bare til fysisk eller juridisk person som fyller de krav som er fastsatt i våpenloven § 16 og § 17 og denne forskrift.

Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som nevnt i § 34 fjerde ledd bokstav a, gis bare til søker som har fylt 21 år og har bestått kurs godkjent av Politidirektoratet, eller kan godtgjøre at han har arbeidet minimum to år i våpenforretning/-avdeling og har tilegnet seg nødvendige kunnskaper om våpen, våpenloven og denne forskriften. Den som har bevilling som børsemaker oppfyller dette kravet.

For den som kun driver handel med paintballvåpen, air soft gun og ikke-registreringspliktige luft- og fjærvåpen, kreves ikke spesielle våpenfaglige kvalifikasjoner.

Er søkeren en juridisk person, må den ansvarlige leder av firmaets virksomhet oppfylle kravene til personlige og faglige kvalifikasjoner.

Er firmaets virksomhet så omfattende at forretningens ansvarlige leder ikke kan ha den direkte daglige ledelse av omsetningen av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon, bør bevillingen gjøres betinget av at det ved siden av forretningens ansvarlige leder oppnevnes en særskilt daglig leder for denne del av omsetningen. Denne må tilfredsstillende de personlige og faglige kvalifikasjoner som gjelder for forretningens ansvarlige leder. Det er i så fall ikke nødvendig at firmaets ansvarlige leder har særlige faglige kvalifikasjoner for å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon.

Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, gis bare til søker hvis forretningen er åpen i normal forretningstid. Forretningen skal være registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund, og skal innen 3 måneder registreres i merverdiavgiftsmantallet på fylkesskattekontoret. Det gis ikke bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til søker som hovedsakelig baserer seg på salg via internett/telefonsalg.

Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, gis bare til søker hvis forretningslokaler oppfyller kravene i plan- og bygningsloven og søker kan dokumentere tilfredsstillende oppbevaring.

Hvis forretningen ikke har solgt registreringspliktige skytevåpen det siste året, skal bevillingen for å drive handel med registreringspliktige skytevåpen og våpendeler tilbakekalles. Det samme gjelder forretninger som ikke holder åpent i normal forretningstid.

§ 37. Søknad om bevilling

Søknad om bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, må skrives på fastsatt skjema som dateres og underskrives av den som skal være forretningens ansvarlige leder.

Søknaden skal inneholde opplysninger om

- a) fullt navn og adresse på forretningen,
- b) fullt navn, fødselsnummer og adresse på forretningens ansvarlige leder,

- c) hva søknaden gjelder, jf. § 34 fjerde ledd bokstav a til c,
- d) at forretningen er registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund, og
- e) de personlige og faglige kvalifikasjoner hos den ansvarlige leder.

Medfører forretningens størrelse eller andre forhold at det skal oppnevnes en særskilt daglig leder av handelen med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon, må det også oppgis fullt navn, fødselsnummer og adresse på vedkommende og hvilke særlige faglige kvalifikasjoner vedkommende har.

Det må vedlegges søknaden dokumentasjon for særlige faglige kvalifikasjoner hvor slike kreves.

Det må videre vedlegges en beskrivelse av søkerens lager- og forretningslokaler som gjør det mulig å avgjøre om disse tilfredsstillende til enhver tid gjeldende krav til sikkerhet mot brann, eksplosjonsfare og tyveri.

Betaling av gebyr for bevilling må enten vedlegges søknaden eller betales innen 14 dager etter at bevilling er gitt.

§ 38. Utstedelse av bevilling

Bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, skal utstedes på særlig dokument.

Bevillingsdokumentet skal være datert og underskrevet av politimesteren, og inneholde opplysning om

- a) bevillingens omfang,
- b) forretningens navn og forretningssted,
- c) navn og adresse på forretningens ansvarlige leder (innehaver),
- d) navn og adresse på den som eventuelt skal være daglig leder for omsetningen av skytevåpen mv., og
- e) de vilkår som gjelder for utøvelsen.

§ 39. Fortegnelse over bevillinger

Politidistriktene fører en fortløpende fortegnelse over alle bevillinger til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven. Nye og tilbakekalte bevillinger skal uten opphold legges inn i sentralt våpenregister.

Fortegnelsen skal inneholde de opplysninger som er nevnt i § 38 annet ledd bokstav a til e og datoen for utstedelse av bevillingen.

Kapittel 6. Autoriserte forhandlers plikter

§ 40. Levering fra autorisert forhandler

Den som har bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, må bare foreta levering til person når denne kan legge frem gyldig ervervstillatelse for det (art og kvantum) som bestillingen gjelder, jf. § 7 til § 9, § 28, § 31 og § 32, når slik ervervstillatelse er nødvendig, eller tillatelse fra politiet når kjøperen er under 18 år. Forhandleren plikter å forsikre seg om at utlevering skjer til rett person.

Levering til annen forhandler må bare finne sted når denne kan godtgjøre at vedkommende har bevilling til å drive handel med slike varer som bestillingen gjelder. Ved slik levering plikter leverandøren å sende melding til politimesteren i det distrikt hvor han har forretningssted om dette med opplysning om

- a) dato for leveringen,
- b) navn og adresse på mottakeren, og
- c) antall, type eller art, fabrikkmerke, modellbetegnelse, kaliber, mekanisme (type) og nummer på våpen (våpendeler) eller kvantum og art av ammunisjon som leveres.

Politiet kan pålegge forhandleren å gi meldingen i elektronisk form.

§ 41. Autoriserte forhandlers plikt til å føre fortløpende fortegnelser mv.

Den som har bevilling til å drive handel med skytevåpen (våpendeler), plikter å føre en fortløpende fortegnelse over alle kjøp, salg og utlån mv. av kontrollpliktige våpen (deler). Fortegnelsen skal inneholde opplysning om

- a) dato for mottak/levering,
- b) navnet på selger/kjøper, og
- c) antall, type eller art, fabrikkmerke, modellbetegnelse, kaliber, mekanisme (type) og nummer på våpen (våpendel) som mottas/leveres.

Ved salg mv. vedlegger forhandleren et eksemplar av personens ervervstillatelse eller salgsmelding hvis det er salg til annen forhandler. Ved kjøp mv. fra privatperson vedlegger forhandleren en kjøpsmelding, ved import vedlegges et eksemplar av leverandørens faktura (fraktseddel).

Ved innførsel av skytevåpen og våpendeler plikter forhandleren å sette opp en oppgave som nevnt i første ledd over innførte skytevåpen (våpendeler). Forhandleren plikter innen 10 dager etter at våpnene (våpendelene) har ankommet lager å sende slik oppgave til politimesteren i det distrikt hvor han har forretningssted. Politiet kan pålegge forhandleren å gi oppgaven i elektronisk form.

Forhandleren plikter videre ved utgangen av hvert kvartal å sette opp ajourført oppgave over sitt lager av kontrollpliktige skytevåpen (våpendeler). Oppgaven skal inneholde opplysning om antall, art, fabrikkmerke,

modellbetegnelse, kaliber, mekanisme (type) og nummer, og skal sendes til politiet innen 10 dager etter utløpet av hvert kvartal. Politiet kan pålegge forhandleren å gi oppgaven i elektronisk form.

Forhandler skal straks underrette politiet hvis han kommer i besittelse av uregistrerte registreringspliktige skytevåpen eller skytevåpen som er forbudt.

§ 42. Ammunisjonsprotokoll

Den som har bevilling til å drive handel med ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, plikter å føre en ammunisjonsprotokoll. Bevillingshaver plikter å oppbevare ammunisjonsprotokollen i minst 3 år.

Protokollen er en fortløpende fortegnelse over ammunisjonssalget. Protokollen kan være elektronisk eller papirbasert. Protokollen skal inneholde opplysning om

- a) salgsdato,
- b) navn på kjøper,
- c) kjøperens eller utlånerens våpenkortnummer eller ervervstillatelse gitt av politiet, og
- d) art og kvantum av ammunisjon som mottas/leveres.

§ 43. Autorisert forhandlers oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Den som har bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, plikter å oppbevare skytevåpen, våpendeler og ammunisjon forsvarlig sikret i henhold til politiets pålegg.

I forretningens åpningstid skal pistoler og revolvere være innelåst i monter eller lignende som er sikret med dirkefri lås. Ammunisjon skal oppbevares innelåst i monter eller lignende som er sikret med dirkefri lås.

Forretningslokalet skal sikres med FG-godkjent (Forsikringssselskapenes Godkjennelsesnevnd) innbruddsalarm med overvåket alarmoverføring til FG-godkjent alarmstasjon.

Skallsikringen skal gi alarm ved inntrenging til forretningen.

Egne lokaler rundt lokaler der våpen/ammunisjon oppbevares skal sikres med romsikringsdetektorer. Lokaler der det oppbevares våpen skal sikres med romsikringsdetektorer.

Eventuell ytterdør som vender direkte inn i lokaler der det oppbevares våpen skal være sikret med åpningskontakter.

I mindre forretningslokaler kan det i visse tilfeller være tilstrekkelig at våpen og/eller ammunisjon oppbevares i FG-godkjent sikkerhetsskap som er boltet fast. Dette skal i så fall særskilt godkjennes av politiet.

§ 44. Melding om skifte av daglig leder

Den som har bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, plikter å melde fra til politimesteren når en særskilt daglig leder av omsetningen av kontrollpliktige varer ansettes eller slutter. Ved opphør av slik ansettelse kan politimesteren innvilge en frist på 6 måneder til ny daglig leder er ansatt.

Fjerde del. Om tilvirkning, reparasjon og deaktivering av skytevåpen/våpendeler og tilvirkning av ammunisjon

Kapittel 7. Bevilling til å tilvirke, utføre reparasjon, deaktivering av skytevåpen/ våpendeler og tilvirke av ammunisjon

§ 45. Bevillingen og dens omfang

Bevilling til å tilvirke skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirke lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utføre ervervsmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirke prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, gis av politimesteren på det sted hvor virksomheten skal drives (forretningsstedet).

Bevilling til å masseprodusere skytevåpen, våpendeler (våpenfabrikk) og ammunisjon uten eksplosiv vare (ammunisjonsfabrikk), herunder ammunisjonskomponenter utenom prosjektiler uten eksplosiv vare, gis av Politidirektoratet. Bevilling til å masseprodusere ammunisjon med eksplosiv vare (ammunisjonsfabrikk) gis av Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap.

Med tilvirkning av skytevåpen og våpendeler menes produksjon, tilpasning og ombygning av alle typer våpen og våpendeler som omtalt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 bokstav a og b. Med reparasjon av skytevåpen menes enhver utbedring av feil og mangler, og deaktivering (plombering) av skytevåpen.

Børsemaker med mesterbrev trenger ikke bevilling for å tilvirke skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirke lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utføre ervervsmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirke prosjektiler uten eksplosiv vare for salg. Vedkommende må imidlertid tilfredsstille kravene i § 46 bokstav a, b, d, e, f og g.

Løse hagl kan tilvirkes uten bevilling.

§ 46. Vilkår for å få bevilling

Den som vil ha bevilling av politimesteren til å tilvirke skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirke lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utføre ervervmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirke prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, må

- a) ha fylt 21 år for å tilvirke for salg eller foreta ervervmessig reparasjon av pistol og revolver, og 18 år i alle andre tilfeller,
- b) ha tilfredsstillende vandel og være edruelig og pålitelig, og ikke av særlige grunner anses uskikket til å tilvirke skytevåpen mv.,
- c) tilfredsstillende de faglige kvalifikasjoner på nivå med norsk børsemakerutdannelse. Norsk svennebrev som børsemaker kvalifiserer normalt til bevilling,
- d) sørge for at virksomhetens innretning og utstyr tilfredsstiller de krav som stilles i opplæringslova § 31, der virksomheten har påtatt seg slik opplæring,
- e) sørge for at virksomhetens lokaliteter fyller de krav Politidirektoratet stiller til innretninger og utstyr,
- f) sørge for at virksomhetens lokaliteter fyller de krav politimesteren stiller til forsvarlig oppbevaring og andre tiltak mot tyverier mv., og
- g) registrere virksomheten i Foretaksregisteret i Brønnøysund. Virksomheten skal innen 6 måneder registreres i merverdiavgiftsmanntallet på fylkesskattekontoret.

§ 47. Søknad om bevilling

Søknad om bevilling til å tilvirke skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirke lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utføre ervervmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirke prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, må dateres og underskrives av den som skal være bedriftens ansvarlige leder.

Søknaden må inneholde opplysning om

- a) fullt navn og adresse på bedriften,
- b) fullt navn og adresse på bedriftens ansvarlige leder,
- c) hva det søkes tillatelse til å tilvirke,
- d) dokumentasjon av de faglige kvalifikasjoner, jf. § 46 bokstav c som den ansvarlige leder eller andre som er ansatt i bedriften har for å foreta slik tilvirkning og reparasjon av skytevåpen/våpendeler som det søkes om. Ved søknad om tillatelse til å tilvirke våpen og ammunisjon for salg må faglige kvalifikasjoner for å foreta slik produksjon dokumenteres, og
- e) bedriftens innretning og utstyr, herunder hvilke tiltak som vil bli truffet for å sikre virksomheten mot tyveri, brann, eksplosjon og andre ulykker.

Søknaden sendes stedlig politi.

Gjelder søknaden masseproduksjon av skytevåpen, våpendeler (våpenfabrikk) eller ammunisjon uten eksplosiv vare (ammunisjonsfabrikk), herunder ammunisjonskomponenter utenom prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, videresendes den til Politidirektoratet som avgjør den. Bevilling til å masseprodusere ammunisjon med eksplosiv vare (ammunisjonsfabrikk) for salg, videresendes til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap som avgjør den. I alle andre tilfeller oppstilt i første ledd avgjør politimesteren søknaden. Melding sendes Politidirektoratet.

§ 48. Utstedelse av bevilling

Bevilling til å tilvirke skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirke lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utføre ervervmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirke prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, må dateres og underskrives av den som skal være bedriftens ansvarlige leder.

Bevillingsdokumentet skal være datert og underskrevet og inneholde opplysninger om

- a) firmaets navn og adresse,
- b) navn og adresse på firmaets ansvarlige leder (innehaver),
- c) bevillingens omfang, og
- d) de vilkår som gjelder for utøvelsen.

§ 49. Fortegnelse over bevillinger

Politidistriktene fører en fortegnelse over alle virksomheter i distriktet som tilvirker skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirker lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utfører ervervmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirker prosjektiler uten eksplosiv vare for salg. Nye og tilbakekalte bevillinger skal uten opphold legges inn i sentralt våpenregister. Denne landsoversikten skal også omfatte børsemakere som ikke trenger bevilling.

Fortegnelsen skal inneholde de opplysninger som er nevnt i § 48 annet ledd bokstav a til d, og datoen for utstedelse av bevillingen.

§ 50. Melding tilvirkning for salg

Den som etter bestemmelsen i våpenloven § 20 tredje punktum eller denne forskrift § 45 fjerde ledd ikke behøver bevilling av politimesteren for å tilvirke skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirker lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utfører

ervervsmessig reparasjon av skytevåpen eller tilvirker prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, må sende melding til politimesteren.

Meldingen må inneholde opplysning om

- a) bedriftens navn og adresse,
- b) navn og adresse på bedriftens ansvarlige leder (innehaver),
- c) hva bedriften tilvirker, og
- d) hvorfor bedriften ikke trenger bevilling av politimesteren.

Politiet fører fortegnelse over børsemaker som ikke behøver bevilling, med opplysning om hva vedkommende børsemakerer og hvorfor bevilling ikke kreves.

Politiet kan nedlegge forbud mot at den som etter bestemmelsene i våpenloven § 20 tredje punktum eller denne forskrift § 45 fjerde ledd ikke behøver bevilling av politimesteren som nevnt i første ledd, utøver slik virksomhet dersom han ikke lenger tilfredsstiller vilkårene i § 46 bokstav b, d, e, f og g, eller av andre årsaker ikke lenger kan anses å ha tilfredsstillende vandel.

§ 51. Tilvirkerens/børsemakerens plikter

Den som tilvirker skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg, tilvirker lydempere til registreringspliktige skytevåpen for salg, utfører ervervsmessig reparasjon av skytevåpen, eller tilvirker prosjektiler uten eksplosiv vare for salg, må bare foreta levering til forhandler som kan godtgjøre at han har bevilling til å drive handel med slike varer som bestillingen gjelder.

Tilvirker/børsemaker plikter å føre fortløpende fortegnelse over tilvirkning og salg av kontrollpliktige våpen mv.

Fortegnelsen skal inneholde opplysning om

- a) dato for tilvirkning/levering,
- b) navn på kjøperen, og
- c) antall, art, fabrikkmerke og nummer på våpen (våpendeler) som tilvirkes/leveres.

Ved salg mv. vedlegger tilvirkeren/børsemakeren et eksemplar av forbrukerens ervervstillatelse eller salgsmelding ved salg til forhandler.

Den som tilvirker skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg mv. plikter å oppbevare de ferdige og uferdige produkter i henhold til kravene oppstilt i § 43. Dette gjelder også skytevåpen som er innlevert til reparasjon. Uferdige produkter plikter vedkommende å oppbevare i lokaler som er tilfredsstillende sikret mot tyveri.

Den som tilvirker skytevåpen og våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 første ledd, § 2 og § 5 første ledd bokstav a og b for salg mv. kan midlertidig fjerne slike våpen (våpendeler) fra virksomheten hvor dette er nødvendig fordi våpenet (delen) skal demonstreres, prøveskytes eller lignende. Dette gjelder også for reparatør av skytevåpen og for skytevåpen som tilvirker/børsemaker har inne til reparasjon.

Tilvirker/børsemaker plikter å utstyre den som får overlatt våpen etter bestemmelsene i sjette ledd med en skriftlig legitimasjon som viser at vedkommende er ansatt hos denne. Legitimasjonen skal dateres og underskrives av bedriftens ansvarlige leder eller en annen som har fått fullmakt til dette.

Kapittel 8. Tilvirkning til eget bruk

§ 52. Tilvirkning av ammunisjon

Det kreves ikke tillatelse til å tilvirke ammunisjon til eget lovlig bruk. Dette gjelder også tilvirkning av prosjektiler.

Komponenter for tilvirkning av ammunisjon kan erverves ved fremvisning av våpenkort.

§ 53. Tilvirkning og ombygging og tilpasning av skytevåpen og våpendeler

Det er ikke tillatt å tilvirke skytevåpen eller våpendeler som nevnt i våpenloven § 1 og § 2 uten tillatelse fra politimesteren.

Femte del. Inn- og utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Kapittel 9. Forbud mot innførsel

§ 54. Forbud mot innførsel av våpen eller lignende som ikke faller inn under våpenloven § 1

Det er forbudt å innføre våpen som nevnt i § 4 første ledd.

Politimesteren kan dispensere fra forbudet dersom særlige grunner foreligger.

§ 55. Forbud mot innførsel av forbudte våpen og ammunisjon

Det er forbudt å innføre våpen og ammunisjon nevnt i § 2 og § 3, og våpen som Politidirektoratet ikke har dispensert for etter § 11 eller er forbudt etter § 10.

Når det foreligger særlige grunner kan Politidirektoratet dispensere fra forbudet dersom hensynet til den offentlige sikkerhet og orden ikke er til hinder for det.

Kapittel 10. Ervervsmessig innførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 56. Søknad om tillatelse til ervervsmessig innførsel

Søknad om innførselstillatelse må dateres og underskrives av søkeren.

Gjelder søknader ervervsmessig innførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, må søknaden inneholde opplysning om

- a) søkerens (firmaets) fulle navn og adresse,
- b) antall, type eller art, fabrikkmerke, modellbetegnelse, pipelengde og total lengde på våpenet, mekanisme (type) og kaliber ved innførsel av skytevåpen/våpendeler,
- c) kvantum og vekt ved innførsel av ammunisjon,
- d) leverandørens navn og adresse,
- e) om varepartiet antas å ville komme i flere sendinger, og
- f) hvem som har gitt søkeren bevilling til å drive handel med skytevåpen mv.

Et eksemplar av dokument som viser kjøpesummen må vedlegges søknaden.

§ 57. Tillatelse til ervervsmessig innførsel

Tillatelse til ervervsmessig innførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, gis av politimesteren på søkerens bosted eller, hvis han ikke har bopel i riket, på oppholdsstedet. Er søkeren en juridisk person, gis tillatelsen av politimesteren på det sted hvor søkeren har kontor.

Tillatelse som nevnt i første ledd gis på fastsatt skjema som sendes til søkeren i utfylt, datert, stemplet og nummerert stand. Det må gis særskilt innførselstillatelse for hvert vareparti.

Tillatelsen skal være datert og underskrevet av politimesteren og inneholde opplysninger om

- a) fullt navn og adresse på den som har fått tillatelsen,
- b) type eller art, antall, fabrikkmerke, modellbetegnelse, pipelengde og total lengde på våpenet, mekanisme (type) og kaliber ved innførsel av skytevåpen/våpendeler,
- c) kvantum og vekt ved innførsel av ammunisjon, og
- d) leverandørens navn og adresse.

Tillatelsen gjelder for et tidsrom av 3 måneder. Den kan etter søknad forlenges for ytterligere 3 måneder. Slik forlengelse av gyldighetstiden gis uten betaling av gebyr.

Overdragelse av innførselstillatelse må ikke finne sted.

§ 58. Politiets kontroll med søknad om tillatelse til ervervsmessig innførsel

I tillegg til å kontrollere at den som søker innførselstillatelse har gyldig bevilling og at søknaden innehar de nødvendige formaliteter, skal politiet kontrollere om våpentypen lovlig kan erverves i Norge, jf. § 2, § 10 og § 11. Politiet må også i forhold til det antall våpen det søkes om, vurdere om det er forsvarlig ut fra politifaglige, sikkerhetsmessige og samfunnsmessige hensyn.

§ 59. Krav til internasjonalt importsertifikat

Før innførselstillatelse for våpen til re-eksport blir gitt, skal politiet forvise seg om at Utenriksdepartementet har gitt søkeren internasjonalt importsertifikat. Det bør på samme måte ikke utstedes internasjonalt importsertifikat før det er klarert med politiet om innførselstillatelse vil bli gitt. Det skal ikke gis innførselstillatelse før søker kan dokumentere at han vil få tillatelse til re-eksport av Utenriksdepartementet, jf. våpenloven § 23.

§ 60. Ervervsmessig innførsel av våpen som nevnt i våpenloven § 5

Det kreves tillatelse for å innføre

- a) apparater for slakting og for rednings- og harpungeværer, jf. våpenloven § 5 første ledd bokstav a,
- b) låskasser og piper til våpen som er nevnt i bokstav a, jf. våpenloven § 5 første ledd bokstav b, eller
- c) ammunisjon til våpen som nevnt i bokstav a, jf. våpenloven § 5 første ledd bokstav c.

§ 61. Ervervsmessig innførsel av løse hagl

Løse hagl kan innføres uten tillatelse.

§ 62. Politiets fortegnelse over tillatelser til ervervsmessig innførsel

Politiet fører fortløpende i sentralt våpenregister en fortegnelse over alle tillatelser som gis til innførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven.

Av fortegnelsen må det fremgå

- a) hvem som har fått tillatelsen,
- b) når den er gitt,
- c) hvilken varesort og hvilket kvantum tillatelsen gjelder for, og
- d) hvilket gebyr som er fastsatt og om dette er betalt.

§ 63. Levering av tillatelse til ervervsmessig innførsel til Tollvesenet

Innførselstillatelsen må leveres til Tollvesenet før utlevering av de innførte skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon kan finne sted.

Tollvesenet gir tillatelsen påtegning om hva som er innført. Tollvesenet sender deretter tillatelsen til den politimester som har gitt tillatelsen. Er ikke hele det vareparti som tillatelsen omfatter kommet i samme sending, må det søkes om ny innførselstillatelse for restpartiet. Slik tillatelse gis uten betaling av nytt gebyr.

§ 64. Generell tillatelse til ervervsmessig innførsel

Bedrift som selv tilvirker skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven, kan etter søknad gis generell tillatelse til å innføre slike gjenstander for et i tillatelsen oppgitt beløp som ikke må være større enn kr 250 000. Tillatelsen gjelder inntil innførsel er foretatt for dette beløp, likevel ikke i mer enn 3 måneder. Tollvesenet gir tillatelsen datert påtegning om hva som er innført den enkelte gang og verdien av dette. Når tillatelsen er oppbrukt eller utløpt, må den leveres til Tollvesenet som sender den til den politimester som har gitt tillatelsen.

Politidirektoratet kan dispensere fra bestemmelsene i første ledd dersom særlige grunner foreligger.

§ 65. Behandling av uavhentede skytevåpen, våpendeler og ammunisjon på tollstedet

Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som ikke blir hentet på tollstedet, behandles etter de regler som ellers gjelder for uavhentet gods.

Salg av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven ved offentlig auksjon, kan ikke endelig finne sted før kjøperen har fått ervervstillatelse etter de bestemmelser som er gitt i annen del.

Politiet plikter på anmodning å bistå Tollvesenet med å skaffe oppbevaringssted for skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som skal selges på auksjon eller oppbevares av det offentlige eller på offentlig tiltak.

§ 66. Inn- og utførsel av ammunisjon fra medlemsstat omfattet av EØS-avtalen

Inn- og utførsel av ammunisjon til eller fra en medlemsstat omfattet av EØS-avtalen kan bare skje i henhold til direktiv 93/15/EØF av 5. april 1993 om harmonisering av bestemmelsene om markedsføring av og kontroll med eksplosive varer til sivilt bruk. Bestemmelsene får også anvendelse ved inn- og utførsel av ammunisjon i forbindelse med postordresalg.

Ved utførsel av ammunisjon fra Norge til en annen stat innenfor EØS-området skal avsenderen før avsendelsen finner sted, gi følgende opplysninger til politiet i det distrikt der ammunisjonen befinner seg:

- a) navn og adresse til overdrager og erverver og om nødvendig til eier,
- b) stedet ammunisjonen skal sendes eller transporteres til,
- c) mengden av ammunisjon som skal sendes eller transporteres,
- d) tilstrekkelige opplysninger til å identifisere ammunisjonen,
- e) på hvilken måte ammunisjonen skal transporteres, og
- f) dato for avsendelse og forventet ankomstdato.

Det er ikke nødvendig at opplysningene nevnt i annet ledd bokstav e og f meddeles ved overføring mellom våpenhandlere. Politiet skal undersøke på hvilke vilkår overføringen skal skje, særlig med hensyn til offentlig sikkerhet. Dersom politiet godkjenner overføringen, skal de utstede en tillatelse som inneholder alle opplysningene nevnt i annet ledd. Tillatelsen skal følge ammunisjonen til bestemmelsesstedet. Tillatelsen skal fremlegges på enhver oppfordring fra vedkommende myndigheter innen EØS-området som ammunisjonen skal transporteres gjennom eller til.

Politiet kan gi våpenhandlere rett til å overføre ammunisjon fra Norge til en våpenhandler etablert i en annen stat omfattet av EØS-avtalen, uten forhåndstillatelse som nevnt i tredje ledd. For dette formål skal politiet utstede en tillatelse som skal være gyldig i tre år og som når som helst kan suspenderes eller trekkes tilbake ut fra en begrunnet beslutning. Et dokument som viser til tillatelsen skal følge ammunisjonen til bestemmelsesstedet. Dokumentet skal fremlegges på enhver oppfordring fra vedkommende myndigheter i stater omfattet av EØS-avtalen. Før utførselen finner sted, skal våpenhandlere meddele politiet i det distrikt ammunisjonen befinner seg alle opplysningene nevnt i annet ledd.

Når politiet gir tillatelse til overføring som nevnt i annet ledd, skal politiet meddele alle opplysningene om overføringen til myndighetene i mottakerlandet og om nødvendig til transitlandene. Opplysningene som nevnt i annet ledd skal meddeles mottakerlandet og eventuelt transitlandene senest ved overføringen.

Ved alvorlige trusler mot eller angrep på den offentlige sikkerhet som følge av ulovlig besittelse eller bruk av ammunisjon som omfattes av direktiv 93/15/EØF, kan politiet treffe alle nødvendige tiltak med hensyn til overføring av ammunisjon for å hindre slik ulovlig besittelse eller bruk.

Tiltak som treffes i medhold av sjette ledd skal ikke utgjøre et middel til vilkårlig forskjellsbehandling eller en skjult begrensning i samhandelen mellom medlemsstatene. Når politiet treffer slike tiltak skal disse umiddelbart meddeles Politidirektoratet.

Kapittel 11. Ikke-erhvervsmessig innførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 67. *Krav til søknad om ikke-erhvervsmessig innførsel til eget bruk*

Ved søknad om innførsel av skytevåpen til eget bruk, fyller søkeren ut to eksemplarer av det skjema som gjelder for søknad om tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen. Det må av søknaden fremgå at ervervet skal skje i form av innførsel.

Gjelder søknaden innførsel av ammunisjon som ikke går inn under lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven til eget bruk, må søkeren gi de opplysninger som nevnt i § 56 annet ledd.

Tillatelse til innførsel av skytevåpen til eget bruk gis ved datert påtegning på de to innsendte eksemplarer av skjema for søknad om tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen.

§ 68. *Ikke-erhvervsmessig innførsel av løse hagl*

Løse hagl kan innføres uten tillatelse.

§ 69. *Tollvesenets behandling av tillatelse til innførsel til eget bruk*

Tollvesenet gir de to eksemplarer av søknadsskjemaet datert påtegning om hva som er innført (art, kaliber, fabrikkmerke, modellbetegnelse og våpennummer).

Tollvesenet leverer et eksemplar av skjemaet tilbake til søkeren og sender et eksemplar av skjemaet til den politimester som har gitt tillatelsen.

§ 57 annet til fjerde ledd, § 62, § 63 og § 65 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kapittel 12. Ikke-erhvervsmessig utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 70. *Søknad om tillatelse til ikke-erhvervsmessig utførsel*

Med ikke-erhvervsmessig utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon menes i disse bestemmelser utførsel som foretas av andre enn dem som driver handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon eller tilvirker slike gjenstander for salg.

Søknad om tillatelse til ikke-erhvervsmessig utførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon må dateres og underskrives av søkeren.

Søknaden må inneholde opplysning om

- a) søkerens fulle navn og adresse,
- b) varesort (art, kaliber mv.),
- c) kvantum eller vekt, og
- d) bestemmelsessted og adressat.

§ 71. *Tillatelse til ikke-erhvervsmessig utførsel*

Tillatelse til ikke-erhvervsmessig utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon gis av politimesteren på søkerens bosted, eller hvis han ikke har bopel i riket, på oppholdsstedet. Er søkeren en juridisk person, gis tillatelsen av politimesteren på det sted hvor søkeren har kontor.

Tillatelsen gis på fastsatt skjema som skal være datert og underskrevet av politimesteren og inneholde opplysninger om

- a) fullt navn og adresse på den som har fått tillatelsen,
- b) varesort (art, kaliber mv.),
- c) kvantum eller vekt, og
- d) bestemmelsessted og adressat.

Tillatelsen er gyldig for et tidsrom av 3 måneder og kan etter søknad forlenges for ytterligere 3 måneder. Slik forlengelse av tillatelsens gyldighetstid gis uten betaling av gebyr.

§ 72. *Politiets fortegnelse over tillatelse til ikke-erhvervsmessig utførsel*

Politiet fører fortløpende i sentralt våpenregister en fortegnelse over gitte tillatelser til ikke-erhvervsmessig utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

Av fortegnelsen må det fremgå

- a) hvem som har fått tillatelsen,
- b) når den er gitt og hvor lenge den er gyldig,
- c) hvilken varesort og hvilket kvantum tillatelsen gjelder for, og
- d) hvilket gebyr som er fastsatt og om dette er betalt.

§ 73. *Levering av tillatelse til ikke-erhvervsmessig utførsel til Tollvesenet*

Utførselstillatelsen må leveres til Tollvesenet før utførsel kan finne sted.

Skal ikke hele det kvantum som tillatelsen omfatter sendes under ett, må det søkes ny utførselstillatelse for resten. I denne vises det til den tidligere gitte tillatelse. Ny utførselstillatelse for resten gis uten betaling av gebyr.

Tollvesenet sender den innleverte utførselstillatelse til den politimester som har gitt tillatelsen med påtegning om hva som er utført.

Kapittel 13. Midlertidig inn- og utførsel uten europeisk våpenpass

§ 74. Midlertidig utførsel foretatt av norsk borger og EØS-borger lovlig bosatt i riket (våpenloven § 25 bokstav a)

Norsk borger og EØS-borger lovlig bosatt i riket, som skal være borte fra riket i et tidsrom av inntil 1 år, kan ved utreisen medbringe til personlig bruk våpen med tilhørende deler og et rimelig kvantum ammunisjon til disse våpen, mot å vise Tollvesenet gyldig våpenkort.

Vedkommende må ved utreisen avgi en skriftlig erklæring til Tollvesenet på fastsatt skjema i to eksemplarer. Erklæringen attesteres av Tollvesenet som beholder det ene eksemplaret og leverer det andre tilbake til utstederen.

Skjer gjeninnførselen ved samme tollsted som utførselen, sammenholder dette de to eksemplarer av erklæringen og tilintetgjør disse hvis de fortsatt er likelydende.

Skjer gjeninnførselen ved annet tollsted, sendes den mottatte erklæring til det tollsted hvor utførselen fant sted, for kontroll. Dette tilintetgjør erklæringene hvis disse fortsatt er likelydende. Tollvesenet sender omgående de erklæringer som ikke er likelydende, til politimesteren i det distrikt hvor vedkommende er bosatt eller oppholdt seg før utreisen. Videre sender Tollvesenet ved utløpet av hvert kalenderår alle umakulerte erklæringer som er eldre enn 1 år til politimesteren i distrikt som nevnt.

§ 75. Midlertidig innførsel foretatt av utenlandsk borger (våpenloven § 25 bokstav c)

Utenlandsk borger som skal oppholde seg i riket i et tidsrom av inntil 3 måneder, kan ved innreise medbringe til personlig bruk jaktvåpen og våpen som skal brukes i skytekonkurranser med tilhørende våpendeler og et rimelig kvantum ammunisjon til disse våpen, herunder også våpen mv. som nevnt i § 60, mot å vise Tollvesenet slik våpenlisens som kreves i hans hjemland. Vedkommende må likevel ha fylt den alder som kreves for å få tillatelse til å inneha slike skytevåpen her i riket.

Vedkommende må ved innreisen avgi en skriftlig erklæring i to eksemplarer.

Erklæringene må dateres og underskrives og inneholde opplysning om

- a) fullt navn og adresse,
- b) hvem som har utstedt våpenlisens og hvilket nummer denne har,
- c) alder hvis denne er under 21 år,
- d) skytevåpenenes (våpendelene) art, kaliber, fabrikkmerke og nummer,
- e) ammunisjonens mengde og art, og
- f) hva våpnene skal brukes til i Norge og hvor de skal brukes.

Skal våpnene brukes til konkurranseskyting, må det legges frem skriftlig innbydelse fra den organisasjon som skal holde konkurransen. I slike tilfelle kan innførsel finne sted selv om vedkommende ikke er fylt 16 år (21 år for revolvere og pistoler).

Erklæringene attesteres av Tollvesenet som beholder det ene eksemplar. Det annet eksemplar leveres tilbake til utstederen og gjelder som våpenkort i et tidsrom av 3 måneder.

Den som har innført skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon etter bestemmelsene i første til femte ledd, kan innen 3 måneder gjenutføre de våpen (våpendeler) og det kvantum ammunisjon som den attesterte erklæring omfatter, mot å levere denne til Tollvesenet.

Skjer gjenutførselen ved samme tollsted som innførselen, sammenholder dette de to eksemplarer av erklæringen og tilintetgjør disse hvis de fortsatt er likelydende.

Skjer gjenutførselen ved annet tollsted, sendes den mottatte erklæring til det tollsted hvor innførselen fant sted for kontroll. Dette tilintetgjør erklæringene hvis disse fortsatt er likelydende.

Tollvesenet sender omgående de erklæringer som ikke lenger er likelydende til Kripas. Videre sender Tollvesenet ved utløpet av hvert kalenderår alle umakulerte erklæringer som er eldre enn 3 måneder til Kripas.

§ 76. Midlertidig innførsel av skytevåpen og ammunisjon til personsikringsoppdrag

Utenlandske borgere som ønsker å medbringe skytevåpen med tilhørende ammunisjon for utførelse av personsikringsoppdrag av inntil 3 måneders varighet i Norge, må forut for innreisen ha innhentet samtykke fra sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste. Slikt samtykke trer isteden for våpenkort.

Fast sikkerhetspersonell ved utenlandske ambassader i Norge kan også med samtykke fra sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste få innført våpen til personsikringsoppdrag.

§ 77. Midlertidig utførsel i forbindelse med fangstekspedisjon

Norsk fangstekspedisjon kan ved utreise fra riket medbringe skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som skal brukes til fangsten uten å innhente utførselstillatelse hos politimesteren.

Lederen for fangstekspedisjon (skipets kaptein) må ved utreisen legge frem en fullstendig liste i to eksemplarer over skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som medbringes.

Listene må dateres og underskrives av ekspedisjonens leder. De må inneholde opplysning om

- a) skipets navn,
- b) skipets eier (rederi),
- c) fangstens art og hvor denne skal foregå,
- d) skytevåpenets art, kaliber, fabrikkmerke og nummer,
- e) våpendelene antall og art, og
- f) ammunisjonens kvantum og art.

Listen skal inneholde en erklæring fra ekspedisjonens leder om at våpnene mv. skal brukes under fangsten.

Listene attesteres av Tollvesenet som beholder det ene eksemplaret og leverer det andre tilbake til ekspedisjonens leder.

Reglene i annet til femte ledd gjelder tilsvarende når det ved utreisen blir medbrakt til fangsten skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som nevnt i § 60.

§ 78. Gjeninnførsel etter midlertidig utførsel i forbindelse med fangstekspedisjon

Norsk fangstekspedisjon som har utført skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon etter bestemmelsene i § 77, kan etter fangstens opphør gjeninnføre de våpen og våpendeler og det kvantum ammunisjon som den attesterte liste omfatter mot å levere denne til Tollvesenet.

Skjer gjeninnførselen ved samme tollsted, sammenholder dette de to eksemplarer av listen og tilintetgjør disse hvis de fortsatt er likelydende.

Skjer gjeninnførselen ved annet tollsted, sendes den mottatte liste til det tollsted hvor utførselen fant sted for kontroll. Dette tilintetgjør listene hvis disse fortsatt er likelydende.

Tollvesenet sender omgående de lister som ikke lenger er likelydende til politimesteren i det distrikt hvor ekspedisjonens leder var bosatt eller oppholdt seg før utreisen.

Kapittel 14. Europeisk våpenpass

§ 79. Utstedelse av norsk europeisk våpenpass

Politimesteren kan utstede europeisk våpenpass, jf. direktiv 91/477/EØF av 18. juni 1991 om ervervelse og besittelse av våpen, til personer som er bosatt i riket og som lovlig innehar jakt- eller konkurransevåpen.

Europeiske våpenpass gis som hovedregel en gyldighetstid på 5 år. Hvis våpeninnehaveren har midlertidig våpentillatelse skal våpenpassets gyldighetstid ikke overstige våpentillatelsens gyldighetstid.

Et gyldig europeisk våpenpass blir automatisk ugyldig hvis vedkommendes våpenkort blir tilbakekalt.

Innehavere av ugyldige europeiske våpenpass plikter straks å innlevere dette til politiet.

Reglene om europeisk våpenpass gjelder ikke på Svalbard.

§ 80. Midlertidig utførsel med gyldig norsk europeisk våpenpass

Innehaver av gyldig norsk europeisk våpenpass kan uten politiets tillatelse og uten hinder av bestemmelsen i § 74 første og annet ledd midlertidig ut- og gjeninnføre skytevåpen, våpendeler og rimelig mengde ammunisjon til disse våpen dersom den midlertidige utførselen er av kortere varighet enn 3 måneder.

§ 81. Midlertidig innførsel med gyldig europeisk våpenpass

Utenlandsk borger som skal oppholde seg i riket for et tidsrom av inntil 3 måneder og som innehar gyldig europeisk våpenpass, kan uten særskilt tillatelse transportere og inneha skytevåpen under reise i riket i forbindelse med deltakelse i jakt eller konkurranseskyting. Bestemmelsen i § 76 første til femte ledd kommer ikke til anvendelse for personer med gyldig europeisk våpenpass.

Rett til å transportere og inneha skytevåpen etter denne bestemmelse forutsetter at vedkommende kan dokumentere bakgrunnen for reisen, for eksempel ved forevisning av invitasjon til stevne eller dokumentasjon på at vedkommende har tilgang til jaktterreng.

Våpenpasset må omfatte det eller de skytevåpen som vedkommende transporterer, og våpenet må være av en slik type som lovlig kan benyttes i Norge.

Innehavere av europeisk våpenpass kan transportere og inneha ammunisjon i rimelig omfang, dersom betingelsene i annet og tredje ledd er oppfylt.

Utenlandsk borger som innehar skytevåpen som er omfattet av et europeisk våpenpass, plikter å forevise våpen og våpenpass for kontroll når det kreves av politiet, Statens naturoppsyn eller av lokalt jaktoppsyn som er godkjent av det statlige naturoppsynet eller har begrenset politimyndighet. Innehaveren av våpenpasset plikter sammen med våpenpasset å forevise godkjent legitimasjon, som for eksempel pass eller førerkort.

Sjette del. Forskjellige bestemmelser

Kapittel 15. Privat oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 82. Krav til sikker oppbevaring

Den som innehar skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon, plikter å oppbevare gjenstandene slik at uvedkommende ikke får adgang til dem. Eier og innehaver av skytevåpen plikter å påse at våpenet er tomt for ammunisjon under oppbevaring.

Uregistrerte hagler som er lovlig ervervet før 1. oktober 1990 regnes som «registreringspliktige våpen» og «skytevåpen» etter reglene i dette kapittelet.

§ 83. Krav om FG-godkjent verdioppbevaringsenhet og FG-godkjent innbruddsalarm

Alle registreringspliktige våpen eller en vital del av våpnene skal oppbevares i FG-godkjent sikkerhetsskap (Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd) eller i skap med et høyere sikkerhetsnivå jf. «Forsikringsselskapenes bestemmelser vedrørende prøving og godkjennelse av sikkerhetsskap» (1985). Med FG-godkjent sikkerhetsskap eller skap med høyere sikkerhetsnivå menes skap som er godkjent etter Norsk Standard NS 5089, INSTA 610 eller NS-

EN 1143–1. Med vital del menes sluttstykke, låsekasse eller pipe. For våpen som lades ved at våpenet brykkes, regnes pipe, forskjefte eller kolbe med avtrekkmekanisme som vital del. For enkeltløpede hagler som lades ved at våpenet brykkes, regnes ikke forskjefte som vital del. Med vital del på pistol regnes våpenets rammestykke, pipe eller sleide/sluttstykke. Med vital del på revolver regnes rammestykke, pipe eller sylinder/tønne.

Er det registrert flere enn 25 registreringspliktige våpen, uansett type, i samme husstand (boenhet), skal oppbevaringsstedet være beskyttet av FG-godkjent innbruddsalarmanlegg med overføring til døgnbemannet alarmstasjon som med egne vektore, eller etter avtale med enkeltpersoner eller foretak, kan sikre at det blir foretatt utrykning ved alarm. Politimesteren kan dispensere fra kravet til alarm til døgnbemannet alarmsentral dersom særlige grunner foreligger.

Krav om FG-godkjent sikkerhetsskap kan frafalles hvis våpnene oppbevares i eget våpenrom som er forhåndsgodkjent av politiet. For at våpenrommet kan godkjennes skal vegg, tak og gulv være laget av materialer med styrke mot gjennomtrengning som tilsvarer minst 20 cm murt Leca. Dør(er) skal være godkjent etter Norsk Standard NS3170, 1. utgave januar 1992, klasse 3 eller 4, eller senere utgave. Rommet skal være uten vindu. Politiet kan gi tillatelse til at ammunisjon kan oppbevares sammen med våpen i våpenrom.

Det er ikke tillatt å oppbevare registreringspliktige skytevåpen i ubebodd hytte, hus eller lignende. Eiers eller innehavers bolig regnes som bebodd også ved lengre fravær.

Ved midlertidig oppbevaring av våpen som medbringes i forbindelse med jakt eller konkurranse hvor det ikke er mulig å oppbevare våpenet/våpnene i henhold til ovennevnte regler, må våpenet oppbevares under forsvarlig tilsyn. Våpenet/våpnene kan midlertidig forlates uten tilsyn hvis en vital del medtas og oppbevares under tilsyn.

Politiet kan gi særlige pålegg om oppbevaring av våpen.

§ 84. Oppbevaring av ammunisjon

Det er i samme husstand uten politiets tillatelse ikke tillatt å oppbevare mer enn 10 000 patroner håndvåpenammunisjon eller 15 000 patroner håndvåpenammunisjon hvis minst 5 000 patroner er i kaliber .22 long rifle/.22 short. Ammunisjonen skal oppbevares nedlåst i særskilt skap, skuff, eller tilsvarende låsbare innretninger, atskilt fra våpen.

I FG-godkjent sikkerhetsskap, eller i skap med høyere sikkerhetsnivå, kan det sammen med våpen oppbevares det antall patroner som er godkjent av skapproduenten etter retningslinjer gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Hvis skapet ikke er særskilt godkjent for oppbevaring av ammunisjon, kan det ikke oppbevares mer enn 2 000 patroner i skapet.

Den som har politiets tillatelse til å oppbevare mer enn 10 000 patroner håndvåpenammunisjon, eventuelt mer enn 15 000 patroner håndvåpenammunisjon der minst 5 000 patroner er i kaliber .22 long rifle/.22 short, plikter å varsle brannvesenet om hvor ammunisjonen er oppbevart og følge eventuelle pålegg som brannvesenet gir om oppbevaringen. Tillatelse skal ikke gis før det er fremlagt bekreftelse på at brannvesenet er varslet og eventuelle pålegg fulgt opp.

Det er ikke tillatt å oppbevare ammunisjon i ubebodd hytte, hus eller lignende. Eiers eller innehavers bolig regnes som bebodd også ved lengre fravær.

Krutt og tennhetter skal oppbevares i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) eller brann- og eksplosjonsvernloven.

§ 85. Midlertidig oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Den som innehar skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon kan midlertidig overlate sine skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til andre for midlertidig oppbevaring dersom særlig grunner foreligger. Hvis våpenet ikke kan overlates til andre etter reglene i kapittel 17, kan oppbevaring hos andre kun skje etter innhentet tillatelse fra politimesteren i det distrikt vedkommende har registrert sine våpen.

Tillatelse til midlertidig oppbevaring skal tidsbegrenses, og tillatelsen skal ikke gis varighet utover 1 år av gangen. Den som skal oppbevare skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon for andre må selv ha våpenkort for samme type våpen. Våpen som er overlatt til oppbevaring kan bare benyttes av den som har fått våpenet overlatt dersom utlån av våpenet er tillatt etter reglene i våpenloven § 11 med tilhørende bestemmelser. De våpen og den ammunisjon som blir oppbevart for andre inngår i antall «registreringspliktige våpen», «skytevåpen» og «patroner» etter reglene i kapittel 15 for den husstand som foretar den midlertidige oppbevaringen.

§ 86. Oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon tilhørende døds- eller konkursbo

Politiet kan, når særlige grunner taler for det, bestemme at våpen, våpendeler eller ammunisjon, som befinner seg i et døds- eller konkursbo inntil videre skal oppbevares hos politiet eller den som politiet bestemmer.

§ 87. Oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon for foreninger tilsluttet godkjent skytterorganisasjoner (skytterlag/-klubber og jegerforeninger)

Politimesteren kan dispensere fra bestemmelsene i § 83 fjerde ledd og § 84 femte ledd om oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon for foreninger tilsluttet godkjent skytterorganisasjon dersom særlige grunner foreligger. I de tilfellene det gis dispensasjon, skal våpnene eller en vital del av våpnene oppbevares i FG-godkjent sikkerhetsskap eller i skap med et høyere sikkerhetsnivå. Gis det dispensasjon for mer enn 10 registreringspliktige våpen, skal oppbevaringsstedet være beskyttet av FG-godkjent innbruddsalarmanlegg med overføring til

døgnbemannet alarmstasjon som med egne vektere, eller med avtale med enkeltpersoner eller foretak, kan sikre at det blir foretatt utrykning ved alarm.

Politiet kan gi særlige pålegg om oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon.

Kapittel 16. Transport av skytevåpen

§ 88. Transport av skytevåpen

Under transport skal skytevåpen være tomt for ammunisjon, og skytevåpen og ammunisjon skal være under tilsyn. Våpenet skal under transport være nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende. Det er på offentlig sted ikke tillatt å transportere våpen i hylster eller lignende som bæres på kroppen. Transporteres våpenet som reisegods, må en vital del fjernes eller våpenet sikres på annen måte slik at det ikke kan brukes. Medtas våpenet i motorvogn, skal det være anbrakt slik at det ikke er lett tilgjengelig. Våpenet kan da oppbevares udelt, dersom det er under forsvarlig tilsyn. Forlates motorvognen uten forsvarlig tilsyn, skal en vital del tas ut og medbringes. Våpenets hoveddel og ammunisjon kan etterlates innlåst dersom det skjules på en forsvarlig måte.

Denne bestemmelse gjelder ikke for Svalbard.

Uregistrerte hagler som er lovlig ervervet før 1. oktober 1990 regnes som «skytevåpen» etter reglene i denne bestemmelsen.

Kapittel 17. Bestemmelser om utlån

§ 89. Utlån fra fysisk person (våpenloven § 11 første til femte ledd)

Den som låner ut eller på annen måte overlater skytevåpen (våpendeler) til en annen, skal gi mottakeren en datert og underskrevet bevitnelse om dette.

Bevitnelsen skal inneholde opplysninger om

- a) långiverens og låntakerens navn og adresse,
- b) långiverens våpenkort (nummer og utstedende myndighet),
- c) art, kaliber, fabrikkmerke og nummer på de våpen (våpendeler) som er lånt ut,
- d) hva våpnene (våpendelene) skal brukes til, og
- e) for hvilket tidsrom våpnene (våpendelene) er lånt ut.

Bevitnelsen gjelder som våpenkort i et tidsrom av inntil 4 uker fra utstedelsen.

Pistol, revolver og halvautomatisk rifle/-hagle kan for et tidsrom av inntil 4 uker lånes ut eller overlates til andre som har gyldig våpenkort for tilsvarende våpen.

Pistol, revolver og halvautomatisk rifle/-hagle kan også lånes ut eller overlates til godkjent tilvirker/børsemaker eller våpenhandler etter denne bestemmelse når dette er nødvendig i forbindelse med tilvirkning, handel, reparasjon eller kommisjonssalg via autorisert våpenhandler. Den som får våpenet overlatt må være fylt 21 år.

§ 90. Utlån fra forening tilsluttet godkjent skytterorganisasjon (våpenloven § 11 siste ledd)

Forening eller annen skytterorganisasjon som har kollektivt våpenkort, kan låne ut geværer (eller deler av slike våpen) til sine medlemmer. På skytebane kan det lånes ut våpen som nevnt til medlemmer som ikke har fylt 18 år. Til bruk utenfor skytebane må det ikke lånes ut slike våpen til medlemmer under 18 år uten at låntakeren er under forsvarlig tilsyn, og barnets foreldre eller den som ellers har omsorgen for det, har samtykket i utlånet. Andre medlemmer kan gis slike våpen (våpendeler) til utlån for et tidsrom av inntil 1 år hvis de antas å fylle våpenlovens krav for å få innvilget en søknad om tillatelse til å inneha skytevåpen. Lånet kan fornyes for et tilsvarende tidsrom.

Pistol, revolver og halvautomatisk rifle kan lånes ut eller overlates til andre som har gyldig våpenkort for tilsvarende våpen.

Pistol, revolver og halvautomatisk rifle ervervet til øvelses- og konkurranseskyting kan også lånes ut eller overlates til andre enn organisasjonens medlemmer godkjent børsemaker/våpenhandler når det er nødvendig i forbindelse med tilvirkning, handel, reparasjon eller kommisjonssalg via autorisert våpenforhandler. Den som får våpenet overlatt etter dette og foregående ledd må være fylt 21 år.

§ 91. Utstedelse av kontrollseddel ved utlån fra forening

Forening mv. som låner ut skytevåpen (våpendeler), skal gi låntakeren en datert og underskrevet kontrollseddel. Kontrollseddel utstedes likevel ikke hvor våpnene (våpendelene) ikke fjernes fra organisasjonens skytebane.

Kontrollseddelen skal gi opplysning om

- a) låntakerens navn og adresse,
- b) organisasjonens navn og våpenkort (nummer og utstedende myndighet), og
- c) våpnenes (våpendelene) art, kaliber, fabrikkmerke og nummer.

Kontrollseddelen gjelder som våpenkort i et tidsrom av inntil 12 måneder fra utstedelsen.

§ 92. Utstedelse av utlånsliste ved utlån fra forening

Forening mv. som låner ut skytevåpen (våpendeler) må føre en utlånsliste.

Utlånslisten skal gi opplysning om

- a) organisasjonens navn og våpenkort (nummer og utstedende myndighet), og
- b) hvem som er ansvarlig for organisasjonenes våpen og våpendeler (formann, daglig leder eller annen).

Videre skal listen inneholde en fortløpende fortegnelse over

- a) låntakernes navn,
- b) de utlånte våpens (våpendelers) art, kaliber, fabrikkmerke og nummer,
- c) dato for utlån, og
- d) dato for innlevering.

Til utlånslisten skal det vedlegges en fortegnelse over organisasjonens medlemmer.

§ 93. Utlån fra bedrifter (våpenloven § 11 siste ledd)

Bedrift eller annen institusjon som har våpenkort, kan levere ut skytevåpen (våpendeler) til de av sine ansatte som i sitt arbeid har behov for våpen.

Våpenet (våpendelen) må utenfor arbeidstiden oppbevares på betryggende måte hos den institusjon som har levert det ut.

Den som har fått utlevert skytevåpen (våpendeler) etter bestemmelsen i første ledd, plikter å levere våpenet tilbake når han slutter i institusjonens tjeneste eller når den som er ansvarlig for institusjonens våpen krever at innlevering skal finne sted.

§ 94. Utstedelse av kontrollseddel ved utlån fra bedrift

Bedrift eller annen institusjon som leverer ut skytevåpen (våpendeler), skal gi mottakeren en datert og underskrevet kontrollseddel. Kontrollseddel utstedes likevel ikke hvor våpenet (våpendelene) ikke fjernes fra institusjonens område.

Kontrollseddelen skal gi opplysning om

- a) mottakerens navn og adresse,
- b) institusjonens navn og våpenkort (nummer og utstedende myndighet), og
- c) våpenets (våpendelene) art, kaliber, fabrikkmerke og nummer.

Kontrollseddelen gjelder som våpenkort.

Gjelder kontrollseddelen for revolver eller pistol, plikter innehaveren alltid å ha kortet med seg når han bærer eller fører med seg våpenet.

§ 95. Utstedelse av utlånsliste ved utlån fra bedrift

Bedrift eller annen institusjon som leverer ut skytevåpen (våpendeler), må føre en utlånsliste.

Utlånslisten skal gi opplysning om

- a) institusjonens navn og våpenkort (nummer og utstedende myndighet), og
- b) hvem som er ansvarlig for institusjonens våpen (våpendeler).

Videre skal listen inneholde en fortløpende fortegnelse over

- a) mottakernes navn,
- b) de utleverte våpens (våpendelers) art, kaliber, fabrikkmerke og nummer,
- c) dato for utlån, og
- d) dato for innlevering.

Til utlånslisten skal det vedlegges en fortegnelse over de ansatte som er berettiget til å få utlånt skytevåpen.

§ 96. Utlån fra autorisert forhandler

Den som har bevilling til å drive handel med skytevåpen kan midlertidig fjerne slike våpen fra forretningen når dette er nødvendig fordi våpenet skal repareres av børsemaker eller prøveskytes og/eller innskytes av annen våpenhandler.

Ved utlån til annen forhandler plikter bevillingshaver å forsikre seg om at denne har bevilling til å drive handel med den aktuelle våpentypen.

Våpen kan også lånes ut inntil 4 uker i forbindelse med kjøp. Låntaker må fremvise våpenkort eller ervervstillatelse fra politiet for den aktuelle våpentype, og godkjent legitimasjon.

Forhandler innfører låntakers navn, våpenkortets nummer og utstedende myndighet i en fortløpende fortegnelse over alle kjøp, salg og utlån som nevnt i § 41. Forhandler må også utferdige utlånserklæring som skal inneholde låntakers navn, personnummer og adresse, opplysninger om ervervstillatelse, dato og låneperiode. Annen midlertidig fjerning av våpen fra forretningen skal skje under direkte oppsyn fra bevillingsinnehaver eller person med dennes fullmakt. Denne bestemmelse gjelder også for revolvere og pistoler. Den som får revolver eller pistol overlatt må være fylt 21 år.

Ved utlån til tilvirker/børsemaker plikter bevillingshaver å kontrollere at denne har bevilling som tilvirker/reparatør, jf. kapittel 7.

Kapittel 18. Registrering og merking av skytevåpen og våpendeler

§ 97. Registrering og merking av skytevåpen og våpendeler

Den som tilvirker skytevåpen plikter å merke skytevåpen og våpendeler med et unikt merke med navn på produsent, produksjonsland eller produksjonssted, serienummer og produksjonsår hvis ikke dette er en del av serienummeret. Nærmere retningslinjer gis av Politidirektoratet.

Den som permanent innfører registreringspliktige skytevåpen plikter å merke skytevåpen og våpendeler med et unikt merke som angir importland og importår. Nærmere retningslinjer gis av Politidirektoratet.

Sjuende del. Saksbehandling

Kapittel 19. Bestemmelser om våpenkort

§ 98. Våpenkort til fysiske personer (individuell våpenkort)

Våpenkort til fysiske personer (individuell våpenkort) utstedes på fastsatt formular som påføres nummer og dato, og underskrives av politimesteren eller den han bemyndiger.

Våpenkortet må inneholde opplysning om

- a) innehaverens fulle navn, fødselsnummer og adresse,
- b) type, fabrikkmerke, kaliber og våpennummer på de skytevåpen, i tilfelle med tilhørende våpendeler, vedkommende har tillatelse til å inneha, og
- c) opplysninger om eventuelle vilkår/begrensninger knyttet til tillatelsen.

§ 99. Våpenkort til juridiske personer (kollektivt våpenkort)

Våpenkort til juridiske person (kollektivt våpenkort) utstedes på fastsatt formular som påføres nummer og dato og underskrives av politimesteren eller den han bemyndiger.

Våpenkortet må inneholde opplysninger om

- a) den juridiske persons fulle navn og adresse og organisasjonsnummer, og
- b) type, kaliber, fabrikkmerke og våpennummer på de skytevåpen, i tilfelle med tilhørende våpendeler, den juridiske person har tillatelse til å inneha, og
- c) opplysninger om eventuelle vilkår/begrensninger knyttet til tillatelsen.

Innehaver av kollektivt våpenkort plikter til enhver tid å holde politiet underrettet om hvem som er ansvarlig for innehaverens skytevåpen (våpendeler) og berettiget til å låne eller levere ut disse.

§ 100. Utstedelse av nytt våpenkort

Nytt våpenkort kan utstedes når

- a) det tidligere utstedte kort er så skadd eller tilsmusset at det ikke egner seg til fortsatt bruk, eller
- b) det tidligere utstedte kort er stjålet eller på annen måte gått tapt.

Tap av våpenkort skal straks meldes til den politimester som har utstedt kortet. Meldingen skal være skriftlig og inneholde en kort forklaring om hvorledes kortet er tapt.

§ 101. Innlevering av våpenkort

Innehaver av våpenkort plikter å innlevere kortet til politiet når han overdrar eiendomsretten til skytevåpen til andre. Det samme gjelder hvis han mister skytevåpen eller våpnene inngår i hans konkursbo.

Dersom innehaveren av individuelt våpenkort dør, skal kortet innleveres til politiet.

Kapittel 20. Våpenregisteret

§ 102. Sentralt våpenregister

Politiet fører et sentralt våpenregister i henhold til retningslinjer gitt av Politidirektoratet.

Kapittel 21. Behandling av klager

§ 103. Behandling av klager

Vedtak som er truffet av politimesteren etter bestemmelsene i våpenloven med utfyllende bestemmelser kan påklages til Politidirektoratet, jf. våpenloven § 30.

Kapittel 22. Gebyrer og utgifter ved ombygging, kontroll, destruksjon mv. og frafalling av gebyr

§ 104. Gebyrer og utgifter ved ombygging, kontroll, destruksjon mv.

Utgifter ved å få skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon tilintetgjort eller gjort ubrukbare betales av vedkommende eier eller innehaver. Det samme gjelder utgifter til ombygning av våpen etter pålegg fra politiet, og utgifter til politiets etterkontroll av våpen som har blitt bygget om. Den som ønsker å eie eller inneha skytevåpen eller drive handel med skytevåpen kan bli pålagt helt eller delvis å dekke statens utgifter til kontroll av våpenet/våpentypen, herunder godkjenning av halvautomatiske våpen til sivil bruk. Utgifter ved merking av skytevåpen betales av den som tilvirker skytevåpen etter reglene i kapittel 7 og 8 eller den som innfører skytevåpen etter reglene i kapittel 10 og 11.

§ 105. Frafalling av gebyr

Gebyr for bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav a fratras

- a) når arving eller konkursbo fortsetter å utøve bevillingen i inntil 1 år fra dødsfallet eller konkursens åpning, jf. våpenloven § 18, eller
- b) for bevillingshaver med fast forretningssted ved tidsbestemt bevilling ved salg utenfor fast forretningssted i forbindelse med messer eller lignende.

Gebyr for tillatelse til ervervsmessig innførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav b frafalles

- a) ved gjeninnførsel fra utlandet av norske varer etter reparasjon, foredling, bearbeidelse eller omarbeidelse, eller
- b) ved innførsel av deler eller komponenter som skal bearbeides eller omarbeides i Norge før salg til forhandlere eller forbrukere.

Gebyr for tillatelse til ikke-ervervsmessig inn- eller utførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav c frafalles

- a) hvor søkeren er ansatt ved norsk utenriksstasjon eller ved fremmed stats utenriksstasjon i Norge, eller
- b) ved ikke-ervervsmessig innførsel av skytevåpen til eget bruk hvor det kun skal betales ervervsgebyr etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav d eller e.

Gebyr for tillatelse til erverv av skytevåpen etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav d frafalles

- a) når ervervet skjer ved arv, gave eller salg mellom familiemedlemmer i rett opp- og nedadstigende slektslinje, eller
- b) ved erverv av ikke-registreringspliktig våpen hvor politimesteren dispenserer fra alderskravet.

Kapittel 23. Tilbakekall av våpenkort og midlertidig innlevering av våpen

§ 106. *Tilbakekall av våpenkort ved sykdom eller lignende*

Politiet kan tilbakekalle våpenkortet hvis det antas at innehaveren på grunn av sykdom, alder eller lignende ikke lenger er i stand til å sørge for en sikker oppbevaring eller bruk av skytevåpenet.

§ 107. *Midlertidig innlevering av våpen*

Når politiet beslutter midlertidig innlevering av våpen, våpendeler eller ammunisjon ved forhåndsvarsel om tilbakekall av våpenkort, jf. våpenloven § 10 femte ledd, skal den midlertidige innlevering tidsbegrenses til 6 uker. Forlengelse av fristen kan bare skje dersom politiet før vedtak om tilbakekall av våpenkort kan treffes, må innhente ytterligere opplysninger som mottas så sent at fristen ikke kan overholdes.

Kapittel 24. Politiets kontroll

§ 108. *Politiets kontroll med forhandlere og tilvirkere/børsemakere*

Politiet fører kontroll med at

- a) forhandlerens kvartalsoppgaver over lager og omsetning av skytevåpen, jf. § 41 fjerde ledd, stemmer med den fortegnelse det fører over de enkelte forhandleres salg av skytevåpen, jf. § 41, og de meldinger det mottar om forhandlerens kjøp av våpen, jf. § 41,
- b) forhandlerens ammunisjonsprotokoll stemmer med de påbudte vedlegg, jf. § 42,
- c) forhandlerens forretnings- og lagerlokaler er i samsvar med de bestemmelser som til enhver tid gjelder om dette,
- d) forhandlerne oppbevarer skytevåpen og ammunisjon i samsvar med de bestemmelser som til enhver tid gjelder om dette, jf. § 43, og
- e) at forhandlerne ellers overholder de plikter de er pålagt.

§ 109. *Politiets kontroll med våpeneiere*

Ved kontroll av sivil oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon, jf. våpenloven § 27a annet ledd, skal politiets forhåndsvarsel være mottatt av innehaveren av våpenkortet minst 48 timer før kontrollen finner sted. Kontrollen skal skje på de(t) sted(er) som anvises av våpeneier som oppbevaringssted for våpen, våpendeler og ammunisjon. Mangler våpen eller våpendeler som står oppført på vedkommendes våpenkort, skal vedkommende avkrevs en fyllestgjørende forklaring på hvor gjenstandene befinner seg, og gis en kort frist til å fremlegge de aktuelle våpen/våpendeler for kontroll.

Åttende del. Overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

Kapittel 25. Overgangsbestemmelser

§ 110. *Eldre tidligere ikke registreringspliktige våpen*

Den som før forskriftens ikrafttredelse innehar rifler og hagler med modellår før 1885 og pistoler og revolvere med modellår før 1871 kan beholde disse uten særskilt tillatelse.

§ 111. *Innlevering av forbudt ammunisjon*

Ammunisjon som er forbudt etter § 3 kan innleveres til politiet eller beholdes til bruk inntil 1 år etter forskriftens ikrafttredelse.

§ 112. Iverksetting av krav til alarm og sikkerhetsskap

Forskriftens krav til alarm og sikkerhetsskap, eller tilsvarende sikkerhetsnivå, må være oppfylt innen 1 år etter forskriftens ikrafttredelse.

§ 113. Bevilling til børsmakere

Børsmakere som var registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund og merverdiavgiftsmanntallet på fylkesskattekontoret før 1. januar 2002 kan etter søknad gis ny bevilling.

Kapittel 26. Ikrafttredelse**§ 114. Ikrafttredelse og opphevelse av eldre forskrift**

Forskriften trer i kraft når departementet bestemmer det. Fra samme dato oppheves forskrift 25. januar 1963 nr. 9722 om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon med tilhørende rundskriv.

25. juli Nr. 832 2008**Forskrift om endring i forskrift om særlige tiltak mot Republikken Zimbabwe**

Hjemmel: Fastsatt av Utenriksdepartementet 25. juli 2008 med hjemmel i forskrift 15. august 2003 nr. 1050 om særlige tiltak mot Republikken Zimbabwe § 9. Kunngjort 29. juli 2008 kl. 11.30.

I

I forskrift 15. august 2003 nr. 1050 om særlige tiltak mot Republikken Zimbabwe gjøres følgende endring:

Vedlegg II skal lyde:

Vedlegg II: Liste med fysiske og juridiske personer, enheter og organer omhandlet i § 7

<i>Navn (etternavn, fornavn)</i>	<i>Identifikasjonsinformasjon (stilling tittel, arbeidssted, fødselsdato, ektefellen til eller sønn/datter av mv.)</i>	<i>Begrunnelse for listeføringen</i>
1. Mugabe, Robert Gabriel	President, født 21.2.1924	Head of Government and as such responsible for activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
2. Bonyongwe, Happyton	Director-General Central Intelligence Organisation, født 6.11.1960	Ties to the Government and complicit in forming or directing repressive state policy.
3. Buka (a.k.a. Bhuka), Flora	President's office and former Minister of State for Special Affairs responsible for land and Resettlement Programmes (Former Minister of State in the Vice-President's office and former Minister of State for the Land Reform in the President's Office), født 25.2.1968	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
4. Bvudzijena, Wayne	Assistant Police Commissioner, Police Spokesman	Member of the security forces and bearing wide responsibility for defending serious violations of human rights.
5. Chapfika, David	Deputy Minister of Agriculture (former Deputy Minister of Finance), født 7.4.1957	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
6. Charamba, George	Permanent Secretary, Department for Information and Publicity, født 4.4.1963	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
7. Charumbira, Fortune Zefanaya	Former Deputy Minister for Local Government, Public Works and National Housing, født 10.6.1962	Former member of the Government with ongoing ties to the Government.
8. Chigudu, Tinaye	Provincial Governor: Manicaland	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
9. Chigwedere, Aeneas Soko	Minister of Education, Sports and Culture, født 25.11.1939	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously

10. Chihota, Phineas	Deputy Minister for Industry and International Trade	undermine democracy, respect for human rights and the rule of law. Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
11. Chihuri, Augustine	Police Commissioner, født 10.3.1953	Member of the security forces and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of peaceful assembly.
12. Chimbudzi, Alice	ZANU (PF) Politburo Committee Member	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
13. Chimutengwende, Chen	Minister of State for Public and Interactive Affairs (former Minister of Post and Telecommunications), født 28.8.1943	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
14. Chinamasa, Patrick Anthony	Minister of Justice, Legal and Parliamentary Affairs, født 25.1.1947	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
15. Chindori-Chininga, Edward Takaruza	Former Minister of Mines and Mining Development, født 14.3.1955	Former member of the Government with ongoing ties to the Government.
16. Chipanga, Tongesai Shadreck	Former Deputy Minister of Home Affairs, født 10.10.1946	Former member of the Government with ongoing ties to the Government.
17. Chitepo, Victoria	ZANU (PF) Politburo Committee Member, født 27.3.1928	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
18. Chiwenga, Constantine	Commander Zimbabwe Defence Forces, General (former Army Commander, Lieutenant General), født 25.8.1956	Member of the security forces and complicit in forming or directing repressive state policy.
19. Chiweshe, George	Chairman, ZEC (Supreme Court Judge and Chairman of the controversial delimitation committee), født 4.6.1953	Ties to the government and complicit in forming or directing repressive state policy.
20. Chiwewe, Willard	Provincial Governor: Masvingo (former Senior Secretary responsible for Special Affairs in the President's Office), født 19.3.1949	Former member of the Government with ongoing ties and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
21. Chombo, Ignatius Morgan Chininya	Minister of Local Government, Public Works and Urban Development, født 1.8.1952	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
22. Dabengwa, Dumiso	ZANU (PF) Politburo Senior Committee Member, født 1939	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
23. Damasane, Abigail	Deputy Minister for Women's Affairs Gender and Community Development	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
24. Dokora, Lazarus	Deputy Minister for Higher and Tertiary Education, født 3.11.1957	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
25. Georgias, Aguy	Deputy Minister for Economic Development, født 22.6.1935	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
26. Goche, Nicholas Tasunungurwa	Minister of Public Service, Labour and Social Welfare (former Minister of State for National Security in the President's Office), født 1.8.1946	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.

27. Gombe, G	Chairman, Electoral Supervisory Commission	Shares responsibility for fraudulent elections in 2005.
28. Gula-Ndebele, Sobuza	Former Chairman of Electoral Supervisory Commission	Ties to the government and complicit in forming or directing repressive state policy.
29. Gumbo, Rugare Eleck Ngidi	Minister of Agriculture (Former Minister of Economic Development), født 8.3.1940	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
30. Hove, Richard	ZANU (PF) Politburo Secretary for Economic Affairs, født 1935	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
31. Hungwe, Josaya (a.k.a. Josiah) Dunira	Former Provincial Governor: Masvingo, født 7.11.1935	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
32. Kangai, Kumbirai	ZANU (PF) Politburo Committee Member, født 17.2.1938	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
33. Karimanzira, David Ishemunyoro Godi	Provincial Governor: Harare and ZANU (PF) Politburo Secretary for Finance, født 25.5.1947	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
34. Kasukuwere, Saviour	Deputy Minister for Youth Development & Employment Creation and ZANU (PF) Politburo Deputy-Secretary for Youth Affairs, født 23.10.1970	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
35. Kaukonde, Ray Provincial	Governor: Mashonaland East, født 4.3.1963	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
36. Kuruneri, Christopher Tichaona	Former Minister of Finance and Economic Development, født 4.4.1949	NB currently in remand Former member of the Government with ongoing ties.
37. Langa, Andrew	Deputy Minister of Environment and Tourism and former Deputy Minister of Transport and Communications	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
38. Lesabe, Thenjiwe V.	ZANU (PF) Politburo Committee Member, født 1933	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
39. Mabunda, Musarahana	Assistant Police Commissioner	Member of the security forces and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of peaceful assembly.
40. Machaya, Jason (a.k.a. Jaison) Max Kokerai	Former Deputy Minister of Mines and Mining Development, født 13.6.1952	Former member of the Government with ongoing ties.
41. Made, Joseph Mtakwese	State Minister of Agricultural Engineering and Mechanisation (Former Minister of Agriculture and Rural Development), født 21.11.1954	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
42. Madzongwe, Edna (a.k.a. Edina)	ZANU (PF) President of Senate, født 11.7.1943	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
43. Mahofa, Shuvai Ben	Former Deputy Minister for Youth Development, Gender and Employment Creation, født 4.4.1941	Former member of the Government with ongoing ties.
44. Mahoso, Tafataona	Chair, Media Information Commission	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of expression and media.
45. Makoni, Simbarashe	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary General for Economic Affairs (former Minister of Finance), født 22.3.1950	Member of the Politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.

46. Makwavarara, Sekesai	Acting Mayor of Harare	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
47. Malinga, Joshua	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Disabled and Disadvantaged, født 28.4.1944	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
48. Maluleke, Titus	Deputy Minister of Education, Sports and Culture	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
49. Mangwana, Paul Munyaradzi	Minister of State for Indigenisation and Empowerment, født 10.8.1961	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
50. Manyika, Elliot Tapfumanei	Minister without Portfolio (former Minister of Youth Development, Gender and Employment Creation), født 30.7.1955	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
51. Manyonda, Kenneth Vhundukai	Former Deputy Minister of Industry and International Trade, født 10.8.1934	Former member of the Government with ongoing ties.
52. Marumahoko, Reuben	Deputy Minister for Foreign Affairs (former Deputy Minister for Home Affairs), født 4.4.1948	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
53. Masawi, Ephrahim Sango	Provincial Governor: Mashonaland Central	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
54. Masuku, Angeline	Provincial Governor: Matabeleland South (ZANU (PF) Politburo, Secretary for Disabled and Disadvantaged), født 14.10.1936	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
55. Mathema, Cain	Provincial Governor: Bulawayo	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
56. Mathuthu, Thokozile	Provincial Governor: Matabeleland North and ZANU (PF) Politburo, Deputy Secretary for Transport and Social Welfare	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
57. Matiza, Joel Biggie	Deputy Minister for Rural Housing and Social Amenities, født 17.8.1960	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
58. Matonga, Brighton	Deputy Minister for Information and Publicity, født 1969	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
59. Matshalaga, Obert	Deputy Minister of Home Affairs (Former Deputy Minister of Foreign Affairs), født 21.4.1951 in Mhute Kraal – Zvishavane	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
60. Matshiya, Melusi (Mike)	Permanent Secretary, Ministry of Home Affairs	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
61. Mavhaire, Dzikamai	ZANU (PF) Politburo Committee Member	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
62. Mbiriri, Partson	Permanent Secretary, Ministry of Local Government, Public Works and Urban Development	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
63. Midzi, Amos Bernard (Mugenva)	Minister of Mines and Mining Development (former Minister of Energy and Power)	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously

	Development), født 4.7.1952	undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
64. Mnangagwa, Emmerson Dambudzo	Minister of Rural Housing and Social Amenities (former Speaker of Parliament), født 15.9.1946	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
65. Mohadi, Kembo Campbell Dugishi	Minister of Home Affairs (former Deputy Minister of Local Government, Public Works and National Housing), født 15.11.1949	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
66. Moyo, Jonathan	Former Minister of State for Information and Publicity in the President's Office, født 12.1.1957	Former member of the Government engaged in activities that seriously undermined fundamental freedoms.
67. Moyo, July Gabarari	Former Minister of Energy and Power Development (former Minister of Public Service, Labour and Social Welfare), født 7.5.1950	Former member of the Government with ongoing ties.
68. Moyo, Simon Khaya	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Legal Affairs, født 1945	NB Ambassador to South Africa Former member of the politburo with ongoing ties to the Government and its policy.
69. Mpofu, Obert Moses	Minister for Industry and International Trade (former Provincial Governor: Matabeleland North) (ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for National Security), født 12.10.1951	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
70. Msika, Joseph W.	Vice-President, født 6.12.1923	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
71. Msipa, Cephas George	Provincial Governor: Midlands, født 7.7.1931	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
72. Muchena, Olivia Nyembesi	Minister of State for Science and Technology (a.k.a. Nyembezi) in the President's Office (former Minister of State in Vice-President Msika's Office), født 18.8.1946	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
73. Muchinguri, Oppah Chamu Zvipange	Minister for Women's Affairs, Gender and Community Development ZANU (PF) Politburo Secretary for Gender and Culture, født 14.12.1958	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
74. Mudede, Tobaiwa (Tonnet)	Registrar General, født 22.12.1942	Ties to the Government and complicit in forming or directing state policy.
75. Mudenge, Isack Stanilaus Gorerazvo	Minister of Higher Tertiary Education (former Minister of Foreign Affairs), født 17.12.1941	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
76. Mugabe, Grace	født 23.7.1965	Spouse of the Head of Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
77. Mugabe, Sabina	ZANU (PF) Politburo Senior Committee Member, født 14.10.1934	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
78. Mugariri, Bothwell	Senior Assistant Police Commissioner	Member of the security forces and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of peaceful assembly.
79. Muguti, Edwin	Deputy Minister for Health and Child Welfare, født 1965	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously

80. Mujuru, Joyce Teurai Ropa	Vice President (former Minister of Water Resources and Infrastructural Development), født 15.4.1955	undermine democracy, respect for human rights and the rule of law. Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
81. Mujuru, Solomon T.R.	ZANU (PF) Politburo Senior Committee Member, født 1.5.1949	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
82. Mumbengegwi, Samuel Creighton	Minister of Finance (Former Minister of State for Indigenisation and Empowerment, født 23.10.1942)	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
83. Mumbengegwi, Simbarashe	Minister of Foreign Affairs, født 20.7.1945	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
84. Murerwa, Herbert Muchemwa	Former Minister of Finance, født 31.7.1941	Former member of the Government with ongoing ties.
85. Musariri, Munyaradzi	Assistant Police Commissioner	Member of the security forces and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of peaceful assembly.
86. Mushohwe, Christopher Chindoti	Minister of Transport and Communications (former Deputy Minister of Transport and Communications), født 6.2.1954	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
87. Mutasa, Didymus Noel Edwin	Minister of State for National Security, Land Reform and Resettlement in the Office of the President, ZANU (PF) Secretary for Administration, født 27.7.1935	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
88. Mutezo, Munacho	Minister for Water Resources and Infrastructural Development	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
89. Mutinhiri, Ambros (a.k.a. Ambrose)	Minister of Youth Development, Gender and Employment Creation, Retired Brigadier	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
90. Mutinhiri, Tracey	Deputy Minister for Indigenisation and Empowerment (Former Deputy Speaker of the Senate)	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
91. Mutiwekuziva, Kenneth Kaparadza	Deputy Minister of Small and Medium Enterprises Development and Employment Creation, født 27.5.1948	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
92. Muzenda, Tsitsi V.	ZANU (PF) Politburo Senior Committee Member, født 28.10.1922	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy
93. Muzonzini, Elisha	Brigadier (former Director-General Central Intelligence Organisation), født 24.6.1957	Former member of the security forces and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of peaceful assembly.
94. Mzembi, Walter	Deputy Minister for Water Resources and Infrastructural Development, født 16.3.1964	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
95. Ncube, Abedinico	Deputy Minister of Public Service, Labour and Social Welfare (former Deputy Minister of Foreign Affairs), født 13.10.1954	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.

96. Ndlovu, Naison K.	ZANU (PF) Politburo Secretary for Production and Labour, født 22.10.1930	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
97. Ndlovu, Richard	ZANU (PF) Politburo Deputy Commissariat, født 26.6.1942	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
98. Ndlovu, Sikhanyiso	Minister of Information and Publicity (Former Deputy Minister of Higher and Tertiary Education), født 20.9.1949	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
99. Nguni, Sylvester	Minister of Economic Development (Former Deputy Minister for Agriculture), født 4.8.1955	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
100. Nhema, Francis	Minister of Environment and Tourism, født 7.4.1959	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
101. Nkomo, John Landa	Speaker of Parliament (former Minister of Special Affairs in the President's Office), født 22.8.1934	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
102. Nyambuya, Michael Reuben	Minister for Energy and Power Development (former Lieutenant General, Provincial Governor: Manicaland), født 23.7.1955	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
103. Nyanhongo, Magadzire Hubert	Deputy Minister of Transport and Communications	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
104. Nyathi, George	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary of Science and Technology	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
105. Nyoni, Sithembiso Gile Glad	Minister of Small and Medium Enterprises Development and Employment Creation, født 20.9.1949	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
106. Parirenyatwa, David Pagwese	Minister of Health and Child Welfare (former Deputy Minister), født 2.8.1950	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
107. Patel, Khantibhal	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Finance, født 28.10.1928	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
108. Pote, Selina M.	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Gender and Culture	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
109. Sakabuya, Morris	Deputy Minister for Local Government, Public Works and Urban Development	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
110. Sakupwanya, Stanley	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Health and Child Welfare	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
111. Samkange, Nelson Tapera Crispen	Provincial Governor: Mashonaland West	Ties to the Government and bearing wide responsibility for serious violations of human rights.
112. Sandi eller Sachi, E. (?)	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Women's Affairs	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.

113. Savanhu, Tendai	ZANU (PF) Deputy Secretary for Transport and Social Welfare, født 21.3.1968	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
114. Sekeramayi, Sydney (a.k.a. Sidney) Tigere	Minister of Defence, født 30.3.1944	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
115. Sekeremayi, Lovemore Chief	Elections Officer	Ties to the Government and complicit in forming or directing oppressive state policy.
116. Shamu, Webster	Minister of State for Policy Implementation (former Minister of State for Policy Implementation in the President's Office), født 6.6.1945	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
117. Shamuyarira, Nathan Marwirakuwa	ZANU (PF) Politburo Secretary for Information and Publicity, født 29.9.1928	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
118. Shiri, Perence	Air Marshal (Air Force), født 1.11.1955	Member of the security forces and complicit in forming or directing oppressive state policy.
119. Shumba, Isaiah Masvayamwando	Deputy Minister of Education, Sports and Culture, født 3.1.1949	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
120. Sibanda, Jabulani	Former Chair, National War Veterans Association, født 31.12.1970	Ties to the Government and complicit in forming or directing oppressive state policy.
121. Sibanda, Misheck Julius Mpande	Cabinet Secretary (successor to Charles Utete), født 3.5.1949	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
122. Sibanda, Phillip Valerio (a.k.a. Valentine)	Commander Zimbabwe National Army, Lieutenant General, født 25.8.1956	Member of the security forces and complicit in forming or directing oppressive state policy.
123. Sikosana, Absolom	ZANU (PF) Politburo Secretary for Youth Affairs	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
124. Stamps, Timothy	Health Advisor in the Office of the President, født 15.10.1936	Ties to the Government and complicit in forming or directing oppressive state policy.
125. Tawengwa, Solomon Chirume	ZANU (PF) Politburo Deputy Secretary for Finance, født 15.6.1940	Member of the politburo and as such with strong ties to the Government and its policy.
126. Udenge, Samuel	Minister of State for State Enterprises (Former Deputy Minister of Economic Development)	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.
127. Utete, Charles	Chairman of the Presidential Land Review Committee (former Cabinet Secretary), født 30.10.1938	Ties to the Government and complicit in forming or directing oppressive state policy.
128. Veterai, Edmore	Senior Assistant Police Commissioner, Officer Commanding Harare	Member of the security forces and bearing wide responsibility for serious violations of the freedom of peaceful assembly.
129. Zimonte, Paradzai	Prisons Director, født 4.3.1947	Member of the security forces and complicit in forming or directing oppressive state policy.
130. Zhuwao, Patrick	Deputy Minister for Science and Technology (NB Mugabe's nephew)	Member of the Government and as such engaged in activities that seriously undermine democracy, respect for human rights and the rule of law.

131. Zvinavashe, Vitalis Politburo, Indigenisation and Empowerment Committee in the party, født 27.9.1943 Former member of the security forces and complicit in forming or directing repressive state policy and member of politburo.
- Navn (etternavn, fornavn) Identifikasjonsinformasjon/begrunnelse for listeføringen*
132. Air Vice Marshal (AVM) Abu Basutu Matebeleland South, Perpetrator of the electoral campaign of terror
133. Chimedza, Paul, Dr. President of the World Medical Association, Zimbabwe branch, who has refused to assist MDC (opposition) victims
134. Chingoka, Peter Head of Zimbabwe Cricket Federation, who expressed public support for the electoral campaign of terror
135. Chinotimba, Joseph Deputy Chairman, Zimbabwe National Liberation War Veterans, Zanu-PF militia leader
136. Col. Chipwere Bindura South, Perpetrator of the electoral campaign of terror
137. Chiremba, Mirirai Central Bank (RBZ) Financial Intelligence Unit Chief
138. Chiwenga, Jocelyne Business woman and wife of the Commander of the Zimbabwe Defence Force (General Chiwenga)
139. Dube, Tshingo MD/CEO Zimbabwe Defence Industries and ZANU-PF parliamentary candidate
140. Gono, Gideon Governor of Central Bank (RBZ)
141. Col. C. T. Gurira Mhondoro Mubaira, Perpetrator of the electoral campaign of terror
142. Col. Gwekwerere Chinhoyi, Perpetrator of the electoral campaign of terror
143. Huni, Munyaradzi Journalist at the public and pro-government newspaper The Herald, who incited the electoral campaign of terror
144. Jangara, Thomsen Assistant Commissioner/Chief Superintendent, officer in charge, based at Southerton, commands Harare South, Perpetrator of violence in March 2007
145. Air Vice Marshal (AVM) Karakadzai Harare Metropolitan Province, Perpetrator of the electoral campaign of terror
146. Kazembe, Joyce [Deputy] Vice-President of Zimbabwe Electoral Commission (ZEC)
147. Kereke, Munyaradzi Principal Advisor to Central Bank (RBZ) Governor Gideon Gono
148. Brig. Gen. Khumalo Matebeleland North, Perpetrator of the electoral campaign of terror
149. Maj. R. Kwenda Zaka East, Perpetrator of the electoral campaign of terror
150. Col. G. Mashava Chiredzi Central, Perpetrator of the electoral campaign of terror
151. Col. F. Mhonda Rushinga, Perpetrator of the electoral campaign of terror
152. Moyo, Gilbert «War veteran» involved in numerous crimes in Mashonaland West (Chegutu), Zanu-PF militia leader
153. Lt. Col. Mpabanga Mwenezi East, Perpetrator of the electoral campaign of terror
154. Air Vice Marshal (AVM) Muchena Midlands, Perpetrator of the electoral campaign of terror
155. Lt. Col. Muchono Mwenezi West, Perpetrator of the electoral campaign of terror
156. Col. Mutsvunguma Headlands, Perpetrator of the electoral campaign of terror
157. Col. M. Mzilikazi (MID) Buhera Central, Perpetrator of the electoral campaign of terror
158. Brig. Gen. D. Nyikayaramba Mashonaland East, Perpetrator of the electoral campaign of terror
159. Patel, Bharat New acting Attorney-General
160. Rangwani, Dani Detective Inspector, involved in torture and detention of MDC activists, Perpetrator of violence in March 2007
161. Maj. Gen. E. A. Rugeje Masvingo Province, Perpetrator of the electoral campaign of terror
162. Brig. Gen. Rungani Retired Brigadier General, Perpetrator of the electoral campaign of terror
163. Brig. Gen. Shungu Mashonaland Central, Perpetrator of the electoral campaign of terror
164. Col. C. Sibanda Bulawayo Province, Perpetrator of the electoral campaign of terror
165. Brig. Gen. Sigauke Mash West Province, Perpetrator of the electoral campaign of terror
166. Brig. Gen. Tarumbwa Manicaland and Mutare South, Perpetrator of the electoral campaign of terror
167. Tonderai Matibiri, Innocent Deputy Police Commissioner (Mugabe's African nephew or «close cousin», brought in at senior level to take over as next police Commissioner), Perpetrator of violence in March 2007
167. Tonderai Matibiri, Innocent Deputy Police Commissioner (Mugabe's African nephew or «close cousin», brought in at senior level to take over as next police Commissioner), Perpetrator of violence in March 2007
168. Zvayi, Caesar Journalist at the public and pro-government newspaper The Herald, who incited the electoral campaign of terror

Juridiske personer, enheter og organer

<i>Navn</i>	<i>Begrunnelse for listeføringen/adresse</i>
169. Cold Comfort Farm Trust Co-operative	Owned by Didymus Mutasa, Grace Mugabe also involved. Address: 7 Cowie Road, Tynwald, Harare, Zimbabwe
170. Jongwe Printing and Publishing Company (PVT) Ltd (alias (a) Jongwe Company (PVT) Ltd; (b) Jongwe printing and publishing company)	Zanu-PF's publishing arm. Address: (a) 14 Austin Road, Coventry Road, Workington, Harare, Zimbabwe, (b) PO Box 5988, Harare, Zimbabwe
171. Zidco Holdings (alias Zidco Holdings (PVT) Ltd)	Zanu-PF financial holding company. Address: PO Box 1275, Harare, Zimbabwe
172. Zimbabwe Defence Industries (PVT) Ltd	Wholly owned by the Government of Zimbabwe. Directors include Leo Mugabe and Solomon Mujuru. Address: 10th Floor, Trustee House, 55 Samora Machel Avenue, PO Box 6597, Harare, Zimbabwe

II

Endringen trer i kraft straks.

25. juli Nr. 833 2008**Forskrift om endring i forskrift om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om klagenemnd (prioriteringsforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 25. juli 2008 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 2–1 syvende ledd og § 2–2 femte ledd. Kunngjort 29. juli 2008 kl. 11.30.

I

I forskrift 1. desember 2000 nr. 1208 om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om klagenemnd (prioriteringsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Med forventet nytte av helsehjelpen menes at det foreligger god dokumentasjon for at aktiv medisinsk eller tverrfaglig spesialisert behandling kan bedre pasientens livslengde eller livskvalitet med en viss varighet, at tilstanden kan forverres uten behandling eller at behandlingsmuligheter forspilles ved utsettelse av behandlingen.

§ 4 første ledd skal lyde:

Den som er forpliktet til å foreta vurdering av en pasient etter pasientrettighetsloven § 2–2, skal vurdere om pasienter som henvises oppfyller vilkårene i § 2 og eventuelt i § 3. Dersom en pasient har rett til nødvendig helsehjelp, skal det fastsettes en frist for når faglig forsvarlighet krever at spesialisthelsetjenesten senest må yte helsehjelp til vedkommende pasient for å oppfylle pasientens rettighet.

I merknadene til § 2 skal fjerde avsnitt lyde:

At pasienten må ha forventet nytte av helsehjelpen er vilkår nummer to. Dette er presisert i bestemmelsens tredje ledd. Helsehjelpen skal være dokumentert effektiv. Det skal foreligge god vitenskapelig dokumentasjon for at forholdene kan forandres til det bedre ved medisinskfaglig eller tverrfaglig spesialisert behandling. Når det gjelder behandling for rusmiddelmisbruk, se nedenfor. Retten til nødvendig helsehjelp omfatter ikke eksperimentell eller utprøvende behandling. Dog gjelder det i helt spesielle tilfeller unntak for eksperimentell og utprøvende behandling i utlandet. Unntaket fremgår av forskriften § 3.

I merknadene til § 2 oppheves niende avsnitt som følge av at § 2 fjerde ledd er opphevet.

Merknader til § 4 skal lyde:

Etter pasientrettighetsloven § 2–2 har pasient som henvises til sykehus, spesialistpoliklinikk eller institusjon som tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk som inngår i fritt sykehusvalgordningen, rett til å få sin helsetilstand vurdert innen 30 virkedager fra henvisningen er mottatt.

Fristen på 30 virkedager er en maksimumsfrist, og det må vurderes om det er forsvarlig å la pasienten vente så lenge. Vurderingen skal skje på grunnlag av henvisningen. I de tilfeller det er nødvendig for å kunne foreta en forsvarlig vurdering, skal supplerende opplysninger innhentes eller pasienten innkalles til undersøkelse. Det fremgår av pasientrettighetsloven § 2–2 fjerde ledd at pasienten ved mistanke om alvorlig eller livstruende sykdom har rett til å få en raskere vurdering enn 30 virkedager. I de generelle merknadene til bestemmelsen uttalte Sosialkomiteen at det bør være en maksimumsfrist på 15 dager i slike tilfeller. Det beror på en konkret helhetsvurdering basert på

medisinskfaglig eller tverrfaglig spesialisert skjønn om retten til vurdering er oppfylt i det enkelte tilfellet. Kravet til forsvarlighet i spesialisthelsetjenesteloven § 2–2 må veie tungt i vurderingen. I tillegg vil det være avgjørende om formålene som begrunner retten til vurdering nås. Pasienten skal sikres adgang til spesialisthelsetjenesten, og man må ha grunnlag for å avgjøre om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp. Pasientens videre utrednings- og behandlingsbehov skal på bakgrunn av vurderingen kunne planlegges forsvarlig slik at pasienten kan informeres om dette.

Legen som foretar vurderingen av pasienten skal fatte vedtak om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp etter § 2 eller eventuelt rett til behandling i utlandet etter § 3. Pasienten har rett til behandling som oppfyller nyttekriteriet i forskriftens § 2 første ledd nummer 2. Det nærmere innholdet i retten til nødvendig helsehjelp må altså fastlegges for den enkelte pasienten.

Fra 1. september 2004 skal spesialisthelsetjenesten selv, etter en konkret faglig vurdering av den enkelte pasienten som har rett til nødvendig helsehjelp, fastsette tidspunktet for når faglig forsvarlighet krever at helsehjelpen må ytes pasienten. Fristen må settes slik at helsehjelpen kan ytes på et tidspunkt hvor man ved medisinsk eller tverrfaglig spesialisert undersøkelse og behandling oppnår forbedring av pasientens helsetilstand, unngår at tilstanden forverres eller at undersøkelses- eller behandlingsmuligheter går til spille. Tidspunktet vil bero på en konkret helhetsvurdering basert på et medisinsk eller tverrfaglig spesialisert skjønn.

Av bestemmelsens annet ledd følger at det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion skal sørge for at pasienten får oppfylt sin rett til nødvendig helsehjelp. Også andre institusjoner enn de det regionale helseforetaket eier og driver, kan påta seg ansvar for å oppfylle pasientens rettigheter basert på avtaler med det regionale helseforetaket.

I situasjoner hvor kapasiteten i helsevesenet ikke er tilstrekkelig til å dekke etterspørselen etter helsetjenester, skal pasienter med rett til nødvendig helsehjelp prioriteres foran andre pasienter. Blant rettighetspasientene skal de alvorligst syke prioriteres foran de mindre syke. Lønning II-utvalgets prioriteringskriterier skal legges til grunn, jf. NOU 1997:18 Prioritering på ny.

Pasientens rett til nødvendig helsehjelp innen den fastsatte fristen faller ikke bort selv om pasienten benytter retten til valg av sykehus, distriktpspsykiatrisk senter eller institusjon som tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbruk, jf. pasientrettighetsloven § 2–4.

I merknadene til § 8 oppheves første avsnitt som følge av at § 8 første ledd er opphevet.

I merknadene til § 8 skal nåværende annet avsnitt (nytt første avsnitt) siste setning lyde:

Det følger av første ledd at denne nemnda er videreført med hjemmel i pasientrettighetsloven § 7–2 annet ledd.

Merknader til § 9 og § 10 skal lyde:

Merknader til § 9

Etter annet ledd skal klagenemnda være tverrfaglig sammensatt, inkludert medisinsk og juridisk kompetanse. Nemnda skal ha et eget sekretariat. Sekretariatet skal inneha juridisk kompetanse.

Merknader til § 10

Departementet ser det som viktig at alle medlemmene deltar i avgjørelsen av den enkelte sak. Dette for å få et bredest mulig vurderingsgrunnlag sett i forhold til at nemnda skal være tverrfaglig sammensatt. Det kan imidlertid foreligge spesielle tilfeller hvor sykdommens karakter gjør at vedtak må treffes raskt. I slike tilfeller er det hensiktsmessig at det kan treffes vedtak uten at samtlige medlemmer deltar i avgjørelsen. Deltagelse av nemndas leder og to av de øvrige medlemmene/varamedlemmene er derfor tilstrekkelig.

II

Ny § 4a skal lyde:

§ 4a. Særskilte fristregler for barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet

Barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet har rett til vurdering som nevnt i § 4 første ledd første punktum, innen 10 virkedager fra henvisningen er mottatt.

Fristen for oppfyllelse av rett til nødvendig helsehjelp som nevnt i § 4 første ledd annet punktum, skal ikke overstige 65 virkedager for pasienter nevnt i første ledd. Fristen regnes fra den dato det er vurdert at pasienten har rett til nødvendig helsehjelp.

§ 5 og § 6 skal lyde:

§ 5. Informasjonsplikten

Den som har foretatt vurderingen av om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp og om det skal fastsettes en individuell frist etter § 4 eller § 4a annet ledd, eventuelt om pasienten har rett til helsehjelp i utlandet etter § 3, skal informere pasienten og den som har henvist pasienten, skriftlig om resultatet av vurderingene. Det skal også gis informasjon om retten til fornyet vurdering etter pasientrettighetsloven § 2–3 og klageretten etter pasientrettighetsloven § 7–1 og § 7–2, herunder om klagefrist og klageinstans. Er det fastsatt en frist etter § 4 eller § 4a annet ledd, skal det også informeres om bestemmelsene i § 6.

§ 6. *Brudd på fristen*

Når den fristen som er satt etter § 4 eller § 4a annet ledd har gått ut uten at pasienten har fått et tilbud om den helsehjelpen vedkommende er vurdert å ha rett til etter pasientrettighetsloven § 2-1, kan pasienten henvende seg direkte til det organ som Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer, som uten opphold skal skaffe et slikt tilbud fra offentlig tjenesteyter eller om nødvendig fra privat tjenesteyter i riket eller om nødvendig i utlandet. Pasienten kan ikke fritt velge tjenesteyter.

§ 7 første ledd skal lyde:

En pasient som er uenig i den vurderingen som er foretatt etter § 2, § 3, § 4 eller § 4a eller som mener at det ikke er foretatt slike vurderinger, kan anmode om at spesialisthelsetjenesten oppfyller disse rettighetene, jf. pasientrettighetsloven § 7-1.

Nye merknader til § 4a skal lyde:

Merknader til § 4a

Bestemmelsen stadfester en særskilt ventetidsgaranti for barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet.

Bestemmelsens første ledd omhandler maksimal ventetid for vurdering i spesialisthelsetjenesten etter henvisning. Ifølge pasientrettighetsloven § 2-2 første ledd første punktum er den alminnelige vurderingsfristen 30 virkedager (se merknadene til § 4). Vurderingsfristen regnes fra den dato henvisningen er mottatt, se også forskrift 7. desember 2000 nr. 1233 om ventelisteregistrering § 3 fjerde ledd. For barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet er vurderingsfristen 10 virkedager. Denne særskilte vurderingsfristen er fastsatt med hjemmel i pasientrettighetsloven § 2-2 femte ledd. Fristen på 10 virkedager er en maksimumsfrist, og det må vurderes om faglig forsvarlighet tilsier at vurderingen må foretas raskere.

Vurderingen skal skje på grunnlag av henvisningen, jf. pasientrettighetsloven § 2-2 tredje ledd første punktum. I de tilfeller det er nødvendig for å foreta en forsvarlig vurdering, skal supplerende opplysninger innhentes eller pasienten innkalles til undersøkelse, jf. pasientrettighetsloven § 2-2 tredje ledd annet punktum. Det skal vurderes om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp, jf. denne forskriften § 4 første ledd første punktum, og eventuelt fastsettes en frist for oppfyllelse av rettigheten.

Bestemmelsens annet ledd omhandler maksimal ventetid for oppstart av helsehjelp i spesialisthelsetjenesten for de som er vurdert å ha rett til nødvendig helsehjelp. Etter § 4 første ledd annet punktum, jf. pasientrettighetsloven § 2-1 annet ledd annet punktum, skal spesialisthelsetjenesten fastsette en frist for når faglig forsvarlighet krever at en rettighetspasient senest skal få nødvendig helsehjelp. For barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet er maksimal ventetid 65 virkedager. Dette er fastsatt med hjemmel i pasientrettighetsloven § 2-1 syvende ledd første punktum. Fristen på 65 virkedager regnes fra den dato det er vurdert at pasienten har rett til nødvendig helsehjelp.

Fristen på 65 virkedager er en maksimumsfrist, og endrer ikke på det forhold at spesialisthelsetjenesten skal fastsette en frist for når faglig forsvarlighet krever at pasienten senest skal få oppfylt sin rettighet. Behandlingsfristen skal også for denne gruppen fastsettes på grunnlag av en konkret og individuell vurdering av pasientens tilstand, hvor faglig forsvarlighet vil kunne tilsi at helsehjelpen må gis raskere enn innen 65 virkedager. Maksimumsfristen innebærer at ingen rettighetspasienter under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet skal vente lenger enn 65 virkedager på helsehjelp. De pasientene som trenger helsehjelp raskere, vil fortsatt ha rett til det.

Retten til vurdering innen 10 virkedager gjelder for pasienter som ikke er fylt 23 år på det tidspunktet henvisningen sendes. Retten til oppstart av helsehjelp innen 65 virkedager gjelder uavhengig av om pasienten mottar poliklinisk behandling eller døgnbehandling. Pasientens rett til nødvendig helsehjelp innen behandlingsfristen faller ikke bort selv om pasienten benytter retten til valg av sykehus, distriktpsikiatrisk senter eller institusjon som tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk, jf. pasientrettighetsloven § 2-4.

I merknadene til § 6 skal første avsnitt lyde:

Den tidligere gjeldende kapasitetsbegrensningen i pasientrettighetsloven § 2-1 er opphevet ved de endringene i bestemmelsen som trer i kraft 1. september 2004. Dette har sammenheng med at dersom den fastsatte fristen etter § 4 eller § 4a går ut uten at pasienten har mottatt et tilbud om nødvendig helsehjelp, utvides pasientens rett til også å gjelde tilbud som ytes privat eller i utlandet, jf. pasientrettighetsloven § 2-1 fjerde ledd. Etter fristbruddet har pasienten krav på helsehjelp uten opphold. Det vil si så snart som mulig.

I merknadene til § 8 skal nåværende tredje avsnitt (nytt annet avsnitt) lyde:

Tilsvarende bestemmelser om nemndas organisasjon og saksbehandling som de som var nedfelt i bidragsforskriften, er tatt inn i kapittel II i denne forskriften. Nemnda vil være klageinstans for vedtak om rett til behandling i utlandet som er truffet av spesialisthelsetjenesten i forbindelse med vurdering etter pasientrettighetsloven § 2-2 eller i forbindelse med eventuell videre vurdering og behandling etter at 10-/30-dagers fristen er utløpt.

I merknadene til § 11 skal tredje avsnitt lyde:

Dersom klagen, i saker som gjelder klage over avgjørelser etter § 3, også omfatter spesialisthelsetjenestens vurdering av om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp eller fastsettelse av frist etter § 4 eller § 4a, skal nemnda vurdere om disse spørsmålene skal forelegges for Helsetilsynet i fylket til uttalelse. Dersom det gjelder en hastesak hvor det er nødvendig med en rask avgjørelse, kan foreleggelse for Helsetilsynet i fylket unnlates. I saker der spesialisthelsetjenesten har fastslått at pasienten har rett til nødvendig helsehjelp, bør klagenemnda legge denne vurderingen til grunn.

III

Endringene under I trer i kraft straks. Endringene under II trer i kraft 1. september 2008.

28. juli Nr. 834 2008

Forskrift om endring i forskrift om flyselskaper som er underlagt driftsforbud og om plikt til å informere passasjerene om identiteten til det flyselskapet som skal utføre en flyreise (svartelistingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Luftfartstilsynet 28. juli 2008 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 9–1, § 10–42, § 15–3, § 15–4 og § 16–1 og forskrift 4. desember 2007 nr. 1353 om flyselskaper som er underlagt driftsforbud og om plikt til å informere passasjerene om identiteten til det flyselskapet som skal utføre en flyreise (svartelistingsforskriften) § 3 nr. 3.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66zab (forordning (EF) nr. 474/2006 endret ved forordning (EF) nr. 910/2006, forordning (EF) nr. 1543/2006, forordning (EF) nr. 235/2007, forordning (EF) nr. 787/2007, forordning (EF) nr. 1043/2007, forordning (EF) nr. 1400/2007, forordning (EF) nr. 331/2008 og forordning (EF) nr. 715/2008). Kunngjort 29. juli 2008 kl. 11.30.

I

I forskrift 4. desember 2007 nr. 1353 om flyselskaper som er underlagt driftsforbud og om plikt til å informere passasjerene om identiteten til det flyselskapet som skal utføre en flyreise (svartelistingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd nytt nr. 8 skal lyde:

8. forordning (EF) nr. 715/2008 av 24. juli 2008.

Ny forordning tilføyes:

Forordning (EF) nr. 715/2008

[OJL 197/36, s. 36–51](#)

0 Engelsk versjon i Den Europeiske Unions Tidende.

II

Endringene trer i kraft straks.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2008-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
2001	17	2390-2393	Forskrift nr. 1600	1
2004	11	1609	Forskrift nr. 1105	1
2007	7	988	Forskrift nr. 816	3
2007	7	1053	Forskrift nr. 853	2
2007	8	1190	Forskrift nr. 476	4
2007	9	1357	Forskrift nr. 1061	1
2007	10	1453	Forskrift nr. 1181	1
2007	12	1668	Forskrift nr. 1365	3
2007	12	1702	Forskrift nr. 1386	3
2007	12	1789-1790	Forskrift nr. 1444	2
2007	12	1822	Forskrift nr. 1495	5
2007	12	1823	Forskrift nr. 1495	7
2007	13	1928-1929	Forskrift nr. 1585	2
2007	13	2014-2015	Forskrift nr. 1676	1
2007	13	2060	Forskrift nr. 1700	4
2008	1	29-31	Forskrift nr. 1723	5
2008	1	62	Forskrift nr. 1729	4
2008	1	77	Forskrift nr. 1735	4
2008	1	107	Forskrift nr. 1739	4
2008	1	111	Forskrift nr. 1740	4
2008	1	122-123	Forskrift nr. 1742	4
2008	1	128-129	Forskrift nr. 1743	4
2008	1	134	Forskrift nr. 1744	4
2008	1	145	Forskrift nr. 1747	4
2008	1	166-167	Forskrift nr. 1753	4
2008	2	373	Forskrift nr. 119	5
2008	2	377	Forskrift nr. 144	4
2008	2	380, 382, 384, 387, 389	Forskrift nr. 188	3
2008	4	764	Forskrift nr. 353	6
2008	4	769	Forskrift nr. 353	5
2008	4	788	Forskrift nr. 359	5
2008	5	871	Forskrift nr. 1814	7
2008	5	921	Forskrift nr. 437	7

B-PostAbonnement

Returadresse:
Lovdata
Postboks 2016, Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:
Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2008 koster	Avd I	kr 1140	kr 1700	kr 2360
	Avd. I og II	kr 1430	kr 2470	kr 3480

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Fax 23 11 83 01
E-post: lovtid@lovdata.no